QVidam hñs·q: hic tractatur de ſimonia·videamus quid ſit ſimonia·vnde dicatur·quibꝰ modis contrahatur· quis ad accuſandum vel ad teſtificandum in tali crimine admittatur·que pena imponatur·que diſpenſacõ circa tales admitatur·Simonia eſt ſtudioſa cupiditas vel voluntas emendi vel vendendi aliquod ſpirituale·vt ꝫ·e·qui ſtudet·neqꝫ oportet addi vel annexum ſpirituali propter illud·c ꝫ·q·iiij·ſi quis obiecerit·videtur tamen q᷑ h̄ addi debet·ar· ex̄ de iur·pa·de iure·licet quidam dicāt ius patronatus ſpirituale et male·ſ͞tã de fructibꝰ non ē queſtio q̄a etiã p̄ocis vendi pn̄t· vt ex̄ ne p̄lati vices ſuas·c·vl·ꝫ·de emp·ꝛ vē· ꝯſtitutus·dꝛ autē ſimonia a ſimone mago q̄ primo in nouo teſtõ huius ſceleris auctor extitit·Sicut enī giezi in veteri teſtõ voluit vendere ſanitatē naamã·ſic et iſte emē donū dei dr·vn̄ giezeticꝰ ddꝰ ē q̄ vēdidit g͞raꝫ·ſimoniacus qui emit·vnd ſimoniaci ſūt appellandi·empto res·Contrahitur autē tribus modiſ·ſ·a manu·ab obſequio·a lingua·vt ꝫ·e·ſūt nõnulli et qn̄qꝫ ꝯtrahitur ex p̄te dātis·qn̄qꝫ ex p̄te accipiētis qn̄qꝫ ex p̄te vtriuſqꝫ·vt notaui ꝫ·e·q·v·c·i·qn̄qꝫ ex p̄te neutriꝰ ex̄ d ſimonia·ꝛ ſi queſtiones·Admittitur autē quilibet cõtra ſimoniacum ſicut in crimine leſe maieſtatis·xv·q·iij·ſane·Si tñ clericus accuſat᷑·cū diſtinctõne admittitur laicus·ſ·ſi ē bone fame cõt eum·ex̄ d ſimoni·p tuas·ij·q·i·in primis·in ſi· Imponitur autem eis pena quadruplex Quandoqꝫ excõmunicacõ·qn̄qꝫ in monaſteriū detruſio·vt ꝫ·e·reperiuntur·quandoqꝫ ſpoliacõ omnium bonoꝝ·vt·xxiij·q·v·de liguribus qn̄qꝫ depoſicõ·vt h̄ et in multis·ca·clerici enī deponuntur·et ſunt infames ꝫ·e·q·iij·c·vl·et accepta tenentur reſtituere ex̄ de ſimo·d h̄ ꝫ·e·q·iij·ſi quis dator·Diſpenſatur aūt circa tales qn̄qꝫ vt laicã habeant ꝯmūionem vt ꝫ·e·q·vij·c·i·ꝛ miniſtrāt qn̄qꝫ ꝯſtituti in minoribꝰ ordinibus vt ꝫ·q·v·c·i·qn̄qꝫ remanent in acceptis ꝫ·e·q· vij·ſaluberrimum Quis aūt valet diſpenſare dicetur ꝫ·q·v ſup·c·vl·Io·extra de renunc·poſt tranſlacõnem·

Queſtio prima·

QVod aūt·ſp̄ualia dicuntur tribus modis·vno modo dicuntur g͞ra virtutū et dona dei· h̄ nõ pn̄t vendi vel emi quantum in eis eſt·nõ enī ꝯferuntur niſi gratis ꝫ·e·q·iij·ſaluator·et h̄·c·i·Qn̄qꝫ dicit᷑ dignitas ordinis et omne ſacr̄m eccl̄iaſticū p̄ter matrimoniū Item et oīa iura eccl̄iaſtica ſp̄ualiū rerū·vt adminiſtracõnes p̄bende·ius decimaꝝ·cimiteria ordo·h̄ vendita trāſſ̄utur quo ad caractere tantū nõ quo ad vite meritū· de facto enim nõ de iure p̄cedit in talibꝰ vendicõ·qn̄ꝫ res ip̄e ſacre·vt vaſa et oīa vtēſilia·h̄ bñ vendūtur clericis vel laicis ꝯſlata·x·q· ij·h̄ ius porrectū· In ſumma ergo ſcias q᷑ p̄ ſp̄ualibus incorporalibꝰ·vt ſūt beneficia ꝛ ordies·quãdoqꝫ munꝰ dat᷑ aliqñ p̄ digno·nec ē pcc̄m ſi ē munus a ligua ꝫ·e·ſiliū·ſed ꝛ obſequiū tp̄ale·dū tñ ſine pactõne·ex̄ d cleri·nõ reſi·d cetero·d ſpirituali obſequio·quin quãdoqꝫ dari poſſit nõ ē qõ·ec ex ꝯuecõe·ex̄ de p̄bē·ſignificatū·imo ſemp p̄miū aliqd dꝫ interuenire ſp̄uale·ſ· meritū hõis talis enim ſimonia ſp̄ualis non reprobat᷑ ſic nec vſura ſp̄ual·ar·xxiij·q·i·aduocauit·pecūia aūt nū q̄ iteruēire dꝫ·ſ·p̄ ſp̄ualibꝰ incorpõalibꝰ ñ in quiqꝫ caſibꝰ In m̄rimonio ꝫ·e·q̄cquid·et·xxxij·q·ij·honorant·in op̄iſ q̄s clericus non dꝫ·vt ſi ſacerdos locat operas ſuas per annū· ex̄ ne p̄la·vi·ſu·c·vlt·xij·q·ij·caritatē·idē ē et ſi debite ſunt·dū tñ ius dicat aliqd dãdū·ar·xx·q·iij·relatū·ex̄ d ſimo·cū ſit·Itē p̄ ſalute eterna ꝛ pccoꝝ remiſſione·de pe·di·i·medicina·iij·q·ij·aie·Itē ſm q̄ſdã p̄ iure ꝯpetente ſibi ne vexet᷑ in eo ꝫ·e·q·iij·q̄ſitū·ex̄ de vſu·c·i·ex̄ d ſimo·dilcūs·ſp̄uale aūt p̄ ſp̄uali p̄mutari p̄t·ex̄ de rer·pmu·ad qões p̄ ſp̄ualibꝰ autem corpalibꝰ pecuniã dari nõ ē ſimonia vt p̄ calice p̄ libro·xij·q·ij·aurū·ñ ſi inueniat᷑ ꝓhibitū vt in eccl̄ia cimiterio i criſmate ꝫ·e·placuit·

QVidam habēs filiū obtulit eū ditiſſimo cenobio·exactuſ ab abbate ꝛ fratribuſ decē libraſ ſoluit vt filius ſuſciperetur·ip̄o tñ beneficõ etatis h̄ ignorāte· Creuit puer ꝛ p̄ incrementa temporū et officioꝝ ad virilē etatē et ſacerdotij gradū peruenit· Exinde ſuffragantibꝰ meritis in ep̄m eligitur·Interueniente obſequio et paternis p̄cibus data q̄ꝫ pecunia cuidã ex ꝯſiliarijs archiepiſcopi ꝯſecratur iſte in antiſtitem neſciꝰ paterni obſequij ꝛ oblate pecunie·Procedēte vero tēpore nonnullos p̄ pecuniam ordinauit·quibuſdã vero gratis bñdictõnē ſacerdotalē dedit·tandē apud metropolitanū ſuum accuſatus et cõuictuſ ſentētiam in ſe dãnacõnis accepit ¶ Hic p̄mū queritur an ſit peccatū emē ſp̄ualia ¶ Secūdo an p̄ ingreſſu eccl̄ie ſit exigenda pecunia·vel ſi exacta fuerit an ſit p̄ſoluēda· ¶ Tercõ querit᷑ an ingreſſum vel prebendas eccleſie emere ſit ſymoniacum· ¶ Quarto an iſte ſit reus criminis qd eo ignorāte p̄r admiſit· ¶ Quinto an liceat ei eſſe in eccl̄ia vel fungi ea ordinatione quã p̄na pecunia ē aſſecutus· ¶ Sexto an illi qui ab eo iã ſimoniaco ignoranter ordiati ſunt ſint abiciēdi an non· ¶ Septimo ſi renūciās ſue hereſi ſit recipiendus in ep̄ali dignitate vel non·

Q I

QVod aūt ſpiritualia emere pcc̄m ſit probat᷑ multorū auctoritatibus ¶ Ait enī leo p̄pa Simoniaci g͞ram non preſtant quam vendere querunt

GRatia ſi non gratis datur vel accipitur g͞ra non eſt·ſimoniaci aūt non gratis accipiūt ·Igit᷑ g͞ram que maxime in eccl̄iaſticis ordinibus opatur non accipiunt· Si aūt nõ accipiūt non habent·ſi autē nõ habent nec gratis neqꝫ nõ gratis cuiquam dare poſſunt· Quid ergo dant profecto quod habent· Quid autē habent· ſp̄m vtiqꝫ mendacij· Quomodo hoc probamus q: ſi ſpiritus veritatis teſtāte ip̄a veritate de qua p̄cedit· gratis accipit᷑ proculdubio ſpiritus mendacij eſſe conuincitur qui non gratis accipitur vel dat᷑ ¶ Itē gregorius ſiagrio ep̄o auguſtudineñ Inanit᷑ ſacdos dr q̄ ſimõiace ordiat᷑

QVicūqꝫ ſtudet p̄cij donacõne

GRatia·i·donū ſp̄us ſancti vel eccl̄iaſtica dig̃tas·vel ordo

b ¶ Si non gratis·i·ſine mune aliqͦ non debito

c ¶ Non·ē g͞ra·i·cū g͞ra·i·cū caritate·i·ñ ꝯfēt g͞ra ſi ñ g͞tis ꝛc· ꝯpit·ar·ꝯt·xxiij·q·iiij·ille gladiū·q: ibi dr gladiū accipere q̄ illicite accipit

f ¶ Vel acci=

g ¶ Cuiq̄ dare·ar·quenq̄ non poſ ꝯſe dare q᷑ nõ hꝫ·i·q·vij·daydertū·ff·d re·iur·nemo d ꝯſe·di·iiij·quõ ꝫ·e·qui p̄fectionem·de ꝯſe·di·iiij·ſolet·ꝯtra·creditor diſtrahet pignꝰ cuius dn̄iū non hꝫ·vnde ar·ꝯtra·ff·de acquir·rer· do·ñ ē nouū·extra de elec·ſuffraganeis·Solucõ·g͞nale eſt ·q᷑ nemo de iure dare p̄t qd nõ hꝫ·ſed fallit in caſibꝰ·b· ꝯē mendacij·q: illi ſunt mendaces cum ſint heretici·et·

h ¶ Sp̄m·i·effectum diaboli qui pater omnis hereticus mendax ꝫ·e·c·ſi quis inquit· vel dic Sp̄m·i·caracterem ſine execucõne ꝯgratis accepiſtis gratis date·ar·a contrarijs·

i ¶ Teſtante·cū ait ꝯtraria enī ꝯtrarijs opponūtur·s·di·ix·c·i·ꝫ·xxv· q·ij·decelloꝝ ꝫ·xxiiij·q·ij·ſane q᷑ ſup·xxxij·di·hoſpiciolum·de pe·di·ij·c·i·Io· ꝯdꝫ h̄ ergo ſola volūtas facit hominem ſimoniacū

QVicūqꝫ·ſtu= vt ꝫ·e·reperiūtur·et·q·iij·non ſolū·ſic ſpes ſola facit hoiem vſurariū·xiiij·q·iij·c·i·Itē h̄ volūtas ſine effectu imputatur·ꝛ dicit baꝫ·q᷑ hmõi pcc̄m ſi non acceſſerit ad actum·ſola voluntate deletur·ſicut ea ſola voluntate omiſſum ē·ar·ex̄ d rgu· iur·cminis·vel intellige h̄ verbū ſtudet cum effectu ꝫ·xxxvi· q·ij·ſi quis

nō dicam•ar•ɔtrā•xix•di•anaſtaſius•s•di•l•is vero qui•ɔtra ḡ• vi•q•
•i•§•verū•l•di•ſi quis poſt•Jo•hodie ſola pñia ſine reſignacōne acq̄-
ſitorum ſufficit•cū ſimonia in aīa gerebatur vtrimqʒ•vt ex̄ d̄ ſimo•
•c•vlti•b• ⸗piſcit•i•ex ſua ɔcupiſcētia ſeq̄tur ut inaniter dicatur ſa
a Cōcu⸗ cerdos• ⸗am ſacerdotij•hoc verū ē ſi in modū accuſa⸗
P Reſbiter ſi• eti⸗ cōnis eſt ɔuictus•ſed ſi in modū exceptiōnis
ſecus•vt ex̄
d̄ accuſ• ſup hijs•
Itē ſi in modū in⸗
quiſicōis ɔuicitur
tūc priuatur bñfi
cio et nō ordie•ex̄
de ſimo•dilcūs•ij•
dic vt in dec̄•in q̄/
ſicōis•qñqʒ etiam
non priuat̄ omni
bus bñficijs •et in
eo caſu vt ex̄ de e/
lec•p inquiſicōez•
Itē r̄gulariter h̄
ſunt vera q̄ pdit
ſpora bñficia ſi eo
ſciente fuerit da⸗
ta pecunia • alias
ſine culpa ſua pri
uaretur eo q̄d eſ⸗
ſet legitime adep
tus•vt•xvi•q•vij•
in vetitū• Itē nec
bñficium nec ordi
nē pdet ſi in frau⸗
dē ipſius data fu⸗
it pecunia• vt ex̄
de ſimo•ſicut•⁊•c•
nob̄•ḡ•q•vi•§•vlt̄•
c Sanctū•i•or⸗
dinem et alia offi
cia que dona ſunt
ſpūs ſancti•
d Symoniacaʒ•
ar•ḡ•e•q•iij•altare
•ḡ•e•q•c•quicunqʒ
ſacros•⁊•ḡ•e•q•v•
quicunqʒ ſane•
B Enedictō•ad
hoc•i•qui ſic
honorē accipit he⸗
reſim incurrit•eſt
enim vt conſecuti
uum non cauſati⸗
uū•vt•lxxiij•di•ɔ
ſuluit•⁊•iij•q•vij•
•§•Itē•et •vi•q•i•
ex merito et eſt ſi
mile• lex ſubintra
uit vt habunda⸗
ret dlictū•ſile•C•
de obſe•p̄ſtā•pa⸗
tro•ſi manumiſſo⸗
ri•⁊•ff•ad•l•aq̄l̄•
ſi ex plag̃•§•duo•
•C•de iudi•ppera
dum•in princi•

ſacrum ordinem percipere ſacerdoſ
non eſt ſed inaniter tātummodo di
ci concupiſcit• Itē in regiſtro•
P Spolietur honore qui eccīaʒ
Reſbr p pecuniā optinet
ſi eccleſiā p pecuniā obtinuerit•nō
ſolū eccīa puetur•ſed etiā ſacerdo⸗
tij honore ſpoliet̄• qz altare ⁊ deci
mas et ſpm̄ ſanctū vendere vel eme•
re ſimoniacā hereſim eſſe nullus fi⸗
deliū ignorat Itē idē in eodem
B Enedictio illi in maledictōez
vertitur qui ad hoc vt fiat he
reticus pmouetur• Idē in eodē•
Partē habebit cū ſimone qui ɔtra
ſimoniacū vehemēter nō exarſerit•
Q Viſquis p pecuniā ordinat̄
ad hoc vt fiat hereticus pmo
uetur•Quiſquis ergo ɔtra ſimoni⸗
acam et neophitorū hereſim p offi⸗
cij ſui loco vehemēter nō exarſerit
cū eo ſe nō dubitet habiturū porti
onē qui pus cōmiſit hoc piaculare
flagitiū Itē gelaſi9 ppa Simo
nis dānatio dantē ⁊ accipientē pa
Q Vos ɔſtiterit riter inuoluit
indignos meritis ſacra mer⸗
catus eſſe ptio dignitatē illos ɔui
ctos oportet arceri non ſine piculo
facinus tale ppetrātes•qz dātē pa
riter ⁊ accipiētem dānacō ſimoniſ
quā ſacra lectio teſtatur inuoluit•
Itē amb̄•i li•paſtorali Anathe
matiſ ſnia dānatur q̄ cū ſimoniaco
R Eperiūtur q̄ plu ordinatur
rimi negociatione muneris
mercari velle grām ſpūs ſancti•dū
illi pciū donāt vt pontificalis ordi
nis ſublimitatē accipiāt•obliti ver
borū petri qui dxit ad ſimonē•pecu

nia tua tecū ſit in pdicōez•quia ex
iſtimaſti donū dei pecunia poſſidere•
Proinde qz ⁊ vſitatum eſt tantum
malū et maiorū frequent̄ extat mu
crone ſuccīſū•Nos qʒ huic vulneri
canceroſo ignitū q̄d ſupeſt adhuc
inicim9 ferrū oino decernentes•vt
quicūqʒ deinceps p accipienda di⸗
uini doni dignitate quodlibet pmi⸗
um detectus fuerit obtuliſſe ex eo⸗
dem tempe ſe nouerit anathematiſ
opprobrio ɔdemnatum•atqʒ a pti⸗
cipatione corpis et ſanḡnis xpi a•
lienū• exquo illū cōſtat execrabile
xpo ppetraſſe flagitiū• Qd̄ ſi aliq̄s
eius accuſator extiterit ille q̄ hūc
ordinē munerū fuerit dacōe lucra
tus• et ſuſcepti honoris gradu pri
uetur et in monaſterio ſub ptenni
pñia retrudatur• Illi vero qui hac
de cauſa munerū acceptores extite
rint•ſi clerici fuerint honoris ſui a⸗
miſſione mulctentur• Si vero laici
ppetuo anathemate cōdemnentur•
Itē ex ɔci•calcedoneſi Dānat̄
S eps̄ q̄ p pecuniā ɔdiacōʒ fac̄
I quis eps̄ p pecuniā ordia⸗
cōnem fecerit et ſub pcio redege⸗
rit ſpūs ſancti grām que vendi non
pt• ordiauéritqʒ p pecuniā pſbruʒ
aut diaconē ā quēlibʒ de hijs q̄ co
gnoiantur i clero •pmouerit ec̄ diſ
pēſatorē ā defenſorē vel quēlibet q̄
ſbiectus ē regle p turpiſſimi ſui lu
cri comodo•is cui hoc attēptāti p⸗
batū fuerit • pprij grad9 piculo ſb
iacebit•et qui ordinatus eſt nichil
ex hac ordinacōne vel pmocōe q̄ ē
p negotiacōʒ facta pficiat•ſed ſit
alienus a digtate vel a ſollicitudie

ab ingreſſu eccleſie•ſic ec̄ exaudi•ḡ•e•qui ſtudet•et•s•e•quicūqʒ• xx⸗
nij•di•qñ eps̄•ex̄ de ſimōia•tāta• ⸗excuſat a crimine• s•di• lxiij•c•
m Quia et vſitatū•ar•q̄ mos nō⸗ agathoſa•ḡ•e•q•iij•c•vlt̄•s•di•
•nij•demqʒ•ḡ•xxxij•q̄•nij•obicitur• ⸗h̄ dicit qz adic̄ penā•vel dic in
n Succiſū p canōes o Inicim9⸗ icimus ⁊c̄•i•iniectū eſſe oſten⸗
p Anathematis•ar•q̄ ipo iure ſit anathematizat9 clicus dim9•
ſimoniacus •vt ḡ•
•e•q •quicūqʒ •et
placuit•vel dic a⸗
nathematis• ſ• ſe⸗
paracōem a corpe
et ſanḡne xpi•vnd̄
ſubdit atqʒ p id
ē ⁊c̄• nam poſtea
excommunicandus
eſt•ḡ•e• qui ſtudet
et•q•iij• ex multis
q̄ eſt pro quolibʒ
mortali pcc̄o•ſed
ad deteſtacōʒ ipi9
dicitur q̄ gñalit̄
intelligitur • hoc
tñ ſpēale eſt in no
torio crimine for
nicacōis et ſimōie
qz ſuſpenſi ſūt • vt
di•xxxij•§• verum
Sʒ ar•tñ ē q̄ ſimo
niacus nō ſit ipſo
iure ſuſpēſus• ex̄
eodem tue • dicas
ḡ q̄ omīs pccor
occultus ſuſpēſus
eſt quo ad ſeipm̄
vt•ḡ•e•ſacerdoteſ•
ſed ſimoniacuſ eſt
ſuſpenſus quo ad
ſe et quo ad alios
vt ex̄ de ſimo•tan
ta•et hoc verū eſt
de illo qui emit or
dinē• talis eñ pe⸗
nitē nō pt cū rem
furtiuam habeat
vt•xiij•q•vi•ſi reſ
q Cōdēnatū •a
ſtatutis patrū ipo
iure ex ḡñe delicti
•iij•q•vij•§•porro•
r Exquo •quaſi
diceret ex eo tpe
ſit excōmunicatus
vel ſciat ſe condē⸗
natum ex quo ppe
trauit crimē•et ē
ſile in crimine•le•
ma• q̄ſi diceret ex
eo tpe ſciat ipſe ſe
cōdemnatū exquo
tps conſtat nobis
nunc ⁊c̄• ar•C•ad
•l•iul̄•ma•l•quiſ⸗
q̄ſ•v̄•donacōs ⁊c̄•
et ita illud verbū
exquo determinat

Q Viſquis • ne
ophitorum•
quia a neophito ſcʒ a ſimone ortū habuerit•q̄ de nouo ɔuerſus ad fi⸗
dē fuit•vel qz neophite ſolebant dare pecuniā vt cito pmouerentur
quia alias non poterant•vt•xlviij•di•c•i•
s Exarſerit•vt•ḡ•e•quicūqʒ•et•c•placuit• hoc verū ē ſi pt probare
illud•alias etiā nō nocet ei taciturnitas vt•ij•q•vij•pleriqʒ•ſʒ ſi nō pt
pbare faciat q̄d dicit auguſ•xxij•q•v•h̄ vid̄• Itē et ſi pbare pt et
timetur ſcandalū faciat tūc id q̄d legitur•xxiij•q•nij•forte•
h Piaculare•ideo dicitur piac̄• qz ſm legē ɔpatur ei qui morte ex
piatur•xv•q•iij•ſane•v•q•vi•delatori• ⸗rio ſenſu•ḡ•e•q•iij•ſaluator
Q Vos ɔſtiterit•hic vacat ar•a ɔtra⸗ ibi pter lucra ſua•ar•ḡ•e•
•q•c•ſi q̄s eps̄•ar•s•di•lxi•miram̄ ⸗cunia tua tecū ſit in pditio
i Teſtatur•actuū aploʒ cū dicit pe⸗ nē•ḡ•e•rperiūnt̄•⁊•c•petr9
R Eperiūtur velle• et ita ſola volūtate ſimoniacus ē• h̄ intelligo
de volūtate ad aliquē actū exteriorē pducta•alias ñ ē ſuſpēſus

verbū ppetraſſe•et ſm hūc intellectū etiā occultus ſuſpēſus ē• ſi aūt
detērminat ɔſtat•q̄ exquo ɔſtat eū ſimoniacū•tūc deinde erit ſuſpen⸗
ſus•hoc vltimum dicebat martinus hiſpanus ⸗nō nocʒ ei taciturni
s Extiterit•h̄ verū ē ſi pt pbare illud•alias⸗ tas• vt•ij• q• vij•
pleriqʒ•ſed ſi nō pt pbare faciat q̄d dicit auguſti• xxij•q•v• h̄ videt̄
Itē ſi pbare pt et timeat ſcandalū faciat id q̄d legitur•xxiij• q•iij•
tā ſacerdos•xxiij•q•nij•forte•Jo•
t Perpetuo•ſ•quouſqʒ emēdet•ſile extra de cōſti•ex lris•xxvij•q•i•
de viduis•ar•ij•q•v•quāto•Vel perpetuo• i• ppetua ſepacōe a corpe
xpi•i•vſqʒ ad finē vite etiā ſi ante peniteat• et h̄ ē in crimis deteſta⸗
cōe•ar•ff•p ſocio•l•i•Vel perpetuo•i•ɔtinuo•ff•de ſui•vr•p̄•foramē
S I quis•hucuſqʒ introduxit•c•de ſp•que ſit ab accipiente•nūc in
troducit vſqʒ ad•§•qz ḡ•c•tā de dante q̄ de accipiente ordinem
vel aliud ſpūale p pecuniā v Redegerit• quātum in eo ē• ar•xlix•

di·c·vl·ff·de recept·celſus·de ɔſe·di·iiij·queris·

a ¶ Defenſorē·i·aduocatū vel iudicē vel caſtaldū·hic collige ꝙ caſtaldiam emere eſt pcēm·nam diſpēſationem religioſe domus emere eſt peccatum·

b ¶ Diſpēſatorē·i·iconomū vel quēlibet ecclīaſticarū rerū admiſtratorē·vt ꝓpoſitū iconomū et vicedn̄m·vt·s·e·q̄s oſtiterit·ꝟ·e·q·iiij·ſaluator·

c ¶ Quēlibꝫ·i·archipſbrū archidiaconū et monachum vel quēlibꝫ officiō ecclesiaſtico mācipatū·vt dices·ꝟ·e·q·iiij·ſaluator·hꝰ ex audi p id qḋ legitur·xviij·q·ij·q̄dā in aut·ď ſanc·ep̄·§ ſed neqꝫ·

d ¶ Sꝫ ſit·ſ·a pla

e ¶ Vel cura·ſollicitudine·i·adminiſtracōne

f ¶ Mediator·Itē nota infamie iſti ꝓcellūtur·ut·ꝟ·e·q·iiij·c·vlt·hij oēs ſimoniaci ſunt nec recipiuntur in teſtimoniū·vt extra ď teſti·veniēſ·hmōi aūt mediator dū tn̄ nō ꝑticipauerit recipitur teſtis in crimine ſimonie extra ď ſi·q̄uis·qḋ tn̄ exaudi cū vita accuſati ante talis extiterit·ar·ij·q·i·in p̄mis·in fi·in alijs aūt cōtractibꝫ non recipit͛ in teſtimoniū interuētor in ſi de volūtate partiū·in aut·ď teſti·§·qm̄ vero·nota g̃ ꝙ in criminibuſ non exceptis·ſ·adulterij homicidij ⁊ hmōi quicūqꝫ admittitur ad accuſandum ⁊ ad teſtificandū·vt·iiij·q·iiij·c·i·ar·a ɔtrario ſenſu·nā tm̄ integre fame admittunt͛ in illis ñ ꝓpriā iniuriā ꝓſequanť·iiij·q·vi·oibꝫ in quo caſu nō admitterent͛ in teſtimoniū·ex̄ de teſti·de cetero·et fin·b·eadē ſeruatur regula in excepcōibꝫ·q: nec ad accuſandū nec ad teſtificandū admittutur teſtes niſi ſint integre fame ñ accuſatus male antea extiterit opiniōis·ar·ij·q·i·in p̄mis·ꝫ lex canonica ſecus dicit in exceptis·nā admittit infamē ad accuſationē contra quēlibet clericū qui praue extiterit opinionis·ar·ex̄ de ſimo·tāta·ꝫ nō ad teſtificandū·niſi aliq̄ ꝓcedente preſūptione·ar·ex̄ ď ſimo·licꝫ·ibi ꝓſerti cū alia ⁊c·nā teſtes in hijs criminibꝫ torquēdi ſunt·vt·iiij·q·iiij·§·Itē in crimine·ꝟ·Itē ſi res·v·q·v·illi qui·in aut·de teſti·§·ſi vero ignoti·ſed tormēta ſine ꝑſumpcōne nō ſūt infligēda·ex̄ ď reg·iur·cū in ɔtemplacōe·ff·de queſti·l·i·C·e·ti·milites·§·oportꝫ·Et tn̄ nota·ꝙ ñ eē ꝓcedēte ꝑſūptione admittit͛ crimnoſus teſtis·in exceptis·nō tamē q̄libet·q: nō inimicus·nō ɔſpirator·ex̄·de ſi·lꝫ·in fi·lꝫ agetur ibi nō crimialiter ꝫ denūtiatiue·ibi eē exaudi tales nō fuiſſe admiſſos ď rigore iur·ꝫ ſcđm ꝑpantiā equitatis·ꝑterea ibi accuſatꝰ excipiebat de minoribꝫ crimibꝫ ɔtra eos ꝙ̄ de qᵒ ipi teſtificabātur·maxime cū iā eſſent de crimie emēdati·ex̄ de ſimo·p tuas·de hꝰ dixi·ij·q·i·in primis·in fi·et·xv·q·iij·ſane

g ¶ Quilibet ordo ecclīaſticus intelligitur et ꝓſerti ſacer·vt·s·di·lxxxi·ſi q̄ſpiā·xxiij·q·iiij·guiliſarius·§·i·et expone a ſacerdocō·i·ab adminiſtracōne tpaliū·h·

h ¶ Simoniacus in ordine non poſſit remanē·ꝫ talis a ɔūione eſt remouēdus·et ꝙ̄ g̃ue ſit peccatū ꝓbat exēplo giezi iude ſimōis·et dn̄i q̄ vēdentes eieč ď tēplo

i ¶ Studet·cū effectu·verba eīn cū effectu ſūt accipiēda·ex̄ ď cli·nō reſi·relatū·vel ſuffic̄ ꝙ det opam

k ¶ Ordine·bn̄ dicit ordine·q: ſiquis emit ordinē non ꝑt diſpēſari circa ipm·vt·ꝟ·e·erga·et ex̄ de ſimo·nob̄ i ſi·ñ a pr̄e ſuo ignorāte eo emptus eſſet ordo tūc diſpēſari poſſet·i·q·v·c·vl·ſed ſecus ē in ēpcōe bn̄ficiōꝝ·cū eīn renūciat quis bn̄ficiō empto ꝑt in illo vel in alio tolerari·vt·ꝟ·e·q·v·c·i·et ex̄ de ſimo·ex inſinuacōne·illa tn̄ dec·loquit͛ cum a pr̄e eo ignorāte ɔmiſſa ē ſimonia·

quam pecunijs acquiſiuit· Si quis vero mediator tā turpibꝫ et nefandis datiſ vel acceptis extiterit·ſi q̄dē clericus fuerit a ꝓprio gradu decidat·Si vero laicus anathematizetur·¶ Item ex octaua ſinodo·

A ſacerdocio ſit alienus qui per pecuniā ordinat vel ordinatur

Qui p pecuniā quēꝗ̄ ɔſecrauerit vel ab alio ɔſecratꝰ ē a ſacđocō ſit alienus·¶ Itē calixtus papa·

Neqꝫ ordinari neqꝫ ꝓmoueri in eccleſia dei per pecuniā aliquis valet

Sanctoꝝ pr̄m exempla ſequētes et officij nr̄i debito innouātes·ordinari quenꝗ̄ p pecuniā in eccleſia dei vel ꝓmoueri auctoritate ſedis apoſtolice modis omnibuſ ꝓhibemus·Si quis vero in eccleſia ordinationem vel ꝓmotionem taliter acquiſierit·acq̄ſita prorſus careat dignitate·¶ Item gregorius nazazenus·De eodem·

Qui ſtudet donum dei precio mercari in ſacro ordine nulla racōne decetero ꝑmanere aut reuocari poſſe dubium non eſt·talis a ɔmunione modis omnibus abſcidatur Nam ſancti ſpiritus donum precio comparari·quid aliud eſt quam capitale crimen et ſimoniaca hereſis·quod ꝙ̄ deteſtabiliter in vtroqꝫ teſtamēto vindicatum ſit multorum exemplis facile apparet·giezi gratiam ſanitatis naaman ſyro vendidit·Eandem gratiam ſanitatis eliſeo vindicante leproſus factus amiſit·Judas omniū redemptorem vendidit·mox laqueo ſuſpenſus eādem redemptoris gratiam non obtinuit·Et merito·q̄a nemo poteſt redimere quod vendidit·Symon etiam magus cum eandem gratiam ſpiritus ſancti emere vellet damnationis ſue ſententiam a petro audiuit·Pecunia tua tecum ſit in perditionem·quia donum dei exiſtimaſti pecunia poſſidere·Dominus etiam vt vendentes et ementes huiuſ gratie expertes oſtenderet cūctos peccatores per gratiam in templo dimiſit·Singulariter vendentes et ementes increpans ⁊ flagellans ď templo eiecit·in quo venditores et emptores ſuos gratia ſancti ſpiritus conſtat deſtitutos eſſe et vacuos·Quos enim xp̄us eiecit de templo nūquid ſpiritus xp̄i faciet ſibi templum· ¶ Item gregorius

Simoniaci ſacerdotes eſſe nō pn̄t·

Quicunqꝫ ſacros ordines vendunt aut emūt·ſacerdotes eſſe non poſſunt·Vnde ſcriptum eſt·Anathema dandi et anathema accipiendi hoc eſt ſimoniaca hereſis·Quomodo ergo ſi anathema ſunt

l ¶ Permanē·ꝟ·e·q·ſi q̄s neqꝫ·ñ ex diſpenſacōne·ꝟ·e·q·v·pn̄tium

m ¶ Cōmunione·nūquid ꝓ ſola volūtate excōicādꝰ ē quis cū ſit ſimoniacus·certe non·q: in voluntate eccleſia nō ſcādalizatur ñ ꝓdierit i actū·ar·xxiiij·q·iiij·deus q̄·et di·xxxij·erubeſcāt·⁊ intellige a ɔūione·ſ·fideliū·ꝫ ab alia ipo iure ſepatus ē eē occultus qḋ tenendū ē·ex̄ de ſimo·tanta·qḋ forte hodie correctū ē ex̄ de tēp·or·c·vlti·

n ¶ Capitale·id ē mortale·vel dignū depoſitionis·

o ¶ Naaman ſiro vendidit·nota ꝙ dicit·vendidit·et tamē iſte qn̄do exegit munēa iā ille g̃tiā fuerat ɔſecutus·et ſic ē ar·ɔ̄ eos qui nō exigūt ante collacōnē beneficij·ꝫ pꝰ ar·ꝟ·e·c·eoſ·⁊ q·iij·ſi q̄s obiecerit·ff·de calump·l·i·§·quod aūt·tn̄ dicūt quidā giezi dāpnatū nō ꝓ uēdicōe ꝫ ꝓ mēdacō quod michi nō placet

p ¶ Sanitatis·nū q̄d g̃ licitū ē medico ꝛ̄cipe pecūiam ꝓ ɔferēda ſanitate·ſic·q: illud potius ď: hono: ꝙ̄ ꝓciū vt·xiiij·q·v·nō ſane·vn̄ nō recipit pecuniā ꝓ danda ſanitate cū illud ſit gr̄a ꝫ ꝓ labore ſuo·ſic magiſter non recipit pecuniā ꝓ ſcia quā dat·ꝫ ꝓ labore vel ꝓ honore ſic̄ ꝓpha ꝛ̄cipit·ut·ꝟ·e·q·iudices·ſic deꝰ ꝛ̄cipit ďcias ꝓ honore ꝫ nō ꝓ ꝓcio·vt·xvi·q·i·decime

q ¶ Dimiſit·ar·ex p̄ſſum ɔtra baꝫ·dicētem ꝙ quilibꝫ ꝓpē mortale pcm̄ erat ꝓuatuſ ab introitu ecc̄ie·vt de pe·di·i·qui ſanctus ſacerdos·xxxiij·q·iiij·vir cū ꝓpria·nā dn̄s ſolos ſimoniacos de corpe ecc̄ie eiecit relictis alijs peccatoribꝫ·intellige tn̄ hꝰ de illis qui ſimoniā ɔmittunt in ordine accepto·lꝫ auctas g̃naliter loqui videatur·vn̄ dic cū·b·et·m·ꝙ nec talis ſimoniacus nec publicus fornicator dꝫ ecc̄iam ante pn̄iam intrare·de hac materia·xxxiij·q·iiij·vir cū ꝓpria·Jo·t·dicit et eē michi ſepe rn̄dit·ꝙ pec̄or quilibꝫ etiā excōmūicatuſ ꝑt intrare ecc̄iaꝫ cā orādi dūmō nō interſit dn̄is officijs cū ꝓhibitū nō inueniatur·extra de ſen·ex·nup·

r ¶ Judas·ſed nūquid iudas ɔmiſit ſimoniā·certū ē et quidē plagiū cōmiſit q: liberū hoieꝫ vendidit·ff·ad·l·faui·ď pla·l·i·ſimoniam·eo ꝙ rē ſacrā vendidit·vn̄ dicit·b·ꝙ dominus non ꝑt vendere ſeruū iam ordinatū·ɔmutare tn̄ poterit vel alio g̃ne ɔtractꝰ alienare·dicūt tamē quidā ɔtra·liiij·di·g̃nalis·

s ¶ Tua·hoc in ďteſtacōꝫ criminis dictū ē·i·q·iiij·ecōtra·ar·cōt̄

Quicūqꝫ ſacros·ſacerdotes·i·digne exercere officiū ſacerdotis·q: ſi p pn̄iam recōcilietur qḋ tn̄ p pecuniā acquiſierunt redimere non pn̄t·vel quātū ad impeacōnū effcm̄·

t ¶ Vn̄ ſcriptū eſt·qui offert alijs vel accipit ab alijs vt ordinetur excōicatus ē hꝰ·ꝟ·e·platum·

a ¶ Simoniaca·i·ſic dare vel accipere eſt ſimoniaca hereſis·h·
C Vm liqueat·ante oīa·ↄtra de ↄ·di·ij·prima·ſed hoc verum ē
poſt reſurrectionē·vel ante·i·ꝑ oībꝫ alijs·

¶ Origine·nota ꝙ dicit oregie hꝫ verū non ē quo ad nouū teſtamētū·nā iudas añ cōmiſit·vel dic ſatis fuiſſe in origine·quia quācito hꝫ fecit damnatus fuit ꝫ·c·cito·

C Vm ordinaretur·lepra·i·pcc̄i vlcē ſe infectū reddidit·

G Ratiam·nō meruiſti·ar·xxi·q·iiij·c·vlti·

C Ito turpem·inexpiabil'·quo ad ordis executionem vel in deteſtacōnem criminis dicitur ſicut culpa diſcordie q̄ forte nec paſſione purgatur·vt·s·di·xc·neqꝫ ad caim·vel q̄a penitet vſqꝫ ad mortem·vt·ꝫ·e·q·ſi quis·

¶ Moabite·et āmonite ydolatre erāt et cū redirēt filij iſrahel de captiuitate egipciaca cum ſcirent iſti ꝙ ſitim patiebantur obuiauerunt eis cum pane ſine potu ducentes balaam ſecum ariolum vt eis malediceret ꝓpter qđ pcc̄m precepit dominus ne eos factos ꝓſelitos reciperēt in eccia dei vſqꝫ in ſeptimam generacōnē·licet ſcd̄m aliā tranſlacōnē dicatur vſqꝫ in decimā·ſed non ↄtradicūt ſibi·nā deſcendentes per ſexū maſculinū recipiebat᷑ vſqꝫ in ſeptimā p feminīnū vero vſqꝫ in decimā·hꝫ hebre⁹ dixit·ꝙ nichil aliud erat ꝛcipe eos ad ecc̄iam dei niſi dare eis nuptui filias ſuas·hiſtoriam de illis moabitis habes·xxxv·di·ſexto·

ꝛ ſanct: non ſunt ſanctificare alios poſſunt·et cum in xp̄i corpe nō ſūt quomodo xp̄i corp⁹ tradere vel accipere poſſunt·qui maledictus eſt bn̄dicere quō pt·¶ Idem de eodē·

C Vm liqueat hanc hēſim āte oīa radice peſtifera ſubrepſiſſe atqꝫ in ipā ſua origine apl'ica eſſe deteſtacōne damnatā·cur non cauetur·cur nō ꝑpēditur·qꝛ bn̄dictio illi in maledictionē cōuertitur qui ad hoc ut fiat hēticus ꝓmouetur ¶ Itē ambroſius de miſterijs

Qui ꝑcio ordinat leprā non officiū confert

C Vm ordinaretur e͞pus qđ dedit aurū fuit·qđ ꝑdidit anima fuit·cū aliū ordinaret·quod accepit aurū fuit quod dedit lep̄ fuit·¶ Idem de eodem·

G Ratiā cū ordiareris nō ſuſcepiſti·qꝛ gratuito eā nō meruiſti ¶ Itē idem ꝯ giezi·De eodē·

C Ito turpē ſeq̄tur lepra mercedē·et pecunia male acquiſita corpus animāqꝫ ↄmaculat·Vides ꝙ facto auctoris ſucceſſio damnatur hēdis·Inexpiabilis eſt eñ vēditi culpa miniſterij et vindicta gr̄e celeſtis tranſit in poſteros·Deniqꝫ moabite ꝛ ceteri nō intrabūt in ecc̄iam dei vſqꝫ in tertiā ꝛ quartā gn̄acōꝫ·tādiu videlicꝫ vt ſimplicius interp̄temur donec culpam auctoꝶ multiplicis ſuceſſio gn̄acōis abolēt·ſed cū illi qui in deū idolatrie errore deliq̄rūt i terciā ꝛ in q̄rtā gn̄acōem videātur eſſe mulctati·profecto videtur durior eſſe ſententia qua giezi ſemen vſqꝫ in eternū ꝑ cupiditate habēdi ꝓp̄hcia auctoritate dānat᷑·p̄ſtim cū dn̄s noſter ih̄s xp̄us ꝑ lauacri regn̄acōeꝫ dederit oībꝫ remiſſionem pccōrū·Cur ergo giezi ſemē in eternū dānatur niſi vt vicōꝶ magiſ q̄ꝫ gene

trinitatis·et quatuor genera virtutū·ꝛ q̄tuor euāgelioꝶ

h ¶ Vſqꝫ in terciā·i·niſi habeāt fidē

i ¶ Multiplicis·ar·culpā vel dolum purgari ꝓceſſu tp̄is·ar·ij·q·i·in primis·vt·xxxv·q·viij·in gradibus·ff·de hꝫ·vel act·ven·l·venditor·ff·de acti·et obli·is·qui·vt eꝫ de filijs p̄ſbi·ꝑ totū eꝫ qui matriaccuſa·poſ·inſup·ar·ↄtra·ꝫ·e·ventū·et·ff·depoſiti·l·i·§·ſi rē·ff·ꝺ cōdicōe·fur·q̄ furtum·et·l·vlti·Sed rei veritas eſt quod licet nō poſſit purgari ꝓceſſu tp̄is quo ad p̄ntem caſū purgatur ꝑ ecc̄ie diſpenſacōnem·vt·in·c·ↄſuluit·et·xxiij·q·iiij·ipā pietas·ꝺ eſt enim vn̄·Compoſito late fetenti queſo ciba te·Qui putas excluſum crimen per tēporis vſum·de ↄſue·quanto·in glo·ſolam conſuetudinem·

k ¶ In quartam·hic nō ꝓſequitur ambroſius noſtrā interp̄tacōeꝫ

ſed ſeptuaginta interp̄tum·vel dic ꝙ refert ſe hic ad miſticuꝫ intellectum·i·donec habeat fidem trinitatis et quatuor euangeliorum·

l ¶ Durior·et quis dubitat ſceleratius eſſe ↄmiſſum qđ duri⁹ ē vindicatum·vt ꝫ·xxiiij·q·i·non afferamus in ſi·quod ꝑpetuū eſt·licet ꝓprij vxoris interfector grauius puniatur·vt ꝫ·xxxiij·q·ij·āmonere·q̄ꝫ matricida vt ꝫ·xxxiij·q·ij·latorē·qđ tn̄ ſpāle ē·ꝛ ob frequētem cauſam fēm·ꝛ ob ꝓnā in vxores ſuas maliciam refrenādā·talia qꝛ ſpecialia ſunt ad ↄſequētiam trahi non debent·vt·xxvij·q·i·nuptiaꝶ·et di·xxvij·ſi·vir·

m ¶ Preſerti·reſpicit id quod dixerat durior vel incipit ibi verſus et ꝛſpicit ad lr̄aꝫ ſeq̄ntem·ſ·cur g̃·ꝛc·

n ¶ Per lauacri·ſine qua nemo hꝫ vitam eternam·in ſi quis ꝓ xp̄i nomine fuerit baptizatus ſanguine vt·xv·q·i·§·vt itaqꝫ·c·firmiſſime·

o ¶ Vt vicōrum·ſophiſtice arguitatur·nam idem ē in idolatria·ſed i ꝑocis nō cōſiderat ñ lr̄alem intellcm̄

ris ſemē intelligas·Sicut eñ qui filij ꝓmiſſionū ſunt exiſtimantur in ſemen bonū·ita etiā qui erroris ſūt exiſtimantur in ſemen malū·Nā ꝛ iudei ex p̄re diabolo ſunt non vtiqꝫ carnis ſucceſſione ſed criminis·Ergo oēs cupidi oēs auari ſpūalem giezi leprā cū diuitijs ſuis poſſident·et male queſita mercede non tā facultatē p̄rimonij q̄ꝫ theꝫaurū criminū cōgregarūt eterno ſupplicio et breui fructu ¶ Quia ergo auctōitate leonis ꝑpe ſimoniaci nō niſi ſpm̄ mendacij accipiūt ſm̄ g̃g̃·apud ſimoniacos ſacerdotiū nō ſbſiſtit·bn̄dictio eoꝶ in maledictōeꝫ ↄuertit᷑·manet apud eos anathema dādi et accipiēdi cū ſancti non ſint nec in xp̄i corpe ↄſtituti·cū ſint maledc̄i nec ſanctificare alios poſſunt nec xp̄i corp⁹ tradē vel accipe nec bn̄dicē alijs valēt·Scd̄m ambroſium vero anathatis opprobrio condēnāt᷑ atqꝫ a participacōe corpis ꝛ ſanguinis xp̄i alienatur·Cū accipiatur aurū et lepra det᷑ cū inexpiabilis ſit culpa venditi miſterij ſecūdum calcedonenſe ↄciliū ex tali ordinacōe nichil ꝓficē iudicātur·ſꝫ ſcd̄m gelaſiū ſimonis damnatione inuoluūtur·ſcd̄m greg̃·nazāzenuꝫ in ſacro ordine ꝑmanere atqꝫ renouari nulla racōne poſſunt·ab heliſeo ꝓpheta lepra perfunduntur·a petro in perditione dānantur·a criſto vero de tēplo eiciunt᷑·quid aliud ſimoniacus ſimoniaco in ſua ordiacōne poteſt conferre niſi ꝙ innocētius de ceteris hēticis teſtatur ita dicēs

Qui ꝑfectōꝫ ſpūs nō hn̄t ipāꝫ dāe nō pn̄t

Q Vi ꝑfectio nem ſpūs quā acceperāt perdiderūt non dare eius plenitudinē poſſunt que maxime operatur in ordinationibus quam per ſuā ꝑfidiā

Q Vi perfectio nem·plenitudinem·ſ·executionem ordinis·et hꝫ iterſerit magiſter de ordinibus·hereticoꝶ·et quicq̄d·Io·et·m·et alij ꝺ hac materia dixerunt illud eſt tenēdū·ꝙ q̄libet e͞pus ſiue catholic⁹ ſiue hēticus·ſiue in eccleſia ſiue extra eccleſiā cōferat ordinem dummodo tamē ↄferat ordiem ſm̄ formam ecc̄ie et recipit ordinatus ordinē licet ñ recipiat executionē ordinis·ſimiliter ſit taliter ordinati alios ordinent idem ē·et ſic in infinitū·vt·ꝫ·e·ꝙ quidā·ix·q·i·ordinacōnes·Idem dico in ↄficiendo corpe xp̄i·vt·ꝫ·e·dominus declarauit·et·c·non nocet·et·ꝫ·de ↄ·di·iiij·non in vobis·loquitur ergo principium·ca·de hijs qui in forma eccleſie receperint ordinem·ſecunda pars·ſ·de illis qui eꝫ formam illi nichil recipiunt nec aliquid conferunt·vt·s·c·i·et·ꝫ·q·vij·daybertum·

V Entum eſt·tres namqꝫ macedones e͞pi quibꝫ hꝫ ſcripſit Innocētius inter alia fecerunt q̄ōnes·Prima erat vtrū quis ducēs viduam poſſet ꝓmoueri·vel factus clericus ꝓpter hꝫ debeat deponi·cuius determinacōem ponit·s·xxxiiij·di·ſi quis viduam·Secunda erat vtrum dicēdus eſſet bigamus qui ante baptiſmū habuit vnam et poſt baptiſmum alteram·cuius determinacōem ponit·s·di·xxvi·deinde·Tercia:

questio erat· an remanerent clerici· i· an caracterem reciperent ab hereticis ordinati· vel an deberent ad altiora ꝓmoueri· et dic ꝙ nunq̄· et hanc in hoc caplo explicat·

a ¶ Que pro ſui· q: fuit q̄ſitū· ſi ordinati ab hęticis accepiſſent honorem· et ſi ad eccleſiam reuerſi recipiātur in honorē clericatus

b ¶ Caput· i· aīam culpe maclā vulneratā· nā et aīa ponit pro homine· de con· di· v· ne tales·

vel q̄ncūq; aliq̄s ordinat· o ¶ Sz nr̄e· ſ· occidentalis· hoc ē tercia racõ·

p ¶ Lex· i· ꝯſuetudo· C· de eman· li· l· i· alibi ponitur ꝓ regula· ȷ̄· e· q· vij· c· ij· alibi ponitur ꝓ rõne· di· i· ꝯſuetudo· alibi ꝓ canone· s· di· xxxi· nicena

q ¶ Impoſicõnem· q· di· non ſolū qui ab hereticis ordinati ſūt non pn̄t habere honorē in eccl̄ia ſz etiā qui apud eos baptizati ſunt tm̄ ita ꝙ nō ordinati· vt ȷ̄· e· q· vij· qui in qualibet·

ꝑdiderūt· Et iterū· Qui honorem non habuit honorem dare non potuit· nec ille aliquid accepit· q: nichil erat in dante· ſed damnacõnē quam habuit ꝑ prauam manuſ impoſitionē dedit· ¶ Itē

Simōiacus ꝑ ꝑuā manus impoſicõꝫ nō ꝯſecrationē ſed damnationē preſtat·

Ventū eſt ad tertiā queſtionē que pro ſui difficultate lōgiorē exigit diſputacõꝫ· cū nos dicimus ab hereticis ordinatos vulneratū ꝑ illā manus impoſicõnem habere caput· vbi vulnus infixū ē medicina eſt adhibenda qua poſſit recipere ſanitatem q̄ ſanitaſ poſt vulnus ſecuta ſine cicatrice eſſe non poterit· atq; vbi pn̄ie remedium neceſſariū eſt illic ordinacõnis honorem locū habē nō poſſe decernimuſ Nam ſicut legitur ꝙ qui tetigerit imundū immūdus erit quō ei tribuetur ꝙ mundicia et puritas conſueuit accipe· ¶ Sed econtra aſſeritur eū qui honorē amiſit honorē dare nō poſſe· nec illum aliquid accepiſſe q: nichil in dante erat qđ ille poſſet accipe· acquieſcimus et verū eſt certe· q: qđ nō habuit dare nō potuit· Dānacõnem vtiq; quā habuit ꝑ prauā manus impoſitionē dedit· et qui particeps factus ē damnati quomodo debeat honorē accipere inuenire non poſſum· ſed dicitur vera et iuſta legitimi ſacerdotiſ bn̄dictio auferre p̄t omne viciū qđ a vicõſo fuerat iniectū· Ergo ſi ita eſt· applicētur ad ordinacõeꝫ ſacrilegi atq; om̄iū criminū rei· q: bn̄dictione ordinacõnis crimina vel vicia putantur auferri· nullus ſit penitentie locus· q: id p̄ſtare p̄t ordinacō qđ lōga ſatiſfactio p̄ſtare cōſueuit· ſed nr̄e lex ē eccl̄ie venientibꝫ ab hereticis qui tamē illic baptizati ſūt ꝑ manus impoſicõnē laicā tātū tribuere ꝯuionē cōſueuit· nec ex hijs aliquem in clericatus honorē vel exiguū ſubrogare ¶ Sz obicitur alij heretici a fide exorbitant· ſimoniaci aūt ꝛ ſi grām ſpiritus ſancti venalē putent tn̄ a fide non ſunt alieni· atq; ideo qđ ab eodē innocētio de ceteris hereticis decernit· nō valet ꝯſequenter de illis intelligi· Hijs ita rn̄detur· Simoniaci et ſi fidem videantur tenere· infidelitatis tamē ꝑdicõni ſubiciūtur· ¶ Vnde beatus ambroſius in primo libro đ pn̄ia ad nouacianū ſcribens ait·

Simoniaci fidei itegritatē nō hn̄t

Petrus cum ſimon magice artis ꝯſuetudie deprauatus putaſſꝫ ꝙ grām xp̄i ꝑ impoſicõnē manus et infuſionem ſpūs ſancti pecunia cōpararet· ait· non ē tibi ſors aliqua neq; ps in hac fide q: cor tuū non eſt rectum apud deū· vides ꝙ hunc magica arte blaſphemantem in ſpū ſancto auctoritate apoſtolica ꝯdēnat· et eo magis ꝙ purā ꝯſcietiā fidei nō habebat· ¶ Itē gregori9 i regiſtro

Simōiacus i fidelis eſſe probatur

Cum ois auaricia idolorū ſit ſeruitus quiſq̄s hanc maxime in dandis eccleſiaſticiſ honoribꝫ vigilanter non p̄cauet· infidelitatis ꝑdicõni ſubicitur· etiā ſi tenere fidem quā negligit videatur· ¶ Itē ex ep̄la tharaſij ꝯſtantinopolitani ep̄i miſſa pape adriano·

Simoniacoꝝ hereſis ceteris damnabilioꝛ probatur·

Eos qui ꝑ pecunias man9 impoſuerūt vel imponunt petrus diuinus ap̄lus cuius cathedrā ſortita ē ſanctitas vr̄a tāꝙ ſimonem magū ꝯponit· Tolerabilioꝛ eīn eſt macedonij et eoꝝ qui circa ip̄m ſūt ſancti ſpūs impugnatorum hereſis impia· Illi enim creaturam ꝛ ſuū dei pr̄is et filij ſpiritū ſanctū delirādo fatētur· iſti vero ſuū eundē ſpm̄ ſanctū efficiūt ſuum ſeruū· Omnis

c ¶ Vlneratū· i· capitalem ꝛ ſacramentalē dignitatem cum vulnere· i· cū ordinatione recepta tenere

d ¶ Vulnus· vbi enim malū cōtingit· ibi moriatur· ij· q· i· ſi peccauerit

e ¶ Medicina· hoc videtur ſic exponendū· i· reiterandum eſt in hijs ſacramentū ȷ̄· e· q· vi· ꝑ illicitā· hoc· n· videt̄ itelligēdū ſi omiſſa fuit forma· ar· i· q· vi· dubitū vbi hoc inducitur

f ¶ Cicatrice· q̄a et ſi peniteant tn̄ irregularitas manet que non aboletur ꝑ penitentiam vt· xxv· di· primū· et· l· di· illud· ꝛ ȷ̄· q· vij· ſi q̄s oēꝫ

g ¶ Hr̄e· ȷ̄· xxiij· q· iiij· ipa pietas· ꝯtra· ſz ibi de ordinatis a catholicis ꝛ poſt in hereſim lapſis· hoc đ hijs q̄bus hęrici impoſuerūt manus· vel hoc de rigore illud de miſericordia

h ¶ Tribueret· ar· ꝙ vxor nō tenet' reddē debitū viro leproſo· ar· ꝯt̄· xxxij· q· vij· om̄es· ꝛ· q· v· ſi vxorem·

i ¶ Accepiſſe· alias accipe· et ſupple id non debet ei nocere quin ordinari poſſit· quaſi diceret id quod nichil eſt non debet p̄ſtare impedimētum· vt ex̄ de iur̄· patro· qđ autem ꝯſulis· i ſi· ſed hoc fallit extra de ſpō· ad audientiam·

k ¶ Damnacõeꝫ· i· ſacrm̄ quod dānabiliter habuit damnabiliter dedit· et ita factus ē particeps damnacõnis ȷ̄· e· q· vij· ſi qui ȷ̄· e· q· iiij· cum ergo· đ conſe· di· iiij· ab antiqua

l ¶ Non poſſum· de mero iure· nam cum diſpenſacõne poſſum ȷ̄· q· vi· ꝯuenientibus·

m ¶ Sz dicitur· i· obicitur· et hoc erat ſc̄da obiectio que fiebat innocentio· p̄ma fuit ibi· ſed ꝯtra

n ¶ Benedictio· que ē cū ab hereticis rediens reconciliatur eccleſie· vel que erat ſc̄dm illos contra quos agit hic innocentius q̄n reuertentes ad eccl̄iam iterum ordinabantur

r ¶ In clericat9· ſecus ē in orientali eccl̄ia que illos ꝑ vnctõeꝫ criſmatis reformat· vt ȷ̄· de ꝯ· di· iiij· ab antiq̄ ȷ̄· e· q· iiij· placuit· ꝯtra· ſz ibi de infantibꝫ· hoc de adultis et diſcretis·

s ¶ Hijs ita· dicit a ſe· nā ipſi ſibi opponit ꝓpter cōparationem inter ſimoniacos ꝛ hęticos· i· ſ· q: s· i ſi· et ita ſb altēnacõe vēiet vſq; ad ſ· ꝯſtat gͣ

Petrus depuatus· ſic dicit· c· de ſaule ꝙ dep̄uatus cā pc̄ci ad ſe trāſtulit que p̄ dampnauerat· xxvi· q· v· nec mirū· vltra medium

u ¶ Impoſicõem· ſ· vt cuicumq; imponēt manū acciperet ſpm̄ ſanctū et ei informaretur ſpūs ſanctus

x ¶ Fide· ſ· nr̄a catholica· ſed in actibus ap̄loꝝ habetur in ſimone iſto vt ȷ̄· e· eos qui· vn̄ p̄t dici in hac fide tua· i· i hoc ꝙ credis obtinere· ſ· vt per te infundatur ſpiritus ſanctus in hoc facit ad propoſitum· g· q: dicit non eſt tibi pars in hac fide· et ita fidelis ergo et hereticꝰ· et ſic exaudi· c· ſequēs· l·

y ¶ Quod purā· que etiā ad actuꝫ ꝓgreſſa eſt· ſic ex audi· de pe· di· i· ſi cui etiam non contingat·

z ¶ Fidei· et in hoc facit ad ꝓpoſitū·

Cum ois· auaricia· ideo dr̄ auaricia ſeruitus ſpāliter idolorum q: tāꝙ deo exhibet nūmo reuerētiā ȷ̄· xi· q· iij· pau-

b ¶ Idolo per rū· vi· q· i· quero

c ¶ Perdicõni· ꝛ ita eſt hereticus ſm̄ ꝓpoſitū· g·

o ¶ Subicitur· potius eīn vocat' ꝙ ſit ȷ̄· xxiij· q· ij· ſane ꝙ ȷ̄· xxij· q· v· cauete ȷ̄· viij· q· i· ſciēdū· et· xxiij· q· iij· forte· io·

Eos qui· dimus· in bona ſignificacõe a deitate ſumitur vel a diuinitate· ſic· s· xxxviij· di· omnes· nō a dinacõne· vt ȷ̄· e· nunquā·

f ¶ Et eoꝝ· i· ſeqn̄tiū eius · g ¶ Efficiunt· ſ· quantum in ſe eſt ſicut

ventere et emere dicuntur· vt ·ꝫ·e·q·ſaluator·b·
a ¶ Si vult·mchil enim tam ↄſonum et ↄuemens ⁊c̄·vt inſti· de rer· di·§·p tradicōem·C·de ↄtrahen·emp·dudum·niſi vbi lex inhibet·et ex̄ de iure·pa·de iure·C·de rebꝰ ali·l·vl· imo et qn̄ꝫ ↄpellit quis vē dere·C·de ↄ·ē·ma·l·i·ff·ꝺ religi·ſi q̄s ſepulcrū·C·ↄm̄i·di·l·i·§·vlt· emere aūt nō ↄpellitur quis·C·de iure deliberan·l·nec emere·ar·ↄtra ·C·de donac̄·ſanctimus·
b ¶ Per p̄ciū·naꝫ p̄ciū i pecunia numerata ↄſiſtit·inſti·de emp·⁊ ven· ·§·Itē p̄ciū·ar·ex̄ ꝺ ref·pmu·ad q̄ō nes·naꝫ vbi aliud pro alio datur in ſpecie pmutacō ē ff·ꝺ ↄtrahē·emp· ·l·i·ſꝫ tamē ſꝫ emp tio large et pecunia ſiſr large acci pitur·vt·ꝫ·q·iii·p totum·
c ¶ Detrahūt eq̄ liter·ſicut eīn illi miraculoꝝ opati onem tribuebant diabolo q̄ p ſpiritū ſanctū fiebant· ita iſti ordines qui ſunt dona ſpiritus ſancti p dyabolum ſibi acquirunt·
d ¶ Cū ḡ·melius diceret·cū eīn ⁊c̄· ſm̄ ꝙ poſt ſequit in lr̄a·
e ¶ Sanctorum·ſi quis ep̄s p̄ſbr aut diaconus p pecuniā obtinuerit dignitatē· et ip̄e et ordiator eiꝰ modis oībus a omūi one abſcindant· ſicut ſimon magꝰ a petro· facit ad ſꝫ·ꝫ·q·iii·ſi q̄s ep̄o et·c·ſi·
f ¶ Et terciꝰ·vbi dicitur ꝺ roboam· ꝙ quicunq̄ volebat impleuit ma num ſuā et fiebat ſacerdos excelſorum et propt' hāc cauſam peccabat domꝰ ierobοam et euerſa eſt et deleta eſt de ſuperficie terre·
g ¶ Et quartus· vbi de giezi a ziē·
h ¶ Accipe·ar·in electionibꝰ et alienacōibus vt firme ſint ex cōſenſu poſt ſequēte ſiē et ex priore·ꝫ·xxix· ·q·i·§·hiis ita·ꝫ·x vi·q·i·c·vl·et·q· ·vii·decimas·⁊·c· eccl̄ias extra de iure patro·cura paſtoralis·xxiiii·di·c·vltimo
i ¶ Accipe·ſimiliē ipendere ē qn̄cūq̄ impendere·vt·ꝫ·q·iii·ſaluator· et ·ꝫ·e·ſi quis p̄bendas·et·c·ſi quis obierit·et eſt ſimile·ff·de calūp· ·l·i·§·qui autem· Eſt ergo ſimoniacus qui racōne ordinis vel beneficii·collati aliquid dat vt dixi de giezi·s·e·qui ſtudet·io·

eīn dn̄s quod habet ſi vult vendit· ſiue ſeruum ſiue aliquid aliud eorum que poſſidet· Similiter et qui emit dn̄s eius volens eſſe q̄ō emerit p p̄cium pecunie illud acquirit Ita et qui hanc iniquaꝫ actionem operātur detrahūt ſpiritui ſancto equaliē peccātes hiis qui blaſphemauerūt dicētes xp̄m in beelzebub eicere demoniū·atq̄ vt verius dica mus iude opātur pditori qui iude is dei occiſoribꝰ xp̄m vendidit· Cū ergo ſpūs ſanctus cōſubſtantialis ſit xp̄o eiuſdem ipi porcōnis erunt et pculdubio i eis nō eſt gr̄a ſpūs ſancti id ē ſacerdotii ſanctitas· Nā q̄ō nō acceperunt non habēt· Ait enim petrus ſimoni·non eſt tibi p s necq̄ ſors in ſermone iſto quia exi ſtimaſti donum dei pecunia poſſideri Nam viceſimuſnonus canō ſancto rum apl̄oꝝ et actus eorūdē· et ter cius et quartus liber regnoꝝ alie num omnino a ſacerdotio pnuntiāt eū qui aliquādo dederit vel acceperit pecuniā in aliquo tpe ſiue ante manus impoſicōnem ſiue poſt impo ſicōem·accipe eīn eſt qn̄cumq̄ accipere· ¶ Itē ex cōci·bracarēſi·ii·

Et qui dat et qui accipit vt ſacri ordines preſtentur anathema ſit·

PLacuit vt de ordinacōe cleri coꝝ nulla ep̄i munera ſuſcipi ant· Sꝫ ſiē ſcriptū ē q̄ō ḡtis donan te deo accipiūt gratis dent·non ali quo p̄cio dei gratia ⁊ impoſicō ma nuū venūdetur· qꝛ antiqua diffinitio patrū ita de eccl̄iaſticis ordina cōibus ſtatuit dicens· anathema ſit danti et accipienti· Propterea qꝛ aliquāti multis ſceleribꝰ obruti ſancto altario idigne miniſtrātes· nō hoc teſtimonio bonoꝝ operum· ſꝫ p effuſione munerū obtinent·oportet nō p gratiam munerū ſed p diligentem pus diſcuſſionē deinde p multoꝝ teſtimoniū clericos ordi

PLacuit·aliquanti·ar·ꝓpter indignos hanc ꝓhibicōnem fuiſſe inſtitutam·porrigitur tamen ad omnes·ꝫ·e·q·iii·puenit ꝫ·xix·
l ¶ Per multorum·s·di·lxvii·reliqui·in ſi·cōtra·xxiii· ·q·ii·due· di·lector·contra·ꝫ·xx·q·ii·oportet·ſimile·s·di·lxxv·e·iii·ſolucō·hic appellantur multi·duo vel tres vel ſꝫ intellige cū clici ſint ignoti·
m ¶ Opponitur ei·ſcꝫ ꝙ ꝓpoſitū eſt principaliter·ſcilicet ꝙ vendere ſpūalia ſit pcc̄m· vel ꝙ ordo vendi tus non habꝫ gra tiā ſpūs ſancti·
n ¶ Xp̄s a iuda· huius obiectionis ſolutionem ponit· ·ꝫ·m·§·cum ḡ primo·m·c·iudices·
o IVdices ver ba michee ꝓ phete·C·quidā cū rep̄hēderentur de ſimoniaca excuſabant ſe exemplo quorūdam in veteri teſtemento· quos Iero·ponit in hoc capitulo· Primo ergo ponit verba michee ꝓphete·et exponit ea oſtendens propter huiuſmodi ſi moniacos ihruſa lem fuiſſe deſtructam·ſecundo ibi poterat petrus·po nit v̄ba petri·cū oblata pecunia ſimonem condemnantis·tercio excuſat ſamuelem ꝺ quarta parte ſicli a ſaule oblata· q̄r to excuſat achiā de panibus ſibi ab vxore ierobōā ob latis·quinto elyſeū de pecunia q̄ azael nuntius denodab ſibi obtulit quia non eſt veriſimile ꝙ acceperit·
p ¶ Eius·populi iudaici·Io·
q ¶ Requieſcebāt·ille dicitur re quieſcē ſuper dn̄m qui obtentu prophetie vel ſacerdo tii nō viuit luxuri oſe·et expone req̄ eſcebant·id ē gra tiam eius habebant ſecum ſecun dum opinionē ſu am·
r ¶ Non inuenient·quaſi impuni tatē ſibi promittebant·
s ¶ Mala·que mi nantur nobis pro phete·
t ¶ Arabitur·ho ſtili aratro·i·deſo labitur et eſſe deſinet·ar·ff·quibus mo·vſufruc·amit·l·ſi vſufruc·⁊ hoc factum eſt a romanis· ·et ideo
t ¶ Pomerii·cuſtodia eīn pomerii collctis pomis deſeritur· ·ſꝫ dic·
u ¶ Sed fac·i·pone· et ita ſm̄ea poteſt ſupponere falſum de conſe· di·iii·ſanctum·

nare ¶ Ex hac auctoritate beati ambroſii et gregorii patꝫ ꝙ ſimoniaci ſicut ⁊ alii heretici a fide exor bitant·et ideo ↄſiter de illis intelli gitur·quod etiam de aliis decernitur· ¶ Item opponitur ꝙ ꝓphetia donū ſpūs ſancti eſt· ſꝫ aūt in veteri teſtamento a ſanctis ꝓphetis vē di ↄſueuerat· vnde ſaul ad ſamuelē p vaticinio expetendo non niſi cum munere ire p̄ſūpſit· vxor etiā ieroboā ad hominē dei non niſi cū munere acceſſit· Itē xp̄s a iuda vendi tus auriculam ſerui ſanauit Exem plo itaq̄ ſaulis et vxoris ieroboam patet ꝙ donū ſpūs ſancti emere vel vendere non ē pcc̄m· Exemplo criſti liquet ꝙ ſpūs ſanctus et ſi iniuſte a ſimoniacis venalis putet· virtutis tamē ſue nō obliuiſcitur nec deſinit eſſe cm̄ ſue gratie etiā venditus p̄ſtare· ſꝫ de ꝓphetia btūs iero nimus in michea competenē ſoluit malos tantū accepiſſe et nō bonos denūtians Mali ꝓphete non boni ꝓphetiam vendebant·Rubrica

IVdices inquit eius in muneribus iudicabāt· ſacerdotes eius in mercede reſpondebant· et ꝓ phete eius in pecunia diuinabant et ſup dominiū requieſcebant dicē tes· Nonne dominus eſt in nobis· non veniet ſuper vos malū·idcirco ꝓpter vos ſpon q̄ſi ager arabitur· et ieruſalē vt cuſtodia pomerii erit Nemo ambigat ieruſalē ꝓpter ſce lera que in hoc capitulo leguntur fuiſſe ſubuerſam· Et paulo poſt·po terat petrus ſimoni mago vendere quod petebat imo poterat ſimulate vendere·ſpiri tus eīn ſanctus nec vendi nec emi poteſt ſed oblatā pecuniam cum offerente damnauit· Nec moueat quēquam illud quod in pmo regnoꝝ libro legimꝰ ſaulē volentem ire ad ſamuelē dixiſſe pu ero ſuo ad eum ſe ire nō poſſe quia

a ¶ Sunt quinqꝫ obli· argu· in delicto quantitatē rei attendi. ꝗ. xiiij· q· vl· c· vl· et· xvij· q· iiij· quicunqꝫ. ꝗ. xvij· q· vl· questi sunt·

b ¶ Qui vtinam· et hoc negatiue leges ·i· vtinam non plus acciperet· simile vtinā· xxiij· q· iiij· si ea· xxvi· q· v· episcopi· et ideo hoc forte dicit quia si plus non deberet accipere nullus esset qui vellet symoniam omittere· vel ideo forte quia quāto q̄s minus acciperet tanto minꝰ peccaret· scd̄m ꝙ dicitur de abigeo minus punitur ꝓ porco vel ꝓ oue q̄ꝫ ꝓ boue ·ff· de abigeis· l· i· Ben· i· vel posset intelligi secūdū illā extra de simo· et si questiones· ar· ꝯtra· xiij· q· vlt· c· ·vl· xvij· q· iiij· q̄cūqꝫ· i· ex̄ de simo· ex tue· sꝫ h̄ ꝯtraria hn̄t locū qn̄ mens corrumpitur

hoc est impossibile ꝙ diuinacō sit ꝓphetia· expone ergo sic facta ē diuinacō· i· diuinacō eoꝝ que credebatur esse ꝓphetia declarata ē nō es-
Cūm ergo· et ita docꝫ nos magister resistē· ar· a [ ] se ꝓphetia·
simili· xxvij· q· i· nuptiarū· ff· de ꝯdi· inde· si reꝰ· xxxij· q· vij· apl̄us·
ꝓterea r̄nderi p̄t p id q̄d notaui· s· e· eos·

o ¶ Item obicitur· in defensionē simoniacoꝝ vsqꝫ ad· §· sed nichil et ibi statim incipit impugnare eos·

p ¶ Supplantacōnem· tn̄ factam domini instinctu· vij· q· i· q̄ꝫ piculosum

p̄ciū nō est i manu mea· ꝛ adiecit· quarta pars sicli in manu mea est hāc dabo viro dei et ānunciabit nobis viā nostrā· Nō eñ scriptū ē ꝙ samuel acceperit aut ꝙ illi obtulerit qui potius pascūtur a ꝓpha· sꝫ fac eū accepisse· Stipes magis estimande sunt tabernaculi quā munera ꝓphe· siclus enim viginti obolos habet· quarta pars ergo sicli quinqꝫ sunt oboli· Nostri ergo sacerdotes si volunt vendere ꝓphetiam ꝛ columbam in cathedris suis ꝓponere quas dn̄s flagello subuertit quiqꝫ tantū oboloꝝ sint mercede ꝯtenti· qui vtinā non preciū villaꝝ· sed quinqꝫ obolos acciperent· Hoc ipm̄ sonat in tercio regnorū libro de vxore ieroboam ad hominē dei pergētem que non nisi decem panes obtulit et crustulam ꝛ vas mellis· h̄ magis in sūptus ꝓphe q̄ in munera ꝓphetie reputanda sunt· licet potuerint hij qui ad ariolos ire consueuerant ex mala eoꝝ ꝯsuetudie idipm̄ existimasse de ꝓphetis· ꝛ noluisse sanctis viris offerre q̄d diuinis offerre ꝯsueuerant· Vn̄ in quarto libro regū legitur ꝙ heliseus venit damascū ꝛ benadab rex sirie egrotabat· nunciaueruntqꝫ ei dicentes· venit vir dei huc· ait rex ad azaelem· Tolle tecum munera ꝛ vade in occursum viri dei ꝛ ꝯsule dominū p eum dicens· si euadere de infirmitate hac potero· iuit ḡ azael in occursum eius hn̄s secum munera et om̄ia bona damasci onera quadraginta cameloꝝ· sed non est credendū accepisse sicut de eodem heliseo legitur ꝙ naaman mundatus a lepra obtulit ei munera dicens· obsecro vt accipias benedictōēꝫ a seruo tuo· at ille r̄ndit· viuit dn̄s āte quem sto quia nō accipiā· Cūqꝫ vi facēt penitus nō adquieuit· ¶ Idē

NUnq̄ꝫ diuinacō in [ ] in eodem·
bonam partem accipitur· videbātur sibi quidē esse ꝓphe· sꝫ q̄a pecuniam accipiebant· ꝓphetia eorū facta est diuinacō ¶ Cū ergo scd̄m ieronimū boni ꝓphe non munera ꝓphetie accipiebāt sꝫ stipes tabernaculi· mali aūt qui accipiebāt ꝓphetia que dei erat donum in diuinacōnē que diabolica ē ꝯuertebatur· quid aliud colligitur nisi qꝛ symoniacis q̄d supius dc̄m est nulla sp̄ualis gratia cooperatur· Cū eñ in sacramentis neqꝫ qui plantat neqꝫ qui rigat sit aliquid sꝫ qui incrementum dat deus· quis operatur in eis si dn̄s qui incrementū dat in eis non lucet sed est ociosus· ¶ Item q̄d dicitur de xp̄o ꝙ sicut xp̄s venditus restituit auriculam malco ꝛ fecit miracula· sic ꝛ sp̄us sanctꝰ possit vendi et in ip̄a vendicōne grām suam opari· nō valet h̄ similitudo· non eñ h̄ opatur sp̄us sanctus spiritualiter in pfidis mercimoniis auaricie q̄d xp̄us gessit corporaliter certi misterij causa ad exemplū pacientie· Si eñ ꝯpharia ē similitudo cum credatur posse vendi vt xp̄us· credatur etiā et sp̄us sanctus posse crucifigi· q̄d impossibile est· Potest etiā intelligi vt a similitudine nō recedamus· ꝙ sicut xp̄us vēditus nō venditori vel ementi· sed eis qui nescientes aderāt dona sue grē contulit ꝓ quibus etiā in cruce supplicauit· sic ꝛ sp̄us scūs nō venditi vl̄ ementi· sed hiis qui de manibus eoꝝ ignorātia ducti sacra dn̄ica accipiūt sue gratie effcm̄ largiri probat̄· ¶ Itē obicit̄ ꝙ si malū sit ecclesiastica emere tn̄ sepe sinistra principia ad felices puenīat exitꝰ vt iacob p supplantacōēꝫ puēit ad bn̄dictōnem· vt seges que leprosa manu seritur munda tn̄ metit̄· vt ex adulterino ꝯcubitu pulcra soboles nascitur· sic et pecunia que per simoniā acquiritur felicē habꝫ exitū· cū pauperibꝫ ꝓfutura erogat̄ ¶ Sꝫ nichil hoꝝ simōiacis pficiatur ¶ Ait eñ leo ad mauros epos

Q̄ malo incohātur pn̄· nō bono pagūt̄ exitu

PRincipatus quē aut sedicō extorsit aut ambitus occupauit etiā si moribus atqꝫ actibꝰ non offenderit· ipiꝰ tn̄ inicij sui ē pnicōsus exēplo· ꝛ difficile est vt bono pagantur exitu que malo sūt inchoata principio ¶ Itē ḡḡ· antioceno epo

Nō supedificat̄ bonū opꝰ vbi xp̄s fundamētū nō ē·

c ¶ Ad hominē· scilicet achiā qui ei p̄dixit mortē filij abie· et qui peccata sua exprobraret et suam vltionem p̄diceret· vt. ꝗ. e· si quis inquit· dic vt· xxiij· q· vl· ·c· vl·

d ¶ In sūptus· ad sumptus enim et sustentacōnem accipere licet· extra de simo· cum sit· xxiij· q· v· dicat· ff· de offi· ꝓ ꝯsu· solent· et d̄ offi· p̄si· di· plebiscito· ꝛ ita p̄sb̄r si pauper est accipere p̄t ꝓ celebratione misse· ext̄· de preben· significatū nisi sit ꝓprius sacerdos· de ꝯse· di· i· sufficit

e ¶ Eliseus· qui misit lignum in aqua ꝛ natauit ferrum. ꝗ. d̄ ꝯse· di· ij· reuera

f ¶ Azaelem· suarum rerum dispensatorem·

g ¶ Bona· i· aliq̄ d̄ om̄ibus bonis· i· d̄ omni genere bonorum· ff· de reġ· iur̄· aliud §· referē

h ¶ Obtulit· ar· in eod̄ facto scd̄m diuersitatē intencōnis alterum peccare alterū nō· vt ·xxxij· q· v· ꝓposi-

i ¶ Viuit h̄· to iuracō erat in veteri testamento· xxij· q· i· et iurabūt

k ¶ Faceret· ar· ꝯtra cathalanos·

NUnq̄ꝫ· i· raro ꝓ maiori eñ pte dc̄m est aliter falsum est· vt· s· e· eos qui·

m ¶ Prophetia·

PRincipatus· extorsit· similitudo exempli ipsa habetur· et ratio exempli nonnulla siquidem in canonibus operantur· multa enim reprobantur ne sint perniciosa exemplo q̄ possent tolerari. ꝗ. xi· q· iij· precipue ·s· di· l· de hiis vero nobis· s· di· lxxxij· plurimos· s· di· xcvi· bn̄· ar· xxi· q· ij· si quis iam ·ar· xxvij· q· i· nec aliq̄· ar· xxvij· q· ij· institutū est·

r ¶ Non offenderit· sic· xiiij· q· v· neqꝫ·

s ¶ Difficile· i· nunq̄ꝫ. ꝗ. e· si q̄s neqꝫ· q̄nqꝫ ꝓ vix sumitur· di· xlvij· q̄ntumlibet·

t ¶ Bono· sic· xiiij· q· v· neqꝫ· ar· ꝯtra· ex̄ qui si· sintle· tanta· ꝛ de matrimonio contracto post votum de futuro·

u ¶ Principio· ar· inicium spectādū et quantum valeat bona fides ab initio collige ex hiis ·ar· iij· q· x· placuit· xx· q· iij· propositum· lxi· di· miramur· xcij· di· si quis epus· extra d̄ elec· auditis· extra de cen· puenit· ff· de rei ven· si in rē· et· ff· de publi̇· de precio· ff· de hiis qui notantur isa· quid igitur· et de oriġ· iur̄· l· i· ar· ꝯtra· ff· de le· ij omnium. ꝗ. xvi· q· i· ij· ·§· p̄t· s· di· xvij· c· regula. ꝗ. xiiij· q· vi· neqꝫ. ꝗ. xvi· q· i· ·c· vl· ꝛ· q· iij· si sacerdotes· extra de iure patrona· cura pastoralis· si quis semper habet malā fidē nūquid habebit exitum bonum secus in ꝯtrariis· b·

qo pa

Cum paulus· fundamētū· ar· ɔtra debile principiū melior fortuna ſequetur· ar· non baptizatū non ſuſcipe ordinē ·xxiiij·q·i·vbi ſana·ꝭ·liiij·di·ſi quis p̄ſ·ꝭ·c·ſi q̄s p ignorantiā·et ꝭ·c·ſi quis cōfugerit extra de p̄ſbro non bapti· veniens·et·c·ſi quis·

Non eſt putanda· C· in p̄ma pte ꝓbatur triplici auctoritate ꝗ de illicite acquiſitis nō eſt elimoſina facienda· Prima auctoritas ē illa hoſtie impiorū ꝛc̄· Secunda· honora· deū· tercia· qui offert ſacrī ꝛc̄· In ſecunda pte dicitur ꝗ ſi aliq̄s ad honorem debet accedere pri⁹ vires ſuas cōſideret ·et ec̄ ſi ſe ſufficientē videat cum timore accedat· alias nullo mō accedat·

a ¶ Ex illicitis rebus· h̄ dicit̄ ꝗ de male acquiſitis n̄ debet fieri elimoſina quod verū eſt cū dominiū non ē tranſlatū vel ſi ē eius repeticō ɔpetit· vt dixi in ſum· ·xiiij·q·v· ſed vbi non cōpetit repeticō bn̄· vnd̄ ꝛ meretrix p̄t facē elimoſinā ꝫ nō latro ar·ff· de condi·ob turpē cām· idē·ꝭ· quoc̄·ſed quid ſi d̄ pecunia ſimoniaca fundata eſt eccleſia·dico ꝗ non demollietur· xiiij· ·q·vi· ɔperimus· ·xij·q·ij·aurū· Sꝫ quid de iure patro· dic ꝗ illud d̄tur eccleſie cui eſt facta ignomia ex̄ de ſimo·de h̄ aūt· in aut̄·d̄ ſanc·ep· ·ꝭ·ꝓ omnib·ff·de calūp· gn̄aliter·ꝭ·ill ud· Itē quid ſi ex pecunia ſimoniaca quis emit vineā nūquid de fructu faciet elimoſinā· R̄n·non· q̄a eo dē iure cēſetur cū pecunia·tamē fructus in locum pecūie ſuccedūt·ar· ex̄ de vſur· cū tu· ī ſi·ff·de legi·l·ij· impator·ꝭ·vl·ꝛ·l· ſequenti·s·xciij· di·c·ij·ar·ɔē·ff·d̄ fur·l·q̄·vas ꝭ·ul·

b ¶ Ex rapina· ꝭ oppomitur· fac tibi amicos de mamona iniquitatis· ſic exponit̄·id ē de diuitijs ſollicitudinib ꝛ laborib acquiſitis· vel quib abſtuliſti ſua reſtituas vel eoꝝ parentib· vel illis mortuis ſacerdotib offeras·et iſti om̄es facti tibi amici orabūt ꝓ te ad dn̄m· licet dictū ſit· que in malū acquiſiuiſti in bonum expende· non tn̄ id tibi patrocinabitur· h· male acquirere ꝓpter elimoſinam· et id in bonū expendere nichil aliud eſt ꝙ filiū in ɔſpectu p̄ris mactare·xiiij·q·v·immolas· Aliter aūt acquiſitū vt amore filioꝝ et in bonū exp̄ſſum·tamen id tibi patrocinabitur ad p̄mium·h·

c ¶ Vires·ſumite materiā v̄ris qui ſcribitis equā·virib ꝛc̄·ar·ff· de excuſa·tu·pauptas·idem dicit lex in mulione·ff·ad·l· acquili·idē iuris·ꝭ·i·et·l·qua actione·in·ꝭ·ij· ·indignū p̄latū ſtati ꝗ male ſit electus·ar·a ɔtrario ſenſu·lxi·di·

f ¶ Exiſtimat· h̄ p̄ſumitur ɔtra· miramur·v̄·nec putandus eſt honor ꝛc̄·

Cum paulus dicat fūdamētū aliud nemo p̄t ponē p̄ter id qd̄ poſitū eſt qd̄ eſt xp̄us iheſus· cōſequenter ꝓbatur q2 vbi xp̄us nō eſt fundamētū nullū boni opis ſuperedificiū ē· ¶ Itē ſiagrio epo

Nō p̄t fieri elimoſina d̄ pecūia ſimoniace acq̄ſita

Non eſt putanda elimoſina ſi pauperib diſpenſetur qd̄ ex illicitis rebuſ acquiritur· quia qui hac intencōne male accipit vt bene diſpenſet grauat̄ potius ꝙ iuuetur· Vnde etiam certū ē quia et ſi monaſteria vel zenodochia vel aliquid aliud ex pecunia q̄ ꝓ ſacris ordinib datur cōſtruātur nō ꝓficit mercedi· Ne ergo ſb obtentu elimoſine cū pcc̄o aliquid ſtudeamus accipe ꝓhibet ſcriptura dicēs· hoſtie impioꝝ abhominabiles ſūt que offerūtur ex ſcelē· Quicquid enim in dei ſacrificō ex ſcelere offertur omnipotentis dei non placat iracūdiam ſed irritat· Hic rurſus ſcriptū eſt· honora dn̄m de tuis iuſtis laborib⁹· Qui ergo male tollit vt quaſi bn̄ p̄beat· ɔſtat ſine dubio q2 dn̄m nō honorat · Hinc ēꝫ ꝑ ſalomonem dicitur· qui offert ſacrificiū d̄ ſb̄a paupis idem ē ac ſi victimet filiū in ɔſpectu patris · Quantus aūt ſit dolor p̄ris ppendam⁹ ſi in eius ɔſpectu fili⁹ victimetur· ꝛ hic facile ɔgnoſcitur quātus apud deum dolor exaſperatur qn̄ ei ſacrificiū ex rapina tribuit̄· Nimis ergo declinādū ē ſub obtentu elimoſine pcc̄a ſimoniace hereſeos ppetrare· nam aliud ē ꝓpter pcc̄a elimoſinas facere ꝛ aliud ꝓpter elimoſinaſ peccata ppetrare· ꝛ poſt pauca· Quiſq̄s igit̄ ſacerdotiū nō ad elacōnis pōpā ſed ad vtilitatē adipiſci deſiderat· ꝓus vires ſuas cū eo qd̄ ē ſubiturus onere metiatur·vt ſi ē impar abſtineat ꝛ ad id cū metu etiā cui exiſtimat ſe ſufficē accedat ¶ Idē theodorico ꝛ theoberto regib⁹ francorum

Paſtor ſimōiac⁹ nullā ouib⁹ p̄bet medelā

Fertur ſimoniaca hereſis q̄ p̄ma ɔtra dei eccīam diabolica ſupplantacōe ſb repſit· ꝛ in ip̄o ortu ſuo zelo ap̄lice vltionis pcuſſa atq3 dānata eſt· in regni v̄ri finibus dn̄ari cū in ſacerdotib⁹ fides ſit eligēda cū vita Si enim vita deeſt fides meritum non habet· beato iacobo atteſtante qui ait· Fides ſine opibus mortua ē· q̄ enim opera eſſe valeant ſacerdotiſ· qui honores tanti ſacramenti conuincitur obtinere ꝑ p̄mium· Et p⁹ pauca· Hinc igit̄ non ſolum in ordinatoris ꝛ ordīati aīaꝫ letale vulnuſ infligitur· verū etiā excellentie veſtre regimē ep̄orum v̄roꝝ culpa quorum magis intercesſionib⁹ iuuari debuerat p̄grauatur· Si em̄ is dign⁹ ſacerdocō creditur cui nō accuſacōiſ mēita ſed p̄mioꝝ copia ſuffragatur· reſtat vt nichil ſibi in eccīaſticis honorib⁹ g̃uitas nichil ſibi defendat induſtria · ſed totum auri ꝓfanus amor obtineat· et dū vicia honor remunerat in locū vltoris is fortaſſe q̄ fuerat vlciſcend⁹ adducit̄· atq3 hic ſacerdotes nō ꝓficere ſꝫ perire potius iudicātur· vulnerato nanq3 paſtore q̄s curādis ouibus adhibet medicinā· aut quō ꝑplm oracōnis clipeo tueatur qui iaculis hoſtiū ſeſe feriendū exponit· aut qualem fructū de ſe ꝓducturus eſt· cuius graui peſte radix infecta eſt· Maior enim metuēda ē iocis illis calamitas vbi tales intercesſores ad locum regiminis adducūtur qui dei in ſe magis iracūdiā ꝓuocant ꝙ ꝑ ſemetipſos placare debuerāt· ¶ Cū g̃ ſcd̄m leonem ſimonia nō bono pagatur exitu· ſm g̃g̃ ·nullū boni opis ſeq̄tur

Fertur ſimoniaca· notat greg̃· primo d̄ negligentia reges iſtos frantie eo ꝗ dānat̄ ſimonia· in regno eoꝝ· Secundo dicit ꝗ ip̄orū p̄latoꝝ culpa in eoꝝ regno retorquatur· Tercō dicit timendū eſſe de eis qui taleſ habent apud deū interceſſoreſ qui ad ſe ꝓuocāt irā dei ꝙ placare debent·

h ¶ Ortu· quo ad nouū teſtamentū ꝛ intellige poſt reſurrectionē · et ſic non eſt ɔtra·de ɔ· di·ij·prima·

i ¶ Fides · ꝓfeſſionis·ſcꝫ·

k ¶ Opibus·exterioribus·

l ¶ Mortua eſt·ſi tēpus dat̄ vel locus·d̄ pe·di·iij·c· vltimo·

m ¶ Excellentie · ecce ꝗ cremē alicuius nocet innocēti·ar·di·lxi· miramur·v̄·nam totius·ar·ɔtra·ꝭ·c· ·q·dn̄s·ɔtra·ar·ꝭ· ·c·q·iiij·c·i·ar·ɔtra·lxxxi·di·ſi q̄ p̄ſbiteri·ar·di·xxxvij·ꝭ·ut itaq3·ar· d̄ ɔ·di·i· in ſancta ·ar·xxiiij·q·i·non turbat̄·ar·vi·q· ·i · ex merito·ar· di·xlviij ·ꝭ· i·ar· ·ij·q·vij· c·ſicut· ·ij·ar·ꝭ·c· q·multi ꝛ eſt ar·ꝗ res inter alios acta alios p̄iudicet·ꝭ·d̄ pe·di· ·vi· c·i· ff· de re· iudi·ſepe· Iohan· h̄ breuiter tene ꝗ res inter alios acta alijs non nocet generalit̄ ·nec crimen alterius alij nocet· in caſib⁹ tamē ſpecialibus fallit qui in iure expreſſi inueniūtur· extra de re· iudi · ꝗuis·et· vi·q·i·ꝭ· verū·ar·xv·q·iij· ·ꝭ·cū autem·

n ¶ Suffragatur ·nam dicit lex qualiter quiſq3 meretur non quātum dare ſufficiat eſtimetur· C·de epi·et cle·ſi quenq̃·ſed queritur quare papa ſcribit regi cū nō habeat ptātem ſup hijs·xi· q·i·ſacerdotib· ideo q2 rex particeps erat· vel q2 erāt incorrigibiles·vt·ꝭ·c·q· vl·c· ·vl·xvij·di·nec licuit·extra de iudi·cum non ab homine·

o ¶ Vltoris·i·prelati·qui vicia alioꝝ debet vlciſci·

a ¶ Vlciſcendus. i. ꝓpter pccā puniendus ʒplicauit. et ita etiam ex
b ¶ Prouocant. in ſe nō in illos ꝓ quibꝰ ſup= audi. iij. q. vij. i gui
S Jcut eunuchus. putiphar q̄ p̄mo habuit vxorē bus. Jo.
filiā pharaonis cū poſtea fuit ordinatus ſacerdos eliopolis fuit
exſectus. vel vt quidā dicunt dn̄s ſiccauit gēitalia eius quia ad tur
pes vſus emerat Joſeph. d ¶ Semē. boni opis.

c ¶ Jgnis. miſſuſ a ieremia i puteo qui tn̄ poſt nunq̄ fuit inuentus. ſed aqua pinguis la= pidi ſuppoſita il= lum cōburebat. d̄ iſto igne. habes d̄ ꝯ. di. iij. inter hec hircum. et puteꝰ erat in valle ioſa= phat. vbi rex per ſarū fecit fieri tē= plū et appellatū ē a ieremia neptu= ta qd̄ interpreta= tur purificacō.
f ¶ Non lucē. s. di. lxxxi. ſi q̄. ar. oꝫ di. xxviij. c. vl. ꝯtra. ȷ̄. e. dominus
g ¶ Anthioco. i= ſte anthiocuſ gre cus fuit et multū iudeos oppreſſit. et vēdidit ſacerdo tiū tēpli. ꝛ ē h̄ ar. ꝙ in ve. te. ſimōia erat ordinē emere
h ¶ Sʒ obicit. in defenſione ſimoni acoꝝ ꝓbando ꝙ hn̄t effectū ſacr̄a
S ab eiſ collata J iuſtus. ab iſto. c. vſqʒ ad il= lud. ſ. etiā corde. oſtēdit magiſter ꝙ ſacr̄a hereticoꝝ rum vera ſūt ꝛ ve re ab eis conferū/ tur ſi in forma ec= cleſie ꝯferantꝰ. nō tn̄ quo ad virtutē cū diſtinctione tn̄ qꝛ ſacr̄a nccitatis ſi in nccitate quis ſumat ab heretico vel etiā ſi ignoran ter ſumit virtutē et veritatē quidē accipit ſacr̄i. ſi ve ro nō nccitate vel ſcienꝰ accipit. ve= ritat ē quidē acci= pit ſacr̄i n̄ d̄tutē. ſi tn̄ ficte accipit. et poſt agat peni tentiā habebit v= trumqʒ. d̄ ꝯſe. di. iiij. tunc valere. et. ȷ̄. §. ſed notan= dū. Jn ſacr̄o vero dig̃tatiſ in ordine diſtigue ſm̄ illam diſtinctōez que ha betꝰ. ix. q. i. ordia

edificiū. nec eſt putanda elimoſina que ex p̄cio ſimonie erogatur pau peribꝫ. vulnerato paſtore medicia non adhibeatur curandis ouibus. de infecta radice fructus non pro= ducitur. maioꝛ etiā calamitas i fu turo metuitur. de tam ſiniſtro prin cipio q̄s felix exitus ſperat̄ ¶ Jbic etiā auguſtinꝰ ait Simoniacoꝝ ſacramenta effectu gratie carent.

S Jcut eunuchꝰ fuit q̄ ioſeph ꝯparauit ita qui gr̄am merca= tur viuū ſemē nō habet ſiccis ge= nitalibus. ſic q̄ʒ ignis ſacrificij qui p ſeptuaginta ānos babilonice ca ptiuitatis ſub aq̄ vixerat. extinctꝰ eſt anthioco iaſoni vendente ſacer dotiū. quod ſignificauit ignē ſpūs ſancti nō lucere i ſimoniacis ſacr̄is ¶ Quid in hijs ſiītudibꝫ dtūſ au gu. notare voluit. niſi qꝛ ſacr̄a ſimo niacoꝝ ſic̄ et ceteroꝝ hereticoꝝ li cʒ ſint vera quantū ad formā. in a= nia tn̄ ꝛ falſa ſūt q̄ntum ad effcm̄. cū nōpoſſint in cordibus hoim gi= gnere vel accendere celeſtē gr̄am. ¶ Sʒ obicitur illud auguſti. ꝯtra hereticos ſiue bonus ſiue malus ſit miniſter. per vtrūqʒ effectꝰ gr̄e

S J fuerit iuſtus mi offertur niſter ꝯputo eū cū paulo qui gloriam ſuā nō querit dicens. ego plantaui appollo rigauit. deus aūt incrementū dedit. Qui vero ſuper= bus fuerit miniſter cū zabulo ꝯpu tatur. ſed nō ꝯtaminatur donū xp̄i qꝛ p illū purus fluuius trāſit et ve nit ad fertilem terrā. Scio qꝛ la= pis ex aqua fructū ferre nō p̄t. ꝛ ſi p lapideos cānales trāſit aqua ad areolas. in cānali lapideo nichil ge neratur. ſed ortus plurimū fructū affert. Spūalis em̄ virtus ſacr̄i vt lux pura ab illuminādis excipitur. ſed p immundos tranſiens non com quinatur ¶ Jtem ad vincentiū do

cōnes et in ſumma ibi poſita. in ſacramēto eucāriſtie dicimꝰ ꝙ de ma nu hētici ſumendū nō eſt. xxxiij. q. i. c. vl. ſi tamen accipitur verū eſt corpus ſi in forma eccleſie ē ꝯfectū. licet quidā dicūt ꝙ ipi non con= ficiūt. xxiij. q. i. ſciſma. k ¶ Plātaui. p̄dicādo l ¶ Rigauit. baptizā m ¶ Tranſit. ȷ̄. e. ſic ꝓptus. ꝯtra. So. h̄ de ſacr̄is nccitatis q̄ ſemp do. habent effectū niſi culpa ſuſcipiētis impediat. et ibi de ſacr̄o digni=

tatis. vel hic de ordinatis ab hijs quos eccl̄ia tolerat. vel dic ꝙ ſūt pol
A luta quantum ad illos. vt. xlix. di. c. vl. xv. q. vl. c. ſi.
X catholica. in h̄ et duobus. c. ſequētibꝫ videt̄ ꝙ vera ſunt ſa= cramēta hereticoꝝ que in forma eccl̄ie celebrantur.
o ¶ Oīa. i. oim̄ ſacr̄oꝝ veritas ꝛ forma ꝯlicā h̄ expone. i. ex̄ formā
p ¶ habebātur. ar. ꝯtra. ȷ̄. e. extra catho= catholice eccl̄ie. s. e. §. ꝙ in hijs. vel dic vt ibi

A naſtitam. ¶ De eodem
X catholica eccl̄ia ſūt omīa ſa cramenta dn̄ica q̄ ſic habetis et da tis ſicut habebātur et dabātur pri uſq̄ꝫ inde exiretis ¶ Jtem ad dōa tiſtas. ¶ De eodem

S Jc aūt deus adeſt ſacramen= tis et verbis ſuis p quoſcūqʒ admi niſtrentur quorū et ſacr̄a ꝛ verba recta ſunt ſicut mali homines qui= bus nichil ꝓſunt vbiqʒ puerſi ſunt id ē intus et foris. Jtē nec foris ḡ nec intus quiſq̄ꝫ qui ex parte dya= boli ē p̄t in ſe vel in quoq̄ꝫ maculare ſacr̄m qd̄ xp̄i eſt ¶ Jtē ad emeri tū Sacr̄a q̄ nō mutant̄ catholiciſ et hereticis cōmunia approbantur

S Acramenta que nō mutaſtis ſicut habetiſ approbant̄ a no bis. ne forte cū vr̄aʒ prauitatē coꝛ rigere volumus illis miſterijs que in veſtra prauitate deprauata non ſunt ſacrilegam faciamus iniuriā. Neqʒ ſaul deprauauerat vnctionēʒ quā accepat. cui vnctōi dauid piꝰ ſepe exhibuit tm̄ honorē ¶ Jtem ad donatiſtas. De eodem.

S Jcut ficti veracit̄ et nō ficte recipiūt neqʒ eoꝝ bap̄ma rp̄roba= tur. ſic et illa que ſciſmatici et here tici nō aliter habent nec alit̄ agūt q̄ꝫ vera eccl̄ia dū ad nos veniūt non emendamus ſʒ potius approbamꝰ. ¶ Jdē ꝯtra petilianū Nō effugian tur ſacr̄a a quocūqʒ miniſtrantur.

N Eqʒ in homie bono aliquis dei ſacr̄a fugiat neqʒ in homine malo. ¶ Jdem in libro de bap̄mo. hoim malicia ſacr̄a nō ꝓfanātur.

N Onne ſodomite et ethnici e= rant id eſt gētileſ peiores er go iudei quibus dn̄s dicit tolerabi lius erit ſodomis in die iudicij quā vobis. et quibꝫ ꝓpha dixit. iuſtifica ſtis ſodomam id ē ꝯpacōne vr̄i iu= ſta facta ē. Nunquid tn̄ ideo ſacr̄a

S Jc aūt. deus dr̄ adeſſe ta= libus ſacramētis ut veritas ſubſiſtat et vt virtus p̄ſteē ei q̄ accip̄ ignorā ter. s. c. ſi fuerit.
r ¶ verbis. ꝛ ita verba neceſſaria ſūt. ar. ȷ̄. e d̄traho.
S Acramenta. que non mu= taſtis. i. n̄ ex̄ formā eccl̄ie tradidiſtis.
t ¶ Jniuriaʒ. ar. ꝙ ꝓpter alterū n̄ dʒ alteri iniuria fi eri. de ꝯ. di. iiij. ꝯ= ſtenditur. Jo.
S Jcut ficti. h̄ nunquid dā dum ē bap̄ma ei q̄ ficte accedit. dic ſic ſed poſt cōpel= lendus eſt fidē ob ſeruāe. ar. xlv. di. d̄ iudeis. vtrū aūt baptizetꝰ ignorāſ vel inuitꝰ vel dor miens. hēs ex̄t de bap. et eius effec. c. maiores. §. Jtē queritur.
¶ Non emenda mus. ȷ̄. de ꝯ. di. iiij. oſtenditꝰ. et. c. ſo= let queri. ȷ̄. e. q. e. ſi quis inḡt. oꝫ ȷ̄. e. q. e. ſic̄ vrgeri. h̄ hic de fictiōe ac cipiētis que nō im pedit ibi de fictio ne dantis que im/ pedit vel q̄n nō in forma eccl̄ie. xxxij. di. §. verum.
N Eqʒ. malo. ſ. tolerato i nccitate. ꝛ ſic non ē ꝯtra. s. di. xxxij. nullꝰ. ꝛ. c. p̄ter h̄.
N Onne. vult ꝓbare aug. in h̄. c. ꝙ apud he reticos ſunt vera ſacr̄a. et qꝛ erāt a pud iudeos q̄ pe= iores erāt ſodomi tis Jtē ꝛ alia racō ne. qꝛ ſi gentiles a liqd boni habue= runt h̄ ſancti viri nō reprobauerūt. ꝙ autem apud iu deos eſſēt vera ſa cramēta ꝓbat ex emplo dn̄i et zacharie. zacharias tn̄ fuit bonus. vnde racōne perſone nulla eſt ꝓbacō. ſed iſte eodē modo ſacrificabat quo et alij iudei.
s ¶ Peiores. ȷ̄. xxiij. q. i. nō afferamus. qꝛ illi tm̄ naturalem legē ſunt trāgreſſi. iudei etiā ſcp̄turā. illi p̄dicatores nō habuer̄t. ipi etiā xp̄m. apud illoſ nulla miracl̄a fcā ſūt. apud iſtos mlt̄a fcā ſūt. ꝛ p̄terea iſti xp̄m crucifixerunt. de pe. di. i. periculoſe. a ¶ Juſta. i. iuſta videtur.

id ē minus mala·ar·viij·q·i·verior· vnde dic iuſtificaſtis compacōne
melioris vite·non pcāte iudicij· ⸗lis ſacrificans .ꝫ.e·dñs declarauit
¶ Talia·i·tale ſacrificiū ē qua⸗ ·v·Item nos dicimus·
¶ Dñs·ſ·vt circūciſionē qñ cū hoſtijs in templo fuit pſentat9·de ɔ·
di·iiij·ꝓprie·v·ſi· ¶ Et ad ea·ecce ꝑ bonos oñdit ſacrificiū fuiſſe
inter iudeos ¶ Rectū·ar·ꝓpter pſone deteſtacōez nō reprobari di

in ſacris dignitatis· ⸗tatis ſūt quinqꝫ ſacr̄a· baptiſmus confirma⸗
¶ Neceſſitatis·necc⸗ tio·pñia·vltima vnctio·corp9 xp̄i·circa ba⸗
ptiſmū tm̄ hō ē ſpēale ꝙ in ſumma neceſſitate accipi p̄t a quocūqꝫ· et
circa penitentiā nā ɔfiteri poſſum cuicūqꝫ in necitate·de pe·di·i·quē
penitet·circa alia ſacr̄a neceſſitatis vel circa iſta duo cū non inſtat ne
ceſſitas hō eſt attēdendū ꝙ cū peccat quis accipiendo acta penitentia

cta illius ·s·xxxv
ij·di·ſi quid·et·c·
turbat .ꝫ. xxiij·q·
·iiij·quid ḡ .ꝫ.e·q·
·i·dñs declarauit·
·s·xix·di·ſcdm .ꝫ.
·xxvi·q·ij·ſi de a⸗
rea·cōtra·ix·di·ſi
ad ſacraſ·ɔtra·di·
·xvi·canones·
Multe·opati⸗
ones·i·mul⸗
ta ſūt dona·q̄ ſpi⸗
ritus ſanct9 operā
tur·xxx·q·i·pueīt
¶ Quodaz·i·in
eplā·i·ad corīthe⸗
os·h·l·
¶ In ſaul·et in
caypha · expedit
vt vnus moriat9 ·
⁊c·ꝫ·e·q·ꝓphauit
¶ Bom·ſ·ꝑ gra
tiam inhabitantē
.ꝫ.xxiiij·q·iij·de il
lis qui·
Remiſſionem·
auari non dant ·i·
indigni ſunt dare
de cō·di·iiij·quo⸗
modo ·vel intelli⸗
ge de p̄ciſis q: nō
dant in veritate
niſi ſacramētum ⁊
in necitate et eius
etiam virtutem·
¶ Auari·i·idola
tre·xxviij·q ·i·ido
latria·
¶ Per orōnē·q:
facilius precib9 iu
ſtoꝝ qui ſūt i ec
cleſia optietur re
miſſio·vt·xxiij·q·
·iiij·optineri ·vel
q: ꝑ vinculum ca⸗
ritatis eccīe dimit
tuntur pecca·vt.ꝫ.
de cōſe·di·iiij·ec⸗
cleſie caritas·
¶ Foris·ſi intel
ligas·c· de tolera
tis· dic foris ·id ē
ex̄ ecciam que con
plectit9 tātū gra/
na· ſed ſi de p̄ciſis
dic foris ·i· extra
eccleſiā militantē
q̄ cōplectitur ḡna
cū paleis·vij· q·i·
·§·cum vero·

diuina que apud iudeos erant ta⸗
lia erant quales ⁊ ipi erant que do
minus q̄ꝫ ipe ſuſcepit et ad ea cele
branda leproſos quos mundaue⸗
rat miſit et ea zacharie miniſtrāti
aſtitit angelus eūqꝫ in tēplo ſacri⸗
ficantē exauditū eſſe nūciauit· hec
eadē ſacr̄a ⁊ in bonis hominib9 illi
us tpis erāt et in malis peiorib9 q̄
ſint ethnici·qñquidē in malicia ſo⸗
domitis ſūt plati·erāt tn̄ illa ſacr̄a
in vtriſqꝫ itegra et dīna·Nā et ipi
gētiles ſi quid diuinū ⁊ rectū in do
ctrinis ſuis habere potuerūt nō im
ꝓbauerunt ſci nr̄i ·q̄uis illi ꝑ ſuas
ſupſticōes ⁊ idolatriā ⁊ ſupbiā ce⸗
teroſqꝫ pditos mores deteſtādi eſ⸗
ſet ⁊ niſi corrigerētur dīno iudicō
puniēdi· ¶ Idē Sacramēta mali
habere pn̄t·licet ꝟtutem ſpūs hr̄e
non pn̄t
Multe aūt opacō⸗
nes ſūt ſpūs ſancti quas idez
apl̄us cū quodā loco ɔmemoraſſet
ita ɔcluſit· Om̄ia aūt hō opat̄ vnus
atqꝫ idē ſpūs diuidens ꝓpria vnicu
iqꝫ put vult· Cum ergo aliud ſit ſa
cramentum qd̄ hr̄e etiā ſimon ma⸗
gus potuit·aliud ꝓphetia que i mal̄
homib9 etiā fieri ſolet· vt in ſaul·a⸗
liud opacō eiuſdē ſpūs quā niſi bo
ni habē nō pn̄t id ē caritas Quod
libet horum heretici ⁊ ſciſmatici ac
cipiūt· caritas q̄ opit multitudinē
pccoꝝ ꝓpriū donū ē catholice vni⸗
tatis ⁊ pacis nec ḡ eius donū in oi
bus ē q: nec oēs ſunt eius ¶ Idē
Licet ſacr̄a mali miniſtrent·remiſſio
nē tamē pccoꝝ non preſtāt·
Remiſſionem peccatoꝝ auari
nō dant q̄ ꝑ oracōem ꝑ colūbe ge⸗
mitū datur quicūqꝫ baptizet· ſi tn̄
ad eius pacē illi ptinēt quib9 dat̄·
nō enim raptorib9 et feneratorib9
dicit dñs·ſi cui dimiſeritis pcc̄a di
mittūtur illi·ſi cui tenueritis tene⸗
bunt̄·Foris quidē nec ligari aliq̄s
p̄t nec ſolui vbi nō ſit qui aliū liga

re poſſit aut ſoluere· ſꝫ ſoluitur qui
cū columba fecerit pacē ⁊ ligatur
qui cū colūba nō habet pacē· ſiue
apte foris ſit ſiue intus eſſe videa⸗
tur· ¶ Cū ergo ſacr̄a i modū lucis
ab immūdis coinquinari nō pn̄t ſi
in morē puri fluuij ꝑ lapideos can
nales ad fertiles areolas ꝑueniūt
patet ꝙ ſimoniaci ſacr̄m vnctōnis
ſiquidē inutiliter ⁊ pnicōſe habent·
Alijs aūt vtiliter et ſalubriter ean
dē vnctionē adminiſtrāt· Sic ergo
ſūt vera ſacr̄a hereticoꝝ quātū ad
formā ita ſunt vera ⁊ nō inania q̄n
tū ad effcm̄ ¶ Sꝫ notādū eſt ꝙ ſa
cramētoꝝ·alia ſūt dignitatis alia
necitatis· Quia em̄ necitas nō ha⸗
bet legem ſed ipa ſibi facit legem·
Illa ſacr̄a que ſaluti ſūt necria q̄a
iterari non pn̄t cū ſint vera auferri
vel amitti nō debēt·ſꝫ cū pñia rata
eſſe pmittūtur Illa vero ſacr̄a que
ſūt dig̃tatis niſi digne fuerit admi
ſtrata ita ut digni digne a dignis
ꝓuehantur dignitatis eſſe definiūt
non vt minuatur veritas ſacr̄i ſꝫ vt
ceſſet officiū adminiſtrādi vel loco
vel tpe vel ꝓmocōe· ¶ Loco vt ait
leo De hijs qui a pſeudo epiſcopis
ordināt
Si qui a pſeudo epis
ordiati fuerit in hijs eccījs q̄
ad ꝓprios epos ptinebāt et ordia
tio et ɔſenſu et iudicō p̄ſidētiū fc̄a
eſt p̄t rata haberi talis ordinatio·
ita vt in ipis eccījs pſeuerēt aliter
vana habenda eſt talis ordinatio·
q: nec loco fundata ē nec auctate
mutata ē· ¶ Ecce aliquis a pſeu⸗
do epis ordinatus ſi locū ſui ordia⸗
cōis mutauerit vana ē·et ſine ad⸗
miniſtratione erit talis ordinatio·
¶ Tēpore · vt ait innocēti9 de or
diatis a bonoſo q̄ ꝑ necitate ɔce
dūtur eadē ceſſante ceſſabūt
Quod ꝑ necitate tēporis ſta/
tutum eſt ceſſate neceſſitate dꝫ ceſ
ſare pariter qd̄ vrgebat q: aliud

rata intelligunē q̄
ad effcm̄ In ſacra
mētis vero digta
tis hō eſt d̄ iure ꝙ
nō habeat execu⸗
cōem ec̄ ſi penite⸗
at ñ cū eo diſpēſe
tur· et ſacr̄a dig⸗
nitatis ſūt ordo·ꝙ
ideo d: in plurali·
q: plures ſunt or⸗
dinis ſpēs·et dicū
tur dig̃tatis·quia
a dignioribꝫ·id ē
epis ɔferunt9· vel
q: nō niſi dig̃ ·aſ⸗
ſumendi ſunt vide
tur etiā ꝙ baptiſ⸗
mus non ſit necita
tis ſacramētū· ar·
de cōſe·di· iiij· ba
ptiſmi vicem·
¶ Illa·hic aſſi⸗
gnat vnam dr̄am
inter baptiſmum
et alia ſacr̄a·aliaꝫ
ponit in ſequenti ·
·§·ecce ſi clericuſ·
aliam in illo ·§·ec⸗
ce cum honoris·
Si q̄s a pſeu⸗
do·i·non ca⸗
nonice electis·to⸗
leratis tn̄ ſic· lxij·
di·c·i·ar ɔtra·xij·
·q·ij· alienacōnes
¶ Eccījs.ꝫ.e·q·
·v·c·i·ɔtra Solu·
ibi ꝓpter ſcanda⸗
lū in eccīa quaꝫ ꝑ
manifeſtam adep
tus eſt ſimoniam
non permittit9 mi
niſtrare hic econ⸗
tra ꝓpter ſcanda⸗
lum vitādū vt oc
cultetur d'lictū in
eccleſia cui intitu
latus eſt et nō in
alia ſuſcipitur·vel
hō cū emit ordiem
illud cum dignita
tem vel bñficium·
.ꝫ.e·erga·
Quod ꝑ necē
tate·ceſſāte·
diſpēſacō dꝫ ceſſa
re·
¶ Qd·i·que diſ
pēſatio vrget·vel
qd̄ ē accuſatiui ca
ſus·qd̄ necītas vr
gebat·i·inducebat
¶ Vrgebat ar·
ɔt̄ .ꝫ.xix·q·ij·due·
ibi ꝓpter crimino

¶ Apte·cū xp̄i
an9 ſit impugnāſ
eccleſiā manifeſte
ſiue pturbat eccle
ſiam occulte ·xxx
ij·q·iiij· recurrat ·
verſus finem· ¶ Si ergo reſpicit illud·c·ſi iuſtus·
¶ Non inania·verū eſt hō in ſacr̄o necitatis·xxiiij·q·i·ſi quē forte
¶ Notandū·ſ·ɔtra ſimoniacos· rn̄det em̄ ꝑ diſtinctionē ſequentē ſue
concluſioni· ſacr̄m male acceptū dupliciter caret ſuo effectu ·aut q̄a
in eo preſtito nō percipitur gratia ſed arguitur malicia recipientis ·
et hoc omnibus ſacr̄is eſt ɔūe·vel quia negatur execucō· qd̄ ſpēale ē

ſos·ħ·So·ibi de cauſa impulſiua·hic de finali·ff·de poſtul'·l·i·
Si quis·hoc·ca·non loquitur de mero iure ꝓmocōnis·
¶ Omi ſpe·xxxiiij·di·p̄cipim9·C·depoſiti·ſi depoſiti·de hoc em̄
gratificari debꝫ vt ibi· ¶ Inuenitur·ñ in caſib9 notatis·ix·q·i·in fi·
¶ ·Ecce·oſtendit magiſter in hō·§· differentiā inter ſacramenta di⸗
gnitatis·et alia et cauſam differentie·

a ¶ Pro infamia·que etiam ſine culpa ↄtrahitur·vi·q·i·§·verum·
b ¶ Mūdicie·vt in illo qui ↄtraxit cū ancilla·xxxiiij·di·ſi quis viduā
c ¶ Iſtud ſolū·ſ·ordinem ↄ=ſecra·et quali·ordi·lr̃as· e ¶ Qualē·ex·
de eo qui epi·talem·ex̃ de= de p̃ben·graue·
f ¶ Aliquo modo·diſpenſatiue·ſ· cum punitur aliquis in eo in quo deliquit·Increpacōne·vt·di·xlv·cū beatus·Itē in ſciētie recog
nicōne·vt·xvi·q·
·i·reūtimini·Itez
in poteſtate ligā=
di vel ſoluendi· xx
iiij·q·iij·de illicita
Item i priuilegio
vt·xi·q·iij·qui p̃=
uilegij· Itē in or
dinis collatione·
vt·c·preſenti·ſi q̃
epi· Item in hono
ris oblatione· vt
di·xcix·null9·Itē
in armoꝝ retētio
ne·vt·ĩ·q·vij·c·i·
g ¶ Ordina ·h·
cōnis·s·di·l·ex pe
nitentibuſ·contra
·s· di· xxxvi· qui
eccl̃aſticis·cōt·s·
di··lv·null9·9·di·
·li·c·i· ibi de hijs
qui ex ptinacia cō
tra canones ordi=
nāt tales·hic de il
lis qui ex ſola ne=
gligentia faciunt
intelligitur·ar·ij·
·q·i·in p̃mis·v̇·de
epi·ↄtra ·nō ē cō=
tra·ex̃ d tēp·ordi·
lr̃as·q꞉ non indig
nū ibi·ſed indigne
ordinauit· alias
ſp hꝰ ē veritas ꝙ
qui promouet in=
dignum caſum me
retur·vt ·l· di·ex
penitentibꝫ·⁊ ar·
hꝰ ibi euaſerunt·
ita tñ ſi ſcienter iſ
facit· et ille ſit in
notorio crimine·
aliter non poſſet
eū repellere ab or
dine ſuſcipiēdo ex̃
de tēp·ordi· ex te=
nore·vel dic ꝙ va
rie ſunt pene· ho=
die mitius agitur
ex̃ de p̃ben· graue·
h ¶ Nec illi·ha·
dicit ꝙ illū eūdem
ordinē nō p̃t ofer/
re ſed minorē vel
maiorē hñ·ar·ex̃·
de tēp·ordi ·lr̃as·
q꞉ hꝰ pena ē·et ideo
nō dꝫ amplius ex
tēdi q̃ repiatur d
lictū·h·ↄtra dicit
ꝙ hꝰ deo illi facit
ſimplicē ſlacōem

i ¶ Nūq̃·ar·i·eo
puniendū eſſe ali/
quem in quo deli=
quit·ĩ·xij·q·ij·de
viro·qui diuinis·ĩ·e·q·v·c·i·s·di·lxxxi·valet·xvij·q·iiij· frater· vij·
·q·i·ſi quis de ordine·ĩ·xxxiij·q·ij·admonere·ĩ·xxvij·q·ij·q̃ dormierit
k ¶ Ecce·adhuc pſeuerat in aſſignādo dr̃am et cām differentie·
h ij quoſcūq꞉·i· aliquos idignos qd colligē ex illo v̇bo aſſeclis ab
obſequor obſequeris· vnde et aſſecla ſeruus· alias ſi eſſent ſui
digni plus eis teneretur·vt·xij·q·ij·hꝰ huiuſ·lxxxvi diſtinctione· non

latis· ↄ=ſcandalū ·qui ergo occaſionem dāni dat dānū dediſſe v̇=
m ¶ In= detur ex̃ de iniur̃·et dā·da·et ſi egreſſus ignis·ĩ·e·placuit
·ij·ar·ↄtra·xxiij·q·v·de occid·§·i·hic p̃ma intelligitur de cauſa ꝓx·
⁊ cū culpa·ↄtraria d cauſa r̃mota ⁊ ſine culpa·ff·de ſuo cor · veraci9
V Iliſſimus·niſi precellat·s·di·xxv·§·nunc aūt·
o ¶ Niſi p̃cellat·i· niſi habeat illā diſcretionē que in prelato exi
gitur·et ſi nō emi
nentē tñ ſufficien=
tē·ex̃ d elec·cū no
bis· ſufficit eñ ꝙ
ſit bonus ·lxv· di·
·c·vl·quid enim ſi
oms ſint valde pe
riti ñ ideo erit iſte
viliſſimus q꞉ nō ē
ſalomō·de hꝰ nota
·viij·q·i·licet·
p ¶ Patet g̊·re=
ſpicit illd·c· ex ca
tholica·et·c·ſi iu=
ſtus· Jo·
D Edit·in noīe
xp̃i·vel in nomine
patris et filij ⁊ ſpi
ritus ſancti·⁊ ideo
non fuit ⁊c̃· de 9·
di·iiij·aliud·
r ¶ Dedit in noīe
venturi ⁊c̃·et ideo
fuit iohannis· hic
quia baptiſmus a
iohāne erat quod
dā ſacr̃ale quo ab
luebatur tātū cor
pus exterius d 9·
di·iiij· baptiſm9·
et valebat ad aſ=
ſuefactionē·
s ¶ Baptizatū ĩ·
d ↄſe·di·iiij·nō re
generabantur·
t ¶ Eſt xp̃i·in q̃r
to libro ſententia
rum legitur· hꝰ cō
ſiderandū ē· ſi ba=
ptizati a iohanne
ſunt baptizati ba
ptiſmo xp̃i· ⁊ qua
forma v̇boꝝ ſit v
ſus io· Illi reſpon
dent·qui baptiza=
ti ſunt a iohanne·
neſciētes ſpiritum
ſanctū eſſe ac ſpē
ponentes in illius
baptiſmo poſtea
baptizati ſunt ba
ptiſmo xp̃i·baptiſ
mus iohannis tra
debatur in nomie
venturi·vnde Je/
ronimuſ ſuper Jo·
qui dicit ſe in cri=
ſtum credere et ñ
credit in ſpm̃ ſan=
ctū· nondū habet
claues eccl̃ie· vnde
baptizati a iohan
ne in nomine ven=
turi·i·dñi nr̃i iheſu
xp̃i· quia dixerūt
ſꝫ neq꞉ ſi ſpūs ·ſ·ē
audiuimus· Item
baptizati ſunt in nomine xp̃i explicite· illi vero qui ſpem in baptiſ=
mo iohannis habebant et patrē et filium et ſpm̃ ſactū credebant non
fuerūt poſtea baptizati·ſed impoſicōe manuū ab aplis ſup eos facta·
ſpm̃ ſanctū receperūt·alij vero qui non ita credebant baptizati ſunt
baptiſmo xp̃i· vt dictum eſt·vnde Jero·qui ſpiritum ſanctū neſciebāt
cū baptiſmū a Johanne acceperūt iterum baptizati ſunt ſcꝫ ne quis

eſt ordo legitimus· aliud ē vſurpa
tio· ¶ Ergo aliquis alio tēpore ab
eo qui honoſo ſit ſimilis ordinatus
ceſſabit ab admiſtracōne q̃ ꝑ necẽ
tate illi9 tpis fuit ꝑmiſſa ¶ Itē
ꝑmocōe vt ait leo Qui ab here
ticis redeunt ſine ſpe ꝑmotionis in
ſuis ordinibus accipi poſſunt· Ru·
S I quis heretice ↄūionis ↄta
gione ſe maculauerit hoc in
magno bñficio habeat ſi adempta
omni ſpe ꝑmotionis in quo inueni
tur ordine ꝑmaneat· ¶ Ecce ſi cle
ricus vel in ordinacōne vel quolibꝫ
ſacr̃o hereticis ↄmunicat·ceſſans a
ꝑmocōne vix in ſuo ordine pſeue=
rat· Non eſt enim d hoc ſacr̃o vt d
ceteris·cetera eñ vel ad culpas ab
luendas dantur vt baptiſmus ⁊ pe
nitentia ·vel ꝑ culpis nō in eternū
ſed ad horam negantur· vt eucari=
ſtia que in articulo mortiſ penitēti
etiā de nephariis pccīs cōceditur·
hoc nō ſolum ꝑ culpa ſed etiā ꝑ in
famia interdicitur·etiā ꝑ inmuta
mūdicie ſue vel extrinſece vel intri
ſece pfectōnis p̃rogatiua vt biga
mis vel vidue maritis · vel illr̃atis
vel corpis q̃libet pte viciatis dene=
gat̃·quibꝫ tamē baptiſmus vel eu=
cariſtia nō negatur·poteſt etiā ta=
lis alia ſacr̃a ſacerdotaliter admi=
niſtrare qui iſtud ſolū nō valet cō
ferre· ¶ Vñ leo ait De epiſcopis
qui conſecrant talē ſacerdotē qua
lē eſſe nō lꝫ
S I qui epi tale
ↄſecrauerint ſacerdotē qua=
lem eſſe nō liceat etiā ſi aliquo mō
damnū ꝓprij honoris euaſerint·or=
dinationis tñ ius vlterius non ha=
bebūt· nec illi vnq̃ ſacr̃o intererūt
qd immerito p̃ſtiterūt· ¶ Ecce cū
honoriſ piculū euadāt· vt cetera ſa
cramēta ſacerdotaliter adminiſtra=
re permittantur·ab hꝰ ſolo non mō
ꝑ heresi vel qualibet minori culpa·
ſed etiā ꝑ negligentia remouētur

In quibus omībꝫ ſollicite notādū
eſt ꝙ ſacr̃m ſacerdotalis ꝑmotio=
nis pre ceteris omībꝫ magis accu
rate et digne dādū vel accipiendū
eſt·quia niſi ita collatū fuerit eo d
ſinet eſſe ratū quo nō fuerit rite p
fectum· Cetera eñ ſacr̃a vnicuiq꞉
ꝓpter ſe dātur·que ⁊ vnicuiq꞉ t̃lia
fiunt quali corde vel ↄſcientia acci
piūtur· iſtud ſolū nō ꝓpter ſe ſolū
ſed ꝓpter alios datur· ⁊ ideo neceſ
ſe eſt vt vero corde mundaq꞉ ↄſcien
tia quātū ad ſe ſumat̃· ad alios ve
ro nō ſolū ſine culpa·ſed etiam ſine
omī infamia ꝓpter fratrū ſcādalū
ad quorū vtilitatē nō ſolū ut p̃ſint
ſed etiā vt ꝓſint ſacerdotiū datur·
¶ Vnde ieronimus in michea·
Simoniaci rei ſunt infidelitatis eo
rum qui a ſe ſcandalizantur·
H Ij quoſcūq꞉ de aſſeclis ſuis or
dinantes epi et uitā eoꝝ in ſcāda
lū ꝑpl̃i exponentes rei ſunt infideli=
tatis eoꝝ qui ſcādalizantur· Reue
ra enim qui ad hoc eliguntur vt ce
teris p̃ſint ſicut preordinatur dig=
nitate ſic preeminere debēt ſancti
tate· alioquin cur ceteris p̃ferunt̃
q̃ nulla meītorū gr̃a a ceteris aſſu
munt̃· ¶ Hic etiā ſimach9 lauren
cō mediolañ·epō Sicut honore ita
quis ſciētia precellere debet·
V Iliſſim9 ↄputādus ē ñ p̃cel=
lat ſcia ⁊ ſcitate q̃ eſt honore p̃ſtā
tior· ¶ Patet g̊ illud aug̊· ſacr̃a
videlicet xp̃i p heticos miniſtrata
ſuo nō carere effectu nō de omībuſ
intelligi gñalit̃· ſꝫ de ſacr̃o bap̃ma
tis· ¶ Vñ idē aug̊·ait Bap̃s ſiue p
bonū ſiue p ma'ū miſtret̃ rei=
D Edit bap̃mū terari nō debꝫ
iudas et nō ē baptizatū poſt iudā·
dedit iohānes et baptizatū eſt poſt
iohannē·quia qui datus eſt a iuda
baptiſmus xp̃i ē ·q̃ a iohāne iohis
erat·non iudā iohanni ſed baptiſ=
ma xp̃i ·etiam p iude manus datū

ex iudeis vel gentibus putaret aquã ſine ſpiritu·ſ·ſufficere ad ſalutẽ De hoc etiã amb·quidã negauerũt ſe ſcire ſpiritũ ſanctũ cũ baptiza-tes ſe dicerent baptiſmo iohannis · quos tamen in aduenientis ihesu nõ in ſuo baptizauit nomine · Iſti ergo qui nec in xpi nomine nec cũ fide ſpũs ſancti baptizati fuerant non poterant accipe baptiſmi ſacra mentũ·baptizati ſunt igitur in nomine xpi nec iteratũ eſt in eis ſacra mentum ſed inno uatũ· Sed querit̃ cum baptiſmo io-hannis nõ ↄfertur remiſſio peccato-rũ·ↄ·de ↄ·di· iiij·ñ regenerabant̃·nec ad veritatem ba-ptiſmi valeat fi-des alicui⁹ vel in/fidelitas officiat· de ↄ·di·iiij·quõ·et ·c·ſe·cur reiteran-tus ẽ baptiſmus i quibuſdã a iohan ne baptizatis ma xime cũ p circũci ſionẽ originale fu iſſet deletũ· vt ex de bap· maiores· ·§·tãte· Nã ſi di-cas baptiſmũ xpi ncẽriũ eſſe etiã circumciſis·ↄclu-ditur g̃ q̃ in omi bus baptizatis a iohanne neceſſari um ẽ ſiue bene cre derent ſiue male · ſi autem dicas non eſſe neceſſariũ·cõ cluditur· quare g̃ baptizati ſunt ba ptiſmo xpi iam a iohanne baptiza-ti cũ iñõ eſſent cir cũciſi·põt dici for-te q̃ ante paſſio-nem xpi nulli erat baptiſm⁹ neceſſa rius·ſed tñ bapti zati ſunt ab aplis ne putarent aliq̃ bapm ſine ſpiritu ſãcto ſufficere ad ſalutem quod cre do· vel forte a ba ptiſmo xpi vel p⁹ q̃ xpus baptiſat⁹ fuit omib͡ baptiſ mus neceſſari⁹ fu it·ſiue iohannis ſi ue xpi· ſed baptiſ mus xpi tanquam a ſeipſo ratus non indiget fidei ãni-mculo·ſecus in io hannis baptiſmo· vnd baptizati ſũt quib͡ recta fides nõ affuit· qd locũ tm̃ habet in bap-tiſmo iohannis·

a ⁋ Ebri⁹·ita tñ q̃ ſentiat quid fa ciat q: intẽcõ ba-ptizati et baptizã tis exigitur·vt·ↄ·de cõ·di·iiij·ſolet·q: nemo dicit illud qd non ſentit ·ff·de ſuppell·le·labeo·et ita non eſt contra·ↄ··§·ecce·

iohãnis baptiſmo recte ꝓponimus Itẽ quos iudas baptizauit ⁊ xps Sic ergo quos baptizat ebri⁹ ho-micida adulter xps baptizat· Itẽ ſacrm̃ eccie tam magnũ eſt vt nec homicida adminiſtrante polluatur ⁋ Itẽ ↄtra donatiſtas ·de eodem·

Sicut vrgeri videor cũ michi dicitur·ergo hereticus dimit tit pecc̃m cũ iuſte baptizat·ſic et e-go vrgeo cũ dico·g̃ auar⁹ religio nis ſimulator pecca dimittit·ſʒ p vi ſacrũ ſicut ille ita ⁊ ille·ſed p meri-tũ ſuũ nec ille nec ille· Illud em̃ ſa-cramtũ xpi etiã in mal' homib͡ eſſe ↄgnoſcitur· In corpe aũt vnice co lũbe imaculate nec ille nec ille inue nitur· vt ſi cuius man⁹ eſſet arida verũ quidem eſſʒ mẽbrũ· q̃uis ſine ſanguine ineffic ax eſſet ⁊ mortuũ· ſic et fides cũ ſit vera tñ ſine opibuſ mortua ẽ· Itẽ ſic in hereſi baptiza t⁹ in noie ſancte et indiuidue trini-tatis·nõ fit tñ tẽplũ dei ſi ab here-ſi non receſſerit quõ necq̃ in auari tia in eodẽ noie baptizat⁹ fit tẽplũ dei ſi ab auaricia nõ recedat que ẽ idoloꝝ ſuitus ⁋ Ex hijs itaq̃ ver bis apparet baptiſma qd ab hẽti-cis tribuit ꝟtute ſua remiſſionẽ ↄ-ferre peccoꝝ· ⁋ Sʒ idẽ auguſtinuſ ecõtra teſtat̃ in libro de baptiſmo dicẽs Bapmus xpi ⁊ ſi nlla pũſita te violetur apud hẽticos tñ caret effectu·

Etiam corde tardi ores intelligunt bapm criſti nulla puerſitate dantis vel accipiẽ-tis poſſe violari Sed quia aliud eſt ſacrm̃ ab effcu ſacramẽti·cũ eos q̃ in ipa vnitate eccie pdite viuũt cõ ſtet remiſſionẽ peccoꝝ nec dare nec habẽ poſſe· q: non malignis ſed bo nis filijs dcm̃ ẽ·ſi cui dimiſẽitis pec cata dimittentur·cui tenueritis te nebunt̃ Patet ergo hereticoſ dare vel accipe tãtũ ſacrm̃ baptiſmi· et non dare remiſſionẽ peccatorum·

⁋ Itẽ in verbis dñi de baſphemia

Corporalia ſa-cramẽta q̃ portãt ⁊ celebrãt etiam ſegregati ab vnitate corpo ris xpi formam hẽre pietatis pñt· Virtus vero inuiſibilis et ſpũalis ita in eis eſſe nõ põt queadmodum ſenſus non ſequitur mẽbrũ qñ am-putatur a corpe ⁋ Itẽ Ambroſi-us in libro de miciandis rudibus·

spũs ſancti·

Non ſanat ba ptiſmus pfidoꝝ·non mundat ſʒ polluit· quia i diluuio aquaꝝ ad deũ nõ approximabũt·q: vt p apo-ſtolũ dicitur·quicquid ex fide nõ ẽ pecc̃m eſt ·et ipis qui faciũt et qui-bus faciũt non ſolũ nõ pdeſt ſʒ ad iudiciũ ẽ· ⁋ Itẽ leo ppa ad nicetẽ epm

⁋ De eodẽ

p manus impoſicõʒ ↄfirmant̃ q̃ ab hẽtic̃·bapma accipiũt·

Hij qui ab hẽticis bapmũ acce perũt cũ ãtea baptizati nõ fuiſſent ſola ſpũs ſancti inuocacõne p impo ſicõnem manus ↄfirmãdi ſũt ·quia formam tm̃ baptiſmi ſine ſanctifi-cacõnis virtute ſumpſerũt ·et hãc regulã ut ſcitis ſeruandam in omni bus eccijs pdicamus· vt lauacrum ſemel initum nulla iteratione viole tur·dicẽte aplo· vnus deus·vna fi des·vnũ baptiſma· Cuius ablutio nulla reiteratione temerãda ẽ· ſed vt diximus ſola ſanctificacõne ſan cti ſpũs inuocãda·vt qd ab hereti-cis nemo accipit a catholicis ſacer dotibus ↄſequatur ⁋ Sed notan-dũ eſt q̃ heretici vt arriani ⁊ ſabel-liani quoꝝ alij inequalitatẽ·alij in diſcretionẽ pſonaꝝ ↄfitebãtur ba ptiſma non in forma eccie ſʒ ſue p-uerſitatis miniſtrabãt· De hijs ſpe cialiter ambroſius locutus eſt di-cens· Non ſanat bapmus heretico rũ neq̃ pfidoꝝ ⁊c̃· vt rebaptizen-tur et reordinentur·⁊c̃· ⁋ Vnde in

b ⁋ Sicut vrgeri·dimittit·ſ·e·remiſſionẽ -inſtantiã·alibi ſufficit

c ⁋ Sic ⁊ ego·ar·ſufficẽ rñdenti dare-aſſignare rationẽ·xxvi ij·q·i·ſic em̃ · et dicit ar · optima inſtantiarum eſt dicere quare non ſic ordinabis ar·cũ ß dicitur hereticus iuſte baptizat et ego concedo infertur ergo dimittit pecc̃m qd nego ·et ſic in iſto·auarus iuſte bap-tizat·g̃ dimittit pecc̃m qd non ↄcederent ipi· ſed dic inſtantiam non va lere q: ſcd̃m ſuã opinionẽ ↄcludit·ſic·xxvij·q·i·nuptiaꝝ· ⁋ Vnice q̃ ↄplectitur tm̃ grana·xxxij·q·iiij·recurrat·ſ·e·remiſſionẽ·in glo·ſi·

d Etiam·ab illo loco inducit magiſter ca·quibus vult probare q̃ heretici et ſi ſacrm̃ ↄferre pñt· non tamen effectum ſacramenti· quẽq̃ tamẽ inducit q̃ poſſunt effectũ ↄferre ·et ſub iſta alternacõne venit vſq̃ in finẽ queſti onis fracto freno·

e ⁋ Sed q:· ſicut aliud ẽ elementũ aliud ↄſecracõ·vt d ↄ·di·iiij·p aquã et ideo notatus fu it ciprianus qui nõ fecit iſtam dr̃am· ↄ·e·c· ſi q̃s inq̃r·

f ⁋ Hereticos·ſa cramẽtũ grẽ dat de⁹ etiã p malos· ipam grãm nõ ni-ſi p ſeipm·vt d ↄ· di·iiij· quomodo·

g ⁋ Corporalia· q: miniſterio cor-poꝝ et circa cor-pora ↄferũtur·vel q̃a quedam ſunt corpora vt criſma vel quia forme cõ porũ ſũt· vel quia ſub corporalibus ſpeciebus cõferun tur· ß nunquid pe reunt· cũ corpore eſt ar·q̃ non ↄ·e· qd quidam·xxxij· ·q·vij· tm̃ valet·

h ⁋ Pietatis· id ẽ ſancte religionis et veritatis·ß ideo dicit q: tunc ẽ ibi pietas tum et ve-ritas·

i Non ſanat ·ba ptiſmus· da tus extra eccleſie formã·vt·ↄ··§ſed notandum·

k ⁋ Quia in dilu-uio ·i·in multitudi ne diuerſarum ſen tentiaꝝ vel in ſe ctaꝝ vel indilu-uio tantum q: ſo lus baptiſmus nõ ſufficit niſi ⁊ gra-tia detur·

l ⁋ Ex fide ·i·cũ fide opante per di lectionem·

m Hij qui·bapti zati·nã tunc nichil acceperũt ab eis·lxviij di·§ quod vero·

n ⁋ Vnus· id eſt incõmutabilis·

o ⁋ Vna · id ẽ ab vno veniẽs·

p ⁋ Vnum·i·vnam habens efficatiam in omibus ſiue puulis ſiue adul tis niſi malicia ſuſcipientis impediatur ·vel vnum q: non iterandum·

q ⁋ Vt quod·ſ·ſanctitatis virtutẽ grãm remiſſionem peccorũ·exaudi tamen vt dicit·g·ↄ·e·§·nemo·nam alias ↄſtitutus in nccitate accipit ·xxxij·di·§·verum·v·ſina· -·vt arriani qui dicũt filiũ nõ coeternũ

r ⁋ Sed notãdũ ẽ· quorũ- patri·vt·xxiiij·q·iij·quidã·v·arriani·

a ¶ Perſonaꝝ· vt ſabelliani qui dicūt eandē eſſe perſonam patris ⁊ filij et ſpiritus ſancti· vt· xxiiij· q· iij· quidā· v· ſabelliani·
b ¶ Non in forma eccīe· que neceſſaria eſt· vt· xxxij· di· §· verū
S Jquis confugerit· paulianiſtis· qui dicebāt ſpm̄ ſanctū nō fuiſſe ſemꝑ ſed a maria ſūpſiſſe iniciū vt· ꝫ· xxiiij· q· iij· quidā· v· pauliani/
ſte· cathafrige dicūt ſpm̄ ſanctū paruulū hoīem ⁊c̄· vt in ꝑdicto capitulo quidā· v· vt
cathafrige·
b ¶ Et cathafrigis· qui non baptizant in forma eccleſie· et ſic ſoluū/
tur contraria
s ¶ Rebaptizandi· ſ; otra· ꝫ· de cō· di· iiij· qui bis· ſ; h̄ nō fuit facta iniuria ſacro cum nullū ꝑceſſerit ibi oꝫ vel h̄ intelligēdū ꝑ illud· nā ibi dicitur ñ necitas ⁊c̄·
f ¶ Rurſus eē ordinetur cōt· ꝫ· e· ſi quis ꝑ ignorātiā· ſ; h̄ ē de diſpēſatione illud de rigōe vel h̄ loquitur de iure q: h̄ nullū fuit prius baptiſmū nec ordo· vnde nō fit iniuria h̄ alicui ſacro ſi baptizantur et ordinant᷑· nec tāgit illud· c· h̄· et q: ibi ē alius caſus· ſ· ꝙ ibi ſunt due queſtiones ſecūdū vnum caſum
g ¶ Rurſus· ar· ꝙ nō baptizatus nullum recipit ordinē vt eꝫ de pſb· nō bap· ſi ꝗs preſbiter ꝫ· e· ſi quis per ignorantiā· ſ· · c· cū paulus·
h ¶ Deponi· verū eſt d facto· vel ſic deponi· i· non admitti·
P Aulianiſte· alij· reſpicit h̄· §· · s· poſitū· ſ; notā
k ¶ In pria· dū quia nemo ꝓpheta acceptus ē in patria ſua·

niceno ↄci· ſtatutū ē Rebaptizē tur ⁊ reordinētur ꝗ de paulianiſtis et cathafrigis ad eccīam redeunt·

S I quis ↄfugerit ad catholicā eccīa; de paulianiſtis ⁊ cathafrigis ſtatutum ſit rebaptizari eos oīm mō debē· Si qui vero clerici erūt apud eos ſiquidē iculpati fuerīt et irreꝑhenſibiles rebaptizandi ſūt rurſus etiā ordinētur a catholico epo eccīe catholice· Si vero examinati min⁹ apti fuerit deꝑhenſi d poni eos oportet· Similiter aūt et circa diacones ⁊ de oībꝫ qui in eodem clero inueniuntur. eadē forma ſuabit̄ ¶ Itē inocēti⁹ ¶ De eod
P Aulianiſte· in nomine patris et filij ⁊ ſpūs ſancti minime baptizabant· Et nouaciani hijſdē nominibꝫ tremendis baptizant· Nec apud iſtos d vnitate ꝑtātis diuine hoc ē pr̄is et filij ⁊ ſpūs ſancti queſtio aliqñ mota eſt· ⁊c̄· ¶ Alij formam eccīe in baptizādo ſeruāt Sed dū ab eis baptizatur qui in hereſi vel ſciſmate eis ↄñicant ſacrm̄ quidē baptiſmi ab eis accipiūt· virtutē vero nō ↄſequuntur quā ſine fide nullus cōſequi p̄t· Vnde de domino dicitur ꝙ in patria ſua nō poterat facere ſignū ꝓpter incredelitatem eoꝝ ¶ Vnd auguſtinus in omelia octoagesima Dū verbū accedit ad elementum ſit ſacramentum·
D Etrahe verbū ab aqua quid erit niſi aqua· accedit verbu; ad elemētū ⁊ fit ſacrm̄· Vñ iſta tā

l ¶ Nō poterat· i· nolebat· vel q: potētie ſue nō ↄgruebat· ar· xxxij· q· v· ſi paulus· q: ipi erāt incredulī ſ; nōne poterat facere ne eſſent icreduli ⁊ ita facē miracula· nā dicit regl̄a iuris ꝙ ꝗ p̄t facē vt poſſit dicit̄ poſſe· ff· de reg· qui p̄t· ſ; ex illa intelligitur de illo qui tenet᷑ ex necitate ⁊ aſtrict⁹ ē ad ꝗd faciēdū
D Etrahe· i· ſi aliquis tm̄ aliquē inmergat et non proferat verba ñ baptizat· q: nec ſolū elementū nec ſola verba ad h̄ ſufficiūt· vel aliter quidam baptizant in nomine patris et filij et ſpūs ſancti ⁊ tūc expone detrahe verbu;· i· filiū quid eſt aqua niſi aqua· quaſi diceret· non ē ibi baptiſmus· de cōſe· di· iiij· in ſinodo· vel alias detrahe vbum aqua· i· formā· et nō erit ibi ſacrm̄ baptiſmi· et no· ꝙ gādulph⁹ dixit ꝙ ipſa aqua ſit ſacrm̄· ſ· ipm̄ elementū· ar de ↄ· di· ij· ſacrificiū· vnde ſi azimus bibat aquam illam bibit ſacrm̄· ſicut et de mure diximus· d ↄ· di· ij· qui bñ nō cuſtodierit· alij dicūt· ꝙ impoſſibile ē ꝙ azimus bibat ſacrm̄· nā dicūt ꝙ aqua illa in eodē inſtanti incipit et deſinit eſſe ſacramētū· ſ· in vltima ꝓlacōne ipius forme· baptizo te in nomine ⁊c̄· ⁊ nota de ↄ· di· iiij· c· i· nā ꝑ alias orōnes que primo fūdantur ſup ipam aquā nō ſit aqua ſacrm̄· et h̄ ita verū eſt ſm̄ eos· ꝙ ſi in eo inſtāti q° forma finitur et aqua ſit ſacrm̄ puer nō eſſet ī aꝗ puta anꝙ dixiſſet et ſpūs ſancti· et leuaſſet eū de aꝗ nō eſſet baptizatus· nec eſt mirū ſi

incipiat ⁊ deſinat eſſe in eodē inſtanti cū ſit idē etiā in oībus alijs caſibus ſm̄ legē· nam ſi quid michi debebatur ſub ↄdicōne et illud acceptō tuli ante exiſtentiā ↄdicōis· ſi poſt exiſtat ↄdicō in eodē inſtāti incipit et deſinit eſſe debitum· ff· de accep· l· añ pnī· et· l· ꝙ in diē· vt dicit lex· ſ; falſū eſt· q: lex dicit ꝙ intelligitur olim liberatus· vt· ff· de ſolu· ſub ↄdi· debitor· melius p̄t poni exemplū in ſuo dato vxori a viro vt eū manumittat· nā in eodē inſtanti incipit et deſinit hr̄e dñiū· ff· de donac· inter vi· ⁊ vx· qd aūt· §· vl· ar· ↄtra· h̄ in ſi· q: aliud ē ſonus ⁊c̄· ſ; ꝙ dicit ꝙ vt⁹ ꝑmanet non intelligē in aꝗ ſ; in puero· Itē ar· ↄē· ff· d vſufruc· ticio cu; moriet᷑ Itē aliud exēplū p̄t poni vbi ꝗs ſit̄ incipit ⁊ deſinit eſſe dbitō· vt· ff· ad vell̄· debitx· Quidā autē intelligūt aliter literam illam·

ta virtus aque vt corpus tāgat et cor abluat niſi faciente verbo Non q: dicitur ſed q: creditur· Nā et in ipo verbo aliud ē ſonus tranſiens· aliud virtus manēs· ¶ De hijs vero qui in hereſi vel ſciſmate baptizantur ſcribit auguſtinuſ ad petrū diaconē dicēs Ext̄ eccīa; bapti ſi nō redierint pniciē ſibi accumulāt
F Irmiſſime tene et nullatenuſ dubites extra eccīam baptizatis ſi ad eccīam nō redierint baptiſmo cumulari pniciem· Tantū eīn valet eccleſiaſtice ſocietatis cōmūio ad ſalutē vt baptiſmo nō ſaluetur· cū ibi non dat̄ vbi optet vt detur ¶ Idē Inutilia ſunt dona que ꝑter eccīe vnitatem habentur
Q Eneam⁹ vnitatē fratres mei ꝑter vnitatē etiā ꝗ facit miraculū nichil ē· In vnitate erat populꝰ iſrahel et nō faciebat miracula· ꝑter vnitatē erāt magi pharaonis· et faciebāt ſimilia moiſi· ap̄lus iſrahel vt dixi nō faciebat miracula· Qui erant ſaluandi apud deum qui faciebāt miracula· an ꝗ nō faciebāt· Petrus ap̄lus reſuſcitauit mortuum· ſimon magus fecit multa· Erant quidam xp̄iani qui nō poterant facere quod faciebat petr⁹ nec qd faciebat ſimō· ſed tñ gaudebant ꝙ nomina eoꝝ erant ſcripta in celo· ¶ Itē leo ad nicetē epm̄ Bap̄ma ſemel editū nō ē iterādū·
H Anc regulā ſeruādā in omnibus eccleſijs predicamus· vt

n ¶ Et ſit ſacrm̄· ·i· ſacramētū ſit ex forma ⁊ aꝗ qd eſt baptiſmus· ſ; ꝗrit᷑ ſi ī litore mariſ baptizetur aliꝗs an tota aqua ↄſecretur· an nō· et dicēdū ꝙ illa tm̄ ꝗ puerū tangit· ar· ff· de relig· l· ij· §· celſus· nā ibi dicitur ꝙ ſola terra ꝗ tangit corpus hoīs ē religioſa· vel p̄t dici· ꝙ etiā illa ꝗ iſtā tāgit· ar· ff· d rei vē· ꝗ religioſ· ſ; exaudi per canonē· xi· q· iij· qm̄ mlt̄as· q: excōmūica cō ñ trāſit in terciam pſonā· ſic nec religio·
o ¶ Verbū· nam vba necria ſunt· ar· ff· de v· ob· l· i·
p ¶ Niſi faciente· ·i· in forma euangelij· in noīe pr̄is et filij et ſpūs ſan
q ¶ Sz q: credituit· vidē ꝙ mutus p̄t baptizare· q: mr̄imoniū p̄t ↄtrahere maxime ſi tres pſonas p̄t exp̄mē qd ↄcedo ſi ē miſter· alias ſi loꝗ ñ p̄t ñ baptizat· et ꝙ dicit·
r ¶ Sz q: creditur· h̄ ad ſuſcipiētē refertur q: non exigitur fides ↄferētis ſed ſuſcipiētis· de ↄ· di· iiij· tūc valē· ab ipo em̄ dāte ſola intencō requiritur· vt dixi· s· e· ſic̄ s ¶ Sonus· ē ſonus vocalis ⁊ ē ſonus mētalis t ¶ Aliud· i· efficatia a deo collata ſibi ↄuis· eccia
F Irmiſſime· pnitiē· ꝫ· de ↄ· di· iiij· ſolet· ꝗ ↄxxxij· q· vij· vſq; ado
x ¶ Baptiſmo· nā h; ad cumulū ſupplicia malis· et ipi pn̄t
Q Eneam⁹· ꝓbat baptiſmū poſſe ↄferri miracl̄a facē ꝫ· e· ꝓpha
uit z ¶ Nichil ē· quo ad vitā eternam· ¶ Magi· ſ· iamnes et mambres tria fecerūt miracl̄a· vgas in ſerpentes ↄūterūt et aquā in ſangnē· et fecerūt aꝗs ranis ebullire· ſ; cinifes ñ poterāt iducē vt moiſes· vñ dixerūt digitus dei ē h̄· et ita defecerūt in ꝗrto miraculo· ſ· in tertia plaga· q: primū nō fuit plaga· et ideo qñq; dicūtur dfeciſſe in tertio miraculo· q: in tertia plaga· xxvi· q· v· nec mirū· v· nec ideo· ar· non ꝑiudicari alicui in ſua cā religionē alterius· non enim melius alicui deb; credi q: ſiḡ et miracl̄a fac̄ cū eē h̄ bonis et malis ſint ↄñia· s·
H · e· c· multe· ↄeſt pars illius· s· e· hij qui et repetit h̄ finem illi⁹ Anc· h̄· c· ↄca· vt exponat in· §· ſequenti· l·

a ¶ Nemo· ar· ad queſtionem de inuaſore vtrū per eum poſſet p̄ſentari clericus in eccl'ia· et ſi p hereticū ſententia iuſta detur· de ↄ· di· ij· et dixit dñs· io· quoꝝ vtrūqꝫ falſū eſt q2 inuaſor nō tolerat̄ ꝛ hęticus ē excōmūicat9· b·

b ¶ Forma· ſ· neceſſitate vel ignoranter

c ¶ Per lapideū· vt· s· e· ſi iuſtus· Spiritus ſanctus· fallatur· nam mentiri deo poſſum9 ſed ipm fallere nō poſſumus de ↄ· di· ij· panē· oīa em̄ certa ſunt ei· ff· de iudi· ꝫ ꝛ ſi reſtituatur· § vl· ar· ↄtra· lxxxi· di· oportet· xvi· q· i· reuertimini· s· e· c· multi

e ¶ Probos· q2 illud ſacramētū puro corde ſumunt· ↄ· e· non nocet·

f ¶ Ecce a paganis· ſi in forma eccleſie detur· de cō· di· iiij· a quodam·

g ¶ Puerorū· doli capaciū· alias nichil ageret· nam tales furioſis comparātur· ff· de acq̄rē· poſ· l· i· xv· q· i· illud· quis autem ſit doli capax lex dicit· ꝙ qui ē ꝓximus pubertati· ff· d̄ reg· iur̄· pupilli ignoranti tamē bene acquiritur ius ſeruitutis· vt· ff· quēadmod· ſuit· amit· ſi ptē· § ij·

h ¶ Per athanaſiū· ꝓpium nomē ē

i ¶ Interrogacōnibus· p· hoc ꝙ dicit integris patꝫ nō iocoſe fuiſſe factum· et ita nō ſoluitur ꝥ illa queſtio aug· de ↄ· di· iiij· ſolet queri· licet quidam dicāt eā ꝥ ſolui· ſed ego dico ꝙ lꝫ formam ludendo accipiat dū tamē baptiſare intendit baptizat· ſi aūt oīa iocoſe fiant· non erit baptiſmus· ar· xxij· q· ij· § quod ait· ff· de act· et ob· obligacōnū ſt̄a· § vl· ex̄ de ſē· ex· ſi vere·

k ¶ Baptiſmū· ar· nō reiterari ſacramētū licꝫ nō ſit pfectum·

l ¶ Non debē· ar· ſimulacōnem alicui nō p̄iudicari· s· di· xxviij· ꝙ interrogaſti· ↄ· xxij· q· v· ecce· d̄· ↄſe· di· iiij· ſolꝫ q̄ri· ar· ↄt· ↄ· xxij· q· ij· q̄ncqꝫ· ff· d̄ acti· ꝛ ob· obligacōnū· ar· xxiij· di· q̄rūdā· vij· q· i· michil

lauacrū ſemel initū nulla iteracōe violetur· dicente ap̄lo vnus deus vna fides vnū baptiſma· cuius ablucō nulla reiteratione violanda eſt ſed ſola ſpiritus ſanctificacō inuocāda vt qđ ab hęticis nemo accepit a catholicis ſacerdotibꝫ ↄſequat̄· ¶ Nemo in hereſi vel ſciſmate ↄſtitut9 intelligēdus ē Ceterū ſi cum om̄i fidei integritate ꝛ animi puritate d̄ manu hęticoꝝ aliq̄s in forma eccl'ie baptiſma accepit· tūc implet̄ illud aug· p lapideū cānalē aq̄ tranſit ad areolas· Et iterū· ſpūal̄ virtus ſacr̄i ꝛc̄· ¶ Item in lib· de blaſphemia ſpiritus ſancti·

S Etiā p malos boni colligunt̄

SPiritus ſanctus in ſancta eccleſia etiā iſto tp̄e q̄ veluđ granum atteritur cū palea ſic opat̄· vt nullius verā ↄfeſſionem aſpernet̄· nullius ſimulacōne fallatur· atqꝫ ita reprobos fugiat· vt etiā p illoꝝ miſteriū ꝓbos colligat· ¶ Ecce quādoqꝫ ab hęticis baptiſma cū ſua ꝟtute accipitur cui9 tam neceſſaria adminiſtracō eſt· vt nec etiā a paganis datū poſſit reiterari· Vnde i eccleſiaſtica hiſtoria legitur ꝙ alexāder ep̄s alexādrie cum petri martiris miſſaꝝ ſolēnia celebraret poſt expleta miſſaꝝ ſacr̄a vidit ſup orā maris pueroꝝ ludum imitantium vt ſolet fieri ep̄m et gerentiū ea q̄ in eccl'ia geri mos ē· Mox eos ad ſe pduci iubet· et quid agiſſent pcontatur· Illi rei ordinē pādūt baptizatos a ſe eſſe quoſdam cathecuminos ↄfitenter p athanaſiū puerum qui illis fuerat ep̄us ſimulatuſ Vbi ex reſponſis eoꝝ vidit ſecundū religionis nr̄e ritū cuncta ↄſtare· ſtatuit illis quibus integris interrogacōibꝫ et reſpōſionibꝫ aqua fuerat infuſa iterari baptiſmū non debere· ſꝫ adimpleri ea que ſacerdotibus mos ē· ¶ Hinc etiam iſidorus ait De hijs qui per ignorantiam

S ordinātur anteq̄ baptizētur

SI quis p ignorantiā ordinatur anteq̄ baptizetur debēt ab eo baptizati iteꝝ rebaptizari ꝛ ipe ulterius non ordinetur· ſed romanus pontifex non hominē iudicat q̄ baptizat· ſꝫ ſpm̄ dei ſb̄miniſtrare gratiā credit baptiſmi licet paganus ſit qui baptizat ¶ Qđ aūt cetera ſacr̄a ab hereticis miſtrari nō pn̄t teſtatur ieronim9 in aggeo ꝓp̄ha·

Deo minime placēt q̄ ab hereticis offeruntur

SIc ꝓplus iſte hē ticoꝝ om̄iū ē in ↄſpectu meo dicit dn̄s· om̄e qđ fecerint quod michi obtulerint· vel vota vel ꝓ ſalute vel pacifica vel ꝓ pc̄co vel holocauſta ſiue elimoſinas ſiue ieiunia vel corporis caſtitatē ↄtaminata erūt in ↄſpectu meo· Quāuis em̄ ſancta videantur ſp̄ē ſui que offerūtur· tn̄ q2 tractata ſūt ab illo qui pollutus eſt in aīa polluūtur om̄ia· ¶ Idē in amos ¶ De eodem·

ODit deus ſacrificia hereticoꝝ et a ſe ꝓicit· ꝛ quocieſcūqꝫ in nomine eius cōgregati fuerint deteſtatur fetorem eorum ꝛ claudit nareſ ſuas· ¶ Item in oſee·

ILli offerunt panē ſacrilegū ꝛ dant elimoſinas et ſectari videntur humilitatem· que ego ſi vere fiant holocauſta interp̄tor· Cū aūt ſcientiam dei reliquerint· fruſtra trūcato capite fidei cetera mēbra ſe hr̄e iactant· ¶ Idē in ep̄l'a ad galathas·

Sine fide ꝛ caritate nec euāgeliū hētur nec ꝓſunt aliqua bona

MArciō ꝛ baſilides et cetere hereticoꝝ peſtes non habent dei euāgeliū quia nō hn̄t ſpiritū ſactū ſine quo hūanū ſit euāgeliū qđ docetur· Nec putemus in verbis ſcripturarū eſſe euangeliū ſed in ſenſu

¶ Sed· i· q2 ꝛc̄· et ita rn̄det vni queſtioni nō alij· ar· extra de p̄ſump· nonne· inſti· de inuti· ſtipl'· § quotiēs· C· de diuer· ſcp· l· i· ↄtra· et ꝥ verū eſt cū ſint ↄnexe· alij legūt· c· plane· et dicūt ꝙ baptizati ab eo debent rebaptizari· ſed male dicūt· vn̄ illud § romanus ē correctiuum· p ca· s· e· ſi quis ↄfugerit· et ſm̄ ꝥ legitur totū ſub interrogacōne vſqꝫ ad illud· romanus· et ſuppleb· ſm̄ ꝥ in lr̄a· non·

q ¶ Et ipe ulterius nō ordinetur· et ꝥ corrigit· s· e· ſi q̄s ↄfugerit· vel ꝥ loq̄tur ſm̄ rigorē ſm̄ iſidorū Secūdū caſū pōit iſidorus ſm̄ falſā quorūdam opinionem· ꝙ ſ· tales debent rebaptizari· vnde ſe ſtatim ibi corrigit·

r ¶ Sed roman9· q̄i dicēt· ita alij dicūt § roman9 ꝛc̄·

s ¶ Non ordinetur· de rigore· alias ſecus· ex̄· de p̄ſbi· n̄ ordi· in· c· i·

t ¶ Paganus· s· di· xxij § verū ↄ· d̄ ↄſe· di· iiij· quos a paganis· ↄtra· ſed ibi preter formaꝫ eccleſie fuerūt baptizati· hic autem de eo baptiſmate agitur qđ ī forma eccleſie traditur·

u ¶ Nō poſſunt· cū effectu gratie· nota facti gratiā nocere· Itē nota non quid quis faciat· ſed cuius auctoritate quid ſiat ↄſiderandum·

SIc ꝓplus· ꝥ ſeq̄ntia capitula loquūtur q̄n forma p̄termittitur· vel ſcienter p̄ter nc̄citatē ſacramēta recipiuntur·

y ¶ Populus· ſicut ſequitur·

z ¶ Vel vota· generale eſt· poſtea ſubdiuidit per ptes dicens·

¶ Vel ꝓ ſalute· ꝓ ſalute et peccato dicit quaſi ſint nomina ſacrificiorum quorum vnū ad ſalutem ſeruādam· alterum ad pc̄ca purgāda offerebatur· quod codices nō hn̄t·

b ¶ Vel pacifica· ſic dicebatur ſacrificium quod offerebatur ꝓ pace adepta vel adipiſcenda·

m ¶ Sꝫ adimplere· et in ſpatulis vngantur· ex̄ de ſacram̄· iterā· vel n̄· c· i· ꝛ· c· vl· Jo·

n ¶ Ea q̄· ſ· vt ī vertice ꝛ pectōe·

SI q̄s· quidam ponunt ita caſum· due queſtiones fiebant· ꝥ iſidoro prima· vtrū baptizati ab ordinato ante baptiſmum eſſent rebaptizandi· ſecunda· vtrū ipe debeat ordinari· Ad p̄mam queſtionē ſcn det ab illo loco ſed romanus· ſecūde queſtioni n̄ rn̄det· ſꝫ poteſt decidi

c ¶ Vel holocauſtis· holon totū· cauma incēdiū· l· di· ponderet· verſus ſi

d ¶ In cōſpectu· eccl'aſtica dignitas nō facit eum xp̄ianum· vt· ↄ· q· vij· non omnes epiſcopi·

e ¶ Speciem ſui· quantū ad ſuperficiem·

O Dit· claudit· humana loquitur ſilitudīe· vt· xxiij· q· i· odi·

I Lli offerē· ſi vere· i· ex caritate ꝛ fidē· d̄ pe· di· iiij· c· pnl'· paul9·

¶ Trūcato capite· i· fide q̄ ē fundamētū om̄iū bonoꝝ· s· e· cū·

Marchion· iſte marchion dixit duo fuiſſe principia· vnum ſuperiorū· aliud inferiorꝝ· xxiiij· q· iij· quidam· v· marchioniſte·
¶ Baſilides· iſte negauit xp̄m paſſum· vt· c· quidā ¶ Quo humanū· i· nō diuinū· non oferens grām· ¶ In verbis· ar· verba rebꝰ non res verbis deſeruire· prefertur eīn intencō verbis· ar· xiij· q· i· §· ij· v· verba· ar· xxxviij· diſtīctī· ſedulo· ar· xxij· q· v· humane· et· q· ij· ne quis· ar· xxiij· q· i· parꝰ· ⁊· q· viij· occidit· ar· xxix· di· regle·
¶ In ſēſu· ar· xi· q· iij· anteceſſor· et· c· q̄ p̄deceſſor· ar· ff· ꝺ legi· ⁊ ſecō· ſcire leges· ar· ex̄ de v· ſi· p̄terea intelligētia· ar· x/xij· q· ij· is autē q·
Vide· huic o/peri· ar· q̄ dare elimoſinā ad vanā gloriam peccatū ſit· ar· xxiij· q· i· noli· ⁊· xxviij· q· i· odi·
¶ Corona· s· di· xc· neqꝫ· in fi· et· c· ſi q̄s autē· ⁊· de pe· di· iij· §· penl'· ⁊ vbi dic̄ aug̈· q̄ ſi quis nō hn̄s caritatē patit̄ᵘ martiriū· ⁊ ſi nō ꝓdeſt ei ad vitam eternam ꝓdeſt tamē ei ad minus ſupplicium ſubeundum· ſo· ibi agit· de illiſ qui ꝺ bono zelo ⁊ ſi non ſecundum ꝯſciētiā martirium ſubeunt· h̄ de illis qui arroganter· quod h̄ innuitur· ibi velimus·
Non oportet· bn̄dictiones· i· ſacr̄a vl' dog̃ta vel h̄ dic̄ ironice·
¶ Bn̄dictiones· i· dogmata et p̄dicacōnes que ideotis videntur benedictiones· vel benedictionum abuſiones·
¶ Orare· ⁊· de cō· di· i· ep̄us nullam· ꝯtra· ſo· illud antiquum· iſtud quaſi ꝯ̄ſuetudine eccleſie roboratum·

non in ſuperficie ſed in medulla non in ſermonū folijs ſed in radice rationis· ¶ Itē i ep̄la q̄nta ¶ De eo
Vide quātū bonū eſt caritas ſi ita martiriū fecerimꝰ vt nr̄as velimus ab hominibus reliquias venerari· et ſi opinionē vulgi ſectātes intrepidi ſangnē fuderimꝰ et ſb̄am nr̄am vſqꝫ ad mendicitatē ꝓpriam dederimus huic opinon tam p̄miū q̄ pena debetur· ⁊ pfidie magis tormēta ſūt quā corona victorie ¶ Itē ex ꝯci· laodicēſi·
Hereticoꝝ benedictō maledictō ē
Non oportet h̄ticoꝝ benedictōnes accipe· qm̄ maledictōnes ſunt magis q̄ bn̄dictiones·
¶ Item ex ꝯcilio martini pape·
Neqꝫ cū h̄ticiſ neqꝫ cū ſciſmaticis orare licet
Non liceat clicis vel laicis ab h̄ticis eulogiaſ accipe· q̄ꝛ maledictōnes mag̈ ſunt q̄ bn̄dictiones· Neqꝫ liceat cū hereticis aut ſciſmaticiſ orare ¶ Itē leo ad anatholiū ꝯſtantinopo· ep̄m
Extra eccleſiam nō vera ſacramenta ſūt· Rub·
In eccl̄ia dei que corpꝰ xp̄i eſt· aliter nec rata ſūt ſacerdotia nec vera ſacrificia niſi in ꝓprietate ſue nature verus noſ pontifex recōciliet ¶ Itē leoni augusto
Impiorū manibus diuina ſacramēta ſe ſubducunt· ru·
Manifeſtū eſt p crudeliſſimam et inſaniſſimā veſaniā in alexandrina ſede omne celeſtium ſacroꝝ lumen extinctū· ⁊ intercepta ē ſacrificij oblacō· defecit criſmatis ſāctificatio· ⁊ parricidialibꝫ manibꝫ impioꝝ omnia ſeſe ſubtraxere miſteria· ¶ Itē beatus martir ciprianꝰ in ep̄la ꝯtra h̄ticos
Sacr̄a extra eccl̄iam catholicā miſtrari p̄nt· ſalutem vero conferre non poſſunt·
Si quis inquit de eccl̄ia heretica p̄ſūpcōe exierit a ſemet ip̄o dānatus eſt· cū hmōi ſm ap̄l'm

Materia· di· q̄ epiſcopus· ¶ In ꝓprietate· i· in vera fide incarnacōnis q̄ credanꝰ xp̄ianos deo reconciliari naſcēdo moriendo et reſurgēdo· vicēſima ꝯmam· ſ· arrianā· ¶ Extictū· vt· xxiij· q· iij· reſecāde·
In eccl̄ia· nec rata· q̄ntū ad bn̄dā rē ſacri et licitam executionē·
Manifeſtū· p crudeliſſi· ¶ Intercepta· id eſt prorſus quo a effectum conſumpta· et ita dicit ouidius· maior in fabula ranarum interceptaqꝫ colla videntur·
Si quis· C· intendit ciprianus ꝓbare q̄ non debemus vti ſacramentis hereticoꝝ· p̄mo auctoritate ap̄li qui cibum corporalem

ꝓhibuit cū eis ſumi· ſecundo auctoritate dn̄i qui ꝓhibuit abdo pro pheta ꝫ cum eis ſumere cibū· tercō quia heretici more ſimee imaginē tantū habēt ſacroꝝ ſed nō hn̄t vera ſacr̄a· quarto q̄ꝛ ſi mali qui ſūt in eccl̄ia poſt trinā ammonicōnem cōpantur ethnicis et publicanis vt cum eis non ſumamus cibū· multo fortius ip̄i heretici preciſi quia non tm̄ ip̄i puniūtur ſed etiā ipſis fauentes et eoꝝ ſacr̄is vtentes· quinto auc̄te oſee ꝓphete dicentis· ſacrificia eoꝝ eſſe panē luctus·

nec cibū quidem ſumere debemus· Declaratur h̄ in libro regnoꝝ vbi cum homo dei ad ierobōā miſſus eſſet qui peccata ſua exprobraret atqꝫ vltionē futurā p̄diceret panē apud illū edere ⁊ aquā bibē ꝓhibitus ē· Q꞉d cū nō cuſtodiſſꝫ ꝺ̄ina ſententia inde rediens morſu leonis in itinere interijt An debꝫ quiſquā dicere ſacramētū ſalutare et gratiā celeſtem cōmunē cū hereticis eſſe poſſe· cū quibus nec terreſtris cibꝫ nec ſecularis potus debꝫ eſſe ꝯ̄is· Cōſtat ergo oleū vn̄ baptizati vnguntur ſanctificari et eucariſtiā fieri apud illoſ oino nō poſſe· vbi ſpeſ nulla eſt ⁊ fides falſa· vbi omnia p mendacium geruntur· Nam hereticus more ſimeaꝝ que cū hoies nō ſūt formā humanam imitātur· vultum eccl̄ie catholice ⁊ auctoritatem ſibi et veritatē vendicat cū ip̄e i eccleſia non ſit· benedicit cū ſit a deo maledictus· vitā pollicetur cum ſit mortuuſ· deū inuocat cū ſit blaſphemus ſacerdotū adminiſtrat profanus· cōponit altare ſacrilegus· ad h̄ om̄ia accedit et illud malū vt antiſtes diaboli eucariſtiam facē audeat· cū nec ſacrificari oblacō illic poſſit vbi ſp̄us ſanctus non ſit· nec cuiq̄ dominus p eius p̄ces et orationes ꝓſit qui deū ip̄e violauit· Si enim qui eccl̄iam violant· ethnici ⁊ publicani habentur· multomag̈ rebelles ⁊ hoſtes falſa altaria ⁊ illicita ſacerdotia et ſacrificia ſacrilega et omnia adulterina fingentes inter ethnicos ⁊ publicanos nec̄e eſt vt cōputētur· quos om̄es conſtat a caritate atqꝫ vnitate eccl̄ie catholice receſſiſſe· Ergo omnia quecunqꝫ faciūt h̄tici carnalia ſūt ⁊ inania ⁊ falſa· ita ut nichil eoꝝ que illi geſſerint a noƀ probari debeat· Nō ſtatim ſuſcipienda ſunt et aſſumenda que iactantur in xp̄i nomie

¶ Exierit· i· egerit ꝓpter qꝺ meretur exire ⁊ dānari· ar· xxiiij· q· iij· ſi quis non recto·
¶ A ſemetip̄o· i· p ſuū factū cadēdo in h̄ēſim iam dānatū· vt· iiij· q· v· c· i· ⁊· xxiiij· q· i· c· i· ij· et· iij·
¶ Dānatus· id ē ipſe iniecit in ſe excōmunicacōem·
¶ Ad ierobōā· vij· q· i· deniqꝫ· q̄ fecerat duo idola et vnum poſuerat i bethel· aliꝺ ī dan
¶ Poſſe· q̄ꝛ ſcilicet effectꝰ ſiue reſ ſacramenti nō eſt apud illos ſed nec veritas ſacramēti ſm ciprianū· vt ⁊· c· de cō· di· iiij· q̄ modo· s· di· xxxij· §· verum· c· ad h̄· Sꝫ ꝯtra eū ē ⁊· e· q· e· p iſaiam· cōtra· s· xix· di· ſecundū·
¶ P mendaciū· hic errauit ciprianus ꝓut dic̄ auguſtinus· et eum corrigit· xxxij· di· §· verum· et de ꝯ· di· iiij· quomodo· quidaꝫ tm̄ volunt excuſare eū q̄ꝛ intellexit h̄ de hereticis qui formam eccleſie nō tenēt· vel hoc verbum vbi omnia per mendaciū ⁊c̄· eū excuſat· ar· de cōſe· di· iiij· ſolꝫ queri· vel h̄ dixit contra ipſos h̄ticos quos ſemp inſequebatᵘ ſicut et pelagius· xxiiij· q· i· ſciſma ⁊ fuit ibi exceſſus veritatis· ſicut ibi de cōſe· di· ij· ego berengarius· magis tamen credo aug̈· qui dicit euꝫ erraſſe·
¶ Non ſtatim· ar· q̄ nō om̄i verbo doctrine credēdū ē ⁊· xxiiij· q· i· aduocauit· s· di· ix· quicūqꝫ· Sꝫ ꝯtra· s· di· l· ſi q̄s ꝓpoſtera ⁊· xxiij· q· iiij· ille· et· q· v· miles· et· q· i· quid culpatur ⁊· viij· q· i· ſciendū· ar· ⁊· xi· q· iij· ſi quis ep̄us forte· et· c· non ſemp· et· c· ſi dominꝰ· ar· h̄· hinc ē ar· ꝯtra ſigilla que non ſtatim debent recipi· ar· extra ꝺ ꝓbac̄· c· iij· nam litere approbande ſūt· ff· de ꝓcur̄· ſi ꝓcurator· ff· q̄ cuiuſqꝫ vm· Itē eoꝝ· §· q̄ ſi actor· non tm̄ ſigillum reprobaē ſi nomen

auctoris non habet·extra de eo qui mit·in poſ·cū ſicut·in pte deciſa·
b ❡ Separauerit·hic ē ar· ꝙ maritus ſciens ſe vxori in ꝓpinquo gra-
du ɔſanguineū licet in ꝓbando ɔſanguinitatē defecerit debꝫ abſtine
re ab eius thoro etiā iubente ep̄o ne abſtineat·ar· l·di·ſi quis prepo
ſtera·Quid ergo ſi eū ep̄us excommunicat·patienter ferat·nec curet
cū non ligetur apud deum·vt·xi·q·iij·quoniam quid obeſt·⁊ȝ·e·vt
euidenter·p·h·

ɔ̄ ꝓbatur- -tur·i·non ideo videntur qꝛ ⁊c̄· o ❡ Imperfectos·qꝛ
n ❡ Nō viden- nō ceperūt grām p illud baptiſma·
p ❡ Qui tetigerit·tactu mentis·ex̄ de ſen·ex·nuper·
q ❡ Damnati·id eſt dānacōis·vel auctoris iam damnati·
r ❡ Ex eo·nō eſt racō ħ·quia ſunt quedā ſacr̄a que iterantur·quedā
dā que n̄·vt vnctio infirmorum et dedicatio eccīaꝝ de ɔ·di·i·ſolēnita
tes·

c ❡ Peccato·id ē ɔſenſu pcc̄i eorū· vij·q·i·§·cū autē· et·xxiij· q·iiij·ita plane·et·c·ſi q̄s· a catholica·

Extra catholicam·id eſt ex̄ formā romane eccleſie·

d ❡ Veri· racōne effectus·

Supueniēte· noctis·q̄tuor ſunt partes noctis conticinium·intēpeſte gallicīniū· antelucanum·

f ❡ Percipet·quare in nccītate poſſit ab heretico baptiſmū ſuſcipere ⁊ non eucariſtiā· dixi racōnē· xxiij·q· ·i·ſi quē·§·ħ illud

Arrianos·ſacerdotes dignos xp̄i honoribus non arbitramur·ſubaudi·non enim videntur clerici ⁊c̄· quia eoꝝ laicos ⁊c̄·q̄ſi dicat cum ħ ſit ꝺ laicis merito ſic dꝫ eſſe de clericis·ſi enim nō eſſent clerici ſi mili forma recipe rentur·et ideo patet ꝙ ſūt digni eccleſiaſticis honoribus· et continuatē ħ ca·cum fine illius·s·e· ſuperueniente· vel dic quia eoꝝ id ē ꝗuis·q̄i diceret·ꝗuis laicos eoꝝ ita ſuſcipiamus non tamē clerici ita ſuſcipiendi ſūt in honore

h ❡ Sub imagīe· imaginē p̄n̄ie appellat publicā recōciliacōeꝫ·q̄ ſit p man⁹ impoſicōeꝫ·

i ❡ Baptiſmate· qꝺ oferunt vel accipiūt·s·e·q·ſi q̄s confugerit·

ſed q̄ gerūtur in xp̄i veritate Quō enim pficere poſſunt aliqua q̄ agū tur·aut impetrare aliq̄d illicitis conatibꝫ a deo p̄n̄t qui ɔtra deum qꝺ eis nō licet moliūtur· Quare q̄ hereticis et ſciſmaticis patrocinātur cēſura diuina in eorū ꝓbantur facinore et penis·nō ſolū duces ⁊ auctores ſed etiā pticipes ꝺſtinari·niſi ſe a ɔmunione malorū ſeparauerint p̄cipiente dn̄o per moyſen·Separamini a tabernaculis hoim iſtorum duriſſimorū et nolite tangē de omnibꝫ que ſūt in eis ne ſimul pereatis in pcc̄is eorum· ⁊ ꝙ ominatus dominus p moyſen fuerat impleuit vt quiſquis ſe a chore et dathan et abiron nō ſeparaſſꝫ penas ſtatim p impia ɔūione ſolueret· ſicut etiā p oſee ꝓpham ſpūs ſanctus teſtatur dicens· Sacrificia eorū tāq̄ꝫ panis luctus om̄es qui mādūcant ea contaminabūtur·docens ſcilicet ⁊ oſtē dens omnes om̄ino cū auctoribꝫ et fautoribꝫ ſuis ſupplicō ɔiūgi q̄ fuerunt pcc̄o eorū ɔtaminati· ❡ Itē auguſtinus

Vera ſacrificia non niſi in fide eccleſie celebrantur·Ru·

Extra catholicā eccleſiā non ē locus veri ſacrificij ❡ Item gregorius in tercio libro dyalogorū ait de erminigildo rege leouigilli filio

De manu hereticorum communio non eſt accipienda·

Superueniente paſchalis feſtiuitatis die in tempeſte noctis ſilentio ad eum pater perfidus arrianū ep̄m miſit vt ex eius manu ſacrilege ɔſecrationis ɔūionē perciperet atq; p hoc ad p̄ris grām redire merētur·ſꝫ vir deo dedit⁹ arriāo ep̄o venienti exprobrauit ut debuit·eiuſq; a ſe pfidiam dignis increpationibꝫ repulit· ❡ Itē innocentius capitulo·vij·

Sacerdotes hereticorū xp̄i honoribus non digni habentur·

Arrianos p̄terea ceteraſq; huiuſmodi peſtes quia eoꝝ laicos ɔuerſos ad dn̄m ſub imagine penitētie ac ſpiritus ſanctificacōe p man⁹ impoſicōeꝫ ſuſcipimus· nō videntur clerici eoꝝ cuꝫ ſacerdotij aut cuiuſpiam miniſterij ſuſcipiendi eſſe dignitate·qm̄ quibꝫ ſolū baptiſma ratū eſſe pmittimus· ꝙ vtiq; in noīe patris et filij et ſpūs ſancti pcipitur nec ſpm̄ ſanctū eos habere ex illo baptiſmate illiſq; miniſterijs arbitramur· Quoniā cū a catholica fide auctores eoꝝ diſcederent pfectionē ſpūs quā acceperant amiſerūt·nec dare eius plenitudinē p̄n̄t·que maxime in ordinacōnibus opatur·qui p impietatis ſue pfidiam fidē dn̄i pdiderūt· ꝓpter qꝺ fieri non p̄t vt eorū ꝓfanos ſacerdotes dignos xp̄i honoribꝫ arbitremur·quorū laicos impfectos vt dixi ad ſpūs ſancti pcipiendā gratiā cū p̄n̄ie imagine recipimus· Itē legitur· Qui tetigerit immūdū immūdus erit·Quō ergo ei tribuetur q̄ immūdicias ⁊ ſpurcitias ɔſueuit accipere· Et infra Qui pticeps fact⁹ ē dānati quō honorē debeat accipere inuenire nō poſſumus ❡ Ex eo autē ꝙ manus impoſicō iterari p̄cipitur ſacr̄m nō eſſe oſtenditur ❡ Vn̄ aug̀· de bap̄mo li·iij·

Manus impoſitio non eſt ſacramenti reiteracō

Manus impoſitio non ſicut baptiſmus repeti non p̄t· Quid enim ē aliud niſi oracō ſup hominē ❡ Cū ergo innotētius ſolū baptiſma hētici ratū eſſe pmittat·cū gregorius ſacrilegam vocet ɔſecrationē arrianorū·cū ciprianus quencūq; ab hereticis ſiūt carnalia inania ⁊ falſa iudicet·cū ieronimus oīa q̄ ab eis offeruntur ɔtaminata ī ɔſpectu dn̄i afferat·cū leo extra eccīaꝫ nec rata eſſe ſacerdotia nec vera ſacrificia teſtet·patet ꝙ ſacramēta eccleſiaſtica pter baptiſma vt ſupdictū ē ab hereticis miniſtrari nō poſſunt· ❡ Itē obicit illud iero·ad luciferianū

Qui in baptiſmo eſt ſanctus ad altare pctor non accedat·Ru·

s ❡ Impoſicō·reconciliatoria·⁊ intelligas ħ de priuata·qꝛ ſolemnis non iteratur·

t ❡ Percipitur·quotienſcunq; reuertūtur ab hereſi·s·e·hij·q̄ bap̄m

Manus·ſcīus ē manus impoſitio p̄t repeti· vt ȝ· de ɔ· di·iiij· quō· bap̄mus non ·lxviij·di·ſicut·

x ❡ Impoſicō·reɔciliatoria· ſꝫ cōfirmatoria nō· Itē nec ordinatoria ſꝫ curatoria bn̄ iteratur de qua dicitur ſup egros manus imponent ⁊c̄·reɔciliatoria ſiſt vt ħ·imponit̃ em̄ recōciliatoria man⁹ hereticis reuerſis vt·s·e·arrianos· de cōſe·di·iiij·qm̄ et excōmunicatis· vt·xi·q·iij·cū aliquis ⁊ penitētibꝫ vt·l·di·in capite· in hēticis vel excōmūicatis nō eſt ſacramentū·⁊ ideo repetitur in penitentibꝫ ſi eſt publica eſt ſacramētū· et nō iterat ⁊ ɔuenit tm̄ epis·vt·xxvi·q·vi·c·i·et·l·di in capite· ſi eſt priuata nō eſt ſacramētū ⁊ iterat' ⁊ ɔuenit etiā p̄ſbiteris·vt·xxvi·q· ·vi·c·p̄ſbri·et·§·

y ❡ Repe ecce ti·ȝ·e·q·e·c· qꝺ q dam·cōt·ſo·ſꝫ ibi man⁹ ipoſicōꝫ ɔſecracōꝫ noiat·et ħ vero man⁹ extenſionē ſup penitē tē cū oracōne inuocato ſpū ſcō paclito·vel ibi ꝓhibꝫ reiteracōeꝫ manus impoſicōis fieri in publico·ħ autē pmittit fieri in occulto·

k ❡ Quoniā cū· ħ racō non videt̃ ſufficiens ſed facias vim in hoc ꝙ dixit auctores eorum·nam tūc ſunt auctores eoꝝ·cū et iſti et illi ſūt ex̄ eccleſiam· vel dic ꝙ ſufficiens eſt quo ad hoc ꝙ non poſſunt cōferre dē merito vite·xl· di·multi· l ❡ Perfectionē·i·ſanctitatē et officij executionem·
m ❡ Quoꝝ·i·qꝛ eoꝝ·ut ſit relatiuū cū cauſa·et ita p ħ p̄cedens le

Cro p̄a

Sicut xp̄us eſt qui baptizat. interius. de cõ. di. iiij. nemo. vel cū adulter fuerat mundari in baptiſmo. non ita tñ vt dignus eſſet ſacerdotio. g. tamen hoc intelligit de occulto peccatore. nam dicebant quidam de tali et male q lȝ poſſit dare baptiſma nō tñ ɔficere. et hoc theſes reprehenduntur. et ſm hoc eſt ar. ɔtra. l. di. qui ſub gradu. ſȝ ibi de de poſito cū quo diſpēſatur vt baptizet. hoc de tolerato.

b ¶ Unde oro te putabat iſte cū qui homicida vel effectu

telligitur de babilonica captiuitate. nam tiro dante licentiā reuertēdi de babilonica captiuitate ꝑplus iſrahel edificauerūt altare et iecerūt fundamentū tēpli. ſed ꝑ lr̄as cābiſſe ducis militie ipſius tiri ē ꝓhibitus in edificacōne ꝓcedē vſqȝ ad ſcdm annū darij. in quo iuſſus eſt edificare templū ceptū ab aggeo ꝓpheta ad hoc exhortāte ꝑplum. loquitur ergo ieronim9 de medio tp̄e in q̄ imolabāt in altari. ſed domū dei. ſ. tēplū reedificare negligebāt. cū domos ꝓprias reedificarent q in ipſo aggeo plani9 pȝ.

Sicut xp̄us eſt qui baptizat ita ip̄e ē qui ſanctificat. vnd oro te vt aut ſacrificādi licēciaȝ ei tribuas cuius baptiſma approbaſ. aut reprobes eius baptiſma quem nō putes eſſe ſacerdotē. Neqȝ eñ̄ fieri p̄t vt qui in baptiſmo ſanctus ē fit ad altare peccator. ¶ Sȝ hoc d peccatore tātū catholico nō de heretico itelligendū ē. qui quicquid cū fide catholica ꝑ officiō ſuo facit licet indignus tñ d̄ina gr̄a coopāte ratū eſſe creditur. alioquin ſi de hēticis deñ̄ intelligimus ⁊ ip̄e ſibi ɔtrari9 eēt cū dicat in oſee ſacrificia eoꝝ odi ⁊c̄. et alibi i ꝑſona dñi

Benedictionibus hereticoꝝ de9 maledicit

Maledicā bñdictiōi bus veſtris. hoc ē q̄cquid a vobis bñdicetur ꝑ me erit maledictū ¶ Hoc igitur intelligendū ē de heretico. Illud aūt ad luciferianū de peccatore ecc̄iaſtico. ¶ De q̄ auguſtinus ait in libro de corꝑe dñi.

Boni ⁊ mali ſacerdotes corpus xp̄i eque conficiunt. Rubri.

Intra catholicā ecc̄iam in miſterio corporis ⁊ ſang̃nis dñi nichil a bono maius nichil a malo minus ꝑficitur ſacerdote. q2 nō in merito eſt ɔſecrantis ſȝ in verbo ꝑficitur creatoris ⁊ v̄tute ſpūs ſancti. Si eñ̄ in merito ſacerdotis eſſet nequaq̄ ad xp̄m ꝑtineret. Nūc aūt ſicut ip̄e xp̄s ē qui baptizat ita ip̄e ē qui ꝑ ſpm̄ ſanctū hanc ſuā efficit carnē ⁊ trāſfūdit in ſanguinē. Credendū ē enim q in verbis xp̄i ſacra ɔficiantur cuius ꝑ̇us creantur imperio eius vtiqȝ verbo recreant̄ ad melius ¶ Idē in libro ſecūdo ɔtra epl̄am parmeniani. ¶ De eodem.

Omnia ſacra cū obſūt idigne tractātibꝫ. ꝓſūt tñ ꝑ eos digne ſumētibꝫ. ſic et v̄bū dei. Vñ deñ̄ ē que dicūt facite. q̄ aūt faciūt facē nolite ¶ Idē i tractatu epl̄e io.

De hijs qui ſanctis male vtuntur

Prophetauit ſaul mal9 rex cū etiā ſcm̄ dauid ꝑſequētur Nō ergo ſe iactēt qui forte ſine caritate habēt ſanctū munus dei. ſed videant qualem rōnē ſint habituri cū deo. qui ſanctis nō ſcē vtūtur. Ex hijs erūt qui dicturi ſūt in iudicō. In nomine tuo ꝓphauimus. quibꝫ nō dicetur. mētimini ſȝ nō noui vos ⁊c̄. ſpm̄ ergo ꝓphētie dicēdi ſūt habuiſſe ſed nō meritū ¶ Itē ieroni. in aggeo.

Quiſq̄ nō tā ſacrificat ex hoſtijs q̄ ꝑ peccato polluitur

Propheta qui altari tm̄ extructo et domo mea diruta hoſtias michi offers in altari et victimis eius ſanctificari te putas. ſcito qm̄ ſcm̄ eſt quidē qd̄ offert̄ in altari. ſȝ non tam ſcificaris ex hoſtijs q̄ ex opibꝫ mortuis pollueris ¶ Itē aug̃. in li. d v̄bis dñi

Contra ſpiritū ſanctū verbū dicit̄ cū ex diſperſione nunq̄ redit̄

Ita fit verbū ɔtra ſpm̄ ſcm̄ cū ex diſperſione ad ɔgregacōnem nunq̄ venitur q̄ ad remittēda pc̄ca accepit ſpiritū ſcm̄. ad quā ɔgregacōnē et ſi ꝑ malū clericū ſȝ tñ catholicū miſtrū reprobū et fictū ſi aliquis acceſſerit corde nō ficto in ip̄o ſpūs ſanctus opatur remiſſionē pc̄corū q̄ in ſcā ecc̄ia ita opatur. vt reprobos fugiat et tñ ꝑ eoꝝ miniſteriū ꝓbos colligat. ¶ Idē in ſmone de remiſſione peccatoꝝ

Nō hoīm meritis ſȝ v̄tute ſpūſſancti pc̄ca r̄mittūt̄

Ut euidēter oſtenderet dñs a ſpū ſcō quē donauit ſuis fidelibꝫ dimitti pc̄ca nō mēitis hoīm. quodaȝ loco ſic ait. Accipite ſpm̄ ſcm̄. ⁊ ɔtinuo ſbiecit. Si cui dimiſeritis pc̄ca remittūtur ei. hoc ē ſpūs ſcūs dimittit nō vos. Proinde ſic is quē ſacerdos in ecc̄ia tolerat ē tñ extra eccleſiam et extra corpus cuius caput ē criſtus ſi ei hoſtiarius nō aperit. ita non ideo extra eccleſiam eſt. et non eſt de corpore ſi quis paſtoris preiudicō ɔpellitur foris eſſe ¶ Item amb. d ſacr̄is

Nō mēita ꝑſonarum ſed ſacerdotū officia dominus ɔſiderat

Quum ſcriptura

¶ Sacerdotem. i. non poſſe ſacra conficere.

¶ Poteſt. ar. q vno de duobus q̄ ſūt eiuſdem iuris ɔceſſo alterū ɔcedi tur. et ex quo aliquid alicui ɔcedi tur eius coherēs ei ɔcedi videt̄. vt ꝗ. iiij. q. vi. hoc quippe. et. xvi. q. i. ſi monachus. et. q. ij. c. i. s. viij. di. quo iure.

¶ Sȝ hoc. coopante. illud coopāte falſū ē q̄ntū ad dantē vel faciētē. ñ q̄ntū ad recipiētē. ꝗ. c. dominus

Maledicam. aliam expoſicōnem huius verbi habes. ꝗ. e. multi ſecularium

Intra. ab iſto loco vſqȝ ad. c. ſacerdotes. loquūtur omnia capitula de malis ſacerdotibus tolleratis ab eccleſia.

¶ Creantur. q° ad ſuſtentacōnem corporis poſt aīe.

Omnia v̄bū. i. ꝑdicacō q̄ ſi fiat ab indigno alijs prodeſt. ſed ſibi nocet ar. lxxxiij. di. quanquā. ar. xv. q. vlti. c. vlē. bu.

¶ Dicūt. tales inſtruūt deū qualiter punire eos debeat. xl. di. multi.

Prophetauit hoc probat q malus ſacerdos p̄t conficere. q̄a ſaul qui malus erat ꝓphetauit imo mali habēt oīa dona ſpiritus ſancti preter caritatem. s. e. multe. hiſtoria autem erit hoc ꝓ caſu.

¶ Non noui. id ē nō approbaui ita dicūt aliqui ſcolares q̄ nūc ſūt cū aliq̄bꝫ in ſcolis. q2 cū ſūt in terra ſua dicunt non noui vos. vel qñ ſūt diuites. dicunt paupibus nō noui vos vel qd̄ peius ē nolūt loq̄.

Propheta. qui in altari. ad literā intelligitur

¶ Diruta. i. edificatione virtutū. diruitur enim anima remotis virtutibus. io.

Ita. verbū. i. blaſphemia. de pe. di. i. ſ. p̄t. et di. iij. ſ. ſiue

¶ Congregatione. i. vnitatē eccleſie

¶ Nunq̄. et ita peccant in ſpiritū ſanctū. et ē finalis impenitentia de q̄ dicit. aug̃. de pe. di. vlti. c. i. ⁊ nota. xxv. di. qualis

¶ Et tñ. hic dicit q̄a ab iſto poſſum accipe etiā ſine neceſſitate.

Ut euidēter. quodam. ita et aduocatus poteſt allegare. vt dicit quedā lex

¶ Cōtinuo. ar. v̄boꝝ ordinē ſpectādū eſſe. vt. xx. di. i. ſ. ar. ex ſerie v̄boꝝ aliquid perpendi. et. xxiij. q. i. alienus.

¶ Dimiſeratis. bene dicit dimiſeritis non cui putaueritis dimitti.

¶ Spūs ſanct9. xi. q. iij. illud. ⁊. c. nemo ɔdemnat. ꝗ. e. q. e. deñ̄ eꝗ. d ɔ. di. iiij. nemo. h.

¶ Hoſtiari9. i. xp̄s. idē ē ⁊ oſtiū. ꝗ. e. q. ordinacōes.

¶ Preiudicō. i. prauo iudicō. ꝗ. xxiij. q. iij. ſi quis. ꝗ. xi. q. iij. ſi ep̄s forte. s. e. q. remiſſionem. xi. q. iij. quid obeſt. h.

Quum ſcriptura. hic intendit ambroſius ꝓbare breuit̄ q ſpiritus ſanctus tēpore hoc inuiſibiliter opatur in ſacramētis ecc̄ie. qd̄ ex eo ꝓbat q olim inuiſibiliter opabatur in legalibꝫ ſacr̄is. ¶ Cū ſcriptura. teſtetur ⁊c̄. q. diceret cū nullus dubitare hic debet mēdacit̄ apoſuit gratianus ſicut datur intelligi vſqȝ ignis. nec reddit racōnem

ambroſius quare olim viſibiliter nūc vero inuiſibiliter opetur ſpirit9 ſanctus · nec fit ibi maloꝝ mētio ſacerdotum · vt · c · interpoſuit · ſ3 dūtaxat bonorum puta helie ieroboam et alioꝝ ſanctoꝝ quos ibi ambroſius nominat · vnde ad p̄ſentem materiam nichil operat᷑ · io · et ita falſa eſt litera · cum ieroboam ꝛc̄ ·

a ¶ Cum ſcriptura · quā non habemus ſed eſt in ſcriptura ſeptuaginta interpretū ·

b ¶ Ieroboā · qui fuit malus ſm̄ falſum intellectum · ·g· alias ieroboā · quaſi ſacra baal d̄ſtruens · ieron em̄ ſacrū ſic dictuſ eſt ge deon · ſm̄ h̄ non faceret ad ꝓpoſitū gl̄am ·

Multi · hoc capitulum intelligitur de malis tolerandis · q2 generaliter loquitur de omnibus ſacramentis · C · in prima parte reprehēduntur quidā laici · qui vitā ſacerdotū reprehendentes diuina ſacramēta ab eis collata cōtemnebant · gerentes trabem i oculis ſuis et feſtucam volentes euellere de oculis aliorum In ſecunda parte dicitur · q̄ quantūcūq3 ſit ſacerdoſ malus ſacr̄a tamē eius vera ſūt · nec magis ſanctificantur ab vno · In tercia oſtendit quid ſit miſteriū · quid ſit ſacrificium · vltimo ponuntur verba oſee ꝓphete ·

d ¶ Ledet · ar · crimen alterius non nocere innocenti · ·ȝ· e · q · iij · c · i · s · e · · q · e · ſerē · ɔtra · h ·

e ¶ Spernunt · ex hijs cōuincitur q̄ miſſa malorum ſacerdotū audiri poſſit · ꝛ ſi ꝓhibitum ſit i caſu · vt ·ȝ· x v · · q · vl · c · vl · ȝ · viij · · q · iij · c · i · s · di · xi/ x · c · vl · ɔ̄ · xxxij · di · null9 · s · di · lxxxi · ſi qui p̄ſbri · ſed illud d publico v̄l damnato · ſed h̄ d tolerato ·

f ¶ Minus · i · non

g ¶ Incōprehenſibiliter · non enim a nobis cōprehendi poteſt qualiter tranſubſtantiatio panis et vini i corpus et ſanguinem fiat xp̄i ·

h ¶ Itaq3 · et q̄a ·

teſtetur q̄ ad p̄ces ieroboam ignis deſcendit de celo · Et rurſus p̄cante helia · ignis miſſuſ eſt qui ſacrificia ɔſumēt · datur intelligi q̄ deus nō merita pſonaꝝ ɔſiderat ſed officia ſacerdotū Ille ignis viſibilis mittebatur vt crederent · nobis inuiſibilis opatur q̄d credimus · Credo ergo adeſſe dn̄m ih̄m inuocatū p̄cibꝫ ſacerdotū qui ait · Vbi fuerint duo vel tres in nomine meo ibi ſū i medio eoꝝ ¶ Itē gg̃ · p̄pa Nō merita ſacerdotū ſ3 virtuſ diuina ſacra

Multi ſeculariū mēta ſc̄ificat hoim cū plus ſacerdotū vitaꝫ q̄ ſuā diſcuciūt in magnū ɔtēptō nis d̄inoꝝ ſacr̄oꝝ crimē incurrunt Magna em̄ trabe vulneratos habentes oculos eāq3 negligētes feſtucā tenuē in alioꝝ cōſpiciūt oculis · quam dum incaute feſtinant euellere erroris in foueam dilabuntur · Minus quidē ɔſiderātes q̄ non eos ſacerdotū vita lederet · ſi ipi humiliter bonis ſacerdotū admonitionibus aurē accomodarēt · S3 dum ypocritaꝝ more plus illoꝝ famam q̄ ꝓpriā vitā vel vite negligentias diiudicant · ſpernūt ſancta monita et ſpūalia dona · Vn̄d fit vt nō ſolū ab eis dicta reſpuāt · ſ3 q̄d ē deterius d̄ina etiā miſteria contēnant vt nec corporis ɔūionē aut ſanguinis dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i eoꝝ miniſterio ɔfectā aſſumāt · putātes hāc minus eſſe ſanctificatam ſi illoꝝ fiat officio quoꝝ vita eoꝝ oculis videtur ignobilis · Heu in quā magnū laqueum inciduūt vt d̄ina et occulta miſteria plus ab alijs ſc̄ificata poſſe fieri credāt · cū vnus idēq3 ſpūs ſcūs in eccl̄ia diffuſus p totū orbē terrarū incōp̄henſibiliter ea miſteria et occulte atq3 inuiſibiliter opetur et opando ſanctificet · et bn̄dicēdo benedicat · Miſteriū itaq3 fratres ob h̄ dicitur q̄ ſecretā ꝛ recōditā habeat diſpenſationē · Sacrificiū autē quaſi ſacrū factū q2 p̄ce miſtica ɔſecratur p nobis in memoriā dn̄i ce paſſionis · Sacr̄m vero eſt in aliqua celebracōne · cū res ita geſta fit vt aliq̄d rei ſig̃ficate accipiam9 q̄d ſancte accipiendū eſt · Sūt aūt

ſacr̄a · baptiſma · criſma · corpus et ſanguis xp̄i · que ob id ſacr̄a dicuntur q2 ſub tegumēto corꝑaliū rerū d̄ina virtus ſecretius ſalutē eorundē ſacr̄oꝝ opatur · vn̄ a ſecretis virtutibꝫ v̄l ſacris ſacr̄a dicunt᷑ · Que ideo fructuoſe penes eccleſiam fiūt q2 ſanctus in ea manens ſpūs eorūdem ſacramētoꝝ latēter opat᷑ effectū cuius panis et calicis ſacr̄m grece eucariſtia dicitur · latine bona gr̄a interp̄tatur · Et quid meli9 corpore ꝛ ſanguine xp̄i · Siue ergo per bonos ſiue per malos miniſtros intra eccl̄iam diſpenſet᷑ ſacr̄m tamē eſt · q2 ſpūs ſanctus miſtice illud uiuificat q̄ quōdā ap̄lico i t̄pe viſibilibꝫ apparebat opibꝫ · Nec bonorū opibꝫ nec bonoꝝ meritis diſpenſatoꝝ ap̄liātur nec maloꝝ attenuantur · q2 neq3 q̄ plantat ē aliq̄d neq3 q̄ rigat · ſ3 qui incremētū dat deus · h̄ de corꝑe et ſanguine dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i · hoc ec̄ de baptiſmate et criſmate ſciendū eſt et tenendū · q2 virtuſ diuina ſecretius opatur in eis · ꝛ diuine etiā ſolūmodo eſt hec virtus ſiue ptās nō humane efficatie · Polluimus itaq3 panē id ē corpus xp̄i · qn̄ indigni accedimus ad altare ꝛ ſordidi mundū ſanguinē bibimus et infra · Maledicā inquit bn̄dictōnibꝫ vr̄is · h̄ ē hijs q̄ nūc in eis bn̄dictionibꝫ p ſſ̄ detis · ſeu quicq̄d a vobis bn̄dicitur maledicā · vel qm̄ nō bn̄dicunt ſanctis ex vero corde · vel q2 qui inique agūt bn̄dicuntur ab eis adulāturq3 peccoribꝫ dūmō diuiteſ ſint · ¶ Itē fabian9 p̄pa ep̄is oriētalibꝫ Nō ſacerdotū vitā ſ3 q̄ docēt et miniſtrāt ɔſiderare d̄bem9

Significaſtis inſuper pleroſq3 attēdē multos in ipis honoribus eccleſiaſticis nō ɔgruenter viuere ſmonibꝫ et ſacris eccl̄iaſticis que p eos ꝑplis miniſtrātur · O miſeros hoies qui hos intuēdo xp̄m obliuiſcūtur qui ꝛ multo an̄ p̄dixit ut legi dei potius obtēpetur q̄ imitandi uideātur illi qui ea q̄ dicūt nō faciūt · et traditorē ſuū tolerās vſq3 in ſinē etiā eū euāgelizaturū cū ceteris miſit · Nā ap̄li tſem ɔſuetudinē nō habuerīt nec bn̄dā docuerūt

occulte et inuiſibiliter i ¶ Diſpenſationem · id eſt virtutē et gratiaꝫ a deo diſpenſātam et collatam ·

k ¶ Prece · ſacrificia veteris teſtamenti non faciebāt q̄d figurabant ar · de cōſe · di · ij · ſacrificiū · et q̄ dicit p̄ce miſtica ɔſecratur hoc refert᷑ ad ſpeciē facti ſm̄ · h · quia nec corpus xp̄i ɔſecratur · quia et p̄us ſacratiſſimū erat nec panis q2 ibi d̄ſinit eſſe ſtati · s · e · m ſ ·

l ¶ Melius · certe anima xp̄i · vn̄ hoc dictum intelligas dumtaxat amplificationis gratia ſimile ·ȝ· xxxij · q · vi · nichil · ꝛ · q · vij · q̄d in oībus · vel dic hoc maius inter ſacramenta eccleſiaſtica quo ad ſanctitatem et reuerentiam ·ȝ· de cōſe · di · · ij · nichil · et · c · q̄ manducat · et di · x c v · ecce · vel inter res eiuſdem generis ſcilicet iter corporalia vel intellige de corpore q̄d eſt xp̄us · ar ·ȝ· e · interrogo cōtra · ſed ibi expone verbum id eſt filium · et ſic nō eſt ɔtra ·

m ¶ Attenuātur · ſed contra · lxxxi · di · ſi qui p̄ſbiteri ·

n ¶ Vel quia · iſta duo vel reſpiciunt tantū proximum membrū cui9 due inueniuntur expoſitiones per ſequētia ·

Significaſtis · non congruēter · ꝛ ita vitabāt eoꝝ ſacramēta ·

p ¶ Docuerūt · q̄ nec nos preſumere vel inuenire debemus · vt · s · xxxvij · di · qui de menſa · et · ij · q · v · cōſuluiſti · xxxi · q · i · q̄ ſi · s · di · l v · ſi euangelica · s · di · xlv · ep̄m ·ȝ· vij · q · i · c · i ·

Non quales · ſi illos · nota modum arguendi de malis ad bonoſ ·ȝ· de cōſe · di · i · c · · i ·ȝ· xi · q · i · ſacerdotibus · s · xxi · ſubmittitur ·

Dominus · ante caſū nota q̄ auguſtinus in hoc capitulo iprobat duas opiones petiliani · qui petilianus dicebat immūdiciam malorum mundis obeſſe · dicebat etiā q̄ mali ſacerdotes nō cōferebant vel conficiebant vera ſacramenta · dicit

I

ergo in p̄ma pte q̄ immūdicia maloꝝ bonis et mundis non obeſt· in ſecūda ponit quandā obiectōez petiliani que nō tāgit ꝓpoſitū· et eam ſoluit· in tertia oſtēdit· q̄ ſacra ſi i forma ecc̄ie oferātur a quocunqꝫ vera ſunt· et hꝰ oñdit triplici exēplo apl̄i· caiphe et dauid· in quarta p̄te oñdit quales ſūt qui accipiūt ſacra talia ſūt eis ipa ſacra· in quinta īfert duplicē ɔcluſionē ɔtra duplicē opinionē petiliani· grās agēs deo q̄ acqui euit petilianus ſuis ra/ cōnibus· io·

ſecerat regem· i· fieri iuſſerat ·ꝫ· viij· q· i· audacter·

o ℂ Panniculum· quando precidit clamidem veſtimenti ſui· vt ·ij· q· ·vij· §· de hijs·

q ℂ Omnia mūda· qui manibus ſordes prius operum ablue ſordes· intus te munda quia mundis omnia munda·

r ℂ Optati· ꝓprium nomen eſt· et erat malus catholicus vel hereticus ſed occultus·

a ℂ Declarauit· in pabolis de ʒiʒania· xi· q· iij· nolite· ꝺ ediſ· vt· xxiij· q· ·vij· c· i· vel declarauit ſuſtinēdo iudā· ij· q· i· michil·

b ℂ Cetu· i· collatione apl̄orum vel ecc̄ie vbi ſunt boni ⁊ mali· xxxij· q· ·iiij· recurrat·

c ℂ Petilianꝰ· obiciēdo dicebat malū ſacerdotem nō poſſe ɔficē q̄2 non eſt verus ſacerdos ſicͭ nec laicus p̄t·

d ℂ Baptiſma· q̄ſi hꝰ querimꝰ· ⁊ nō illud· ideo nō vꝫ obiectō· vt eiꝰ ⁊c·

e ℂ Sacro· ordie et officō et n̄ iuſticia· ar· ɔtra· xl· di· ſicut viri· ſed ibi agitur ꝺ eſſentia ſacerdotis et hꝰ de q̄litate·

f ℂ Si nō· i· in nō ſua ſꝫ in dei forma ·ſ· eccleſie·

g ℂ Itē· iſta ſunt verba epigmeni=dis illiꝰ tebani ſacerdotis qui malꝰ fuit et apoſtolus ſumit eadem verba i teſtimonium in epiſtola ad titum·

h ℂ Et verum ē· ſupple et ideo approbemus

i ℂ Habet· ar· ꝓ teſtimonio eius q̄ non ē bonꝰ vt credatur teſtimoniū in quo verum dicit· et ſi alijs mentiatur· ·s· di· xxxvij· turbat· et· c· ſi quid ·ꝫ· iij· q· ix· pura· ɔtra·

k ℂ Verum· quaſi diceret non et ita non quicūqꝫ verū dicit verax eſt·

l ℂ Violatis· id ē violanda eſſe creditis·

m ℂ Sacrilegiū· quaſi comprobare ſciſma veſtrum videamꝰ ex eo q̄ ſacramenta veſtra n̄ reprobamus·

n ℂ Saul· quē dominus elegerat· ⁊

ℂ Item nicolaus papa· michaeli imperatori· ℂ De eodem

Non quales ſacerdotes domini ſint ſꝫ quid ꝺ domino loquantur ē vobis magnope p̄uidendū· nec in vicarijs beati petri apoſtoli vobis ē attendendū quid ſint· ſed quid pro correctione eccleſiaꝝ quid p̄ ſalute noſtra ſatagant· Nec enim illos inferiores dicetis ſcribis et phariſeis ſedentibꝰ ſup cathedram moiſi ꝺ quibus dn̄s p̄cepit dicēs· Quecūqꝫ dixerit vobis facite ſcd̄m opera eoꝝ nolite facere Ergo imperator intente ɔſidera ſi illos dixit audiendos qui ſuper cathedrā moiſi ſedebant· quanto potius qui ſup cathedrā petri reſident eſſe exiſtimas obaudiendos· ℂ Itē auguſtinus cōtra petilianū· Sacerdotū immūdicia ſacramenta non polluit· Rub·

Dominꝰ declarauit in vno cetu hoim eadem ſacra ſumentiū non obeſſe mundis aliquoꝝ immundiciam· Petilianus dixit· At ſi quiſq̄ carmia ſacerdotis memoriter teneat· Nunquid inde ſacerdos eſt qui ore ſacrilego carmen publicat ſacerdotis · Auguſtinus r̄ndit· Ita iſtud dicis quaſi modo queramus quis ſit verus ſacerdos et non quid ſit verū baptiſma· Vt em̄ quiſqꝫ ſit ſacerdos verus oportet vt nō ſolū ſacramento ſed iuſticia quoqꝫ iduatur ſicut ſcriptū eſt· Sacerdotes tui induātur iuſticia· Qui autē ſolo ſacramento ſacerdos eſt ſicͭ ſuit pontifex caiphas pſecutor vniuſ et veriſſim ſacerdotis· q̄uis ipſe verax non eſt qd̄ tam̄ dat verū ē· ſi nō dat ſuū ſed dei · Itē cretēſes male beſtie pigri corde· Si ergo apoſtolus· neſcio cuiꝰ alienigene teſtimonium quia verum operit etiā ipe atteſtatus ē· cur nos apud quecūqꝫ inuenerimus qd̄ xp̄i eſt et verū eſt· etiā ſi ille apud quē inuenitur puer ſus et fallax ē· nō diſcernimus propter viciū q̄ homo habet veritatē· quā non ſuā ſed xp̄i habet· et dicimus ſacramentū hꝰ verū eſt ſicut ille ait· Teſtimoniū hꝰ verū eſt· nunquid ideo dicimuſ etiā ipē homo verax eſt· quia dicimuſ ſacramentum hoc verū eſt · Vobis autē neceſſe ē vt ſemp erretis q̄ diu ꝓpter hominū vicia dei ſacramēta violatis· aut nos ꝓpter dei ſacra que in vobis violare nolumꝰ etiā vrī ſciſmatis ſacrilegium aſſumere putatis· Idem Baptiſmi ergo puritas ab impuritate vel imundicia ɔſcīētie ſiue dātis ſiue accipientis omnino diſticta ē· Itē· Memento ſacramētis dei nichil obeſſe mores malorū hominū quo illa vel nō ſint vel minus ſancta ſint· Item· Si non habebat ſaul ſacramenti ſanctitatē· quid in eo dauid venerabatur· Si autem habebat innocentiā quare innocentē p̄ ſequebatur· Nā eū ꝓpter ſacramēti vnctionē· et honorauit viuū ⁊ vindicauit occiſum· et q̄2 vel pāniculū ex eius veſte abſcidit pcuſſo corde trepidauit· Ecce ſaul non habebat innocentiam ⁊ tamen habebat ſanctitatē· non merito vite ſue ſed vnctionis· nam hec ſine innocentia haberi nō p̄t· ſed ſacramenti dei quod etiam in malis hominibuſ ſanctum eſt· ℂ Item· ℂ De eodē·

Nos dicimus tale cuiqꝫ ſacrificiū fieri qualiſ accedit vt offerat qualis accedit vt ſumat· et eos de ſacrificijs taliū manducare qui ad illud tales accedūt q̄les et illi ſūt· Itaqꝫ ſi offerat deo malus et accipiat inde bonus tale cuiqꝫ eſt qualis quiſqꝫ fuerit· q̄2 illud ſcriptū ē· omnia munda mundis· Per hanc ſententiā veridicā et catholicā· etiā vos optati ſacrificio non eſtis polluti· ſi facta eius diſplicebant vobꝭ· Nā vtiqꝫ panis illius panis luctuſ erat ſub cuius iniquitatibus affrica tota lugebat· ſꝫ panē luctꝰ omibus vobis ɔmunem eſſe omniū veſtrum malum ſciſmatis facit· Itē· Gratias ago deo quia tandem cōfeſſus es poſſe valere inuocatū nomen xp̄i ad alioꝝ ſalutē· etiam ſi a peccatoribꝰ inuocetur· Hinc ergo intelligite cū xp̄i nomē inuocatur non obeſſe alioꝝ ſaluti aliena peccata ℂ Idem in li· pſalmorum

Etiā per malū miniſtrū dona dei ad eos perueniunt qui cum fide accipiunt

Chriſtus qd̄ fecit

s ℂ Optati· hꝰ patet q̄ p̄ciſus ɔfic· ·ꝫ· e· non nocet· et· · c· dictum· et ·ꝫ· de ɔ· di· iiij· nō in nobis· p̄terea q̄ eſſet ratio quare damnatus a deo poſſet cōficere q̄ diu tolerat² ab eccleſia· ſed damnatus ab homine non· dicas ergo q̄ hereticus excommunicatus depoſitꝰ poteſt hꝰ ſacramentū et reliqua ſacramenta miniſtrare per capitula que dixi · q̄dam tamen cōtra dicūt per id quod ē· xxiiij· q· i· ſciſma vt dicit pelagius ſi vēritate duce regimur non eſt corpus xp̄i quod hereticus conficit· Itē q̄2 hoc ſacramentū eſt vnitatis· vt ·ꝫ· de cōſe· di· ij· quia paſſus· Item quia extra vnitatem eccleſie ɔfici non poteſt· vt· s· e· extra eccleſiam· ⁊ ·ꝫ· e· ſacerdotes·

t ℂ Polluti· nota non imputari ſocōꝫ peccatum alteriꝰ ſi ei diſpliceat dū modo ammoneat vt reſipiſcat ·ꝫ· e· ·q· iiij· c· i· ⁊· c· crimē· ar· xxiij· q· iiij· recedite ·ꝫ· vij· q· ·i §· cum autem ·ꝫ· ·xi· q· iij· q̄ predeceſſor ·ꝫ· xxiiij· q· ·iij· ſi habel· xxiiij· ·q· i· ſciſma· cōtra· ·ꝫ· e· q· v· c· i· contra· h·

Chriſtus quid fecit · id ē q̄ ſigna patientie oſtendit nobis·

a ¶ Primā·i·ꝑo confectam eucariſtiam dedit·nā vna ſola eſt ⁊ ideo non eſt ꝑma vel vltima·Vel ſic ꝑmā·i·vnicā et non plures·
b ¶ Ore·cū dixit·h̄ eſt corpus meū· ⁊et·c·ꝙ magnū·de ɔ·di·ij·cū
c ¶ Ceteris·ꝭ·xxiij·q·iiij·tu bonus· oīe ɔtra·ſo·ſed ibi de bucella panis quā ſoli iude dedit poſtea·h̄ de corpore xp̄i ꝙ primo tradidiſſe omnibus dicitur
d ¶ Nominant· vbi neſcio ſed credo ꝙ ibi ꝗ intigit mecū manū ⁊c̄· in ſti·ꝺ ex·heri·li·§· ſed feminini·

e ¶ Loculis· ar· ɔtra ſeruiētes infideleſ ꝙ ſint ſicut diaboli·de pe·di· ·i·§·hoc idem·

N On nocꝫ· ad eccie·ꝭ·de ɔ· di·i·eccijs·ɔtra·ſꝫ illud qn̄ forma ſuata non eſt·

g ¶ Cōſecracōꝫ· dū tn̄ oīs ceſſet pactio vel aliqua turpis promiſſio· alioquin execrata potius quā conſecrata dici dꝫ·ut·ꝭ· ·e·q·iiij·eccie·ſed hoc in odiū conſecrantis· nam reuera ɔſecrata eſt·

h ¶ Sed obicitꝰ· reſpicit·§·ſꝫ h̄ de pecore·s·ꝓx·poſitū· nam inducit iſta ſex capl̄a·quedam directa· quedam a ſenſu cōtrario ad ꝓbandum ꝙ malus ſacerdos non poſſit conficere ſacramēta ſꝫ ſibiipſi r̄ndet in ſeqn ti·§·cum ita·

S Acerdotes· impcantis·id eſt inuocantis per preces·h·

k ¶ Non vitā·h· nō quantū ad rem ſacri·ſed vt digne oficiant· alias vita non exigitur vt conficiant·

l ¶ Macula·mortalis pecci·ar·ꝺ ɔ· di·ij·quotidie vel venialis et tunc ē conſiliū ar·di·vi· teſtamētum·h·tn̄ h̄ auctoritas itelligitur de macula corpali· vt·xlix· di· hinc etiam et ita ſophiſtice inducitꝰ· dum enim eſtuauerit in pectore peccantis alienꝰ ignis qui exurit et non ſanat non poteſt digne accedē ad altare de pe· di·iij· inter h̄ hircū·vnde nota ꝙ quilibet ſacerdos p maculaꝫ mortalis peccati ſuſpenſus eſt quo ad ſe·quo ad ſuſcipientes vero non

fecit nobis qui tanta patiētia traditorē ſuū ꝑtulit vt ei ꝑmū eucariſtiam ɔfectā manibꝫ ſuis et ore ſuo cōmendatā ſicut ceteris apl̄is traderet·quid nobis fecit xp̄us qui eundē traditorē ſuū quē diabolū nominauit qui ante tradicōꝫ dn̄i nec loculis dominicis fideꝫ potuit exhibere cū ceteris diſcipuliſ ad p̄dicādū regnū celoꝝ miſit·vt monſtraret dona dei ꝑuenire ad eos qui cū fide accipiunt·etiā ſi talis ſit ꝑ quē accipiūt q̄lis iudas fuit ¶ Itē gregoriꝰ

Sacramētis nō nocet malicia epi·R

N On nocꝫ malicia epi neqꝫ ad baptiſmū infantis neqꝫ ad ɔſecracōnē eccie·qꝛ baptiſma a deo datur non ab homine venit·ſic et eucariſtia ⁊ alia quecūqꝫ in altario ponunꞇ nō ab homīe ſꝫ a deo ſāctificatōꝫ accipiūt ¶ Sꝫ obicitur illud iero·in ſophonia·

Non verba ſꝫ merita ſacerdotū eucariſtiā faciūt

S Acerdotes qui eucariſtie ſeruiunt ⁊ ſanguinē dn̄i ꝓpl̄is eius diuidunt·impie agunt in legem xp̄i·putātes eucariſtiā impcantis facere verba nō vitā ⁊ neceſſariā eſſe tm̄modo ſolēnē oracōnē ⁊ nō ſacerdotū merita de quibꝫ dicitur· Sacerdos in quacūqꝫ macula dep̄henſus fuerit non accedat offerre oblationeſ domino ¶ Itē alexander·

Tāto faciliꝰ ſac̄dotes exaudiūtur· quāto apud deū ſūt dignores

I Pſi ſacerdotes ꝓ ꝓpl̄o interpellāt ⁊ peccata ꝓpl̄i ɔmedūt qꝛ ſuis p̄cibꝰ ea delēt atqꝫ ɔſumūt· ꝗ q̄nto dignores fuerit tāto faciliꝰ in nccitatibuſ ꝓ quibꝰ clamāt exaudiūtur ¶ Itē gelaſiꝰ elpidio epo

Nō adeſt ſpiritus ſcīs ſacris ꝗ per criminoſos miniſtrantur·

S Acroſancta religio que catholicā ɔtinet diſciplinā tantā ſibi reuerentiā vendicat vt ad eā quilibet niſi pura cōſciētia nō audeat ꝑuenire·Nā quomodo ad ꝺıni miſterij cōſecrationē celeſtis ſpiritus inuocatus adueniet· ſi ſacerdos et qui eū adeſſe dep̄catur criminoſis plenus actionibꝰ reprobetur· ¶ Itē ḡḡ·in regiſtro·

Manus immunda tacta comquinat non mundat

N Eceſſe eſt vt munda ſit manus que diluere ſordes curat· ne tacta queqꝫ deteriꝰ inquinet ſi ſordida ſequens lutū tenet·ſcriptū namqꝫ eſt· Mundamini qui fertis vaſa dn̄i·domini eteni vaſa fuerūt qui ꝓximoꝝ aiaſ ad interiora p̄ducendas in conuerſationis ſue exemplo ſuſcipiunt· ¶ Itē auguſtinꝰ

Eque ſuandū eſt verbum xp̄i et corpus xp̄i·Rub

I Nterrogo vos fr̄es vel ſorores dicite michi q̄d vob plus videꞇ eſſe corpus xp̄i an v̄bū xp̄i· ſi vultis verū r̄ndere h̄ dicere debetis· ꝙ nō ſit minus verbū dei ꝙ corpus xp̄i·Et ideo quāta ſollicitudine obſeruamus qn̄ nobis xp̄i corpus miniſtratur·vt nichil ex ipo ꝺ manibꝰ n̄ris in terrā cadat·tanta ſollicitudine obſeruemꝰ ne verbuꝫ dei qꝺ nob irrogatur dū aliud cogitamus aut loq̄mur de puro corde depeat· qꝛ nō minus reus erit ꝗ verbū dei negligenter audierit ꝙ ille qui corpus xp̄i ſua negligētia in terrā cadē ꝑmiſerit ¶ Item de eodem·

N Eqꝫ em̄ id p̄t rite offerri niſi ꝑ ſacerdotē iuſtuꝫ et ſanctū·nec niſi ab eis accipiatur quod offertur pro quibꝰ offertur atqꝫ id ſine vicio ſit vt pro vicōſis mundādis poſſit offerri· hoc certe oēs cupiūt ꝗ ꝓ ſe offerri ſacrificiū deo volunt· ¶ Cū vita ſacerdotum eucariſtie neceſſaria eſſe dicitur nō cōſecracōni ſꝫ effectui intelligēdū eſt· Nō em̄ effectū ſalutis ɔfert ei quē merita faciūt indignū· Potiꝰ ɔpletur in eo illud apl̄i· Qui manducat corpus dn̄i et bibit eius ſanguinē indigne·iudiciū ſibi manducat et bibit· Ergo ɔtra eoſ qui crebra oblacōne ſacrificijs ſe putant poſſe mundari nō ceſſantes impie agere in lege dei·intelligiꞇ illud eſſe dictum ieronimi· Qꝺ vero ſacerdos etiā ſi malus ſit tn̄ ꝓ officō ſue dignitatis gr̄am trāffundat hominibus· teſtatur auguſtinus in libro queſtionū veteris ⁊ noui teſtamēti

Sac̄dotes nomē dn̄i inuocāt· dn̄s aūt b̄ndictōnem p̄ſtat·

D Ictum eſt a dn̄o in numeris

vt·xxxij·di·§·verū·et·c·nullus· ⁊·ſ·oblata ꝓ peccatis·vel dicūtur comedē pec̄a ꝓpl̄i qꝛ delēt et ſic cōmedūt pec̄a ꝓpl̄i oracōnibus ſuis· vel forte exemplo bone opera cōnis et verbo predicacōnis corrigunt homines· ⁊ ita quantum in ſe eſt delent·xxxvi·di·§·ecce·ꝟ·ex quibus·ſolus em̄ deus delet peccata ·i·peccati reatū·ſacerdos penā infligendā ꝓ peccato oracōibꝫ minuit propter qꝺ peccatū delē dicꞇ·xxij·q·ij·aie·h̄ ·vel illi dicuntur cōmedere peccatum populi ꝗ de ſuis poſſent ſuſtentari et tn̄ p̄cipiunt de eccleſiaſticis· xij·q· ij·illi tn̄ h̄nti dare ⁊c̄·i·q·ij·paſtor·

I Pſi ſacerdotes·ɔmedunt·

S Aacroſācta· ·i· religioſā ſacroꝝ reuerētia vel ·i· eucariſtia· vel quodlibꝫ aliꝺ ſacr̄m· s·e·ventū

o ¶ Conſecrationem·ꝙ diuinū miniſteriū facit n̄ miniſtri miniſtratio· vt·ꝭ·de cō· di·iiij· non eſt aqua·

p ¶ Aduenīet·aduenīet quidem magis ad cōſcientis detrimentū ꝙ ad ſalutē·de ɔ· di·ij· et ſancta·

N Eceſſe·vaſa· ·i·ſubditorū animas q̄a dn̄s in eis ſedet·vt·xxiij· ·q·iiij·nabuchodonoſor·xxxij·q·v· ſi paulus quorum ſanguis requiritꝰ de manibꝫ veſtris ·xl·di·ephe ſijs·

r ¶ Ad interiora· ·i·ſp̄ūalia vel celeſtia·ul' dic·i·ad vicia·et tūc dic p̄ducēdas vapulaturas a ꝑmo mancipio gehēne·xl·di· ſi papa·

I Nt rrogo· verbū·i·p̄dicatio ꝗ plures conuertit et plus facit ɔpungi hominem ita vt omnia peccata ꝑ eā tollantur·ſꝫ ꝑ corpꝰ xp̄i tātū venialia tolluntur·vt ꝺ ɔ· di·ij· c·iteratur·⁊ ·c·quotidie·et ſic non obſtat· s·e· multi

t ¶ Negligēter· ·i· id qꝺ verbo ſignificatꝰ· vel ꝑ verbū concipitur·

u ¶ Cadere ꝭ· de ɔ·di·ij ·qui bene·

N Eqꝫ·nota ꝙ tria dicūtur hic·ſ·ꝙ ſacr̄a dn̄i non recte vel rite conferuntur niſi a dignis ɔferantur·

et in forma eccłie· ꝓmum notaṫ ibi· ñ per ſacerdotem· ſcđm ibi· nec mi-
ſi· tercium ibi· atqꝫ id· Quidaꝫ diuidunt· cā· in duas ptes· in ꝓma fit
mentio de ſacrificio qđ ab eo accipiṫ ꝓ q̄ offerṫ et hꝰ vſqꝫ ad illud·
atqꝫ id· in ſcđa fit mentio de ſacro qđ non accipiṫ ab eo ꝓ q̄ offerṫ ⁊
dic ſine vicio· i· ſine pcc̄o· ᵃ Rite· q̄ ad offerentem et accipientem
ᵇ Nec niſi ſupple nec poteſt rite offerri niſi ab eis ⁊c̄·

vnū ꝙ aliud· Secđo ſic· qꝛ ꝯſuetudo eccłie eſt ꝙ cū tales redeūt nō ſo-
lent reordinari ſi eos eccłia vult tolerare· Tercio diċ· ꝙ ſic recedens
ab eccłia vtrumqꝫ retinet ſic videṫ ꝙ vtrumqꝫ pt̄ ꝯferre alijs ex̄ ec-
cleſiam licet male ꝯferat· ⁊ cum q̄s recipit ſacr̄m ex̄ eccleſiam ſi reū
tiṫ ad eccleſiam· non eſt ſacramentum iterandum in eo· Et hꝰ ꝓbat
triplicit̄· per baptiſmum datum a laico ꝙ non iteraṫ lꝫ iſtud iniuſte

ad aaron· Vos ponite nomen meuꝫ
ſuper filios iſrł· Ego dñs bñdicam
eos vt gr̄am traditā ꝑ miniſterium
ordiati tranſfundat hoībꝰ nec vo
luntas ſacđotis obeſſe q̄ ꝓdeſſe poſ-
ſit ſed meritum bñdictionem poſcen
tis· Quanta aūt dig̃tas ſit ſacerdo
talis officij vel ordinis· hinc adūta
mus· dictum eſt aūt de neq̄ſſimo ca
ipha interfectore ſaluatoris inṫ ce-
tera· hꝰ autem a ſemetipſo non dixit
ſꝫ cum eſſet pontifex ſacđotum anni
illiꝰ ꝓphauit· per qđ oſtendiṫ ſpiri-
tum ſanctum gr̄aꝝ datorem non ꝑ
ſonam ſeq̄ digni vel indigni ſꝫ ordi
nem traditionis· vt q̄uis aliq̄s bo-
ni meriti ſit non tñ poſſit bñdicē ni-
ſi fuerit ordinatꝰ vt officium mini-
ſterij exhibeat· Dei autem eſt effec
tum tribuere benedictionis· Qđ
vero per hēticos ſacramenta digni
tatis miniſtrata dicunṫ carere ef-
fectu· improbaṫ auctē anaſtaſij pa
pe· q̄ ordinationeꝫ achatij q̄uis he
retici intantum rataꝫ approbat· vt
etiā hijs quos poſt ꝯdemnationē ſu
am baptizauit vel ordinauit· in nul-
lo reā pſonam nocuiſſe aſſerat· ſꝫ hꝰ
eū illicite ⁊ non canonice· imo ꝯtra
decreta ſuoꝝ ꝑdeceſſoꝝ feciſſe ꝓbat
felix ⁊ gelaſiꝰ q̄ achacium añ ana-
ſtaſium excommunicauerṫ· Et or-
miſda q̄ ab ipo anaſtaſio terciꝰ eū-
dem achacium damnauit· Vñ etiaꝫ
ab eccłia romana repudiaṫ ⁊ a deo
fuiſſe percuſſus legiṫ in geſtis pon-
tificum romanoꝝ hꝰ modo· Anaſta-
ſiꝰ ſecundꝰ natione romanꝰ ⁊c̄· Re
q̄re retro in tractatu decretalium
epłaꝝ· Item obiciṫ illud augu-
ſtini ad parmenianum de hereticis
⁊ damnatis· Qui recedit ab ec-
cleſia nec baptiſma nec vim dandi

Quod quidam dicunt amittit
baptiſma qđ accepit nō amit
tit q̄ recedit ab eccłia· ius tñ dandi
qđ accepit amittit· multis modis
apparet fruſtra ⁊ inaniter dici Pri

mo q̄a nulla oſtendiṫ cauſa cur ille
q̄ illud baptiſma amittē nō pt̄ ius
dandi amittē poſſit· vtrumqꝫ enim
ſacramētum eſt· ⁊ q̄daꝫ ꝯſecratione
vtrumqꝫ homini daṫ· Illđ eñ cum
baptizaṫ· illud cum ordinaṫ· ⁊ ideo
non licet a catholico vtrumqꝫ itera
ri· Nā ſi qñ ex ipa parte venientes
etiam ꝑpoſiti ꝓ bono pacis correc-
to ſciſmatis errore ſuſcepti ſunt et ſi
viſum eſt opꝰ eſſe vt eadem officia
gererent que agebant· non ſunt tñ
rurſus ordinandi· ſꝫ ſic baptiſmꝰ in
eis ita ⁊ ordinatio remāſit integra
qꝛ in preciſione fuerat vicium· qđ
vnitate pacis eſt correctum· non in
ſacr̄is q̄ vbicūqꝫ ſunt· ipa vera ſunt
⁊ cū ipi expediē videṫ eccłie vt ꝑpoſi
ti eoꝝ venientes ad catholicam ſo-
cietateꝫ honores ſuos ibi non admi
niſtrēt· non eis tñ ipa ordinationis
ſacr̄a detrahunṫ ſꝫ manent etiaꝫ ſu
per eos· Ideoqꝫ non eis in ꝑplo ma
nus imponiṫ ne non homini ſꝫ ipi ſa
cramēto fiat iniuria· Sic aūt eſt in
baptiſmo ꝙ ꝑ eos dari poſſit ſic in
ordinatione ius dandi eſt· Vtrūqꝫ
q̄deꝫ ad perniciem ſuam ꝙ diu cari
tatem non habent vnitatis· ſꝫ tamē
aliud eſt ꝓrſus non hr̄e· aliud pni-
cioſe hr̄e· aliud ſalubriṫ habē Quic
q̄d non habeṫ dandum eſt cum eſt
opꝰ dari· Quod vero pernicioſe ha
beṫ per correctionem depulſa perni-
cie agendum eſt vt ſalubriṫ habea-
tur· qđ ſi laicꝰ alicui pereūti nec̄cita
te ꝯpulſus baptiſma dederit ꝙ cum
ipe acciperet quō dandum eſſet ali
cubi addidicit neſcio an q̄ſꝙ dixe-
rit pie eſſe repetendum· Nulla enim
cogente neceſſitate ſi fiat alieni mu
neris vſurpatio eſt· Si aūt neceſſi-
tas vrgeat q̄ nullum aut veniale de
lictum eſt· Sed ſi nulla cogente ne
ceſſitate vſurpeṫ ⁊ a quolibet cuili-
bet deṫ qđ datum fuerit non poteſt
dici non datum· quamuis recte dici
poſſit illicite datum· Illicitam ğ

ᶜ Sine vicio· i· celebreṫ nō citra formam ſꝫ in ipſa forma eccłie·

ᵈ Pro vicioſ· expōe vt rite poſſit offerri· ſic ꝓ vicioſ· i· venialia habentibꝰ· ſꝫ intellige gn̄aliter q̄a offerṫ etiā ꝓ habētibꝰ mortalia·

ᵉ Mundandiſ· i· pec̄i mortalꝰ non tam habentibꝰ·

ᶠ Cū vita· r̄ſpicit hꝰ· ca· ſacerdotes ⁊ bñ ſoluit· ⁊ ad ꝯfirmādā ſuaꝫ ſolutionē inducit· ca· ſequens·

Dictum ē· ꝓbat aug· hꝰ ꝙ bñdicē non tm̄ meritum ſꝫ etiam ordinē req̄rit· In ꝓma ğ parte ponit auctoritatem domini vſqꝫ ibi quanta· In ſcđa parte ꝓbat intentionē ſuam ⁊ auctē ⁊ exemplo caypħe·

ᵍ Vos ponite· i· inuocate·

ʰ Pro deſſe· hꝰ collige ꝙ lꝫ volūtas ſacerdotis nō ſit vt ꝓſit· pro deſt tñ· ȷ̄· de· ꝯ· di· iiij· non illud te· ſꝫ q̄d ſi cantet miſſam vt deꝰ ꝑdat aliquos· ꝯficiet re uera· ſꝫ debet puniri· ar· xxvi· q· v· quicunqꝫ·

ᵏ Quod vero· dictū eſt· s· in· § ſi ğ ſacr̄a· ꝙ ſacramenta dignitatis ab hereticis collata non habent effectum· ꝯṫ qđ allegat auctēꝫ anaſtaſij ꝙ cōſtat friuolam eſſe et auctoritate gelaſij ⁊ felicis·

ˡ Tractatu· ꝓbaṫ ꝑ hꝰ· ꝙ· g· nō diuiſit per diſtinctiones hꝰ opꝰ· ar· xi· q· iij· § euidenter·

ᵐ Obiciṫ· ei ſcilicet ꝙ dictum ē· s· e· §· cum ğ innocentiꝰ· et· c· arrianus·

Quod q̄dam· C· opinio eſt· quorundā ꝙ ſacđos vel ep̄us recedēs ab eccłia ad hereticos ſacr̄m baptiſmi non amittit ſꝫ ſacramētum ordinis amittit· iſtud improbat aug· multipliciteꝛ· Primo ſic· qꝛ cum vtrumqꝫ ſit ſacramentum non pt̄ aſſignari ratio q̄re potius perdatur

det per ſignū publice monere impſſum ab eo· qui nō debuit imprimere· et per caracterem· milicie qui nō repetiṫ· ⁊ ıᵗ

ᵒ Nō amit- ca ractere enim nō pt̄ amittē lꝫ videaṫ ꝯleri· xi· q· iij· ep̄ſ

ᵖ Dādi· i· ordi-

ᑫ Amitte- nē re· nā vbi ē eadeꝫ rō ⁊ idē ius· ut ff· ad· l· aq̄l· illđ· ubi tñ hꝰ ſit verū nota ui· xxviij· q· i· ſic eñ· xxxij· q· vij· apl's· s· e· § cū ğ·

ʳ Ius dādi· i· ordinē· ut· ȷ̄· đ· ꝯ· di· iiij· oſtendiṫ· vel ꝯferendi ptatem baptiſma· ȷ̄· xxxij· q· vij· licite·

ˢ Vtrūqꝫ· ſ· baptiſmus et ordo·

ᵗ Homini· hoc đ baptiſmo ſacerdotis ī q̄ ptas baptizandi eſt ſacr̄mentuꝫ· in laico ē quedam licentia non ſacr̄m· ar· ꝙ heretici ſententia valeat et ligatio atqꝫ ſolutio cum ius iudicādi ligādi ⁊ ſoluendi a tēpore ꝯſecratiōis acceperit· s· di· xl viij· c· i·

ᵛ Parte· collectio eñ hereticorum rectiſſime ps appellaṫ a partiēdo· ſcilicet diuidendo·

ˣ Nō in ſacramtis· fuit vicium·

ʸ Ipa ſūt· q̄a a quocūqꝫ dentur iterari non debēt et ideo ipa ſūt· i· firma et vera ſūt et bona·

ᶻ Manus· s· e· q· manus impoſitio· ꝯtra· ſꝫ hꝰ de ꝯſecratoria·

ᵃ Dandi· i· ꝯſecrādi· vł dādi· ipſā ordinationem·

ᵇ Aliud· ar· ꝯṫ illud gn̄ale· ex̄ de trāſla· mē corp· ⁊ vij· q· i· fcūs· ff· ſi q̄s cauē· quoē· ar· ꝓ· lxiij· di· ſalonitane aūt· xlv· di· de iudeis· vij· q· i· ep̄s ᶜ Neſcio· i· non approbo ſi q̄s dixerit repetendum· ꝯlligiṫ ꝙ laici non hn̄t ius baptizandi· ñ ᵈ Neceſſitate· hꝰ apte- large dicaṫ ius vel ptas· i· permiſſio vt ȷ̄· de· ꝯ· di· iiij· ꝯſtat· et· c· a quodā· ⁊ xxx· q· i· ad limīa· ᵉ Aut veiale

hoc philoſophicū eſt temperamentum. nam in veritate nullum eſt. ⁊
eſt ſiſe. xxij. q. ij. in quibus a ¶ habebitur. ar. cōtra. ex̄ de iur̄ pa. q̄
b ¶ Monetis. i. ſignis vel ſigillis nummiſmatis vel in= autē in fi-
ſtrumentis monetā cudendi. =puniunt̄ C. d. fal. imo. p totū. parcit̄
c ¶ Punitis. iſti varijs modis= tamen illi qui formauit ſi anteq̄ ſig
num imprimant penitet. ff. ad. l. cor. de fal. l. qui falſam.

d ¶ Exhorruit. q̄
forte fugit de pu
blico bello. et ita
infamis effect9 ē.
vi. q. i. infames. ⁊
h̄ intellige de mi
litib9 illis q̄ iura=
uerunt ſe mortē
nō euitaturos p̄
republica. et iſti
habebant ſtigma
ta ⁊ alia ſigna. de
aliq̄ colore de qui
bus dictum eſt.
milites nr̄os arma
ſcire volum9. non
leges. C. de iur̄.
de lib. ſanctimus.
vel ſenſus eſt hu
ius l̄re. ſi q̄s pre=
ter auctoritatem
p̄ncipis adeptus
eſt militie cingu=
lum et poſt recon
ciliat̄ ipſi princip̄i
erit ne in eo cara
cter iterandus. q̄
ſi diceret non.
e ¶ De hijs. repe
tit que iā dcā fuit
du uitat̄ h̄ fore. §.
ſ; non eſt dubitan
dum q̄r non eſt.
f ¶ Ex hijs. in=
fert ex p̄cedenti.
. c. q̄ ſacr̄a vera
fuit apud hereticoſ
indiſtincte vſq; ad
. §. preponit̄. ⁊ ibi
obicit aug̃. put
ipſe intellexit au=
guſti. dicē. vſq;
ad. §. ſ; ne. ibi po=
nit vnam ſolonē
vſq; ad. §. q̄uis.
vbi ponit aliā bo
nam et catholicā
ad q̄ p̄bandā in
ducit q̄tuor exem
pla que notabo in
littera.
g ¶ Perimāt. illa
. i. eorū abuſio.
h ¶ Quid igitur
p̄deſt. ab iſto lo
co dicit. io. fa. q̄
v̄ba ſunt augu.
vſq; ad. §. oppo=
nit̄. h. cōt̄ imo gra
tiam. vt in notula
h̄ apparet. ſ. e.
i ¶ Craſſus. iſte
dictator fuit con
temporane9 iulio
ceſari ⁊ pōpeio ⁊
a pthis auro fer=
uenti interfectus
k ¶ Cōmu= eſt
nicator. cuius ope
vel cōſilio furtum
cōmittitur. tenet̄.
. ff. de cōdi. fur. p̄
inde. ea autē eſt
differentia inter

vſurpationē corrigit reminiſcētis
⁊ penitentis affect9. qd̄ ſi non corre
xerit manebit ad penam vſurpatio
nis qd̄ datum eſt vl̄ ei9 q̄ illicite de
dit vel ei9 q̄ illicite accepit. non tñ
p̄ non dato habebit̄ Si em̄ aliq̄ fur
tim ⁊ ex̄ordinarie nō in monetis pu
blicis aurū vl̄ argentum p̄cuciendo
ſiguerint. cū fuerit d̄prehenſum nō
ne illis punitis vel indulgentia libe
ratis cognitum regale ſignū thezau
ris regalib9 cōgreget̄ Et paulo poſt
Si forte militie careckerem in cor=
pore ſuo non militanſ pauid9 exhor
ruerit ⁊ ad clem̄tiam imperatoris cō
fugerit ⁊ impetrata venia militare
iam cepit. nunq̄d homine liberato
atq; correcto caracter ille repetit̄.
ac non poti9 agnit9 adprobat̄. an
forte minus haberent ſacr̄a xp̄iana
q̄ corporalis h̄ nota cum videam9
nec apoſtatas carere baptiſmate q̄
bus vtiq; per penitentiam redeunti
bus non reſtituit̄. ⁊ ideo amitti non
poſſe iudicat̄. De hijs vero q̄ ab ec=
cleſie catholice vnitate ſep̄ati ſunt
nulla iam queſtio eſt q̄n habeant et
dare poſſint. ſ; pernitioſe habent per
nitioſeq; tradunt q̄r ex̄ vinculū pa
cis ſunt ⁊ infra. Neutri ſacr̄o iniu=
ria facienda eſt. ⁊ infra. Sicut non
recte habet q̄ ab vnitate recedit ſ;
tamen h; ⁊ ideo redeunti non reddi
tur. ſic etiam non recte dat q̄ ab v
nitate diſcedit ſed dat tñ ⁊ ideo qd̄
ab eo acceperat venienti ad vnita=
tem non iterat̄. Infra. Sic redeūti
non reddit̄ qd̄ foris habebat ſic ve=
nienti repetendum non eſt. qd̄ foris
acceperat Vñ cōſequent̄ intelligitur
peruſitatē hoīm eſſe corrigendā.
ſanctitatē autem ſacr̄oꝝ in nullo p̄
uerſo eſſe violandam. Conſtat em̄
eam in peruſis hominib9 ⁊ ſceleratiſ
ſiue in eis q̄ int9 ſunt ſiue in eiſ q̄ fo
ris ſunt impollutam atq; inuiolabi=
lē p̄manē. ⁊ q̄ dicunt̄ ea mali pollu
ere q̄tum in ipis eſt dicunt̄. cum il
la impolluta p̄maneant. ſ; in bonis
p̄manent ad p̄mium. in mal̄ perma
nent ad iudiciū. Et infra. Quō ca=
tholici non clarificant dñm q̄ ſacr̄a
ei9 tam debita veneratione p̄ſequū
tur. vt etiam ſi ab indignis tracta-

ta fuerint illis in ſua peruſitate dā
natis illa intemerata ſanctitate per
manē d̄monſtrant̄ ¶ Ex hijs v̄bis
auguſtini cōſtat in omnibus tam a=
poſtatis q̄ hereticis vel damnatis p̄=
manē xp̄i ſacr̄a vera q̄tū ad ſe et
ſancta. ⁊ n̄ p̄nia vel indulgentia ſb=
uentum fuerit ad damnationem v
ſurpatoris peruenit̄ vel habentis vl̄
dantis vel accipientis. Quid ḡ pro
deſt q̄ vera ⁊ ſancta ſunt cum vſur=
patores ſuos eque perimant ac ſi eſ
ſent mala ⁊ noxia. Craſſus aūt au=
rum ſitiuit ⁊ aurū bibit Eque perijt
vero auro ſic vero veneno Itē aurū
eque verū eſt in archa furis ſicut in
thezauris regis. ſ; a fure q̄a illicite
habet̄ illicite dat̄ vel accipit̄. a rege
autem licite habet̄ licite dat̄ ⁊ acci
pitur. Ideo ipſe fur ⁊ cōmunicator
furti niſi forte de conſcientia furti
ſe purgauerit. vt perhibet gelaſius
ad anaſtaſium imperatorem vterq;
iuſte ⁊ digne damnabitur ¶ Op=
ponit̄ autem huic ſententie auguſti
ni poteſtas dandi baptiſmum ⁊ ius
conſecrandi dñicum corp9 ⁊ largi=
endi ſacros ordines plurimum int̄
ſe differunt. Suſpenſo enim vel de=
poſito ſacerdote nl̄la ei relinquitur
p̄tas ſacrificandi. Sacramentum
tñ baptiſmi non ſolum a ſac̄dote de=
poſito vel laico catholico verū etiam
ab heretico vel pagano ſi miniſtra=
tum fuerit nulla iteratione violabi
tur. Nulla autem ratio ſinit vt int̄
ſacerdotes habeant̄ q̄ d̄ manib9 lai
ci vel pagani oleum ſacre imo exe=
crande vnctionis aſſumunt. Non ḡ
conſequenter colligit̄. ut ſi receden
tibus a fide ius baptizandi relinq̄=
tur. poteſtas etiam diſtribuendi ſa
cros ordines eis relinquat̄. q̄uis v
trum cōſecratione p̄ueniat. Degra
dat9 enim epiſcop9 poteſtatem lā
giendi ſacros non h; ordines facul
tatē. tñ baptizandi non amiſit. ¶
Sz ne auguſtinum in hac ſentētia
penit9 reprobem9. intelligam9 ali=
ud eē p̄tatē diſtribuendi ſacros or
dines. aliud eſſe executionem ipſi9
p̄tatis q̄ intra vnitatem catholice
ecc̄ie cōſtituti ſac̄dotalem vel ep̄alē
vnctionem accipiunt officium et

furem et cōmunicatorem. q̄r cōmunicator manifeſtus eſſe non p̄t. ff. de
fur̄. is qui opem. =q̄ tenet̄ q̄s ſe purgare de cōſcientia. ar. inſti. de
l ¶ Furti. ḡ vide= ob. que ex delicto. §. ſ; hec actiones. C. de fur̄. ci
uile. ar. i. q. iiij. q̄r p̄ſulat9 cū ſuis cōcor. et ita ē ar. q̄ tenet̄ q̄s iudica=
re furtum. ar. ex̄ de fur̄. q̄ cum fur̄. cum cōcor. ibi poſitis ar. cōt̄. ff. de
cōdic̄. ob turpē cām Idē ſi ob ſtupꝝ. ff. de p̄. ur. Nam in vtraq; dicit̄
q̄ licite poſſūt ac
cipere pecuniā a
domino vt ſuum
iudicent fugitiuū
So. in caſu iſto vi
det̄ dici q̄ ſm ca=
nones non eſt lici
tum accipere. ſe
cus ſm. l. h̄.
m ¶ Perhibet. h̄
apparet potius h̄
eſſe verba. g. q̄
auguſtini.
n ¶ Opponit̄. hic
mō p̄cedit in h̄.
. §. p̄mo opponit
obiectionem ſuā
quā tangit vſq;
ibi. ſ; ne. ibi ponit
quandam ſolutio
nem ſuā q̄ p̄ten
dit̄ vſq; ad illud
q̄uis. ⁊c̄ ibi autē
ponit aliā que ma
gis cōmūis eſt ad
quā p̄bandam in
duc̄ q̄druplex ex
emplum. Primo
ibi ipa em̄. ⁊c̄. Se
cūdo ibi. dn̄s i pa
tria. ⁊c̄. Tercium
ibi. qd̄ vt plane.
Quartum d̄ dece
v̄ginib9 qd̄ inci=
pit ibi. ſic ⁊ oēs.
⁊c̄. Vltimo cōclu=
dit ab illo loco ſci
endum vero. ⁊ ab
p̄bandū cōcluſio
nem ſuam induc̄.
. c. per iſaiam.
o ¶ Sententie. ſ.
p̄cedentis. vbi dic̄
q̄ vtrumq; q̄dā
cōſecratione dat̄.
⁊ ita videtur pa=
rificare ordinem
et baptiſma.
p ¶ Poteſtas. i.
executio poteſta
tis. ſic verum dic̄
aliter mentiretur
Nam p̄tas ſacri=
ficandi. i. ordo ſa=
cerdotalis in eo
remanet.
q ¶ Pagano. vt
. s. e. q. ſi q̄s p̄ igs=
norantiā. s. e. §.
ecce q̄n̄. ſ. d. cō. di.
iiij. quos pagano
et. c. a quodam.
r ¶ Conſequent̄.
noli hic repreben
dere magiſtrum
nā opponendo di=
cit vt patet ex ſo
lutionibuſ ſequen
tibus maxime ex
ſecunda.
s ¶ Poteſtatē
nō bñ arguitat̄
q̄r ſi docet pote=
ſtatē vl̄ ſac̄dotiū

executionem ſui officij ex ↄſecratio ne adipiſcunt̃. Recedentes vero ab integritate fidei p̃tatẽ acceptã ſac̃ mentoten9 retinent effectu ſue po teſtatis penit9 p̃uant̃. Sic ↄiugati ab inuicem diſcedentes ↄiugium ſe mel initũ non diſſoluũt. ab opere tñ ↄiugali inueniunt̃ alieni. De hijs ĝ q̃ accepta ſacerdotali poteſtate ab vnitate catholice eccleſie recedunt loquit̃ auguſtin9 non de illis qui in ſciſmate vel hereſi poſiti ſacerdotalẽ vnctionem accipiunt. alioquin eſ ſet ↄtrari9 calcedonenſi ↄcilio in q̃ ordinati a ſimoniacis in nullo p̃fi cere iudicant̃ ⁊ innocentio. q̃ ordi natos a ceteris h̃eticis p p̃uam ma nus impoſitionem ſolam damnatio nẽ ⁊ vuln9 capitis aſſecutos teſtat̃

¶ Quamuis poſſint gñaliter dici ſacramẽta que apud h̃eticos non a liter q̃ in eccĩa dei celebrant̃ vera ⁊ rata eſſe quantũ ad ſe. falſa vero ⁊ inania quantũ ad effectuȝ ⁊ in hijs a q̃b9 ſepe male tractant̃ ⁊ in illis a q̃b9 male ſuſcipiunt̃. Nec mirũ ipſa enim ſal9 nr̃a bucellam iude dedit. ſtatim cum bucella non bon9 ſȝ ma lus ſpũs intrauit Quare. non q2 bo nus non daret bonũ. ſȝ q2 mal9 ma le accepit bonũ. Sicq3 bonũ effectũ bonum non habuit. q2 vbi illud fa ceret non inuenit. Item dñs in pa tria ſua preſens ⁊ ver9 affuit non p malũ miniſtrũ ſȝ p ſemetipm̃ nichil potuit q2 fidem non inuenit. p perfi dia aliorũ non caruit ſua veritate ſȝ effect9 boni ṽtute. Qd vt plane in oĩbus ſacris oñderet bis eſt tranſ figuratus cũ eſſet in carne. In vna trãſfiguratione ſic ſol apparuit mi rabil̃ vt fides credentiũ augeret̃ ad ↄtemplandã celeſtẽ gloriã ſuper ſe eleuatam. poſt reſurrectionem in al tera vt peregrin9 et incognoſcibil̃ de ſe dubitantib9 ire ſe longi9 finx it. ⁊ ne agnoſceret̃ eorũ oculos deti nuit. ad q̃d aliud ñ q2 per fidem nõ erat in cordib9 eorũ longius ſe ab eis recedẽ oſtenderet. Et q2 ipſum non credebant eſſe qd eãt viderent etiam eum alium q̃ erat. ecce in v traq3 viſione ſua eãt preſentia ⁊ ve ritas ſȝ in vna exercebatur fides ut magis crederent q̃ credebant. in al tera tenebat̃ incredulitas ne etiam

agnoſcerent qd videbant Sacramẽ tum ĝ corporis ⁊ ſanguinis ſui alijs eſt ad ſalutem alijs ad iudicium. Fi des etiam q̃uis ſit vera tñ ſine operi b9 mortua eſt. ſic ⁊ oẽs decem ṽgi nes eq̃lit̃ erãt ṽgies ſȝ ex hijs erãt quinq3 fatue ⁊ q̃nq3 prudentes. Eq̃ eãt ṽginitatis veritas ſȝ p eiuſdeȝ ṽginitatis intentione non omnib9 eq̃ meriti idemptitas. ſic etiam eſt es ſonans ã cimbalum tinniẽs. mar tirium vel elimoſina quam neſcit ca ritas. Si vero cec9 ceco lucerne ad miniſtret veritatem. neut̃ tamẽ ido magis ſuam illuminat cecitatẽ. ſic ⁊ mal9 miniſtrat malo vera ſacramẽ ta. ſȝ non ideo dona ſpiritualia. quia malis eorũ meritis ſpirit9 ſanct9 im pedit̃. ne in eis qd ſuum eſt operetur. Vnde innocenti9 cum hereticorum baptiſma ↄcedat eſſe ratum non tñ ex ip̃o baptiſmate ↄcedit habẽ ſpm̃ ſanctum. Et leo hos q̃ formam bap tiſmatis accepert̃ non ſinit rebapti zari ſȝ iubet ſpm̃ ſanctum quem ab h̃eticis nemo accepit per ei9 inuo cationem ⁊ man9 impoſitionẽ a ca tholicis ſac̃dotib9 ↄſeq̃. Sciendum ĝ eſt q̃ ſacr̃a hereticorũ dicunt̃ irri ta vel etiam damnanda. falſa ⁊ ina nia. non quantũ ad ſe cum ſint ſanc ta ⁊ vera etiã ab h̃etico celebrata. ſȝ q2 cum illicite dantib9 p̃fidis ſint ad iudicium. illicite ab eis accipien tib9 non ↄfert̃ ſpm̃ ſanctum irrita ⁊ non vera dicunt̃. q2 qd p̃mittunt ⁊ ↄferre credunt̃ non tribuunt. ⁊ ideo damnanda vt ea dari vel recipi ab h̃eticis non approbet̃. ſȝ interdicat̃. Non enim q̃tum ad ſe polluta ſunt q̃uis ab h̃eticis pollui dicant̃ Vnde greĝ. ↄmunionem arrij vocat exec̃ tionem. ⁊ innocentius vocat bono ſij ordinationem damnationem. nõ q̃ ita in ſe ſint ſed q2 male dantib9 vel accipientib9 id efficiunt. Sic e tiam ieronim9 in oſee p̃pha. ſacrifi cia eorum panem luctus vocat. non quantum ad ſe ſed quantum ad ef fectum. qd ipſemet oſtendit dicens Quicumq3 ↄmederit ex eo ↄtamina bitur. quia ſibi ad iudicium ſumit.

¶ Hic etiã auĝ. in li. ſecundo circa epl̃am parmeniani Sacramenta q̃uis obſint indigne tractantib9. p ſunt tamen p eos digne ſumentib9

ordinem vel ſacramentum nec hic nec ibi amiſit poteſtatem. ſed exe cutionem et hic ⁊ ibi amiſit.

a ¶ Largiendi. ſȝ cum heretic9 p̃ciſus poſſit ↄferre tam baptiſma q̃ ordineȝ que ſp̃ali tas eſt in baptiſ mo. dico q̃ in ca ſu nec̃itatis ñ pec cat baptizans qd nunq̃ eſt in colla tione ordinis. non amiſit in neceſſita te. ⁊ cum ſolemni tatib9. l. di. q̃ ſub gradu.

b ¶ Sȝ ne. h̃ dicit. g. ac ſi auguſti nus intellexiſſet ius dandi habent. i. executionem. ⁊ ita ideo ſoluit.

c ¶ Vnitatem. h̃ tangit. gra. opi nionem. iohã. fa. dicentis q̃ q̃ reci pit vltimam ma nus impoſitionem in eccĩa ⁊c̃. h̃ opi nio videt̃ expreſ ſe ↄfirmari extra d̃ ſciſmatic̃. c. i. ſȝ expreſſe reproba tur. ix. q. i. ordina tiones.

d ¶ Sacramento tenus. i. q2 ſi ordi nent ↄferunt ordi nes licet non debe ant. et hoc eſt q̃ ſequitur ſine effe ctu. ⁊c̃.

e ¶ Diſſoluunt. xxxij. q. vij. c. i.

f ¶ Calcedonen ſi. s. e. q. ſi q̃s ep̃s

g ¶ Vnde grego rius. s. e. q. ſuper ueniente.

h ¶ Et innocen tio. s. e. ventum.

i ¶ Quamuis. ſo. vera eſt. quam et. s. tetigit. et que recitat̃. ix. q. i. q̃ uis. s. e. ĝ. ſi ĝ.

k ¶ Bis eſt. quã tum ad p̃mam vl̃ quantum ad ſecũ dam p̃ut videba tur duob9 diſcipu lis euntibus in ca ſtellum emaus. ſȝ quare dicit in car ne cum etiam mo do in carne ſit. di cunt quidaȝ in cã ne ſed immortali. ſȝ male nam in car ne mortali ſemel tantum tranſfigu rat9 eſt. poſt paſ ſionẽ vero ſemel. et ideo p̃t dici cũ eſſet in carne. i. in ter carnales vbi carnẽ aſſumpſit. vel p̃t intelligi in carne. ſ. mõtali ſic ſiat ibi punctus bis tranſfigura tus eſt. cum eſſet in carne vna tranſ. ⁊c̃. quaſi diceret in carne mortali. i. vna tranſfigu ratione ſcilicet in monte thabor. in altera poſt reſurrectionem in ſpe cie ſcilicet peregrini apparens.

l ¶ In carne. ad huc mortali.

m ¶ Sol. i. xp̃us. et h̃ eſt primum exemplum.

n ¶ Apparuit. co ram iacobõ petro ⁊ iohanne in mon te tabor.

o ¶ Alium. i. al teri9. modi.

p ¶ Sonans. quia ſeip̃m ↄfrigit alij ſonum preſtans.

q ¶ Caritas. s. e. q. vide.

r ¶ Ceco. Si ce cus cecum ↄnat̃ ducẽ ſecuȝ. In fo ueam ductor pri mus cadit inde ſe cutor.

s ¶ Ne in eis. ex iſtendo in h̃eſi vel quo ad effectum niſi in caſu neceſſi tatis vel ignoran tie. s. e. q. ſuper ueniente.

t ¶ Innocẽ. s. e. q̃ p̃fectionem. ʒ. e. q. vij. Iteȝ innocen. qd p̃ remedio.

u ¶ Sacrificia. s. e. q. ĝ. ſed hoc. s. e. illi. et. c. domi nus. ṽ. nos dici mus. et. c. ſi quis inquit.

x ¶ Nõ quantũ. s. di. xlix. ſacerdo tes. ʒ. e. q. iij. ſalua tor.

PEr iſaiā. C. ꝑmo ponunt̃ v̾ba ꝓphete. ſcd̄o dic̄. aug. ꝙ vbicūq3 malꝰ offert ſacrificium ſibi perniciē irrogat non digne ſumenti tercio dic̄. ꝙ ſpūs diſcipline effugiet fictum. nam per eum non operat̃ remiſſionem pcc̄oꝝ per officium opat̃ de malis ſacerdotibꝫ intelligit̃ qd̄ h̄ dr̄. b Vitulum. tal' eſt et ita ag. q. r̄c. c Qui colit. alias coquit. i. in cultu. q. colendo in ſacrificio offert ⁊ ē ſimilago flos farine de q̄ fiebat panis ꝓpoſitōis

PEr iſaiam dicit dominꝰ. Facinoroſus q̄ ſacrificat m̄ vitulum q̄ſi viuum canez occidat ⁊ qui coquit ſimilaginem q̄ſi ſanguinem porcinum ⁊ q̄ offert thus in memoriam q̄ſi blaſphemꝰ. Quilibet v̾bilibet offert ſacrificium tali corde vel factis vt h̄ mereat̃ audire. pniciem ſibi infert non illis bonis. qui ſcd̄m ꝓpham ezechielez gemunt ⁊ merēt peccata ⁊ iniq̄tates que ſunt in medio eoꝝ. q̄uis inde ſe corporalit̃ nō ſeparent. ⁊ infra. Sacrificia impiorum eis oberunt q̄ offerunt impie. Nam vnum atq3 idez ſacrificium ē ꝓpter nomen domini qd̄ ibi inuocatur ⁊ ſemper eſt ſanctum. ⁊ tale cuiq3 fit q̄li corde ad accipiendum acceſſerit. Qui em̄ manducat ⁊ bibit indigne iudicium ſibi manducat ⁊ bibit. non alijs ſ3 ſibi. Et infra Hoc pene in omnibꝫ talibꝫ queſtionibꝫ intelligendum eſſe ammonemꝰ. quia ſcz omnia ſac̄menta cum obſunt indigne tractantibꝫ ꝓſunt tamē per eos digne ſumentibꝫ Et infra Spiritꝰ ſanctus in eccleſie prepoſito vel miniſtro ſic ineſt vt ſi fictꝰ non eſt operet̃ per eum ⁊ eius mercedem in ſalutem ſempiternam ⁊ eoꝝ regenerationem. vel edificationez q̄ per eum ſiue conſecrantur ſiue euangelizantur. Si autem fictus eſt quoniam veriſſime ſcriptuz eſt ſpiritꝰ ſāctus diſcipline effugiet fictum deſit q̄dez ſaluti eiꝰ ⁊ auferat ſe a cogitationibꝫ eiꝰ que ſunt ſine intellcū miniſterium tamen eiꝰ non deſerat q̄ per eum ſalutem operat̃ aliorum.

Conſtat g̊ vt innocentiꝰ ait de ceteris h̾eticis ordinatos a ſimoniacis ꝑ ꝑ̄uaz manꝰ ſimoniace impoſitionez vulneratum habē caput Sz obicit̃ ꝙ in ordinatione ſimoniacorum h̄ ſolum reprehenſibile inueniatur ꝙ ḡtia ſpiritꝰ ſancti ſub precio redigi putet̃. alioꝛſum autem in omnibꝫ integra forma ſacroꝝ ſue tur Cū g̊ ſacri illicita vſurpatio ꝑ penitentiam correcta fuerit. ut gr̄a ſpiritꝰ ſancti ḡtuita ⁊ non venal' exiſtimet̃ integer dz adeſſe vnctionis effectꝰ. imo etiam ſi non ſeq̄tur penitentia. licz ſimoniace tamen reuera ꝯſectꝰ reputet̃. ſic illi q̄ quondaz non n̄ precio dato ad ſacri baptiſmatis regenerationem nec ad ſancte ꝯmunionis participationem admittabant̃. lz ſimoniace tamen non ideo minꝰ baptizati vel ſacri ꝯmunionis participes reputati ſunt. ſed h̄ tm̄ ſacris canonibꝫ ꝯſtitutum eſt. ne dcetero ſacra criſti ſimoniace diſtribuantur. Vnde gelaſius.

A baptizandis vel conſignandis ꝑ̄cia non exigātur. Rubrica.

BAptizandis ꝯſignandiſq3 fidelibꝫ ſac̄dotes precia nll'a prefigant nec illationibꝫ quibuſlibz impoſitis exagitaē cupiant renaſcentes Nam quod gratis accipimꝰ gratis dare mandamur. ⁊ ideo nichil a predictis ꝓrſus exigē moliantur. quo vel paupertate cogente deterriti vel indignatione reuocati redemptionis ſue cauſas iure deſpiciant. certum habentes ꝙ qui ꝓhibita deprehenſi fuerint admiſiſſe vel ꝯmiſſa non potius ſua ſponte correxerint pericl'm ſbeant ꝓprij honoris Itez in ſexta ſinodo A percipiente ſacra ꝯmunionem precium exigi non debet.

NVllꝰ eps̄ ā preſb̄r ā diaconꝰ q̄ ſacram diſpenſat ꝯmunionē a percipiente gr̄am ꝯmunionis aliqd̄ ꝑ̄cium exigat Neq3 enim vendit̃ gr̄a neq3 ꝓ precio gr̄am ſpiritꝰ ſancti damꝰ. ſed dignis muneribꝫ ſine fraudatione participare ꝯcedimus Si q̄s vero eoꝝ q̄ ꝯnumerant̃ i clero. ab eo cui ſacraz ꝯmunionē diſpē ſat. aliqd̄ ꝑ̄cium exegerit. depon at̃ ſicut imitator ſimoniace fraudis.

Item ex conci. toleta. vndecimo

b Vt h̄. dic̄ ꝓpheta iſaias.

c Mereat̃. audiē. ſ. ſibi dcm̄ eē.

f Bonis. accipiētibꝫ ab eis ſacramēta. non alijs. ar. ꝙ de vno r̄c. vt di. xlv. diſciplina. ibi meꝰ non ē. ar. ꝗ. xxiij. q. iiij. forte.

g Mercedem. i. retributionem eternam.

h Regnatiōz. vt infantium.

i Vel edificacōez. ut adultoꝝ.

k Nō ꝯſerit. ſ. e. c. remiſſionez.

l Cōſtat. ſuperiꝰ introduxit magiſter multa. c. ꝑ que oſtendit d̾ hereticis ⁊ ſimoniacis idem eſſe. ex quibus infert concluſionem ſuaz in iſto. §. ſ3 ſue concluſioni obicit ſtatim dupliciter ibi. ſed obicit̃. et ibi imo etiam.

m Sed obicit̃. ad h̄ qd̄ dixi in ſimoniacis locū habere qd̄ d̾ alijs hereticis dicit̃.

n Soluz. qd̄ nō eſt in ordinatione hereticorum.

o Reputet̃. verum eſt quantum ad caracterem.

BAptizandiſ. ꝯſignandiſ. i. criſmandis. et idem eſt in quolibet ſacio ex̄ de ſimo. cum in eccīe.

q Prefigāt. ꝗ. x. q. vlti. nec numerꝰ. ſm̄ ꝙ eſt in l'ra ibi nummꝰ. et eſt ſiſe. alias ſi eſt numerus non eſt ſimile.

r Renaſcenteſ. i. renaſci volēteſ voluntate ſua. vl' parentum.

s Exigē. aliq̄d tamē ſponte oblatum recipi pt̄. vt. s. di. xviij. de eulogijs.

t Moliant̃. ſ3 qd̄ ſi ſacerdos nullo modo vult baptizare niſi detur ei pecunia. dicunt quidam ꝙ ſi baptizandus eſt adultus nichil ei debet dare. quia ſola fides ei ſufficit. de ꝯſe. di. iiij. baptiſmi. vl' ipſemet baptizet ſe. ar. ff. de ad opti. ſi conſul. ar. contra. ex̄ de bap. ⁊ eiꝰ ef. debitum. io. ſ3 certe ſi in neceſſitate tali aliquis ſeipſum baptizet non tamen eſt baptizatꝰ. licet ad patriam ſi decederet conuolaret. et vt dicit dec̄. illa debitum. bar. ſi eſt puer baptizet eum offerēſ vel pater. ſ3 ſi illi ita debiles ſint. vel neſciunt formam baptiſmi vel nullus eſt alius qui baptizet in neceſſitate. non ideo danda eſt pecunia ⁊ omittenda ſimo. potiꝰ permittat̃ mori ſine baptiſmo. ar. hic ⁊ ꝗ. e. placuit. ego tamen darem potius pecuniam ꝙ dimitterem eum ſic mori licet non deberem ſic facere.

u Correxerit. relinquendo honorem. et perpetuo penitendo. ut ꝗ. e. q. ſi q̄s neq3. io.

NVllꝰ. diaconus. ꝗ. de. ꝯ. di. ij. peruenit. ꝯt̃ ibi dicit̃. ꝙ preſbiter dare debet eucariſtiaz. ſed h̄ in neceſſitate. xciij. di preſente.

p Exegerit. cū effectu. vel ipē conatꝰ etiā ē puniēdus in deteſtationem criminis. s. e. q̄ ſtudet. ar. vi. q. i. §. verū. ar. xlvij. di. quoniam.

QVicq̄d. ꝯſolatione. nota ꝯiugiū non eē de hijs ſacr̄is q̄ ꝯſolationem celeſtis gratie tribuūt. et ideo in ipō preciū poſſe interuenirē. xxxij. q. ij. honorant̃. cetera ita ſāc re rei tenent ſignificationem vt ⁊ eiꝰ habeant parit̃ v̾tutem. iſtud ſolam ſignificationem. cetera verbo. ſ3 iſtud ex cōſenſu perficit̃. cetera a iurē canonico iniciū habuerīt h̄ a iure naturali inicium habuit. vt ex̄ de bigamis debitum. illa aūt non ē rō ſufficiēs ꝙ pecunia interueniat quia in eo non ꝯferē gratia. q2 nec in ſepultura nec in funeratione gr̄a ꝯfertur eſt tamē ſimonia. xiij. q. ij. queſta. Imo dicit lex matrimonia non debent eſſe venalia vt. ff. d̾ donac̄. inter virum ⁊ vx. l. ij. ⁊ dic ꝙ licet q̄ratur in matrimonio quantum deē ꝓ dote h̄ non eſt ſimonia. ar. de. ꝯ. di. l. nemo. nam eps̄ non ꝯſecrat eccleſiam niſi doſ fuerit ei aſſignata. vt ibi dicitur. et tamen illud non eſt ſimonia. ꝗ. e. q. placuit.

a Inuiſibil'. i. ſacramentum in q̄ gratia inuiſibil' ꝯtinet̃ per ſignificationem.

b Queſtibꝫ. a quero. ris. non a queror queris.

c Excommunicationi. id eſt ſuſpenſioni. di. xxxij. eos. nota epiſcopum excommunicandum eſſe. quia non corrigit ſubditum.

t Crediderit. ad hoc vt occultet illud crimen.

Munera inuiſibilis grē queſtibꝫ nō ſunt ꝯparanda.

QVicquid inuiſibilis grē ꝯſolatione tribuit̄ nunꝗ̄ queſtibꝫ vel ꝗbuſlibet ꝓmijs venundari penitus debet dicente domino. Nō gratis accepiſtis gratis date. ⁊ ideo quicumqꝫ deinceps in eccleſiaſtico ordine ꝯſtitutꝰ. aut pro baptizandis conſignandiſqꝫ fidelibus criſmate vel ꝓmotionibꝰ graduum quelibet precia vel premia nō voluntarie oblata. ꝓ huiuſmodi ambitione ſuſceperit eq̄dez ſi ſciente loci epō tale quicꝗ̄ a ſubditis perpetratum fuerit. idem epſ duobꝰ mēſibꝰ excōmunicationi ſbiaceat pro eo ꝙ in ſcientia mala ꝯtexerit. ⁊ correctionem neceſſariam non acq̄ſiuerit. Sin aūt ſuoꝝ q̄ſpiaz eodem neſciente quicꝗ̄ de ſupdictis capitul̄ accipiendum ſibi eſſe crediderit ſi pſbiter eſt q̄tuor menſium excommunicatione plectatur. ſi diaconus trium. ſubdiaconus vero vel clericus hijs cupiditatibus ſeruiens pro arbitrio competenti pena ⁊ debita excommunicatione plectendus eſt.

Item ex ꝯci. bracarenſi. ij.

Nichil a ſacerdotibus exigatur pro balſamo qđ in criſmate ponitur.

PLacuit vt nullꝰ epoꝝ ꝓ balſami modico qđ benedictuz ꝓ baptiſmi ſacro ꝑ eccīas dat̄ qꝛ ſinguli tremiſſem ꝓ ipſo exigere ſolēt aliq̄d vlteriꝰ exigat. ne forte qđ ꝓ ſalute animaꝝ ꝑ inuocationē ſancti ſpiritꝰ ꝯſecrat̄. ſic̄ ſimon magꝰ donum dei pecunia voluit emē ita nos venundantes damnabiliter venundemur. Itez ex eodē

Non eſt aliq̄d exigendū ab hijs q̄ infantes ſuos ad baptizādū adducunt

PLacuit vt vnuſq̄ſqꝫ epſ ꝑ eccleſias ſuas hꝰ faciat. vt hij q̄ infantes ſuos ad baptiſmū offerūt ſi quid voluntarie ꝓ voto ſuo offerūt ſuſcipiatur ab eis. Si vero ꝓ neceſſitate paupertatis aliq̄d non habent qđ offerant nullum eis pignꝰ violent̄ tollat̄ a clericis. Nam multi paupe res hꝰ timentes filios ſuos a baptiſmo retraherent. q̄ forte dum differunt̄ ſi ſine grātia baptiſmi de hac vita receſſerint. necēe eſt vt ab illis eorum perditio req̄rat̄ quoꝝ ſpolia ꝑ timeſcentes a baptiſmi grā ſe ſubtraxerunt. Item in ꝯcilio eliber tano

ab hijs q̄ baptizantur nullus in concham nummos mittē cogat̄

EMendari placuit vt q̄ baptizant̄ vt fieri ſolebat nummos in ꝯcham non mittant. ne ſacerdos ꝙ gratis accepit. ꝓcio diſtrahē videat̄. neqꝫ enim pedes eoꝝ lauandi ſunt a clericis vel ſacerdotibus. Item ex concilio triburienſi.

Pro perceptione criſmatis vel baptiſmi aliquid exigi non debet.

DIctuz eſt ſolē in ꝗbuſdam locis pro perceptione criſmatis nummos dari ſimilit̄ ꝓ baptiſmo ⁊ ꝯmunione. hꝰ ſimoniace hereſis đ teſtata ē. ſancta ſinodꝰ ⁊ anathematizauit. ⁊ vt decetero nec ꝓ ordinatione nec pro criſmate vł babtiſmo vel ꝓ balſamo nec ꝓ ſepultura. vel ꝯūione quicꝗ̄ exigat̄ ſtatuit. ſꝫ gratis dona xp̄i grtuita diſpenſatione donentur. Item ex concilio gabillonenſi.

Nec ꝓ dedicandis eccleſijs nec pro ceteris ſacramentis conferendis aliquid exigi debet.

STatuimꝰ vt ſic̄ ꝓ dedicandis baſilicis ⁊ dandis ordinibꝰ nichil accipiendum eſt. ita etiam pro balſamo ſiue ꝓ luminaribꝰ emendiſ nichil pſbri criſma accepturi dent. Epiſcopi itaqꝫ de facultatibꝰ eccleſie balſamuz emant ⁊ luminaria ſinguli in eccījs ſuis. Sicut ergo hꝰ ſacramenta licet ſimoniace miniſtrēur tamen effectum benedictionis

a Si preſbiter. hanc leuem penam antiquitas admiſit. ex poſterioribꝫ autem decretis huiuſcemodi tales ꝓprij honoris periculum ſubeunt. et nota infamie percellunt̄. vt. s. e. q. baptizandis. i. q. iij. c. vlti. b Excōicatione. hꝰ grauiꝰ puni̇t̄ ſacerdos ꝗ̄ epſ. ar. ꝯt̄. xl. di. homo. ſꝫ hꝰ preſbit̄ in duobꝫ delıq̄t. ⁊ qꝛ ꝯtēnit ⁊ qꝛ ſimoniā ꝯmittit. epūſ aūt tm̄ in negligentia. vel ꝙ dic̄ q̄tuor menſium excōicatione. hꝰ pena nō excludit depoſitionē. Alij intelligunt hꝰ. c. tm̄ de negligente nō de omittente. ſꝫ huic itellectui obuiat illud accipienduz et illud cupiditatibꝫ. ſꝫ exaudi hꝰ per illud. ex̄ de ſimo. nemo cū. ſ. q̄s celat crimē alteri us ꝓ pecunia. ar. s. e. c. ibi ꝯtexerit. b. ſꝫ adhuc ꝯtradic̄ huic intellectui ꝙ dic̄ đ pena qꝛ minoꝛ impoīt̄ maioribꝫ. ſed dic ꝙ maioꝛ pena eſt epiſcopo ceſſare per duos mēſes ꝗ̄ preſbro per q̄tuor. xl. di. homo criſtianꝰ. c Clericꝰ. ⁊ ſm̄ hꝰ clericꝰ in minoribꝫ ordinibus pt̄ eſſe prelatus. d Cōpetenti. đ poſitionis. ꝫ. q. iij. c. vlti.

PLacuit. balſami. i. c̄ſmatis. nā poſt ꝯſec̄tionem criſma ē. criſma ergo vendi ñ poteſt. nec in neceſſitate cum ſacramentum ſit. f Tremiſſem. tercia ps ſolidi ē tremiſſis. ſꝫ đ hoc tremiſſe habes. C. de veſte. mili. fōtiſſimos. li. xij. et inde dicitur tremiſſis ſm̄ iſidoꝝ. q̄ſi ter miſſus ſolidum conſtituat.

PLacuit. coꝝ. ar. ꝙ in eadez ſit ꝓditione q̄ damni cām vł occaſionem dat. ⁊ q̄ dannū dedit. ꝫ. xxiij. q. v. de occidēdis. et. c. cum hō. ꝯt̄. ꝫ. xxvi. q. vi. ſi preſbiteꝛ. ꝫ. xxvij. q. ij. ſi tu abſtineſ. s. di. lv. ſi quis abſciderit. ꝫ. xvij. q. iiij. diffinıuit. s. di. l. ſtudeat. et. c. ſepe. ꝫ. xvi. q. i. decime. So. hꝰ intelligenduz eſt đ cā ꝓxima et maxime cū malo zelo cām vel occaſionē pſtāt b Per dicō. nichil em̄ intereſt an occidat q̄s an cām mortis pſtat. ff. ad. l. cor. de ſic. nichil. vnde et ſi pſtito impunitatis ſacramēto ſuos ad eccleſiam ꝯfugientes ſacerdos non reddiderit et poſtea fugerint fuga eorum a ſacerdote querenda eſt. vt. xvij. q. iiij. diffinıuit. qui enim occaſionem damni dat ⁊c̄. vt. ff. ad. l. acquili. qui occidit. §. vlti.

i Requiratur. no. pro loco ⁊ tempore illicita conceduntur que ſimpliciter licita ſunt. vt. xxvij. q. ij. neqꝫ viduas.

EMendari. non mittant. preſumit̄ enim ſimonia. ar. ſiſis pſumptio eſt ex tempore vel loco. ꝫ. xxxi. q. i. ſi q̄s. s. di. lxxxi. in omnibꝫ. viij. q. iij. c. i. ⁊. ij. s. di. lvij. ſi q̄s in egritudine. ꝫ. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ꝯtra ex̄ de ſimo. cum ſit romana. ꝫ. e. q. ij. placuit. So. exaudi hꝰ đ nummis exactis. nam ſponte oblatos accipere poſſum ar. ꝫ. e. c. ꝓx. Alij dicunt hꝰ euitanduz ꝓpē ſpeciem mali. ar. ex̄. de tranſac. ꝯſtitutꝰ. ff. ad. l. iul̄. de ambi. l. i. vbi dicit̄ ꝙ accuſatꝰ non debet intrare in domum iudicis. hinc argue opꝰ laudabile ꝑ ſe rōne temporis reprobari ⁊ ne malignādi occaſionē inducat. lꝫ enī nummos mittere in concham pietatis opus ſit tpe tamē ſuſcipiēdi baptiſmi ſimonie ſuſpitionem inducit. ar. ff. ad. l. iul̄. de ambi. l. vna. in ſi. adeo vt etiam ſi ſub aliq̄ pretextu tempore ꝓhibito detur preſumptio ſimonie non euaneſcat ar. lvij. di. ſi quis in egritudine. viij. q. iij. c. i. l Sacdos. ar. non ſolum abſtinendum eſſe a malis ſꝫ etiam ab omni ſpē mali. ar. liij. di. generalis.

m Lauandi. qđ mediolañ. faciūt p̄mo a qua ꝯſecrata pueroꝝ pedes lauant. ⁊ poſtea baptizant et non peccānt quia auctoritate ambroſij hꝰ faciunt. quia q̄ eſt mundus totuſ nō indiget niſi vt pedes lauet. tamen in illa auctoritate intelligit pedes item affectus. ſcilicet ut habeat corporum. iuxta illud ꝗ̄ ſpecioſi pedes euangelizantium pacem. ⁊c̄.

STatuimus. ꝓ luminaribꝫ in ꝯficiendo criſma neceſſarijs fraudem remouet. Nota ꝓ tempore luminum etiam precium interdici. in extra. alex. iij. de hijs ſane dicitur ex̄ de ſimonia. non ſatis. o Sic̄ ergo. hꝰ. ſ. baptiſma et criſma et accepit hꝰ finem altercatio grāni. quantocqꝫ ſimoniacos ꝯpat hēticis q̄nqꝫ non. vt. s. §. qꝛ ergo. ⁊ ſe.

S Tatuim⁹ · idem dicit̄ h̄ qd̄ in · ſ · niſi q̄ ſubiungit quid iuris ſit
cum ſic vel ſic ordinantur · -atu ſimoniaci dicunt̄ · ex̄ de ſimo ·
b ¶ Aūt non · illi ſola voce nō re- de ſimoniace · ſ · ꝓpter ordinacōes
a ſimoniacis factam · ſic vſurari⁹ q̄nqꝫ dr̄ q̄ dat vſuras · ff · de vſur̄ · de
c ¶ Miſericorditer · et ita arguit̄ h̄ q̄ non receperit execu- bitor
tionem · d ¶ Sꝫ h̄ · reſpicit vltimam partem capl̄i p̄cedentis · ſ · ad ſi
moniacos nō rea-
tu ſꝫ ꝓpter ordina
tionem · ꝗ · c · ꝓx ·
Si q̄ · h · intel
ligit h̄ ca · d̄
p̄ciſis · q̄ tñ neſcie-
bant̄ eſſe p̄ciſi ab
ordinatis · Nam o
pinio eius eſt q̄ ſi
occultū ē eū ordi
natorē ſimoniacū
eſſe q̄ tolerat̄ or
dinat⁹ ſuſcipit ex
ecutionē vt · xv ·
q · vij · c · ul · niſi ſit
notorium · vt · xx
xij · di · ſ · verū · ul̄
niſi teſtib⁹ ꝓbaē
poſſit · vt · s · e · q̄ſ
quis · et ideo ut lo
cum habeat h̄ eū
qd̄ ſequit̄ ·
f ¶ Miſericordi
ter · ⁊c̄ · nec̄e hꝫ le
gere d̄ p̄ciſis nos
vero alit̄ ſentim⁹
ꝗ · e · q̄buſdā · s · e ·
reperiunt̄ · ⁊ legi
mus · c · d̄ occultiſ
nam q̄tumcumqꝫ
occulti ſint ⁊ etiā
ignoret iſte nō ꝯſeq
tur executionē et
h̄ in ſimoniaco in
ordine · et licꝫ ſine
culpa iſti⁹ ordina
ti ꝯtigat indiget
tñ diſpenſatiōe et
h̄ ꝓpter deteſtacōē
criminis et iō dic̄
miſericorditer et
lꝫ h̄ in ignorāte · ſe
cus tñ in eo q̄ co-
act⁹ eſt · vt · ꝗ · c · c ·
ꝯſtat · nam ille de
iure admittend⁹
eſt ad execucōē ·
⁊ ea ē ratio q̄ ma
gis ꝯſtat nob̄ de
voluntate coacti
q̄ ignorantis nec in
telligas illud · ca ·
de abſolute coac
to · q̄ ille non re-
ciperet caracterē
ex̄ de bap · ⁊ eius
eſ · maiores ·
g ¶ Probaē · per
ſacrm̄ · ex̄ de ſen ·
ex · ſi vero · vel ꝓ
bauit eoipō q̄ nō
ꝓbat̄ · ꝯt̄ · C · qui
mili · nō poſ · ſuper
ſuis · li · xij · Sꝫ po-
ne p̄latū meū eſſe
ſimoniacū ⁊ vult
me ordinare · ſi ꝓ
bare poſſum non
debeo ab eo ordines recipē · ſi non poſſum debeo recipē ordines ſcd̄m
plurimos doctores · exeq̄ tamen non poſſum ſine diſpenſatione pape
tm̄ ſm quoſdā · ſm alios cuiuſcumqꝫ ſuperioris · iſta tñ diſpenſatio dꝫ
fieri in occulto · ne infamet̄ ille p̄lat⁹ cui⁹ crimē occultū ē · huic tñ ob
uiat · ex̄ · e · ti · per tuas · io · h̄ teneas ꝓ certo · q̄ ſi ego ſcio aliquem eſ
ſe ſimoniacū · ſ · occultū nō debeo recipē ordines ab eo · vt in predicta

ꝯferunt accipienti · ſic ⁊ ſacerdotalis vnctio licꝫ ſimoniace miniſtret̄ ſuo tñ non dꝫ carere effectu · ſꝫ ſic ſupdictum eſt illa ſacramenta ſunt neceſſitatis · h̄ dignitatis · ⁊ ideo p̄uilegia eoꝝ non p̄nt gn̄are ꝯmunem legem iſtoꝝ · habent ẽ ſimoniaci vulneratū caput per ſimoniace man⁹ p̄uam impoſitionem eſt · h̄ autem de illis intelligendum eſt quos nec excuſat ignorantia nec attractionis violentia q̄ ab illis ordinant̄ quos indubitant̄ ſciunt eſſe ſimoniacos ſiue ſimoniace ſiue non ſimoniace ordinentur ab eis · Vt enim nicolaus papa diſtinguit · Alij ſimoniace ordinatur a ſimoniacis · alij ſimoniace a non ſimoniacis · alij non ſimoniace a ſimoniacis · hanc diſtinctionem innuit nicolaus papa capitulo ſecundo dicens · De multiplici genere ſimoniacorum ·

Statuimus decretū de ſimoniacis ſimoniace ordinatorib⁹ vel ordinatiſ ⁊ de ſimoniacis ſimonice a non ſimoniacis · et de ſimoniacis non ſimoniace a ſimoniacis · Simoniaci ſimoniace ordinati vel ordinatores ſm eccleſiaſticos canones a ꝓprio gradu decidant · Simoniaci q̄ ſimoniace a non ſimoniacis ordinati ſimiliter ab officio male accepto remoueantur · Simoniacos autem non ſimoniace a ſimoniacis ordinatos miſericordit̄ per man⁹ impoſitionem ꝓ tp̄is neceſſitate in officio ꝯcedimuſ permanē · ¶ Sꝫ h̄ intelligendū eſt de hijs q̄ ordinant̄ a ſimoniacis q̄s ignorabant eſſe ſimoniacos · hos facit ſimoniacos non reatus criminis ſed ordinatio a ſimoniacis · ¶ De quibus vrbanus papa ait ·

De hijs q̄ non ſimoniace a ſimoniacis ordinant̄

Si q̄ a ſimoniacis nō ſimoniace ordīati ſūt ſi q̄dē ꝓbaē potuerint ſe cum ordinarent̄ neſciſſe eos ſimoniacos eſſe · ⁊ tunc ꝓ catholicis habebant̄ in eccleſia · talium ordinationes ſuſtinemus miſericordit̄ · ſi tñ eos laudabilis vita ꝯmendat · Qui vero ſcienter ſe a ſimoniacis ꝯſecrari imo execrari permiſerint eoꝝ ꝯſectionem omnino irritam eſſe decernim⁹ · ¶ Itē nicola⁹ iunior · h̄ idem alexander ſecundus ·

De eo qui ordinatur ab eo quem ſcit ſimoniacum eſſe ·

De cetero ſtatuim⁹ vt ſi q̄s in poſteꝝ ab eo quē ſimoniacū eſſe non dubitat ſe ꝯſecrari p̄miſerit ⁊ ꝯſecrator ⁊ ꝯſecrat⁹ non diſparem damnationis ſententiā ſubeant · ſꝫ vterqꝫ depoſitus penitentiam agat ⁊ priuat⁹ ꝓpria dignitate perſiſtat ¶ Idem ·

ſimoniacis in dignitate ſeruanda nulla ē impendenda miā ·

Erga ſimoniacos nullā miſericordiā in dignitate ſeruanda habendam eſſe decreuim⁹ · ſꝫ iuxͣ canonū ſanctionem ſcōrumqꝫ patꝝ decreta eos omnino damnam⁹ ac deponendos auctoritate ap̄lica ſancim⁹ ¶ Subaudiendum eſt niſi violent̄ attractus fuerit · De hijs enim ⁊ q̄buſlibet hereticis violenter ordinatis ait innocenti⁹

De hijs q̄ inuiti ad ordinationem hereticoꝝ trahuntur ·

Conſtat multos vim paſſos eſſe atqꝫ inuitos attractos repugnanteſqꝫ ab hereticis ordinatos · Sꝫ huiuſmodi aliq̄s ſi poſt talē ordinationem non interfuerit cum illi ꝯficerent ſacra ſi cōmunioni eoꝝ participatus non eſt · ſi ſtatim diſcedentib⁹ illis peſſimo conciliabulo eoꝝ abrenuntiauerit et ad eccl̄iam redijt iſte talis pt̄ habere colorem aliquē excuſationis · Ceteꝝ q̄ poſt menſem aut amplius redierunt cū ſe ꝯſiderarent ab hereticis ordinatos · certe q̄uis ab eis nichil receperunt rei tñ ſunt vſurpate dignitatis ·

dec̄ · p tuas · de cetero et ſi vellet me cogere potius debeo pati excom
municacōē · ex̄ de ſen · ex · inquiſicōni · b · -allegat eā ꝓbaē dꝫ · ⁊ cū
h ¶ Probare · h̄ argue q̄ ignorantiam- ꝓbacio triplicit̄ fiat · tūc · ſ ·
directo tū ꝓbato eo ex q̄ id qd̄ intendit neceſſario aut veriſimiliter
ſequit̄ · ignorantie tñ veriſimil̄ ꝓbacō ſufficit · qd̄ pꝫ ex eo q̄ dicitur
tunc ꝓ catholicis habeant̄ · ex hijs q̄ſ verbis ſequentib⁹ · ſ · ſi tamen
eos laudabiliꝰ vi
ta ꝯmēdet · argui
pt̄ · p̄cedentia me
rita ad delicti p⁹
ꝯmiſſi veniam im
petrandam ꝓdeſ
ſe · vt · ff · de re · mi
lita · nō omnes · io ·
ar · allegantē igno-
rantiā debē eā ꝓ
baē · ut · ix · q · i · or
dinacōes · ꝗ · xxxij-
ij · q · ul · in lectū · ex̄
d̄ elec · innotuit s ·
di · lxxxij · ꝓpoſui-
ſti · ꝯt̄ · ꝗ · xij · q · ix ·
iudicas · ꝯtra ·
i ¶ Et tūc · ꝗ · xv ·
q · ul · c · ul · arꝫ · ꝗ · ix ·
· q · i · c · iij · ꝯt̄ · ſo · i
bi namqꝫ dr̄ q̄ ſi
q̄ ab hereticis no-
minatim excōica
tis ordinati fuerit
ignorantes illos
eſſe dānatos · eo-
rum ordinationeſ
rate habebunt̄ · h̄
autē tunc dic̄ ra
tas eſſe ſi eoꝝ or
dinatores pro ca
tholicis habean-
tur · vnde colligit̄
q̄ ſi tunc non ca-
tholici ſꝫ damnati
habebant̄ talium
ordinatio non to-
lerat̄ · Sꝫ ſciendū
eſt q̄ nō ſemp cō
trari⁹ ſenſus auc
toritatis ꝓ lege
⁊ certa racōe ſuſ
cipiend⁹ eſt ſicut
in nonnullis decre
toꝝ locis diligē
tia lectoꝝ inueniet ·
vl̄ dicat̄ diſtricti
us ſe habere in ſi
moniacis ꝓpt̄ odi
um ipſi⁹ horrendi
criminis ⁊ mitigā
tius in alijs peru
ſis ordinatoribus
qd̄ illo · ca · demō-
ſtratur · ix · q · i · ab
excommunicatis ·
vel q̄ h̄ dr̄ de ca-
tholicis nō ad or-
dinantes refert̄ ·
ſꝫ ad ordinatos ·
De cetero · nō
dubitat · q̄a
ē notoriū vl̄ p ſē
tentiā · h · ſꝫ oꝫ di
cit l͞ra · ſententiā ſb
eant · tu intellige
de eo quē ꝓbaē ·
potuit ſimonia-
cum is q̄ eſt ordinandus · melius intellige ſm q̄ dixi in glo · s · c · ꝓx ·
in glo · p ſacīm · v̄ · h̄ teneas · b. -neqꝫ · ꝗ · e · q · vij · req̄ritis · ꝗ · e · q · v ·
Erga · nullā · ꝗ · e · q · ſi quis- · c · i · ꝯtra · ſo · h̄ ſimonia eſt in ꝓmo-
to ⁊ i ꝓmouēte · -i · ordine · ex̄ de ſimo · tanta · et · nota · ꝗ · e · q ·
m ¶ In dignitate - · v · c · i · cum enī furtiu⁹ ſit · ꝗ · e · ordinationes · nō
poteſt diſpenſari · melendus ſecus dicit ex̄ de ſimo · ex inſinuatione ·

COnſtat· ſtatim· ar· ꝙ ſi q̄ alicui tradit̄ inuita ⁊ ꝓ virib⁹ renu ens· ſi ſtatim poſt traditionē effugerit nō tenet illud mr̄imoniū qd̄ p̄ſumit̄ ex v̄bo ſi ſtatim· maxime ſi nunq̄ ꝯſentit· h· et ita per ꝯſe quentia deprehendunt̄ precedentia· xxij· q· ij· qd̄ ait· d pe· di· iij· iudas b ¶ Redijt· eo animo· vt iteꝝ non redeant ad eos· ſicut dicit lex ꝙ is qui fugerit ab hoſtibus eo animo vt iterum ad eos redeat non hꝫ poſtliminium· ff· de cap· et poſtli minium· l· inhil intereſt· C· e· ti· l· pnl'· nec eñ ſatis ē domū quē rediſ ſe ſi mente alien⁹ eſt· vt· ff· de offi· p̄· l· diu⁹· ⁊ · iij· q· ix· iudicas·

c ¶ Excuſatiōis· ar· ꝙ coactio ex cuſat in ordinib⁹ · s· l· di· p̄ſbros· x v· q· vi· c· i· xx· q· · iij· pn̄s· ar· ꝯt̄· x v· q· i· merito· ȷ̄· d ꝯ· di· iiij· eos q̄s·

d ¶ poſt menſē· ar· ꝙ ſi aliq̄ alicui inuita tradita fu erit et aliquanto tpe cū eo i domo manſit· ⁊ qd̄ potu it nō effugerit· ſi poſtea viꝝ dimi ſerit poterit reuo cari ab eo quia ex tanto tpis ꝯſenſu ratū fuit mr̄imo niū· ar· xxxi· q· ij· d neptis· lxiij· di· q̄nto· l· di· p̄ſbros qui· ⁊ · xlv· di· de iudeis· et extra d ſpon· ad id·

e ¶ Aut āpli⁹ · at· ad ꝓbādū ꝯſē ſū interfuiſſe mr̄i monio ſi non ſta tim diuītit dum po terit · de pe · di· i· reuertimini·

f ¶ Tales· ſ· q̄ ꝯ ſeſert hēticis vl' ſtatim receſſerūt vel nō ſtatim idē intelligo etiā p⁹ monitum ſi iam ꝯ ſenſiſſent· ⁊ idem p⁹ centū annos· ſi nunq̄ ꝯſenſiſſent nam ſemp excuſa rent̄ ff· d· re mili· nō oīes· § q̄ capt⁹· factum g̊ tangit h̄ dicendo· ideo tn̄ dic̄ q̄ p⁹ mē ſem· qꝛ ſi· ȷ̄· menſem redierint ſemper fuiſſe inuiti p̄ſumit̄ ñ ꝯtrarium ꝓbet̄· ſi poſt preſumerent̄ ꝯſenſiſſe ñ ꝯtrarium ꝓbetur· et eſt ſimile · C· ad vellei· ſi mlīer pfecte·

¶ Tales plerūq; ex intuitu pieta tis reformat catholice man⁹ impo ſitio cū ſatiſfactione ⁊ medicina pe nitentie ſ; damnacōnē ſimoniaco rū ⁊ eoꝝ q̄ eis ꝯſenſert legim⁹ me dicinam vero autenticam ex hac he reſi nominatim non legimus ñ ꝙ ſic vſurpatum eſt in nouatianis vel do natiſtis minoribꝰ vtiq; hēticis non canonice ſ; ex intuitu pietatis· ita etiam ex hijs poſſe fieri colligimus· Ideo etiā qꝛ aliorſum per oīa or thodoxā habent fidem ñ ꝙ ſpm̄ ſanc tum credunt eſſe venalē· Et vt ait beat⁹ auguſtin⁹· heretici cum redi erint q̄ parte ſe abſciderint ab ec cleſia curent̄· qua vero parte adhe ſerint ꝯgnoſcant̄· ¶ Unde ⁊ leo ſcri bit ianuario epiſcopo **Qui ab he reſi ad eccleſiam redeunt in q̄ inue niunt̄ ordine ex beneficio pſeuerēt·**

OMnis cuiuſlibꝫ ordinis cleri cus q̄ catholicam deſerens v nitatem hētice vel ſciſmatice ꝯiūc tionis ꝯtagiōe ſe maculauerit· ſi ad ecc̄iam redierit cum legitima ſatiſ factione ⁊ erroris ſui damnatione· h̄ in magno beneficio habeat ſi ad empta ſpe omnis promotionis in quo inuenitur ordine permaneat · ¶ De hijs aūt q̄ ordinant̄ ſimoni ace a non ſimoniacis · vtpote illi q̄ data pecunia archidiacono vel offi liarijs epi epo ignorante h̄ efficiūt· vt de manu eius ſacros ordines ac cipiant· ¶ Ita ſcribit gregorius

ſeptimus· **Ordinationes que ſi moniace ſunt falſe diiudicantur·**

ORdinacōes que interuenien te pc̄o vel p̄cibꝰ vel obſeq̄o a licui pſone ea intentiōe impenſo vl' que non ꝯui cōſenſu cleri ⁊ ppl'i ſm canonicas ſanctiōes fiunt ⁊ ab hijs ad quos ꝯſecratio pertinet non ꝯp bant falſas eſſe diiudicam⁹ Quoni am q̄ talit̄ ordinant̄ non per oſtium i d eſt per xp̄m intrant· ſ; vt ipa ve ritas teſtat̄ fures ſunt ⁊ latrones · ¶ Quia g̊ ſimonia in hoc capitulo tripliciter notat̄ videndum eſt quot modis precium in hac hereſi det̄· ¶ Unde beatus gregorius in euange liorum tractatu euidenter exponit dicens· **De multiplici genere ſimo niacoꝝ**

SUnt nonnulli qui q̄dez nūmoꝝ p̄mia ex ordina tione non accipiunt tn̄ ſacros ordi nes p humana g̊ra largiunt̄· atq; d ipſa lāgitate laudis ſolummodo re tributionem querunt· Hij nimirum qd̄ gratis accipiunt gratis non tri buunt qꝛ de impenſo officio ſanctita tis nummum expetunt fauoris Un̄ bene cum viꝝ iuſtum propheta de ſcriberet ait· Beatus q̄ excutit ma nus ſuas ab omni munē Non enim dixit ſolummodo a munē ſ; ab omni munere· qꝛ aliud eſt munus ab ob ſeq̄o aliud a manu· aliud a lingua · Munus ab obſequio eſt ſubiect⁹ in de bite impenſa · munus a manu pecu nia eſt · munus a lingua fauor eſt ·

det̄· non· ñ· ducat̄ in pactū· ex̄ de p̄b· dilecto· ſpē tn̄ hic nō ē ſimoia ex̄ de pact· cū p̄dem· Itez querit̄ q̄re regnū dei pecunia poſſit emi cū in chil ſit ſpūali⁹· de pe· di· i· medicina· et nō ordo vel honor eccl'iaſtic⁹· ⁊ ea ē rō· qꝛ cū vendente regnū dei nō pt̄ eſſe malicia· h̄ ſecuſ· ſ; falſū ē regnū dei emi· ſ; ex miſedia meritis p̄cedētibꝰ acquirit̄· xiij· q· ij· aīe· de pe· di· i· medicina· q ¶ Vel p̄cibꝰ· h̄ de precibꝰ ꝓ indigno et carnali amore impenſis vl' a ſe porrectis· alias nō· ȷ̄· e· latorem·

r ¶ Vel p̄cibꝰ· h̄ hēs ꝙ p̄ces indu cūt ſimoniaz· et ȷ̄· e· n l'ā· viij· q· i· mo iſes· ⁊ h̄ veꝝ ē ſi aliq̄s ꝓ ſeip̄o pe tat· tal' aūt ſe in gerit· ꝙ nō lꝫ· vt viij· q· i· in ſcp̄tu ris· ex̄ d iur· pa p vias· alij dicūt ꝙ aliq̄s ꝓ ſe ſi ē dign⁹ pt̄ petē· nā petr⁹ dixit· q̄d g̊ fiet nob̄ q̄ ſecuti ſum⁹ te· et ita ꝓ ſeip̄o petijt ſ; ſi p̄ ces porrigunt̄ ab alio diſtinguit̄· ut viij· q· ij· in fi· et q· i· c· moiſes· io·

s ¶ Intencōe· g̊ ſine intencōe· ñ ē ſimoia· h̄ b· b· l·

t ¶ Fures· vidꝛ h̄ ꝙ cū ſimoiacuſ furi ꝯpet̄ ꝙ cū ſi moiaco nemo poſ ſit diſpenſaē ñ re nūciet ordini male ſuſcepto· vt ȷ̄· e· ſi q̄s neq; · ⁊ · s· e· erga· et· ex̄· e nob̄ in fi· qꝛ nō vicium furti purgat̄· ñ reſ furtiua redeat in ptatē dn̄i· ut· xiiij q· vi· ſi res aliena iſtd̄ ſatis pt̄ ꝯce di ⁊ h̄ h̄ pt̄ dici ꝙ ſimoiac⁹ nec etiā caracterē recipet· qꝛ ſimoniacus dꝫ renūtiare rei quā vicōſe ē adept⁹ · ꝯſtat ꝙ execucōi nō renūciat qꝛ ex ecucōꝫ nūq̄ habu it caracteri eñ nō pt̄ renūciaē vn̄ ſa tis vidꝛ ꝙ ñ recepit caracterē ñ velleſ dicē ꝙ recepiſſꝫ caracteris poſ ſeſſionē ſic fur dꝛ hre rem furtiuā· i· poſſeſſionē rei· tn̄ credibilius eſt vt dicat̄ ꝙ hꝫ caracterem· et ꝙ papa poſſit diſpenſaē· lꝫ ille nō renun ciet· nā ec̄ viciū furti pt̄ purgari re apud furē manente· ff· de vſuca· ſi fur· in p̄n· idem video in violento detētore· vt· ff· de p̄cario· ēre· §·

ꝯſam ñ executionē rei adepte renūtia uerit· ȷ̄· e· q· ſi quis neq;· h ¶ Vſurpa tū· i· ꝯt̄ rigorē factū· ar· C· de iu· do· vbi· i ¶ In nouaciaīs ȷ̄· q· vij · maximū· ⁊ · c· donat· ita et cū ſimoniacis eſt diſpenſandū vt iā hētis ·

k ¶ Minoribꝰ· nō eñ cū maioribꝰ hereſiarchis diſpenſat̄· vt ȷ̄· q· vij ·

l ¶ Qui aliorſum· quaſi diceret h̄ facit ad diſpenſationem· c· i·

m ¶ Cognoſcāt̄· ar· ꝙ ſi inſtrm̄ ſit falſū in aliq̄ pte· et alia pte veꝝ· vbi veꝝ ē debem⁹ illd̄ recipe· C· de trāſac· ſi ex falſ· ar· ꝯtra · ix· di·

OMnis· hēat· ſi ad ſacras· ꝯſi tn̄ iterata vnctiōe nō fuerit mutulat⁹· vt· ȷ̄· q· · vij· ſalubrimū· o ¶ Inuenit̄· ſi tn̄ illos ordies ſi moniace non receperit cum quibus diſpenſetur ⁊ cum quibus non· di cunt iſti verſus· ſiue bis ordo datur ſeu baptiſmus repetatur· vt cū tatur fidei ſtatus ordo petatur· vel ſi preſtetur ꝙ vtrumq; ſimon o peretur· vt diſpenſetur ſpes irrita prorſus habet̄· s· e· ſi quis·

ORdinacōes· p̄cō dato vl' retēto vl' ꝓmiſſo· C· d trāſac· tranſ actio· nā remittē eſt dare ex̄ d teſti· veniēs ȷ̄· ff· d hijs q̄ i frau · creditoꝝ· ſi pign⁹· Itē nunq̄d ſimonia eſt abrenuntiaē bn̄ſitio vt alij

SUnt· nō accipiant· ex̄ de ſimo· ⁊ ſi queſtiones· iulianus

¶ Deſcribēt· nō ē in iſaia id qd̄ ſeq̄tur ſ; i pſalmo· Iudica me dne· v· in quoꝝ· ꝯ ⁊ ſic vidꝛ ꝙ nō poſſum hīe ꝓ bn̄ficio vt h̄ ⁊· s·

p ¶ Ab obſeq̄o· · e· c· ꝓx· ar· ꝯt̄· x· i· q· ij· q̄cūq; ſuffragio· et· c· ca ritatē· licite etiā pt̄ q̄s ſperare vel appetē digtates· vt· lxxiiij· di· cō fuluit· lxi· di· q̄d ꝓderit· ex̄ d pac· cū p̄dē · ſo· h· dic̄ ſi directe habeat animum ad h̄ cum hīt ſimoniac⁹ eſt· viij· q· i· ſūt q̄daꝫ· ſ; tu dic ꝙ ſi dign⁹ ⁊ dignum exhibet hīcium nō ē ſimoniac⁹· vt h̄ ⁊ ex̄ d cl'i· non reſi· d cetero· al' · ſi indign⁹ ē vl' dign⁹ ⁊ indigne hūt ſimoniac⁹· eſt ⁊ h̄ notauit cū dixit hīitus indebite· ⁊ c· et lꝫ dign⁹ hīre poſſit non tn̄ h̄ ducē pt̄ in pactionē· nam illud ſimoniacuꝫ eſt ex̄ d pac· pactiones· Nullum g̊ mun⁹ dabit niſi illud alias fuiſſet daturus propter aliq̄s neceſſitates· vt ex̄· e· et ſi queſtiones· vel ñ det encenium aliqd̄ vt · ff· d of· ꝓcōſul'· l· ſolent· § · vl· ve ñ recipiat illud ad ſtipes templi· vt· · e· iudices· s ¶ Sꝫ ab oīni· vt alia pticularia ꝯphendēt· s· di· xix· ſi

romanorum·ſi ꝗ. xiiij·q·iij· putant ꝗ.e·q·iij·ſaluator· ꝯtra·xxxi·q
i·ꝙ ſi dormierit =ut ſi debite impendať non ita ſit·ut ꝗ.e·q·iij·ſal=
a ¶ Indebite· = uator·ꝛ exponit·ħ·indebite·cum indebite indig=
nus fuit ꝓ beneficio·alias non·ar·inſti·de ſoci·§·de illa·
b ¶ Gratia·s·xxiiij·di·qñ· =lꝫ valde dign9 ſit non tñ effrenata te
S I qs·coact9·ꝛ etiam = meritate ſꝫ trepida deliberatione debet
onus ſacer=
dotij ſbire·ut·s·
·e· non eſt putan
da·in fi·ꝛ·di·xiij·
nerui ·et·lxi·di·
miramur·
b ¶ Amore·ex ħ
collige omnē illū
eſſe ſimoniacuꝫ q̄
ductus amore ali
cui indigno bene
ficium ꝯfert ·ar·
eẋ de ſimo ·nemo
nā exq̄ fautor ter
cij nimiuꝫ fauoris
induč·multoma=
gis ipi9 q̄ ordina
tur·vľ expone ħ
ita ꝙ ceſſet iſte i
tellectus iniuſto
cordis amore ·id
eſt cupiditate et
ambitione·
c ¶ Comitatu·i·
ſeruitio·
f ¶ Fraudulēto·
fraudulentū ē mu
nus·cū dič ſe ali=
as voluiſſe hoc ei
dare·ut·eẋ·e·ꝛ ſi
qõnes·vel qñ al=
tera ps dicit ſe ex
pēnſas feciſſe ꝛ il
las petit ut cedat
beneficio· ut eẋ ď
pac ·cum ꝑdem·
g ¶ Nō ſponte·
ħ idez de quolibꝫ
crimine·ſꝫ ħ dicič
ad terrorē ꝛ nota
ꝙ dič ſponte · qꝛ
cogereť iuē ordi=
nem dimittē niſi
ſponte non valēt
ei ad ſalutem·
h ¶ Mors·ꝛ ħ ut
dixi in quolibꝫ cri
mine nō valet pe
nitentia ad ſalutē
niſi pſeuēt aio vſ
qꝫ in finē ď pe·di·
·i·§· hijs autorita
tibꝫ·ꝟ· Itez illud
iohannis·et lꝫ de
oīnibꝫ alijs crimi
nib9 poſſit qs pe
nitere ordine retē
to· ut·lxxxij·di·
ꝑſbr·l·di·de hijs·ħ nō·niſi renūciet ordini·eẋ de ſimo·tāta·unde non
videtur ꝙ ħ locū habeat ammonicō vel denūciacō ar·ꝯtra ꝗ.q·ulti·
D ·c·pꝫ·dic ut eẋ de accu: ſup hijs· = ꝗ.e·latorē·ꝯť ubi ꝑpa ad
E ordinationibꝫ·ſupplicationem·= ſupplicacōꝫ quorundā ordi=
nat quendā·ſꝫ diſtingue á aliqs petit ꝓ ſe á ali9 ꝓ ipo·ut·s·e·ordi
Q nationes·viij·q·i·§·hijs·vel dic ibi de carnali ħ de ſpirituali·
uibuſdaꝫ·C·ꝑmo dicit·ǧǧ·ſe dolere ꝙ in nonnulľ partibꝫ ne=
mo ꝓmoueť ad ſacꝝ ordinem ſine ꝯmodi datione.Secundo ꝓbat au
ctoritate dni ſimoniacos ipſo iure eſſe ſuſpenſos · Ultimo ꝓhibet ħ
fieri de cetero ꝛ ſtatuit penam in ꝯmittentes·
l ¶ Diu ſtare ·quo ad id in quo nunꝙ ſtetit·ſ·quo ad executionem·
ar·ff·de oſti·pec·id qď·ar·ꝯť·xxxij·q·ij·moiſes·
m ¶ Eoꝝ·ꝛ ita ſimoniaci eē occulti ipo iure ſunt ſuſpenſi·non tamē
vitandi ſūt·ſm quoſdā cum ꝓbari non pť eis ſimonia·vi·q·ij·ſi tm·
ſic exaudi·eẋ de ſimo·tanta·ꝛ·s·e·reperiuntur· =ſapit q̄ ſemel eſt in
n ¶ Paratior Qď noua teſta capit inueteata= buta recens ſuabit

Qui ǧ ſacros ordines tribuit tunc
ab omni munere manus excutit qñ
in diuinis rebꝫ non ſoluꝫ pecuniaꝫ nul
lam ſꝫ nec humanam ǧtiam reqrit
¶ Idem in regiſtro **Eternam**
damnationeꝫ inueniet qui quolibꝫ
munere ad ſacros ordines accedit
SI qs neqꝫ ſanctis pollens mo=
ribꝫ vel neqꝫ a clero ꝑplo qꝫ vo
cat9·vel pulſatione coactus impu=
denter criſti ſacerdotium iam qlibꝫ
facinorē pollut9 iniuſto cordis amo
re·vel ſordidis ꝑcibꝫ oris ſiue comi=
tatu ſiue manuali ſuitio ſiue frau=
dulento munuſc̄lo epalem ſeu ſacer
dotaleꝫ non lucro animaꝝ ſꝫ inanis
glorie auaricia fult9 digtatem ac=
ceperit ·ꝛ in vita ſua non ſponte re
liquerit·eumqꝫ in aſpera mors pñia
non inuenerit ꝓculdubio ineternuꝫ
peribit·¶ Unde· Idez gregori9 ſcri
bit iohanni corinthioꝝ epo·
Pro ordinationibꝫ nichil omnino
DE ordinationibꝫ **recipiatur·**
aliqd accipe ſb diſtricta inter=
dictione decreuim9· Oportet ǧ ut
neqꝫ per donum neqꝫ per gřam neqꝫ
ꝑ quorundaꝫ ſupplicationem aliqs
ad ſacros ordines ꝯſentias vel per=
mittas adduci ¶ Idez uniuꝫ epis
per ilerdaꝫ ꝓuintiaꝫ ꝯſtitutis·
Nec ꝑcio nec ǧtia vel ſupplicatione
aliq ad ſacros ordines accedant·
QUibuſdaꝫ narrantibꝫ agno=
ui ꝙ in illis partibꝫ nullus ad
ſacꝝ ordinem ſine ꝯmodi datione ꝑ
ueniat· Qď ſi ita eſt flens dico ge=
mens denuntio·qꝛ cum ſacerdotalis
ordo intꝰ ortꝰ occidit·foris qꝫ diu
ſtaē non poterit·Scim9 qppe ex e=
uangelio qď redemptor noſter per
ſemetipſum fecerit·qꝛ ingreſſus tē=
plū cathedras vendentiū colūbas e
uertit· Columbas eñ vendē eſt de
ſpū ſancto queꝫ de9 oñipotens ꝯſb
ſtantialem ſibi per impoſitioneꝫ ma
nuum hominibꝫ tribuit comodǔ tpa
le percipe·Ex q̄ ut prediximꝰ malo
iam euenire crediť· qꝛ q̄ in templo
dei columbas vendē preſumpſerunt
eoꝝ deo iudice cathedre ceciderūt·
Qui videlicet error in ſbditis ꝓpa=
gať cum augmento·Nam eoipo q̄
quiſqꝫ ad ſacꝝ ordinem perducitur
iam in ipſa ꝓuect9 ſui radice vicia
tus paratior eſt alijs venundare qď
emit·Et ubi eſt qď ſcriptum eſt·ǧ
tis accepiſtis gratis date·ꝛ cum ꝑ
mo ꝯtra ſanctam eccleſiam ſimoni=
aca hereſis ſit exorta·cur non per=
pendiť cur non caueť·qꝛ eum quem
cum ꝑcio qs ordinat ꝓuehendo a=
git ut heretic9 fiat· Ideoqꝫ hortam
ut vřm null9 denuo ħ fieri patiať·
Sꝫ neqꝫ gřa alicuius neqꝫ ſupplica
tione aliqs ad ſacros ordines aude
at ꝓmouē niſi eum quem vite meri
tum ꝛ actionis qlitas ad ħ eſſe dig
num monſtrauerit· nam ſi aliter fa
ctum ſenſerimus denuo diſtricta et
canonica illud noueritis ultione cō
peſci·¶ Item ſimachus·
Ad epiſcopalem honorem null9 per
NUll9 **ambitum accedat**
itaqꝫ ꝑ ambitū ad epaleꝫ ho=
norē ꝑmittať accedē·Nā cum ħ ex
ceſſus in laicali conuerſatione culpe
tur·quis dubitat quim religioſis et

ꝯdorē teſta diu·et eſt·ſi· in auť·ut iudices ſine quoq ſuffra·§·i·colľ
ij·ubi dř·dato eñ uno ꝑncipio illicito necē eſt eum q̄ donationem fa
cit plures manus circuire· =nales preces ꝓ aliquo digno porectas
o ¶ Et actiōis·ſꝫ argue cař= nō facē ſimoniam·Sec9 in pecunia·vľ
obſeqo que loco precij intercedē ſolent·qď nō faciunt preces· ut ꝗ.
e·q·v·c·vl·et lꝫ ꝓ digno porrecti facerent ſimoniaꝫ· tñ ꝓpter bona
merita adiuncta
digni ab hac ex=
cuſanť·ar· xxxij·
q·ij·qcqď·io·ſꝫ q̄
re minus omittiť
ſimonia in preci=
bus oblatis ꝓ di
gno ꝙ i pecunia·
rñdeo qa in preci
bus nil dat ď ſuo
ꝛ iō nullum intel
ligiť ibi eſſe ꝯmē
tium· Naꝫ perdē
ꝟba leue eſt ꝛ ita
nichil ꝑuenit ad
accipientē·ar·C·
de doñ·inť viꝝ ꝛ
ux·marit9·ff· de
doñ·ariſto·ſꝫ in a
lio caſu dať·ſꝫ eti
am ꝓ idigno ma
gis deteſtať eccle
ſia muneꝝ dacōꝫ
ꝙ precum effuſio
nem· vľ dic ꝙ ħ
dictio ñ non exci=
pit a ſupplicatio=
ne ſꝫ a ꝟbo ꝓmo
uere· ſic ponť·s·
di·xxxviij· ſedu=
lo·ꝟ·nouerint·
N Ull9· culpe
tur·ꝛ punia
tur pena·c·aureo
rum·ꝛ irrogetur
infamia q̄ petunt
digtatem aliquā
·ff· ad·l·iuľ·am
bitum·l·i·ꝗ.q·vij·
ſanctim9· ar·ꝯť·
·ff·de offi·ꝑtoris
barbarius·ſꝫ ſol=
uetur ꝗ.vi·q· ſi=
cut is·
q ¶ Religioſ·i·
clericis·ꝛ ꝑ ħ expo
ne illď c·xx·q·iij·
pñs·in fi·ar· gra
dū altiorē grauiꝰ
facē omiſſū·ut ꝗ.
xi q·iij·precipue
ar·ꝗ.xxv·q·i· nul
li ꝗ.viij·q·ij·iſtud
quidem·
G Stote· gra
ues·s·xxiiij·
di·quando·
P Ueri· pueri
dicunť ꝗ.decimumqrtum annum·eẋ de eta·et quali·indecorum·
t ¶ Uel pueri·i·neophiti·xlviij·di·ſicut·neophit9·
u ¶ Ad ſacros·nam minores ante decimumquartuꝫ annum bene poſ
ſunt accipere lꝫ non omnes·ꝛ ita intelligiť·lxxvij·di·c·iiij·qꝛ non aco
litatum poſſunt accipere·lxxvij·di·in ſinguľ·quid tamen ſi puer ordi
netur in ſacris ordinibꝫ· bene recipit caracterem cum poſſit recipere
minores ordines·ut in dicto·c·in ſinguľ·Sed nunquid tenetur ꝯtine=
re·ſic·ſi eſt doli capax·alias non·nam et voto et ſacramento ſe obli=
gare poteſt ſi eſt doli capax·ut eẋ de delic·pu·c·i·ſꝫ religioni non·ut
notaui·xxvij·q·ij·§·cum ǧ·xx·q·ij·c·ij·
x ¶ Ad ſacros·ſi tñ ordineť ordines ſuſcipiunt ſacros eē ſeptēnes·
y ¶ Quanto·s·di·xlviij·ſicut·nam caſum ꝛc·gerendoꝝ enim hono=
rum non ꝓmiſcua facultas eſt· non enim ꝑus gerere debet maiorem
honorem ꝙ minorem·ff·de mu·ꝛ honor·§·gerendoꝝ·
L Atorē·per interceſſioneꝫ·ſepe enim ꝑpa ad interceſſionē laicoꝝ
ordinat vel diſpenſat vel tolerat ·ut· xxviij·di· de ſiracuſane·

·l·di·clericos·lxiiij·di·ſalonitane· ꝯtuas ⁊ ex̃ de tp·or·cū in diſtribu
a ¶ Proficere·ex̃ de ma·⁊ ob·p̃ꝯ endis· ꝯiori·ſic·xi·q·iij·rogo·
F Iliū·mādaſtis·⁊ ita mādat minor ma
c ¶ Non hz·ſine ei⁹ licentia·lxiij·di·lr̃as·et q̃ ad hꝰ nil eſt ſpe ciale in eccīa romana·vt ⁊̃·xxi·q·ij·c·i·⁊·lxx·di·ſanctorum·ordinati a papa·lz inē alios digni honore ſint·ſbſunt eñ epis·ex̃ de maio·et obe

poſ·cū eccīa·ex̃ de pſcrip·auditis·io·ſʒ certe nō fallit qꝛ iura in corporalia q̃ſi poſſident et interdicta ꝓ eis poſſeſſoria ꝯſtituta ſunt·vt·ff·de ſuit·quotiēs·ƀ· ꝯpus non eſt mod⁹·⁊c̃·x·q·iij·quia cognoui
l ¶ Ex uſu nam tē ꝯ mus·niſi forte cui⁹ non extat memoria·ff·de aqua quoti·⁊ eſti·hꝰ iur̃·ex̃ de v̇·ſig·abbate·
m ¶ Eccīaſticā·nam iuſta de cā hn pt ab eis auxiliū peté·ex̃ ꝯcenſi·

deo ſuientibus incutiat opprobrium

E Item greg· ¶ De eodem
Stote ergo precipue in ordinatiōe ſolliciti ⁊ ad ſacros ordines niſi pro- uectiores etate et mundos corpore nullatenus admittatis·eorum eñ qui in ſacro ordine ſunt collocandi prius vitā moreſq; diſcutite· vt dignos huic officio adhibē poſſitis·non vobis potentia aut ſupplicatio quorumlibet ſbrepat pſonarum· Cū igitur de hijs tractare necē eſt graues expertoſq; viros ꝯſilij vr̃i adhibete participes et cū eis ꝯmuni hꝰ deliberatione penſate ¶ Item columbo epo·

Neq; fauore neq; venalitate ad ſacros ordines quiſq̃ promoueatur·

N Veri ad ſacros ordines nullaten⁹ admittant̃· ne tāto periculoſi⁹ cadant quanto citi⁹ ꝯſcendere ad altiora feſtināt· nulla fit in ordinatione venalitas· potentia vel ſupplicatio perſonarum nichil aduſus hꝰ que ꝓhibem⁹ obtineat Nam procul dubio deus offenditur ſi ad ſacros ordines quiſq̃ non ex merito ſed ex fauore qꝺ abſit aut venalitate ꝓuehit̃· ¶ Econtra idem gregori⁹ quibuſdam ſupplicantibꝰ vnum acolitum ⁊ alterum diaconum legitur ordinaſſe ſicut ipſe ſcribit petro epiſcopo corſice inter cetera·

Epo interueniēte ꝯpa quedā acolitum ordinauit

L Atorem pn̄tium p interceſſiōnem vr̄e ſanctitatis acolitū fecim⁹ quē ad obſequia tua retranſmiſimus· vt ſi in lucrandis animabꝰ amplius ſuierit ꝓficē ampli⁹ poſſit ¶ Idem elie pſbro ⁊ abbati

Quiſquis in romana eccleſia ſacrum ordinem acceperit vlterius ab ea egredi non poterit·

E Iliū vr̄m epiphaniū mandaſtis vt ad ſacrum ordinē ꝓmouē deberem⁹ vobiſq; tranſmittē· Sz i vno nos audiuim⁹ i altero minime potuimus audire· Diacon⁹ q̃dez factus eſt·ſed quiſquis ſemel in hac eccleſia ſacrum ordinem accepit·egrediendi ex ea vlterius licentiam non hz· Si vero vidē vos non potui·hac ex re ꝯſolationem habeo qꝛ in filio vr̄o requieſco· ¶ Non itaq; quorumlibet p̄cibꝰ ordinationes facte falſe diiudicant̃·ſz hee demum que precibus ordinandi vel ei⁹ amici non ſpirituali ſed carnali affectu porrecte fuerint·cum alias future non eſſent q̃s non caritas interueniens ſz ambitio ſupplicans quorumlibet extorquet ¶ Non ſolum autem clericos cuiuſlibet epi ſumm⁹ pontifex in eccleſia romana valet ordinare·verum etiam oportunitate exigente monachos ⁊ quoſcumq; clericos ꝯuocare pt ⁊ inuitare· ¶ Vnde nicola⁹ pa-

P pa ¶ De eodem
Er p̄ncipalem beatorum apl̄orum petri ⁊ pauli poteſtatem·⁊ ius habemus non ſolum in mōchos verum etiā in quoſlibet clericos de q̄cumq; dioceſi cum neceſſe fuerit ad nos ꝯuocare atq; eccīaſticis exigentibus oportunitatibꝰ inuitare· ¶ Quolibz g̊ munere interueniente falſa diiudicat̃ ordinatio· Sicut autem precio interueniente ſacri ordines non ſunt tribuendi·ita nec reſtituendi· vt eñ ait beat⁹ ambroſi⁹·ſacri ordines non ſunt p̄cio emendi nec redimendi ¶ Hinc etiam gregori⁹ ſeptim⁹ ait

Precio interueniente ſacerdotale officiū nō reſtituat̃·

N Vll⁹ eps ꝯuamen ſeu ſuile ſuicium ex vſu ꝯtra eccīaſticam normam abbatibꝰ ſeu clericis ſuis imponat·vel interdictum ſacerdotale officium precio interueniente reſtituat·qꝺ ſi fecerit ſui officij periculum ſubeat· ¶ Qui autem ideo pecuniā accipiunt·vt ordinandis ſacros ordines nō tribuāt vel vt canonice electioni aſſenſum nō p̄beant·aut eccleſijs edificandis vel ꝯſecrandis lapidem bn̄dictum vel ꝯſecrationem ſbtrahant multis argumētis accepte pecunie rei ⁊ infames eſſe ꝓbantur
¶ Ait enim paſchalis ſecundus

p tuas·ff·de albo ſcrib·l·vlti·et p̄ſerunt̃ eis tm̄ qui ſunt eiuſdem ordinis·ff·e·l·i· et ab epo pt deponi ordinatus a papa·
b ¶ Nō itaq;·ordinati·⁊ ita aliq̃s ꝓ ſe pt dignas offerre p̄ces·qꝺ·h·non concedit·in q̃ non credo eum benedicē qꝛ multos ꝯdemnat·ar·pro iohāne·xiiij·q·v·non ſane·xv·q·i·reuertimini·
P Er p̄ncipa lē·hꝰ·c·ha· bes·xi·q·iij·c·ul·
f ¶ Poteſtatem· hꝰ idem pt eps·ij·q·vij·cum paſtoris·ex̃ de cleri·nō reſi·de cetero·
g ¶ Redimendi· ex̃ de ſimo·q̃relā·
N Vll⁹· ſuile ſuicium·vocat angariam vel per angariam qꝺ lex vocat ſōte ſordidum mun⁹·xvi·q·i·ꝯ·nouarum·in lege placet·
i ¶ Ex vſu·i·nō aſſueſcat·vel·
k ¶ Ex vſu·i·p̄ter id qꝺ actenuſ ē ꝯſtitutū rōne p̄ſcriptionis vt angarias ſacerdotibuſ non imponat·cū eñ de aliq̃ rerum p̄ſcriptione agitur inſpiciendum eſt vtrum ꝯūi iure talia a talibꝰ poſſideri valeant·nec ne·p̄mo caſu ſola longe vſurpationis et detentione currit p̄ſcptio·vt·xvi·q·iij·et·iiij·p totum·ſaluo eo q̄ de limitibꝰ dr·vt·cā·e·q·e·licz·⁊·c·inter memoratos·ſcḋo caſu ñ currit preſcripcō·preſcriptio enim ius aduocat creatum·nouum autē nō credat·vt·xxxiij·q·v·qꝺ do·⁊ di·c·ꝯſ·morem·et·di·xciij·illud autem·⁊·xvi·q·i·c·vl·⁊·q·iij·ꝯ·pt etiam·⁊·q·vij·decimas·⁊ ⁊̃·e·q·iij·queſitum·in hijs omnibꝰ et in alijs infinitis caſibus p̄ſcriptio euaneſcit qꝛ non eſt ꝓditum ius ꝯūe ſcriptū vel ñ ſcriptum q̃ tales talia valeāt poſſidere·io·fa·hꝰ regula fallit ex̃ de cauſa

cū aplis·et ſic nō ē ꝯſ̃·xviij·q·vl·ſuicium·qꝛ illud intelligitur de licitis hꝰ de illicitis
n ¶ Reſtituat·nec abſoluē pt ꝓ precio ñ ſit ꝯſuetudo ex̃ de ſimo·nemo·nec reconciliare·vt ex̃ de ſimo·nemo·ſʒ nūq̃d ipi clerico lz redimere cum iniuſte ſuſpenſus eſt·videt̃ q̄ non·s·ꝓx·ꝯ·in fi·ex̃ de ſimo·matheus·ar·ꝯ·ſ·q̄ redimere poſſit ius ſuum ⁊ vexationem ſuam ⁊̃·q·iij·queſitum·ex̃ de vſur̃·c·i·ex̃ de ſimo·dilectus·dic vt ibi·immo ⁊ ſi qꝺ dederit repetē poterit·C·de con di·ob tur·cām q̄ cuitādi·q̃dam dicunt q̄ nō poteſt aliq̃ caſu redimē·alij contra cum·ſ·iniuſte ſuſpendit̃·hꝰ·no·xvi·q·vij·decimas·iij·

o ¶ Qui aūt·tractauit·M queſtionem iſtam affirmatiue nūc vult eam tractaē negatiue·vtrum·ſ·ſit ſimonia daē pecuniam vt non ordinetur q̃s ſʒ quoniam non habuit capl̃in induxit leges q̃ i hꝰ faciunt ad ꝓpoſitum vbi in eis aliq̃d dicitur negatiue·q̄ autem hꝰ ſit ſimoniacum habetur extra de ſimo·nemo·in fi·
p ¶ Infames·ee ſimoniaci large·extra de ſimo·nemo·ar·contra·C·de in of·teſta·ſi quando·alij contra ꝓpter deſcriptionem ſimonie·ſed mortaliter peccant·⁊̃·e·q·iij·vendentes·lau·ſed certe ſunt ſimoniaci vt dicit illa decē·nemo·io·

ſacrilegi ſunt iudicandi q̃ eccleſias dei non ꝑmittunt regulariť ordīari

Sunt quidam q̃ vel violentia vel fauore non permittunt eccleſias regulariter ordinari. hos etiam decernimus vt ſacrilegos iudicandos. ¶ Codice. libro nono ad legē iuliam repetundaꝝ. Impatores g̃tianꝰ valētinianꝰ ⁊ theodoſiꝰ

Iudemꝰ ⁊ hortam̄ vt ſi q̃s forte honoratoꝝ decurionum poſſeſſoꝝ. poſtremo etiaꝫ colonorum a cuiuſlibet ordinis iudice fuerit aliq̃ ratione ↄcuſſus. ſi q̃s ſcit venalem d̾ iure fuiſſe ſententiam. ſi q̃s penaꝫ vł precio remiſſam vel vicio cupiditatis ingeſtaꝫ. ſi q̃s poſtremo q̃cunq̃ de cauſa improbum iudicem potuerit approbare is vel adminiſtrante eo vel poſt amminiſtrationem depoſitam in publicum ꝓdeat crimen deferat. delatū approbet cū ꝓbauerit victoriam reportaturꝰ ⁊ gloriam. ¶ Iteꝫ in digeſtis. ti. d̾ calumnia

In eū q̃. ¶ Vlpianꝰ doribꝰ vt calumnie cā negociū faceret vł non faceret pecuniā accepiſſe dr̄ intē annū vtilē in q̃druplū eiꝰ pecunie quā accepiſſe dr̄ poſt annuꝫ in ſimplum in factum actio cōpetit. ¶ Ibidem libro xlvij. titulo de ↄcuſſione. ¶ Marcellus.

Concuſſionis iudiciū publicū nō ē. ſꝫ ſi ideo pecuniā q̃s accepit ꝙ crimen minatꝰ ſit poterit iudiciū publicum eſſe ex ſenatus ↄſultis quibꝰ pena legis cornelie teneri iubenť. q̃ in accuſationeꝫ innocentiuꝫ coierunt quiue ob accuſandum vel non accuſandū denunciandū vel nō denunciandum teſtimonium pecuniam acceperint ¶ Ibideꝫ li. q̃dragesimoſeptimo ad legeꝫ iuliaꝫ repetundaꝝ. ¶ Marcellus.

Lege iulia repetundaꝝ teneť q̃ cū aliquā ꝑtāteꝫ haberet pecuniam ob iudicandū vel non iudicādū decernēdūue accepit ¶ Venuleiꝰ Vel q̃ magis vel minꝰ q̃d ex officio ſuo faceret. ¶ Idem.

Eadē lege teneť q̃ ob denūtiādū vł nō d̾nūciādū teſtimonium pecuiaꝫ acceperint ¶ Lege iulia repetūdaꝝ caueť. ne q̃s ob militeꝫ legendū mittēdūue es accipiat neue q̃s ob ſententiaꝫ in ſenatu ↄſilioue publico dicēdaꝫ pecuniā accipiat vel ob accuſandum vel non accuſandum. ¶ Marcellꝰ. ibidem

Lex iulia de repetundis ꝑcipit. ne quis ob iudicem arbitrumue dādum mutandumue iubendumue neue ob nō dandū vł nō mutandū nō iubendum neue ob litem eſtiſtandā iudiciumue capitis pecunieue faciēdum vel non faciendum aliq̃d acceperit. hodie ex lege repetundaꝝ ex̄ ordinem puniunť ⁊ plerumq̃ vel exilio puniuntur vel etiam durius prout admiſerint. Hac lege damnatꝰ teſtimonium publice dare. aut iudex eſſe poſtulareue prohibetur.

Q Π

Sequitur ſecunda queſtio qua queritur an pro ingreſſu monaſterij pecunia ſit exigēda vel exacta perſoluenda. ¶ Hoc vtrūq̃ licite fieri vtriuſq̃ teſtamēti ſerie ↄprobať. Legiť enim in primo regum libro. ꝙ anna detulit ſecum ſamueleꝫ poſtq̃ ablactatꝰ fuerat in tribus vitulis ⁊ tribꝰ modijs farine ⁊ āphora vini ad domuꝫ dn̄i in ſilo. In actibꝰ vero apl̄oꝝ legitur. q̃d multitudinis credentiuꝫ erat cor vnum ⁊ anima vna nec aliq̃d eoꝝ que poſſidebant quiſq̃ ꝓpꝛium eſſe dicebat ſed erant illis om̄ia omunia ⁊ ſinguli vendebant predia ſua et ponebant ꝑcia eoꝝ an̄ pedes apl̄oꝝ. quoꝝ vnꝰ nomine ananias. dum partem ſibi reſeruaret cum vxore ſua ſaphira. ſententia maledictionis accepta ante pedes apl̄orum

Sunt q̃daꝫ ſacrilegos. ⁊ ſimoniacos. alias non facit ad ꝓpoſitum ſꝫ. ꝙ ſit ſacrilegiū ſic ꝓbať. ſi enim ille q̃ frangit emmunitateꝫ eccleſie vel qui aliquid inde eripit ſacrilegꝰ iudicatur. multo fortiꝰ qui facit ne eccleſia ordinetur vel ne ordines tribuanť vel impediať alicuius electio vel ꝓmotio. vt. xvij. q. iiij. ſi quis. et. s. ꝓx. §.

Iudemꝰ. ad h̾ inducit has leges vt oſtendat pari pena mulctantos q̃ precio inducti impediūt fieri q̃d de iure fieri debet. ⁊ q̃ faciunt q̃d de iure fieri non debet.

c ¶ Hortam̄. forte ſe tpat ne videatur quē iubē accuſaē inuituꝫ. C. ut nemo iuitꝰ. ⁊c̄

d ¶ Miniſtrāte. ſi is tal' ſit quē in ius vocari lꝫ. ſm̄. ruf. ſꝫ ↄꝰ. ij. q. i. ꝓhibenť. ſo. et illud de maioribus ingrātibꝰ h̾ d̾ minoribꝰ. ar. ff. de in iur. nec ingratꝰ. et de in ius vo. l. ij vel h̾ de perpetuo iudice. ar. ff. de rebꝰ cred. ꝑſi. dis. ⁊. l. ꝑce denti. et in aut. ut differē. iud. §. ſi tamē coll'. ix. ⁊ h̾ ne crimen eiꝰ multū remāeat. illō d̾ tpali. vł h̾ cū peccauit in ipa adminiſtratione. ibi d̾ eo q̃ ex̄ adminiſtrationem ↄmiſit. ff. d̾ iud. l. ij. §. legatis. in aut. ut iudic. ſine quoquaꝫ ſuffra. §. ſi q̃s aūt coll'. iij.

e ¶ Reportaturus. reportabit enim q̃druplum .ſ. l. ꝓx. xij. q. ij. cū deuotiſſimam.

Intē cū intē annū utilē. i ꝑncipio pꝰ ↄtinuꝫ ff. d̾ calum. annꝰ.

g ¶ In q̃druplū. in q̃ ↄtineť rei ꝑſecutio vt tm̄ triplum ſit pena. vt. ff. e. l. in heredem. §. ſi. et h̾ eſt verum cum ipe ideꝫ dat. naꝫ ſi aliꝰ daret ꝓ eo totuꝫ q̃druplū eſt pena. qꝛ ille q̃ dedit repetit pecuniā quā dedit. ff. e. l. ſi q̃s ab alio. huius autem q̃drupli medietas dabitur fiſco et medietas ſpoliato.

h ¶ Cōpetit. nō ei qui dedit cum turpiter dederit ſi ei ad cuius leſionem data eſt. vt. ff. de calum. gn̄aliter. §. illud erit.

Concuſſionis ↄcuſſ. l. i. et. ij.

k ¶ Publicum. ↄcrimen ↄcuſſionis eſt cum q̃s minať alicui. vt niſi ita vel ita faciat .ſ. xxiij. q. i. militare. ff. de cōcuſſ. id eſt ordinarium. et h̾ ſemp. vł nō ē publicū niſi cum q̃s pecuniā extorſerit. ⁊ h̾ eſt q̃d ſequitur. ſꝫ ſi reo. publicum eſt ad cuiꝰ accuſationem admittiť quilibet d̾ populo niſi infamis ſit. inſti. de pu. iud. circa princi.

l ¶ Conſultis. voluſiano ⁊ libidiano. et. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. ff. ad. l. iuli. de vi. ꝑua. ex ſenatus ↄſul.

m ¶ Cornelie. cuiꝰ pena in libero homine eſt deportatio. in ſeruo vltimum ſupplicium. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. §. vlti.

n ¶ Innocentiū. ſecꝰ ſi nocentium. xvi. q. vij. ſane.

Lege teneť. qꝛ reddit q̃druplū ⁊ infamis efficitur. ff. e. l. eadem. §. i. h̾ crimen. etiam ex̄ ordinem puniť. vt. ff. e. l. §. vlti.

p ¶ Legendū. i. eligendum vt eligatur qui non debet vel ↄtrarium

q ¶ Obmittendum. vt mittatur in legationeꝫ qui non eſt mittendꝰ vel non mittať q̃ eſt mittendus.

Lex iulia. dādū. puta ad ꝓbandos fideiuſſores vel loco iudicis recuſati.

s ¶ Eſtimandamue. ne. ſ. eſtimet litē maioris vel minoris ꝓ pecunia q̃d q̃nq̃ facē tenetur. ff. ad. l. aquil'. l. ꝓinde. §. notandum.

Q̃ō. ij.

Sequitur. hec queſtio nō hꝫ queſtionem ex̄ de ſimo. cum. in eccleſie. meliꝰ ex̄. e. veniens et ex̄. e. q̄m ſimoniaca. vn̄ nec an̄ nec pꝰ poterit peti aliq̃d ut. s. q. i. eos q̃ et .ſ. e. q. iij. ſi q̃s ꝑbendas. niſi forte monaſterium ita eſſet tenue ꝙ n̄ poſſet ei ꝓuidē tunc enim bn̄ poſſet ei dici. nec eſſꝫ ſimonia. bn̄ recipemꝰ et ſi haberemus poſſeſſiones vnde poſſes ſuſtentari ar. .ſ. e ſi quis ꝓpt. h̾ tamen videtur reprobare illa ↄſtitutio quoniam ſimoniaca ꝙ ꝑtextu paupꝛtatis poſſit peti pecunia. io. qu cq̃d dicatio. ſi ſic dicant ſimonia eſt. vt videť dicē dec. expreſſe ex̄ d̾ ſimo. q̄m ſimoniaca. h.

u ¶ Multitudinis. xij. q. i. c. ij.

x ¶ Aliter. h̾ non eſt veꝝ ſꝫ allegando hoc dicit.

y ¶ Sponte. quod licet. xix. q. iij. ſi qua mulier.

z ¶ Ex parte. ar. ꝙ non debeat quis communicata reuocare. de pe. di. iij. ſunt plures. xvij. q. iiij. ſunt qui opes.

P Lacuit·ex debito·ar·s·q·i·placuit·ij·ꝙ·e·q·iiij·eccleſia·s·e·q·i·ſtatuim⁹·ꝙ·xviij·q·ij·eleutheri⁹·ɔtra·ſo·ibi·

b ¶ Aliqd·aliud a ɔuiuio vel ꝓcuratione·in auten·de man·ꝑncip·§·illud·in aut·vt nulli iudic·§·nulli·ſʒ illam bene exigit ex̄ de ſimo·cū ſit·alia nō dʒ exigē·ſʒ ſponte oblata recipe poteſt·vel pt̄ dici ꝙ illa que ɔſueuit recipe ꝓ ꝓcuracōe exigere poteſt q̄ſi ꝓ labore·ar·xij·q·ij·caritatē·vbi hꝰ diu obtinuit·xviij·q·ſi·ſeruicium·

c ¶ Niſi añ dotē·imo nec ꝑmariū lapidem ponē debuit·vt ꝙ·de con·di·i·nemo in aut·vt determinatus ſit numerus clericorum·§·inueſtigantes igitur·ꝙ·xvi·q·vi·pie·ꝛ·c·frigentius·ſʒ hꝰ omiſſum fuit·ꝛ iō eſt inſtaurandū·vel iam dedeāt ꝑus ſed hꝰ debet facere inſtrumentum·vnde ſi dotem non dediſſet ꝑus nunc eſt ɔpellendus qui fecit di pomi primarium lapidem·ſicut in eo qui ꝓmiſit rei publice pecuniam dare·ff·de poll·l·i·

d ¶ Eoꝝ·pluribꝰ ꝙ ſufficere dʒ eccleſia·vt·vij·q·i·illud·ꝛ de·ɔ·di·i·hꝰ quoqʒ·

e ¶ Qui ibidem·ar·ɔtra clericos qui alibi q̄ in eccleſia ſua morant·s·di·xxxvij·de quibuſdam·ɔtra·ꝙ·xvi·q·i·generaliter·xij·q·ij·conceſſo·

Q Vam pio·q̄ dā petebāt ab alijs vt darēt eis abbatē illoꝝ·ſed hoc illi nolebant gratis cum eſſet eis vtilis·et hꝰ eſt conſultatio an eis liceret aliquid dare·

f ¶ Reſponſū·nō dubitauit papa q̄d iur̄ eſſet in queſtione ſed ironice hoc dicit·

h ¶ Anxium·q̄a dubitatis vtrum ad dei cultum q̄ſpiam interuentu muneris prouocādus ſit·ſed non ē dubitandum ex̄ dꝰ ſimo·et ſi queſtiones·

i ¶ Interuētu·ꝙ·xxiij·q·iiij·debet ar·ɔtra·s·xlv·di·qui ſincera·ſʒ non prohiberi videt̄ niſi pactio·nam et dando ꝛ honorādo ꝛ loquendo poſſum⁹ blandiri infidelibꝰ vt ɔuertant̄·h·ſʒ tu dic ſimoniacum ſi pagano vel heretico det̄ vt criſtian⁹ fiat·ar·ex̄ de ſimo·

ceciderit mortu⁹·Hinc liq̄do apparet ꝙ ingreſſuri mōſterium ſua debent offerre rectorib⁹·nec alit̄ ſunt recipiendi ñ ſua obtulerint·Sed aliud eſt ſua ſponte offerre aliud exacta perſoluē·Anna mr̄ ſamuelis non exacta neqʒ petita·ſʒ ſponte munera ſacerdotibus obtulit·credentes ſua ſponte offerebant apl̄is vt indigentium neccitatib⁹ deſeruirent que inſtante perſecutione infidelium eis poſſidē non licebat Ananias q̄ʒ non ideo damnatus eſt qꝛ ſua nollet offerre·ſʒ qꝛ ſpiritui ſancto mentitus precia eoꝝ que apl̄is obtulerat ex parte fraudabat·Non ꝙ hijs auctoritatibus permittit̄ rectorib⁹ ab ingreſſuris aliq̄d exigē·Sʒ ſponte oblata ſuſcipere·qꝛ illud damnabile eſt hꝰ vero minime ¶ Vnde in bracarenſi ɔcilio legit̄ ſecundo·

Pro dedicandis eccleſijs nichil omnino exigatur·

P Lacuit vt quotiens ab aliq̄ fidelium ad ɔſecrandas ecc̄ias epi inuitant̄·non q̄ſi ex debito mun⁹ aliqd a fundatoē exigat̄·ſʒ ſi ipſe quidem aliq̄d ex ſuo voto obtulerit nō reſpuat̄·Si vero ā paupertas illum aut neceſſitas retinet nichil exigat̄ ab illo·hꝰ tamen vnuſq̄ſqʒ epoꝝ meminerit vt non ꝑus dedicet ecc̄iam niſi ante dotem baſilice ꝛ obſeq̄um ipſi⁹ per donationē cartule confirmatam accipiat Naʒ non leuis culpa eſt iſta temeritas ſi ſine luminarijs vel ſine ſubſtantiali ſuſtentatione eoꝝ q̄ ibidem ſeruituri ſunt tanq̄ domus ꝑuata ɔſecretur eccleſia·

¶ Idē bonifaci⁹ vrbis rome eps ſcribit vniūſis carolitane ecc̄ie cenobitis·

Ab hijs qui ad conuerſionē accedunt nil eſt exigendū nec precio aliquis ad ɔuerſionem eſt inuitandus·

Q Vam pio mentis affectu fr̄es cariſſimi vr̄e deſtitutioni rēna ɔpatiat̄ eccleſia vob fortaſſe eſt incognitum ſʒ ɔgnitori omnium non incognitum habetur·

querelam ſed videtur ɔtra ꝙ cum me poſſum pecunia redimē·vt de pe·di·i·medicina·videtur ꝙ in alium poſſim·et ſilueſter promiſit omnibus munera qui vellent baptizari·

k ¶ Alimenta·que dabant apoſtoli pauperibꝰ ɔuerſis·s·verſus pri·queſtionis·v·ſed illud·

l ¶ In concinne·quia non ɔpetit oppoſitio·

Dubitationi autem vr̄e qd idoneū dem⁹ rn̄ſum·deum teſtificoꝛ·ipa q̄ʒ me dubitatio reddit anxium ꝛ ineptum·Nunq̄ eñ legim⁹ domini diſcipulos vel eoꝝ miniſterio ɔūſos quempiam ad dei cultum aliq̄ muneris interuentu ꝓuocaſſe·ñ forte de pauperꝝ alimento q̄s inconcinne ꝓponat quoꝝ nulli cuiuſcunqʒ ꝓfeſſionis eſſet victualia negabant̄ Scimus equidem ꝙ omne datum optimum ꝛ omne donum perfectum deſurſum eſt a q̄ bone voluntatis donum accipit q̄ ſancto deliberationis arbitrio ꝙtis deo ſeruire diſponit·Reſtat ꝙ ut q̄ ꝑ aliq̄ eccleſie ſuſceptione munus accipit dei donum qd a patre luminum deſcendere debuit vendat·munus autem largiens importun⁹ emat·q̄d autem de dīni doni venditorib⁹ vel emptorib⁹ conſeq̄tur ɔcludi neceſſe non eſt Cauete ꝙ fratres q̄ ſit ambiguum ꝙ expetiſtis·ɔſilium·Nō q̄dem ſm vr̄e voluntatis ꝓpoſitum nulla inuenim⁹ ratione ɔfirmatum·veruntamen ſi vr̄e voluntati a dō ē oportun⁹ quē petiſtis dum tamen omnis abſit pactio omnis ceſſet ɔuentio·nullaqʒ vr̄e eccleſie fiat diſtractio accedat ꝙtis dō ſuire incipiat ſuiqʒ regiminis deuotum geſtet obſequium·at poſtmodum vos q̄ſi ſubſidij gratia aliq̄ ſue eccleſie munera largiri fratrum ſolatio romana permittit eccleſia·¶ Vrbanus papa·

N Vllus abbas ꝑcium ſumē vel exigē ab eis q̄ ad ɔuerſionem veniunt aliq̄ pacti obſeruatione vel occaſione preſumat·Regulam antiq̄ ſequens nulli unq̄ aliq̄d de ordinationibus omnino accipiendum eſſe ɔſtituo·neqʒ ex datione pallij neqʒ ex donatiōe cartaꝝ·neqʒ ex ea quā per noua ambitionem ſimulatio inuenit·appellatione paſtelli·qꝛ enim in ordinando epo pontifex manum imponit·euangelicam lectionem miniſter legit·confirmationis autem

m ¶ Quoꝝ·i·q̄a eorum·

n ¶ Negabat̄·ar·ꝙ anathematizato debet dari elimoſina·s·di·xlij·q̄eſcam⁹·xi·q·iij·quoniam·xxiij·q·iiij·debʒ ɔt̄·ſed illud dꝰ iam cātholico·xvi·q·i·ſi cupis·ſed ɔtra·v·q·v·c·ij·

o ¶ Pactio·non remouet̄ ñ pactio inhoneſta·nam honeſta non remouetur·ar·xxiij·di·quanq̄·s·di·c·in ea ſinodo·ar·xviij·q·ij·eleutherius·ex̄ de ꝑb·ſignificatū·xvij·q·vij·per laicos·s·di·lix·hꝰ ad nos·vij·q·i·c·mutationes·hꝰ·no·viij·q·iij·in ſumma·

p ¶ Cōuentio·nomen ɔuentionis ē gnāle·ff·de pac·l·i·§·ij·

q ¶ Poſtmodū·ar·ꝙ lʒ poſt qd ñ lʒ ante·vt·ꝙ·viij·q·iij·talia·ꝛ·c·artald⁹·ar·ꝙ nō licet añ nec poſt·vt·s·e·q·i·eos·ꝛ quodlibet ante qd non poſt vt·s·di·iiij·in iſtis·et ij·q·vi·quoč epiſcopi·ꝛ·viij·q·ij·dilectiſſim⁹·s·e·q·i·eos ɔt̄·ſo·ibi ex pactione·datū fuit quicquid datum fuit·hꝰ vero ex mera libertate vel gratia ſubſidij ɔcedit̄·ad hoc extra de ſimo·et ſi queſtiones·

r ¶ Subſidij·vt̄ honoris·vt·ꝙ·e·q·iij·ex multis·ff·man·ſi remunerādi·ꝛ certe hoc caſu idē eſt ante ꝛ poſt ſed hoc ſit hꝰ ꝓpter preſumptionem vitandam·et hꝰ ſoluit contra·s·e·q·i·eos·ſed ex quo ambitio preceſſit et petitio pecunie·certa nichil etiam poſt vel gratia ſubſidij debuerunt percipere·ar·ꝙ·e·ſicut epiſcopum·in ſi·a ɔtrario ſenſu·

Sicut miniſter .i. archidiaconꝰ cum examinat vocando ordinandos .xxiiij. di. quando. b ¶ Vocem .i. lectionem euangelicam. ex̄ de ſimo. c. i. ſ. c. ꝓx. §. regulam. ⁊ ar. ſ. ꝓx. ſuperiori palea. c ¶ Calamū .i. ſcripturā quā ordinatꝰ recipit ab ordinatore ne dubitetur de eiꝰ ordinatione. vt. ꝗ. ij. q. i. legū h̄ olim. h. vel h̄ intellige cū habet ſalarium de publico. vel dic ꝙ in collatione ordinis non eſt diſtinguendum an habeat ſalarium de publico vl' nō nam dic̄ ꝙ in collacōe ordinis nec ꝓ labore nec pro carta debeat aliquid accipere. ſ; epūs ꝓcuret. ita vt ſine muneris alicuius acceptiōe ſcribatur. nec tenet lex in autē. d' ſanctis epiſcopis .§. quarto. d ¶ ambigentiſ. vbi em̄ cā nō adeſt viciū nō imputatur. lix. di. hijs omnibus. e ¶ Conūſationem .i. fidez ⁊ cultum dei. lxi. di. §. hijs omnibus. f ¶ Opponit̄. ad id ꝙ dixit nichil exigendum ab ingreſſuris. q̄ſi diceret indifferenter om̄es debent ſuſcipi vt paſcantur de reb; ecc̄ie exceptis talib; de q̄bꝰ loquitur in ſequentib; ca. g ¶ Honora. que dn̄t ſūptib; ecc̄ie ſuſtentari. et vidua q̄nq; d' que nondum viꝝ habuit. vt. ff. de v. ſig. malum. §. viduam. h ¶ Viduas .i. que ſicut a viris ita ⁊ a rebus et amore mundi ſunt deſtitute. i ¶ Non recipiātur. ut ſuſtentent̄ ſumptibus eccleſie ſi ſua darēt eccleſie. xij. q. i. illis. xlij. di. §. i. ſ. di. xlvij. ſicut. k ¶ Sufficiat. ar. ꝙ non tenean̄t canonici recipe aliquem vltra q̄ꝫ facultates ſufficiāt de ꝯ. di. i. omnes. ex̄ de inſti. c. i. l Clericos. ps eſt illiꝰ. ca. ꝗ. xvi. q. i. c. qm̄. m ¶ Accipiūt. et in alios vſus ꝯūtunt. ⁊ ſic intellige ſeq̄ntia. c. cū ſcz male diſpenſant ꝗ. xij. q. i. illi qui n ¶ Sacrilegium. ar. ꝙ ſtipendia eccl'aſtica non ſūt dāda hijs q̄bus ꝓpa ſufficiunt. vt. xij. q. i. illi q̄. ar. ex̄ de ſimo. cum ſit romana. nec vlla eccl'aſtica ar. ꝯ̄. xij. q. ij. caritate. ⁊. ff. de reg. iur. ꝑm natu

eiꝰ ep̄ſtam notariꝰ ſcribit. ¶ Item gregorius in regiſtro.

ab ordinato non deb; aliq̄d exigi ſ; voluntarie oblata ſuſcipere licet.

Sicut epm non decz manū quā imponit vendē. ita miniſter vl' notariꝰ non dz in ordinatione eius vocez ſuā vel calamū venundaē. Is aūt q̄ ordinatꝰ fuerit ſi nō ex pacto neq; exactꝰ ac petitꝰ pꝰ acceptas cartas ⁊ pallium offerre aliq̄d cuilibet ex clero g̅tie tm̄modo cauſa voluerit. h̄ accipi nullomō ꝓhibemꝰ. quia eius oblatio nullam culpe maculam ingerit que non ex ambientis petitione proceſſit. ¶ Auctoritate bonifacij patenter oſtenditur. ꝙ ſicut nullus precio eſt inuitandꝰ ad ꝯ̄ſionez. ita nulli pecunie interuentu ecc̄ie largiri oportet ingreſſū Auctoritate vero greg. dat̄ intelligi ꝙ ꝑ ingreſſu ecc̄ie non licz pecuniam exigere ſed ſpontanee oblataz ſuſcipere licz. Item opponitur illud ap̄li ad timotheum. ¶ Viduas honora que vere vidue ſunt. que autē non ſunt vere vidue. id eſt que ſuis vel parentum opib; ſuſtentari poſſunt non recipian̄t vt ecc̄ia ſufficiat hijs que vere vidue ſunt. ¶ Itē ieroni. ad damaſum papam.

Qui ſumptib; ꝓprijs ſuſtentari non poſſunt ab ecc̄ia ſtipendia accipiant

Clericos aūt illos ꝯuenit eccleſie ſtipendijs ſuſtentari quib; parentum et ꝓpinquoꝝ nulla bona ſuffragan̄t Qui aūt bonis parentū ⁊ opib; ſuis ſuſtentari poſſunt. ſi q̄d pauperꝝ eſt accipiunt ſacrilegiuz ꝑfecto omittunt. ⁊ ꝑ abuſionē taliuz iudicium ſibi manducant ⁊ bibunt. ¶ Itē ꝓſper in libro de ꝯtēplatiua vita capl'o. x.

Quib; ſua ſufficiunt alimentis ecc̄ie non ſuſtentent̄

Paſtor ecc̄ie hijs q̄b; ſufficiūt ſua non deb; aliq̄d erogare. quandoq̄dez nichil aliud ſit habentib; dare q̄ꝫ perdere. Nec illi q̄ ſua poſſidentes ſibi dare aliq̄d volunt ſine grandi ſuo peccato. vnde pauper victurus erat accipiunt De clericis q̄dez ſpiritꝰ ſanctꝰ dicit. Peccata populi mei comedunt ſed ſicut nichil habentes ꝓprij non peccata ſed alimenta quib; indigē vident̄ accipiunt. ita poſſeſſores non alimēta quib; abundant ſ; aliena peccata ſuſcipiunt ¶ Veꝝ hijs auctoritatib; ꝓhibent̄ ab eccleſia ſuſcipi ſi illi q̄ quondam fuerunt diuites ſed poſtea omnia reliquerunt. vt petrꝰ matheus ⁊ paulus aut pauperibus diſtribuerunt vt zacheus. q̄ eccleſie reb; adiunxerunt. ſicut illi qui predia ſua vendentes ponebant precia ante pedes apoſtolorum. ut eſſent illis omnia ꝯmunia ſed illi qui in domib; parentum reſidentes vel ſua relinquē nolentes eccleſiaſticis facultatib; paſci deſiderant. ¶ De q̄b; in eodem libro ꝓſperi ſubinfertur.

qui ſua relinquere non vult ſumtibus eccleſie ſuſtentari non debet.

Si q̄s ꝓpē h̄ non vult ſua relinquere ut habeat vn̄ viuat ut q̄d accipit vnde rationē reddat. vt q̄d peccatis alienis ſua multiplicat. Idem. Non eſt meum dicere q̄le peccatum faciant q̄ cibos pauperꝝ preſumendo ſuſcipiunt q̄ eccleſiam quā iuuare de ꝓprijs facultatib; debuerant ſuis expenſis inſuper grauant. ꝓpter h̄ fortaſſis in congregatione viuentes ne aliquos pauperes paſcant. ne aduenientes excipiant. q̄ ne ſuum cenſum quotidianis expenſis imminuant. Qui ſi aliq̄d de fructib; ſuis eccleſie velut ꝑ ipſa ſua expenſa contulerint non ſe preferant inani iactantia illis quos nichil habentes paſcit et veſtit eccleſia quia profecto perfectior eſt ille qui ſe mundi reb; expoliat. aut qui cum nichil habuerit nec habere deſiderat q̄ꝫ ille qui ex multis que poſſidet eccleſie aliquid preſtiterit ac ſe de eo

ram. So. ꝙ h̄ d' exhortatio ē non p̄ceptum. vel de hijs loquit̄ q̄ occaſione patrimonij ampliandi q̄d habent a d'inis ſe ſ̄btrabunt obſequijs quib; ſe abſentantib; dandum non eſt. vel h̄ de q̄rta pauperibus debita que dari prohibetur abundantib;. panis enim egentium. ⁊c̄. vt. ꝗ. xiiij. q. v. c. ij. in ſumma. ſi abundantes de bonis eccleſie ſuſcipiunt ſiue abſentes ſiue preſentes licēt non debeat eis denegari portio quia nemo cogitur ſuis ſtipendijs militare mortalit̄ peccant preſertim ſi ex cupiditate reſeruant ſua ꝗ. e. §. veꝝ. cum. c. ſeq̄. dic ſi ſint tales hn̄tes p̄rimonium amplū q̄ hn̄ diſpenſaē dando pauperib; ⁊ alijs quib; debent dare tales poſſunt hn̄ habē ſtipēdia eccleſie. ar. xij. q. i. illi. p Paſtor. pauper. panis egentium vita pauperiſ eſt qui fraudat illum homo ſanguis eſt. vt. ꝗ. xiiij. q. v. c. ij. ⁊ iij. q. i. nulli. et. c. illi autem. o ¶ Suſcipi. vel ſuſcepti. nō enim tm̄ de ſuſcipiēdis loquitur. q ¶ Petrꝰ. non videt̄ ꝯpetē exemplum de petro q̄ fuit paup piſcator. ⁊ ita tm̄ paupertatem reliq̄t ꝓpter amorez dei ſic faciunt multi templarij et hoſpitalarij. ⁊ quaſi omnes religioſi. r Si q̄s. ut q̄d. xij. q. i. expedit. xxiij. q. vij. q̄d aūt. xij. q. i. c. illi autem. s ¶ Peccatis alienis. i. ꝓ reb; oblatis ꝓ aliorum peccatis. t ¶ Pro ip̄a ſua expēſa. ar. aliquē poſſe daē ecc̄ie d' ꝓprijs ꝓ ſua ſuſtentatione. h̄ nō eſt veꝝ ſi illud fiat ſine pacto. vt ex̄ d' ſimo. tua nec excuſat paupraſ. ex̄. e. qm̄ ſimoiaca u ¶ Iactātia. nā nocet iactantia. vi. q. i. imitare x ¶ Expoliat. nā tunc dicitur in eo manē ſpiritꝰ ſanctus cum voluntariam diligit paupertatem. de pe. di. ij. querendum. diuites tamen cū bonis. ⁊c̄. xxx. di. h̄ ſcripſimꝰ. y ¶ Quia perfectior. i. expeditior. ad ſuiendum deo eſt. A certos. diſpenſatiōis. ꝗ. xij. q. i. expedit.

a ¶ Accipit·i·accipe debet· ¶ Diſpenſat·i·diſpenſaŕ debet·tam ſi bi ꝙ alijs ¶ Aut pauperibꝫ·qḋ ei licet·xij·q·ij·c·i·ij·et·iij·
b ¶ Cum perfectione·i·expeditione ad ſeruiendum deo·
c ¶ In domibꝫ·ꝫ·de·ↄ·di·v·in omnibꝫ·contra·ꝫ·xij·q·i·neceſſaria · ↄtra·ꝫ·xij·q·ij·nobis·ſo·hic·loquutur de clericis indigentibus quib⁹ teneŕ ꝓuidere ſicut alijs pauperibus· iſti tales accipi= unt ab eccleſia ſi quia clerici ſꝫ qa pauperes ·xxxij · di·ſi qui·ar·cano nicis licere bene= ficia diuidere vt priuatim percipi= ant qḋ in cōmuni ſoliti erant habe re vt·s·di·xxxij· ſi qui vero·
d ¶ Qui in ſacra rio·ꝫ·xiij·q·i·§·qa ergo·xvi·q·i·ca · penulti·
e ¶ Percipe·xij· q·ij·caritatem ·
f ¶ Manibꝫ·ꝫ·x· q·iij·cauendū·ꝫ· xxi·q·i·clericus·
g ¶ Vſus ſum·ne ea occaſiōe pſeu= do apoſtoli acci= perent· et ſic in ꝑ dicatione perſiſte= rent · nam ex quo videbant·eum nō accipere verecun= dabantur et ipſi accipere·
h ¶ Gloriā·quā habeo apud deū de h̄ qḋ non acci pio·vel ſi acciper= rem cum ſcādalo vel vltra ꝙ debe rem·vel ſi ꝑdica= rem eo obtētu ut acciperem·

Clerici·de ſer uiunt· infir mi fuiunt · eẋ de clerico·egro·c·i· ff·de ſta·li·cū he= res·§·ſtichus·
m ¶ Meritū· ſic xij·q·ij·vulteraſ= ne·et·c·de reddi= tibꝫ·ſꝫ·ꝫ·xvi ·q·v ij·c·i· contra ſed ibi ſoluitur·
n ¶ Meritum·ut ꝑſbri plus ꝙ alij pcipiant·vt·s·lx xiij·di· ↄfuluit· ꝙ nō ē in alia ſo= cietate· ff·ꝓ ſo= cio verū·§·ſed cū tres· Nō·iij·

Sed adhuc hic depin gitur·iij· queſtio · ſcilicet· an ingreſſum vel prebendas eme= re ſit ſimoniacū· ꝑmum membrum expeditum eſt·s· e·ꝓx·q· ſcḋm ex pedit h̄·⁊ nota ꝙ prebenda qn̄qꝫ di cit ius quoddam ſpiritua le percipiendi ecclam ⁊ ipam ꝑbendam·h̄ modo emē ſimonia cum eſt·qn̄qꝫ dicunt ipi fruct⁹ prebenda q̄s emē non eſt ſimoniacū· vt·eẋ ne ꝑla·vi·ſuas·c·vl·ſi forte q̄s emerit fruct⁹ ab inicio ſue or dinationis vel inſtitutionis in ipa eccia vt hēat dum vixerit ar·ꝫ· e· ſi q̄s obiecerit·et·c·ſaluator· tunc eīn ita ſunt annexa vt q̄ ꝓuaŕ offi cio et ꝓueŕ illis · vt·lxxxi·di· ſi q̄s ſacerdotum·

o ¶ Annexa·ar· qḋ idē iuŕ ē i vno ↄnexoꝝ qḋ in al= tero·vn̄ q̄ ꝓuat a bn̄ficio et officō· vt·s·di·xxviij·d cernim⁹·et·di·lx xxi·ſi quis ſacer= dotum·et·c·eos· s·di·l·ſtudat·ↄꝭ
p ¶ Oſtia ·i·qui gerit officium o= ſtiarij··vn̄d dr ꝙ emere huiuſmodi officium oſtiarij vel pulſādi camu panas ſit ſimonia cū cum illuḋ ſpec tat ad officium ꝑ micerij· xxv ·di· perlectis· qḋ con cedo· ſꝫ emē quā= cūqꝫ adminiſtra= tionē reꝝ eccle ſie · puta ꝙ det panē vel vinū in refectorio vł cu= iuſcumqꝫ alteri⁹ rei diŕ ſimoniacū eē ar· s·e·q·ſi q̄s ep̄us ·ꝓpe ſi ·ꝫ·c· q·ſaluator· ⁊ diŕ ꝙ licite pt̄ dari pecunia alicui vt ſuſcipiat tale of= ficium ſꝫ tamen il le non poſſet da= re pecuniā vt ei dareŕ et ſic aliq̄d licite poteſt ven= di ſꝫ non emi pt̄· a lij dicunt ꝙ tunc eſt ſimoniacum e mere aliquam ad miniſtrationē ec cleſiaſticam cū a liq̄d ſpūale hꝫ an nexum· vel talis eſt ꝙ per clericū tantum cōſueuit exerceri·⁊ ratiōe officij qḋ magis

Acredo Vdiuimus · ſacrilegio·⁊ a cri mine le ·ma·xv· q·iij·ſane·ij·q·i· in primis

r ¶ Cauſatur·id eſt in cauſam du= cat vel ꝓ cā ·ſ· acceptione vł da tione pecunie fit· vel·
s ¶ Cauſaŕ ·id ē facit· vnde cauſā ri·i·accuſari dēat

qḋ preſtiterit forſitan iactat ¶ Ec ce q̄ ꝓhibenŕ ſuſcipi ab eccleſia Illi vero q̄ ſua omnia relinquunt vł pau peribꝫ diſtribuunt vel eccie rebꝫ ad iungunt et ab eccia laudabiliŕ ſunt ſuſcipiendi ⁊ ei⁹ opibꝫ ſunt ſuſten= tandi· ¶ Vn̄ in eodem li·legitur·

Quia ſua relinquūt vł paupibꝫ diſ tribuūt vel eccie rebꝫ adiūgūt lau= dabiliŕ eccīaſtica diſpenſat·

Sacerdos cui diſpenſationis cu= ra ↄmiſſa ē non ſolum ſine cupidita te ſꝫ etiā cū laude pietatis accipit a ꝑpło diſpenſanda et fideliŕ diſpenſat accepta q̄ omnia ſua ā parentibus reliq̄t ā pauperib⁹ diſtribuit· ā ec= cleſie rebus adiunxit et ſe in nume= ro paupeꝝ paupertatis amore con ſtituit·vt vnde pauperibus ſubmi= niſtrat· inde ⁊ ipſe tanq̄ pauper vo luntari⁹ viuat Clerici quoqꝫ quos pauperes natiuitas fecit cum perfe ctione ꝟtutis vite neceſſaria ſiue in domib⁹ ſuis ſiue in ↄgregatione vi uentes accipiant · qꝛ ad ea accipi= enda non eos cupiditas ducit · ſed viuendi nccitas cogit· De talibus videŕ dicē apłus Qui in ſacrio ope ranŕ que de ſacrio ſunt edant ⁊ qui altario deſuiunt cum altario parti cipenŕ· Qui ſi h̄ de ↄtēptorib⁹ ſuaꝝ facultatum vellet intelligi nunq̄ ſe cutus adiungeret·ita ⁊ de⁹ ordina uit hijs q̄ euangelium enuntiant de euangelio viuē · De euangelio vi= uunt qui nichil habere ꝓprium vo= lunt · q̄ nec habent nec habē aliq̄d concupiſcunt non ſuoꝝ ſꝫ ↄmuniū poſſeſſores· Quid eſt aliud de euan= gelio viuere niſi laborantem inde v bi laborat neceſſaria vite percipe · apłus tamen q̄ ſic euangelium pre dicauit·vt neceſſaria ſibi ſuis mani bus miniſtraret ꝯ ſe ↄfidenŕ loq̄tur ego autem nullo hoꝝ vſus ſum · et q̄re dixerit ſecutus aperuit dicens· Expedit m̄ magis mori ꝙ vt glori am meam q̄s euacuet Euacuari di cit gloriam ſuam ſi ab eis q̄bus pre dicabat voluiſſet accipē vite tempo ralis expenſam· Nolebat q̄ppe in ꝑ ſenti ſui laboris fructum ſꝫ in futu= ro percipē· ¶ Itē ex ↄci·agatēſi

Iuẋ meritum laboris clericis ſacdo tes eccīaſtica ſtipendia diſtribuant

Clerici omnes q̄ eccie fideliter vigilanterqꝫ deſuiunt ſtipen= dia ſanctis laborib⁹ debita ſm ſui= cij ſui meritum per ordinationē ca nonum a ſacdotib⁹ ↄſequantur· ¶ Multoꝝ auctib⁹ luce clari⁹ ↄſtat ꝙ ab ingreſſuris monaſterium non licet pecuniam exigē· ne ille qui exi git ⁊ ille q̄ ſoluit ſimonie crimen in currat·

Q III

Sed adhuc obiciŕ· Nō q̄ in greſſuri mōſterium pecuni am tribuunt non ꝓpoſitū religionis ſed participationem ſti= pendiorum eccleſie emunt· Tempo= ralia ergo non ſpiritualia emen= tes nequaq̄ ſimoniaci habendi ſunt ¶ Hijs itaqꝫ reſpondeŕ· Non ſolū q̄ ſpiritualia ſꝫ etiam q̄ temporalia eis annexa precio accipiunt ſimo= niaci iudicanŕ· Vnde malachias lo quens ex perſona dn̄i Quis eſt inq̄t in vobis q̄ claudat oſtia ⁊ incendat altare meum gratuito· Non eſt vo luntas m̄ in vobis dicit domin⁹ ex= ercituum ⁊ mun⁹ non accipiam de manu veſtra· Oſtia claudē non eſt ſacri muneris officium ſꝫ tantum ſi bi adiunctum· ¶ Item greg·ſcri= bit vniuerſis iſpanis epiſcopis·

De hijs q̄ ſacros ordines munerū acceptione vendunt vel diſpenſant·

Audiuim⁹ dilciſſimi qḋ nos au diſſe oportuit ſꝫ audiſſe ꝑfec to non libuit quoſdā ſcꝫ eſſe ſacro rū ordinum ꝓfeſſores q̄ ſb̄ muneꝝ dacōe vel acceptione dei eccias vel eaꝝ bn̄ficia ſibi vſurpant· Nō q̄dē ſcel⁹ vos iam non dudum acriŕ cor rexiſſe vehemenŕ admiram̄· Iuſte e nim vterqꝫ corripiend⁹ eſt ⁊ a ſanc te liminib⁹ eccleſie ſb̄mouend⁹· ⁊ q̄ ꝓ eccleſie ambitu munera largiŕ· ⁊ qui vt eccleſiam adeat quicq̄ preſu mit accipere · iſte quippe donum dei emere h̄ autem vendere preſumit· a ſacrilegio q̄ꝫ h̄ facinus non diſpar dixerim· cum id qḋ ſponte et ſacro deliberationis arbitrio ḡtis fieri de buit ſb̄ pecunie pactione cauſatur Quare fratres cariſſimi que taliter facta ſunt curioſe reuellite infecta ꝓhibete·vtriſqꝫ iuſſionibus reſiſten= tes digno anathematis vinculo per cutere non dubitate· ¶ Item

SI q̃s reſtitueͤ· ſ cui dices reſtituendam talez pecuniaz· videtur ꝙ ei in cuiꝰ ignominiaz data eſt· vt· xvij· q· iiij· ſi q̃s in atrio· xv· q· vi· cũ multe· xxvij· q· i· ſi q̃s rapuerit· ex̃ de ſimo· de h̃· in aut· de ſanc· ep̃· §· ſ neq̃z· ex̃ de ſimo· audiuimꝰ· econtra vid̃ ꝙ illi q̃ dedit illam· ex̃· c· ti· veniens· Jtez vid̃ ꝙ illa pecunia nõ deberet remaneͤ· penes ecc̃iam cũ petrus dixerit· pecunia tua· ꝛc̃· s· q· i· petrꝰ· et· c· q̃ ſtudet· itẽ q: ↄpetit fiſco pſecutio· eoꝝ q̃ ſcelere ↄqueſita ſunt· ff· d̃ iur̃· fiſ· lucius· ff· d̃ donac̃· int̃ vir̃· ꝛ vxo· cum h̃ ſtatus· §· vl·

SI q̃s· ſuſpendat̃· i· deponat· lxxxiij· di· c· i· vel dic ut· s· e· q· i· quicquid·

Jta membra ꝫ· iij· q· ix· pura· ar· xij· q· ij· ↄgnouimꝰ· s· di· lxiij· in ſinodo· ar· ẽ h̃ ꝙ idez iuris ẽ h̃ i toto ꝙ ẽ etiaz in pte ꝛ maiori q̃ i minori· xxij· q· v· d̃ forma· ex̃ d̃ p̃b· maioribꝰ· ꝛ· xcv· di· eſto· ff· ꝓ dereliĉt· l· iij·

QVeſitũ ẽ· ſm h̃· tħs· C· ẽ· q̃dã epi tulerant ecc̃ias q̃ſdã cũ oĩ iure ſuo q̃buſdaz locis religioſis· mortuis perſonis illaꝝ ecc̃iaꝝ collataꝝ epi volebant in ecc̃ijs inſtituere clericos ꝓ ſua voluntate ñ abbates darẽt eis pecuniam· dicitur ꝙ talis pecunie dacio ſimoniaca eſt ar· ad h̃ · xvi· q· ij· c· i· alij caſus inutiles cõ ſueuerunt h̃ notari quos omitto·

Data· a p̃deceſſoribꝰ ſuis vel ꝓ redemptione animaꝝ ſuaꝝ·

Cõpellebãt· et merito· q̃a ꝛc̃·

Ab annis triginta· ꝓpt̃ q̃d crederatur aliq̃d iuſ acq̃ſitum epo q̃a per triginta annos et vltra recepit hmõi redemptionem a mõaſterijs· ſ nõ ẽ ita q̃a furtiue recepit ꝛ iõ nõ p̃ſcp̃ſit· Jtẽ lz mõachi ſingul' ãnis emerẽt ius inſtituẽdi· nõ tñ ex h̃ epis fuit acq̃ſituz ius inſtituẽdi et lz h̃ fuit ſimonia ex pte epoꝝ non tñ ex pte monachoꝝ q: illi q̃d eoꝝ fuit redimebant q̃d licite faceͤ poterãt· vt dixi· s· e· q· i· nullus· et ſic ſimonia pt̃ eſſe ex vna pte ꝛ non ex alia· ſic fuit in giezi· ſicut et ſponſalia pñt eſſe ex vna pte ex altera nõ· ex̃ de ſpõ· impu· de illis· et plura ſilia nota· xxxij· q· v· ↄpoſito· et lz epus peccet in recipiendo pecuniam· tñ monachi non peccabant dando· vt· xxxiij· q· i: q̃d culpatur· ↄtrarium h̃ ſignat̃ ꝫ· xvi· q· iiij· poſſeſſiones· ſed non eſt ↄtrarium q: monachi licite queſierant iſta altera· vñ non habuerunt ea iur̃ p̃ſcriptionis ſ ex iuſta donatione· ꝑpus referẽ· ff· ex quibus ca· ma· ab hoſtibus· §· ſed q̃d ar· ff· de v̂· ſi· h̃ adiectio·

Et ſup̃· h̃ dictio ſup̃ ad modicũ tẽ-

Redemptione· ſ nunq̃d ẽ licitũ redimeͤ· h̃ no· s· i· q· i· nullꝰ ep̃s grauamen· et xvi· q· vl· decimaſ· ij· dici em̃ pt̃ ꝙ vbicũq̃z q̃s ſcit ad ũſarium ſuũ non credeͤ ſe ius habeͤ redimat vexationem ſuam· ſ quare non deponunẽ iſti epiſcopi quia non agit̃ ad h̃·

Saluo vtiq̃z nõ enim pleno iure omnino vid̃tur donaſſe eccleſiaſ· ep̃s nõ pt̃ dare ſine cõſenſu capł· ex̃ de donac̃· paſtoralis·

EA que· vel ꝓmiſſa· terciũ caſũ habes· ſ· vł remiſſa· ut ex̃ d̃ traſac· ſup· nã remittere ẽ dare· ex̃ de teſti· veniẽs· ꝫ· ff· de calũp· l· ij· et ita in ſpũalibꝫ nõ pt̃ interueniẽ traſactio· cũ hijs tribus modis tm̃ fiat· ſ nec pmutatio pt̃ fieri ſuper beneficio habito· vł habendo aliaſ bene· ut ex̃ d̃ reꝝ pmu· queſitũ· nec etiã traſactio· vt ex̃ d̃ tranſact· ſup eo· ar ↄ̃ ex̃ de offi· iudic̃· dele· ſi qñ· ſ ibi facta fuit tranſactio non ſup bñficio ſ ſup ↄpetate· ꝛ ſic intellige ex̃ d̃ deci· ex multiplici· io· Jtẽ ſup re ſpũali tanq̃ ↄpetate pt̃ fieri pmutacõ· ex̃ de reꝝ pmu· ad q̃ones· non tñ vt deẽ tpale· ex̃ de reꝝ pmu· c· vl· Jllud aũt dubium nõ ẽ q̃n amicabil' ↄpoſitio poſſit interuenire· ex̃ de traſacti· c· ij· Jtẽ ꝛ auctoritate iudicis pt̃ interueniẽ pecunia vt ex̃ de p̃b· niſi in fi· ex̃ de tranſact· ſtatuimꝰ· ff· de hijs qui no· infa· furti· io·

NOtũ· ꝓbat̃ per h̃· c· ꝙ ſicut in pecunia ſimonia ↄmittit̃ ita et in alia re·

Pecunia· ſtrictius accipit̃ tm̃ ꝓ numerata pecunia· ꝫ· xiiij· q· iij· c· i· et· ij· et· iij· ſ iura ↄtinet q̃nq̃z· ff· d̃ v̂· ſi· pecunie·

Pecunia· nomẽ pecuie ec- q̃nq̃z etiã ſpẽm et rem q̃ualibꝫ vt h̃ et· ff· de l' · iij· quiſq̃s· q̃nq̃z ea tm̃ que ↄſiſtũt in pondeͤ nũo ꝛ menſura

---

rothomagenſi epo ꝛ gallicis oĩbꝫ

De hijs qui eccleſias vel eccleſiaſtica beneficia vendunt·

SI q̃s dator vel acceptor dei ecc̃ias vel ecc̃iaſtica bñficia que q̃dez p̃bendas vocant ſb pecunie int̃uentu ſuſceperit ſiue dando emerit ſiue accipiendo vendiderit· a ſimoniaca non excludit̃ perditione· Sz ſi perſeuerans fuerit perpetua mulctetur damnatione· Nam q̃ ſb religionis obtentu deo famulari voluerit ſi q̃d acceperit ꝛ meritum perdit ꝛ beneficio accepto fruſtrat̃· Rationis ẽ vigore cogit̃ q̃d iniuſte recepit reſtituere et quicq̃d turpiſ lucri gratia acceperat non teneͤ· Jtẽ g̃g· vij·

Ab officio ſuſpendat̃ epus beneficia vel officia eccleſiaſtica vendẽs

SI q̃s epus prebendas archidiaconatꝰ prepoſituras vel aliq̃ officia ecc̃iaſtica vendiderit vel aliter q̃ ſtatuta ſanctoꝝ patꝝ precipiunt ordinauerit ab officio ecc̃ie ſuſpendat̃· Dignum eſt enim vt ſic g̃tis epiſcopatum accipit ita membra eiuſdez ep̃atꝰ g̃tis diſtribuat·

Jtez ex ↄcilio vrbani p̃pe habito alueꝛnẽ

Nec altaria nec prebendas vendeͤ licet epiſcopis·

QVeſitum eſt de epis q̃ altaria mõſterijs data frequent̃ redimi pecunia ↄpellebant· Quia q̃daz ſimoniace prauitatis vſus in galliarum partibꝫ iam diutius inoleuit vt eccleſie vel decime que vulgari vocabulo apud eos altaria nuncupant̃ mõſterijs date· ſepius ab epiſcopis ſb palliata auaricia vendunt̃ mortuis inimiꝝ ſeu mutatis clericis q̃s perſonas vocant Nos autem auctore deo venalitatez omnez tam ex rebꝫ q̃ ex miniſterijs eccleſiaſticis ꝓpellentes· h̃ vlteriꝰ fieri auctoritate apoſtolica ꝓhibemꝰ· Sic etiam prebendas omnes venundandas interdicimꝰ Porro quecunq̃z altaria vel decimas ſub annis triginta ꝛ ſupra ſub huiuſcemodi redemptione monaſteria poſſediſſe noſcuntur· q̃ete deinceps et ſine moleſtia qualibet eis poſſidenda firmamus· ſaluo vtiq̃z epiſcoporum cenſu annuo quẽ ex eiſdem altaribꝫ habere ſoliti ſunt

Jdem·

Quicq̃d data vł ꝓmiſſa pecunia in ſacris ordinibꝫ acquiritur irritum habeatur·

EA que a ſanctis patribꝫ de ſimoniacis ſtatuta ſunt· nos q̃z iudicio ꝛ ap̃lica auctoritate firmamus Quicquid ergo in ſacris ordinibꝰ vel in ecc̃iaſticis rebus vel data vel ꝓmiſſa pecunia adquiſitum eſt· nos irritum eſſe et nullas vnq̃ vires obtinere cenſemus·

Auguſtinꝰ de doctrina xp̃iana·

Quicq̃d poſſidet̃ nomine pecunie intelligit̃·

TOtum quicq̃d homines hñt in terra oĩa quoꝝ dñi ſunt pecunia vocat̃· Seruꝰ· vas ager arbor pecus· Quicq̃d hoꝝ eſt pecunia dicitur· Jdeo autem pecunia vocata eſt q̃a antiqui q̃d habebant in pecoribꝫ habebant·

Jtez paſchal' p̃pa

Q̃ ecc̃iaſtica beneficia emunt eccleſias q̃z ꝓbantur emere·

SI q̃s obiecerit non ↄſecrationes emi ſed res que ex conſecratione ꝓueniunt penitus deſipere ꝓbat̃· Nam cum corporalis eccleſia vt ep̃us vel abbas vel tale aliq̃d ſine rebus corporalibus in nullo ꝓficiat· ſicut nec anima ſine corpore corporaliter viuit· quiſquis horum alterum vendit ſine quo nec alteruz prouenit neutrum inuenditum derelinquit· Nullus ergo emat eccleſiam vel prebendam vel aliquod eccleſiaſticum nec paſtellum nec paſtum ante vel poſtea ꝓ huiuſmodi ſoluat

Jtem vrbanus epiſcopus ſeruus ſeruorum dei dilecto filio· l· prepoſito ſancti vincentij ſalutem et apoſtolicam benedictionem·

et ff. de l. i. cal. scriptura. pciū tñ nō ɔsistit nˀ in numero tm̄ ut insti. ē.
de ep̄. et ven. §. item pciū.   ɔ de rebus corpalib⁹ ſʒ de iure ſpūali cui
Si quis. ſed res. non ɔ   coheret officium intelligitur. vl' hoc intel
ligas. ſ. de iure percipiendi res vel de rebus ipſi officio adheren
tibus. vel de rebus conſecratis. vt in ſintone. ar. xvij. q. iiij. ſi forte.
ar. ꝫ. iij. q. vi. c. ſʒ qui ppe. ꝫ. xvi. q. ij. c. i. vel intelligas de reꝝ admi
niſtracōe. ⁊ fit in
ſʒ. c. d duob⁹ mē
tio. ſ. de ɔſecracō
ne ⁊ d adminiſtra
tione ex ordie ꝓ
uenıente. ⁊ facit
ad ſʒ. i. q. vi. §. i.
vel de iure q̄ res
percipiunē. vel ſʒ
intellige de reb⁹
ipis ſm. h. ⁊ tūc
qñ q̄s ꝓmouēd⁹
eſt ad ecc̄iam vel
ordinē fruct⁹ ꝓ
uenientes iur̄ ec
cleſie vel ordinis
non licite emit p
ceptos vel perci
piēdos. tūc enim
p̄ſumiē emē eccle
ſiam vel ordinem
alio aūt tpe emē
non ē pcc̄m. ut eꝫ
ne p̄lati. ui. ſu. c.
iij. xij. q. ij. aliena
tiones.
b ¶ Ep̄s. i. dig
tas ep̄alis.
c ¶ Abbas. i. di
gnitas abbatie.
d ¶ Sine reb⁹ cō
poralib⁹ in nullo.
ɔ̄c. bñ accedit ad
id q̄d legiē i auē.
vt iudi. ſine quo.
ſuffra. §. cogita
tio. nam ibi diciē
q̄ fiſcus abunda
re dicitur ſi vtaē
ſubiectis locuple
tibus.
e ¶ Anima. i. ip
ſum collegiuʒ. vl'
ad litteram.
f ¶ Viuit. exer
cendo ſenſus cor
poreos. alias fal
ſū. ē cū añq̄ ſit in
corpe viuat. ⁊ ſic
exaudi. xxxij. q.
ij. moiſes
g ¶ Neutꝝ. ar.
idē iur̄ eſſe i vno
ɔnexoꝝ q̄d in re
liquo. s. di. viij.
q̄ iure. iij. q. vi. ſʒ
quippe. ⁊. xvi. q.
ij. c. i. ff. de iur̄
iur̄. cum q̄. §. ſi li
bertus.

calcedoñ. ſinodi.   ɔ ē officiū per q̄d dat ſpūs ſcūs. ſ. ptas faciēdi mi
p ¶ Et donū. id ɔ   racula.   ɔ fectū vl' conatū ſine effectu puniri ar.
q ¶ Sed ambicōeʒ. ar. aƒ ɔ   xxij. di. c. i.   ɔ res ecc̄ie vendē vel emere
r ¶ Quiſquis. ſʒ colligiē q̄ corpales ɔ   ſimonia eſt in tali caſu cū
quis intrat ecc̄iam. vt. s. e. in p̄n.   ɔ trario ſenſu. vt. s. e. q. i. quos. ⁊
s ¶ Propter ſua. ſʒ vacat ar. a ɔ   . c. ſi q̄s ep̄s. ꝫ. xxix. q. ij. platum.
t ¶ Sʒ a ꝑpa. id
ē p̄cib⁹ q̄s ꝓ ſe ñ
pt̄ q̄s offerre ſm
h. ut. no. s. e. q. i.
ſūt nonnulli. ſʒ q̄d
teneas ibi dixi.
u ¶ Alioquī. ſi il
li q̄ emūt vel ven
dunt res ecc̄iaſti
cas nō ſūt ſimoni
aci. cur ⁊c̄.
x ¶ Milites. cl̄ici
. ſ. q̄ milites tales
ſunt quoꝝ arma
ſunt lacrime. xx
iij. q. vlti. ɔueni
or. vel oꝛones ut.
xxiij. q. viij. repre
henſibile. vel exe
coicatio. xvi. q. ij.
c. i. et caſtra eoꝝ
ſunt ecc̄ie. liiij di.
nullus.
y ¶ Damnabili⁹.
ɔē. s. di. xix. nul
li fas. ɔē. ꝫ. viij. q.
i. illud. ꝫ. xxxij. q.
v. q̄ viderit. s. di.
. xl. homo. ꝫ. xi. q.
iij. precipue. ꝫ. xx
v. q. i. nulli fas. ꝫ.
e. q. peruenit. ɔē.
ſolutio pt̄ dici q̄
ideo dicitur laic⁹
magis peccare q̄
peccat in duob⁹ /
et q̄ rem eccleſi.
emit. ⁊ q̄ ſuo of
ficio non debitā.
ar. ff. de reg. iur.
culpa. clericuſ au
tem in vno quia e
mit tm̄. Vel expo
ne. Dānabilius. i.
damnabiliē. ar. x
xvij. q. ij. ɔiuges.
vel hic appellat
non militanteſ ec
cleſie nō laicos ſʒ
clericoſ q̄ eccleſie
non ſeruiunt. illi
enim magis pec
cant qui emunt ⁊
non ſeruiunt. qm̄
in plurib⁹ q̄ qui
emunt et ſeruiūt
et ſm ſʒ non ſunt
cōtraria que hic
aſſignantur.

Quare in euangelio non ꝓhibeaē
ſimueſtitura ecc̄ie a laicis fieri

Saluatoꝛ p̄dicit in euangelio circa finem ſeculi pſeudo apoſtolos ⁊ pſeudo ꝓphetas ſurgē et multos ſeducē ⁊ fideles ſuos in mundo multas habituros preſſuras. ſed tamen portas inferi non p̄ualituras. Pro inde vt ait apoſtol⁹ oportet eſſe hereſes. vt q̄ p̄bati ſunt manifeſti fiant. oportet et nos cum ꝓpheta ex aduerſo ɔſurgē ⁊ muꝝ p̄ domo iſrl' oppone et cum ap̄ſtolo per multas tribulationes in regnum dei intrare Quoniaʒ non ſunt condigne paſſiones huius tempoꝛis ad futuram gloꝛiam que reuelabitur in nobis. Igiē quia innotuiſti nobis quod tibi obiciē. vtꝝ vendere eccleſiaſticā rem ſimoniacum ſit. ſʒ ſimoniacum patenē eſſe colligitur ex hoc quod beatus apoſtolus ait ſimoni. pecunia tua tecum ſit in perditionem q̄ exiſtimaſti donum dei pecunia poſſideri. Donum dei quippe eſt ſanctus ſpiritus. ⁊ donum dei eſt res ipſi eccleſie oblata. ⁊ ſi bene animaduertis ſimon mag⁹ qui ad fidem acceſſit non ſpiritum ſanctum q̄ erat ipſe indign⁹. quoniam vt ſcriptūʒ ē. ſpirit⁹ ſanct⁹ diſcipline effugiet fictum ſed donum eius emere voluit. vt ex venditione ſignoꝝ que per eundem fierent multiplicatam pecuniaʒ lucrareē. nec apoſtol⁹ emptionem ſpiritus ſancti quam bene fieri non poſſe nouerat. ſed ambitionem queſt⁹ taꝫ ⁊ auariciam que eſt idoloꝝ ſuit⁹ in eodem ſimone exhoꝛruit ⁊ maledictionis iaculo perculit.

Quiſq̄s igiē res eccleſiaſticas que dei dona ſunt ⁊ a deo fidelib⁹ ⁊ a fidelib⁹ deo donanē queq̄ abeodeʒ ḡtis accipiuntur et ideo gratis dare debent propter ſua lucra vendit vel emit cum eodem ſimone donum dei poſſideri pecunia exiſtimat. Ideoq̄ʒ qui eas non ad hoc quod inſtitute ſunt. ſed ad p̄ropria lucra munere lingue vel indebiti obſequij vel pecunie largitur vel adipiſciē ſimoniac⁹ eſt. cum principalis intentio fuerit ſimonis. ſola pecunie cauſa auaricia videlicet id eſt idolatria. vt ait apoſtolus paulus. Alioquin cur ſinodus calcedonenſis ſexcentoꝝ triginta epiſcopoꝛum procuratoꝛem vl' defenſoꝛem eccleſie vel quenq̄ regule ſubiectum a deo per pecuniam oꝛdinari prohibet vt interuentoreſ q̄ʒ tanti ſceleris anathematizet. niſi q̄ eoſdem ſimoniacos iudicet. quod ſi prefati milites eccleſie ob hm̄oi ſcelus taliter percelluntur. nemo ſapiens negabit non militantes eccleſie multo damnabili⁹ ob hanc cauſam id eſt venditionis vel emptionis debere percelli. ſʒ beat⁹ predeceſſor noſter paſchalis de conſecratione affirmat q̄ quiſquis eoꝛum alterum vendiderit ſine quo nec alteruʒ prouenit neutrum non venditum d relinquit ac per hoc eum qui rem eccleſie vendit vel emit ſimoniacum eſſe intelligit. In nomine vero p̄curatoꝛis intelligit prefata ſinod⁹ quēlibet eccleſiaſticaꝝ reꝝ adminiſtratoꝛem. vt vbi ḡtia prepoſitum ico nomuʒ vice dn̄m. d'fenſoꝛis nomine aduocatū ſiue caſtalduʒ ⁊ iudicem

h ¶ Paſtellum. ar. ɔtra in auē. de ſanc. ep̄. §. ꝓ conſuetudinib⁹.
i ¶ Vel poſtea. ar. ff. de pact. iu. gen. §. dolo. ibi ne q̄d fiat ei q̄d añ
k ¶ Soluat. s. e. q. ij. c. ij. ɔē. ſʒ ſʒ cū ex pacto p̄cedenti   ꝓmiſit
ſoluit. non etiam ſub obtentu ɔſuetudinis. ꝫ. e. c. vlti.
Saluatoꝛ. C. in p̄ma parte oñdiē auctē euangelij hereſes deb̄ē
circa finem ſeculi imminē. vñ oportet nos exaduēſo ɔſurgē cum ꝓpheta
et cum ap̄lo ꝓ domo iſrl'. In ſecundo oſtendiē quinq̄ʒ auctoꝛitatib⁹.
q̄ vendē ecc̄iaſtica beneficia ſit ſimoniacum.   ɔ fernū que nō p̄ualeē
m ¶ Poꝛtas. i. vicia et hēſes q̄b⁹ intraē in in ɔ   ecc̄ie q̄ ſemper aliqui
boni ſūt in ecc̄ia. ar. xxiiij. q. i. a recta. ⁊. c. putenda n ¶ Opoꝛtet. id
eſt vtile eſt vt nos excitent. ꝫ. xxiiij. q. vl. c. vl.   ɔ ſecratā i caſu nō
o ¶ Ecc̄iaſticā. i. ecc̄iaſticū bñficiū. vl' aliquā rē ɔ   ceſſo. puta ca
licē ſm quoſdā. nā nomē rei gn̄ale ē. ff. de. v. ſi. rei appellacōe. s. e. q̄
ſitū. vl' dic ecc̄iaſticā rē. i. adminiſtracōeʒ. et ſic bñ adaptaē littera

ris generaliter ſumiē hoc nomen ꝓcuratoꝛis. ff. de ꝓcur̄. l. i.
a ¶ Procurato
b ¶ Prepoſitum iconomum. ſʒ quaʒ diam facis inter iſta noīa. pt̄ dici q̄ nomen pp̄oſiti gn̄ale eſt ⁊ ɔtinet alia ſb ſe. ar. eꝫ d v. ſi. quāuis
vel dic q̄ prepoſit⁹ iconom⁹ noīa ſunt diuſa ſʒ idem ſignant ſicut p̄
mas ⁊ patriarcha xcix. di. c. i. vel bene poſſunt eſſe in eadem ecc̄ia p̄
poſit⁹ et iconom⁹ de vicedomino planum eſt. q̄ ille eſt q̄ preeſt re
bus ep̄i. lxxxix. di. volum⁹. vicedn̄s in reb⁹ ep̄i. iconom⁹ in rebus ca
nonicoꝝ. ⁊ ſepe vnum ponitur ꝓ altero   ɔ ſtica gubernanda datur.
c ¶ Iconomū. yconom⁹ ē cui res eccleſia ɔ   . C. de ſacroſanc. ec. iube
mus. d ¶ Aduocatū. ſ. q̄ p̄eſt. tm̄ cāis tractādis q̄ alias d' ſindicus.
e ¶ Caſtaldū. ſ. qui habet curā exterioꝝ reꝝ qui diciē alias maioꝛ
domus. lxxxix. di. volumus.   ɔ ſia bonomieñ. ſed nonne iſti tres pnt̄ eſ
f ¶ Et iudicem. ſicut i eccle ɔ   ſe laici. ſic ſine dubio. q̄liē ḡ in iſtis
officijs que nichil ſp̄ualitatis habent annexum ſimonia ɔmittitur.

dicit·h· ꝙ in omi administratiōe ecciastice rei omittit̄ ſimonia ſi ematur· ſicut·no·s·e·§·hijs ita·in prin·⁊ h̄ eſt ſimoniacum q̄ꝛ ꝓhibitū· non ideo ꝓhibitum ꝙ fuit ante ſimoniacum·alij vero non ita late extendūt ſimoniā inherentes ꝯſuetudini gn̄ali·dicūt eni ꝙ tunc tm̄ ſimonia eſt in empta adminiſtratione·i·dignitate tali ſi tal' eſt que hꝫ aliqᵈ ſpūale ſibi annexum ·alias non a ¶In ſubiecto·⁊ nonne etiam iconom⁹ clericus eſſe debet· vtiqꝫ ꝓut ꝯcil'· hiſpa· interpretat̄ iſtud ꝯſiliū·xvi·q·vij· in noua·Dic ḡ ꝙ iſtud vero potius adūſat̄ offitio ꝙ̄ ordini· nam circa alia ꝯſiſtit officiū iconomi ⁊ circa alia archipr̄ſbri ⁊ aliorꝝ h̄ ſequentiū Quidaꝫ autẽ intelligūt totuꝫ h̄ de clericis in q̄bꝫ dicunt ſimoniacū eſſe hmōi officia emē·⁊ ꝙ dicit in ſubiecto vero ⁊c̄ ideo dic̄ q̄ꝛ illi magis ſunt ſubiecti regule ecciaſtice ꝙ̄ iſti lꝫ omēſ ſint clici· nam dum illi verſant̄ circa exterioꝛa negocia ⁊ adminiſtrationeſ· iſti circa dina officia· et ideo dixit mancipatus officio non dixit ordini· vel ideo dic̄ in ſbiecto vt notet̄ ꝙ iſti habent curam animaꝝ annexaꝫ· ⁊ ꝙ dic̄ de canoico vl' monacho nō referas ad admiſtracōꝫ ſꝫ ad ꝯ̄ptionem p̄bende vel ingreſſus monaſterij· vel ideo dicit in ſubiecto regule·q̄ꝛ eos ligat iſta ꝯſtitucō nemo militanſ deo ⁊c̄· ſuperior autem fit adminiſtratio circa temporalia⁊ eos non ligat iſta conſtitutio·nemo militans·⁊c̄·

b ¶Archipr̄ſbꝛꝝ h̄ totuꝫ intellige de dignitatibꝫ·

c ¶Laudat· i h̄ ꝙ laudat n̄ omittit ſimoniam ſꝫ in eo ꝙ vendit· q̄a qᵈ ꝯmendandi cā dr̄ ꝓ nō dcō habet̄·ff·de dolo·l· qᵈ venditor· ſed h̄ veꝝ eſt dum ꝯmendando ꝯſiſtiſ in genere· nam ſi deſcenderit ad ſpecialia tenet̄ ex eo ꝙ ꝯmendando plus vendidit niſi ꝙ ꝯmendando dicit fit i euidenti·vt·ff·de ꝯtrahē·empc̄·ea que·

d ¶Indefinite·nota ex indefinita colligi vniūſalē·vt·s·q·i·eoſ·ff· de alea·l·i·§·qᵈ aūt·exq̄ eni a canone nichil excipit̄ nec nos excipere debem⁹·vt·xxxi·q·i·ꝙ ſi dormierit·ꝗ·ij·q·v·ꝯſuluiſti·s·di·xix·ſi romanoꝝ·ar·s·di·l·v·ſi euangelica·s·e·q·i·ſunt nonnulli·ar·ꝯtra· xxc

In ſbiecto regule archipr̄ſbꝛꝝ archidiaconum canonicum mōchum vel quemlibꝫ ecciaſtico mancipatū officio· Nō vero ſpm̄ ſanctū ꝙ̄tum in ſe eſt vendat vel emat q̄ ꝓpoſituram vel huiuſmodi aliqᵈ vendit vel emit audi auguſtinum ſuper iohannem D q̄t prepoſituras ſecernunt· alteꝝ prepoſitum hꝫ carthagini p̄ncipatuꝫ alteꝝ in mauritania rogatus· alteꝝ hꝫ in numidia ille vel ille quos iam nec nominare ſufficimus Circuit ergo aliquis emere columbam· vnuſquiſqꝫ laudat prepoſituꝫ ſuum quod vendit ⁊c̄· Ecce venerabilis auguſtin⁹ de ꝓpoſiture diſtractione agens in nomine colūbe ſancti ſpiritus venditionem vel emptionem accepit ſicut et omnes huius euangelici capituli tractatores ¶Penſandum vero eſt q̄ pena mulctent̄ q̄ iam deo ⁊ eccleſie oblata vendunt vel emunt ſi cum flagell'a tēplo dei eiecti q̄ que deo erant offerenda vendebant vel emebant ſi de offerendoꝝ venditoribꝫ vel emptoribꝫ dictum eſt· vos feciſtis domum pr̄is mei domuꝫ negotiationis ⁊ ſpeluncam latronuꝫ·qᵈ dicet̄ de ecciē iam oblatoꝝ venditoribꝫ vel emptoribꝫ· ⁊ ne q̄s inſanus obiciat merito h̄ dn̄m tam acerbe vindicaſſe·q̄ꝛ tunc illa in domo dei vendebant̄·eccleſiaſtice vero res modo ex̄ templū diſtrahunt̄· attende ſuperius aug̊· non determinantem locum vendicōnis vel emptionis prepoſitoꝛuꝫ· ſed tantum indefinite dicentem ·circuit aliq̄s emere columbaꝫ ·vnuſq̄ſqꝫ ſuum prepoſitum laudat ꝙ vendit· non adiciens in templo vel extra tēplum· h̄ contra venditores vel emptores ſacraꝝ reꝝ ſufficiant ¶Itē alex·c̄leo ⁊ ꝑp̄lo lucenſ eccīe in ꝑpetuuꝫ Miniſtri ſuitoreſqꝫ eccīe abſqꝫ vlla venalitate ab ep̄o ordinent̄·

Ex multis tp̄ibꝫ h̄ deteſtabile malum inẽ v̄ram ecciam inoleuiſſe ꝯgnouim⁹ vt nulli vnq̄ꝫ clerico q̄uis religioſo q̄uis ſcientia ⁊ moribꝫ p̄dito ecciaſticum beneficiū ꝯcederet̄ n̄ ei q̄ ꝓphano pecunie munere illud emē ſtuduiſſet· Fiebatqꝫ eccleſia ⁊ res eius ita venalis velut quedam terrena et vilis merces a negociatoribꝫ ad vendenduꝫ expoſita Nō malum ꝙ̄ deteſtabile ꝙ̄tum deo ſanctiſqꝫ ei⁹ ſit ꝯtrariuꝫ· ⁊ ſacri canones docent ⁊ fere omnibꝫ manifeſtum exiſtit· Iſta ſententia munitur in ſcdo cap̄lo calcedonenſis ſinodi· Calcedonenſe namqꝫ ꝯcilium vnū exp̄ncipalibꝫ ſiſi pena ꝯdemnat eos q̄ eccleſie beneficium interuentu pecunie acq̄runt ⁊ eos q̄ ſacram man⁹ impoſitionem per quaꝫ ſpirit⁹ ſancti gr̄a ꝯfert̄ mercari dinoſcit̄· vtroſqꝫ enim aucte inexpugnabili illos a beneficio iſtos a ſacro ordine iubet expelli Vnde humani generis redemptō omnes ementes ⁊ vendentes de templo eiciens cathedras vendentium ⁊ ementium columbas eūtit·nummulárioꝝ effudit es·precepti ſui aucte denuntians ⁊ dicēs Nolite face domum pr̄is mei domuꝫ negociationis· Illud q̄ꝫ in eodeꝫ facto ſollicite ꝯſiderate ꝙ per totum textum ſancti euangelij nuſq̄ꝫ reperitur dn̄m tanta ſeueritate taꝫ diſtricta cenſura iuſticie peccantes corripuiſſe·cum non ſolum eloq̄o increpans· veꝝ etiaꝫ facto flagello de funicul' verberans omnes eliminauit d̄ templo aperte demonſtrans ꝙ tales negociatores non ſicut ceteri peccatores corripiendi ſꝫ a templo dei id eſt ſancta eccīa longius ſunt ꝓiciendi· Nā ſic̄ p columbaꝝ venditores illi denotant̄ qui ſacram manus impoſitionem vendere conant̄· ſic p nummularios bn̄ficij ecciaſtici

e ¶Hec ꝯ̄·i h̄ particl'a de ca·non eſt Ex multis·C·in p̄ma p̄te rep̄hendit alex·omēs ſimoniacos ⁊ ſpecialiter lucenſes·inducendo aucteꝫ calcedoñ·ꝯcilij et domini q̄ ementes et vendentes eiecit de templo· In ſecunda ꝯſtituit ꝙ null⁹ ꝯmittat ſimoniaꝫ·in tercia ꝯſtituit penam depoſitionis ꝯ̄ tranſgreſſores hui⁹ ꝯſtitutionis ·viij·q·i·idolatria·

g ¶Niſi eis·ſi· n̄ habes·xxxij·di·interdixit

h ¶Calcedoñ·s·e·q·i·ſi q̄s ep̄us·

i ¶Ex p̄ncipalibꝫ· bn̄ tn̄ p̄t p̄pa diſpenſaē ꝯ̄ niſi in articul' fidei·xv·di·ſic̄ ſancti·vl' de vniuerſali ſtatu eccleſie· vt notaui· xxv·q·i·c· ſunt q̄daꝫ·s·di·xvi·ſancta octo

k ¶Inexpugnabili·ꝙ̄tuꝫ ad ordines retinendos·

l ¶Illos·ſ·emētes eccl'ſi alticuꝫ beneficium·

m ¶Iſtos·ſ·emētes ſacraꝫ manus impoſitionem·

n ¶Corripiendi· ar·ſimoiacuꝫ ſine p̄cedenti ammonitione eſſe puniendū· qᵈ·h· nō ꝯcedit·q̄ꝛ ſm̄ eum etiaꝫ in accuſacōe neceſſaria ē āmonitio ꝑp̄t euangelium·ij·q·i·ſi peccauerit Itē vt volens accuſaē ſi defecerit ſbeat penā quā ꝯuict⁹ ſbibit· Itē vt adūſari⁹ non grauet̄ in expenſis et vt diſciplia eccleſie nō deſer·⁊c̄· xxiij· q·v·excōicatoꝝ ·ar·ꝯtra·h·ex̄ de ſimo·licꝫ helyo·io· Quicquid dicat· ·h·illi decretali· licet·ſtabis·

o ¶A ſancta eccleſia·i·a ꝯſortio fideliū p anathema·nā ipi fideles ſunt dom⁹ dei· vt ꝗ·de pe·di·iiij·in domo·nā alias ipſo iur̄ ſunt ſuſpēſi· vt·no·s·i·q·i· reperiuntur·

p ¶Ne ſanguis ·i·vidicta vel ꝓditio vl' pccm ꝗ· ix·q·iij·⁊ āgelo·

q ¶De mãu· nota p̄latū ex negligentia ſua teneri lxxxi·di·dictum·

r ¶Cōferre·iſti volebant fraudꝫ facere legi q̄ꝛ nec tali p̄textu debet quis aliquid accipere vel dare·ex̄ de vſur̄·ſuper eo·et h̄ eſt fraudulentum munus·vt·s·e·q·i·ſi quis neqꝫ·ar ꝯtra·s·e·q·i·iudices·

s ¶Scriptura·s·e·q·i·non eſt putanda·ꝗ·xiiij·q·v·forte·

t ¶In calcedonenſi·s·e·q·i·ſi epiſcopus·

v ¶Poſſet·ar·cū ſimoniaco nō poſſe diſpenſari in ordine vel beneficio ſimoniace acquiſito·ar·ꝗ·e·q·vij·reqritis·s·e·q·i·ſi quis neqꝫ·io·

cum eo ḡ q̄ ſcienter ſimoniam ↄmittit ſolꝰ papa diſpenſat·xxv·q·i·
§·his ita·v̄·ſic et ſumme·ꝫ ſi eo ignorante ſimonia ↄmiſſa ſit·vel ſi
tm̄ in animo ep̄s diſpenſat vt ex̄ de ſimo·de regularib·ex inſinuatio
ne·ꝛ·c·vlti·immo cū ſolo animo ↄmittit ſimonia ſola penitentia ſuf
ficit·vt ex̄ de ſimonia·c·vl·et ita dixit·t·ſuper dec̄·de ſimo·nob·vel
ſic·in p̄latione non pt̄ ep̄s diſpenſare nec in ordine per ſimoniam ac
quiſito·ſed in be=
neficio ſicut innu
it illa dec̄·nobis·
·b·

V Endentes·ↄ
petit·ar·ꝙ i
tranſactiōe licite
pecunia interueīt
cum remittitur a
licui ꝙ de iure e=
rat ei remittendū·

b ¶ Juſticiā·ar·
ꝙ ſentētia etiam
iuſta ſi ꝑ pecūiaꝫ
data fuerit nulliꝰ
ſit momēti ꝛ ſimo
niam incurrit·vt·
xiiij·q·v·nō ſane·
xi·q·iij·qui recte·
ſed quia premiſit
expoſitionem de ſi
moniacis videtur
ꝙ in his duobus
modis non ſit ſi=
monia qđ verum
eſt·alias tn̄ gra=
ue pcc̄m cōmittit
ꝛ ſētentia non va
let·ij·q·vi·§·ve=
nales·C·de pena
iudi·qui male iu
di·l·i·dicūt tam̄
quidaꝫ ꝙ ſi cauſa
eſt eccl̄iaſtica ꝙ q̄
iuſticiam emit ſi
moniam ↄmittit·
niſi in m̄rimonio·
·s·e·q·i·quicq̄d
inuiſibilis·

c ¶ Debitā·vide
tur ḡ ꝙ theologi
et decretiſte non
pn̄t aliquid acci=
pere ex eo qđ do
cent·nam ad h̄ te
nent·vt·xliij·di·
epiſcopis·xvi·q·i·
reūtimini·ar·ↄt̄·
xxviij·q·i·iā nūc
xij·q·ij·caritatē·
ſed dic accipi poſ
ſe licite·s·q·i·q̄
ſtudet·ſuper v̄bo
ſanitatis·ſed po=
ne promiſſionem
ſibi factam quan=
do tenet ſibi ſol=
uere·dico ꝙ a pn̄
cipio anni·ar·C·
de ꝓfeſ·l·medi=
coſ·li·x Jtē aduo
catꝰ in p̄ncipio ſa
larium accipē de
bet·ff·loca·q̄ ope
ras·ar·ↄtra·C·đ
ſuffra·l·vna·ſala
riū aūt non debet
excedere ſummaꝫ
centū aureoꝝ·ff·
de varijs·ꝛ extor·
cogni·l·i·§·ſi cui
cautum eſt·

d ¶ Debitam·i·quam iure tenet ſolue ꝫ tamen dat aduocato alicui
pecuniam vt ipſum defendat et ſic vacat illa gloſa·viditꝰ ꝛc̄·

venditores deſignant q̄ domum dei
euangelio teſte ſpeluncā latronum
efficiunt· Quaꝓpter ego alexander
ſancte rōne eccl̄ie ꝛ ap̄lice ſedis ep̄ſ
imo miniſter indignus tot ꝛ tanta
mala in multis eccl̄ijs et maxime in
lucenſi eccl̄ia ex iniq̄ ↄcupiſcentia fi
eri ↄſpiciens·ne ſanguis iniquoꝝ a
diſtricto iudice de manu nr̄a req̄rat
illa extirpare ꝛ penitꝰ eradicare de
creuimꝰ· Conſtituimꝰ itaqꝫ ꝛ pre=
ſenti decreto firmamꝰ·ſicut olim no
ſtri deceſſores feciſſe noſcunt·nullu
deinceps ep̄oꝝ beneficium eccleſie
qđ q̄daꝫ canonicam vel prebendas
ſeu etiam ordines vocant ꝑ aliq̄ ꝑ=
cio vel munē clericis audeant vnq̄
ↄferre·Sꝫ omnes miniſtros ꝛ ſui=
tores eccl̄ie ḡtis ꝛ abſqꝫ vlla venali
tate in ſancta eccl̄ia ſtudeant ordi=
nare·nec eligant in domo dn̄i q̄ ma
iores ſacculos pecunie oferant ſed
eos q̄ moribꝫ ꝛ diſciplina ꝛ ſcientia
diuites ꝑ officio ſuo ipſaꝫ valeant
ſuſtentaē eccl̄iam·Conſtituimꝰ ꝛ eo
dem modo firmamꝰ vt nullus cuiuſ
cumqꝫ gradꝰ clericꝰ ꝑ eccleſie be=
neficio audeat aliq̄d oferre aut fa=
brice eccleſiaꝝ vel in donarijs eccle
ſiaꝝ ſiue etiaꝫ ꝙ pauperibꝫ ſit tribu
endum·qꝛ teſte ſcriptura q̄ aliq̄d
male accipit vt bn̄ diſpenſet grauat
potiꝰ q̄ iuuet· quod ſi aliqs dnoꝝ
preceptoꝝ ꝛ animaꝝ ſalutis imme
mor prefatum beneficium iaꝫ eccl̄ie
iniq̄ cupiditate ductꝰ vel vendē vel
emē temerario auſu preſumpſerit ſi
cut in calcedoñ·ↄcilio diffinitum·ē
g̃dꝰ ſui periculo eum ſubiacē decer
nimꝰ·ñec miniſtrare poſſit eccleſie
quaꝫ pecuniam venalem fieri ↄcupi
uit·Et inſuper terribili anathema=
tis mucrōe perfoſſꝰ ñ reſipuerit ab
eccl̄ia dei quam leſit modis omnibꝰ
abſcidat ¶ Jteꝫ g̃g̃·omelia·xiiij·
Qui dona dei vendunt vel emunt pa
riter a deo iudicantur·Ru·

V Endentes ꝛ ementes de tem
plo eliminauit xp̄us·qꝛ vel eos q̄ ꝑ
munē impoſitioneꝫ manuum tribu=
unt·vel eos q̄ donum dei emē nitunt
damnat·Jteꝫ in templo vendentes
ſunt q̄ h̄ qđ q̄buſdaꝫ iure ↄpetit ad
premium largiunt·Juſticiam enim
vendē eſt hanc ꝑ premij acceptione
ſuare·Emētes vero in templo ſunt
q̄ dum h̄ qđ iuſtum eſt ꝓximo ſol=
uere nolunt·dumqꝫ rem iure debi=
tam facē ↄtemnūt dato patronis
precio emūnt peccatū ¶ Jteꝫ beda
Qui graꝫ quā a đo accipiūt non ḡ
tis exercēt vēditores colūbaꝝ ſūt·

N On ſolū vēditores ſunt colū=
baꝝ ꝛ domū dei faciūt domuꝫ
negociationis q̄ ſacros ordines lar
giēdo preciuꝫ pecunie vel laudis vel
etiā honoris inq̄runt·veꝝ hij q̄ qui
gradum vel grām in eccl̄ia ſpiritua
lem quā dn̄o largiente perceperunt
non ſimplici intentione ſꝫ cuiuſlibet
humane cauſa retributionis exer=
cent·ↄt̄ illud petri ap̄li q̄ loq̄tur ſq̄
ſmones dei qui miniſtrat tanq̄ ex
virtute quam adminiſtrat deus vt
in omnibꝫ honorificet deꝰ·Quicum
qꝫ ergo tales ſunt ſi nolunt venien=
te domino đ eccl̄ia auferri·auferāt
iſta de actibus ſuis ne faciant do=
mum dei domum negotiationis·
Jtem ex ep̄la vrbani pape·
Que ex ↄſecratione ꝓueniunt in ſu=
um ius munē vel vi nemo ↄuertat·

R Es eccl̄ie q̄ ex ↄſectione ꝓueni
unt in ſuum ius vel vi vel aliq̄
munē aliquem ↄuertē non debē do=
cens ſanctꝰ vrbanꝰ ait· Quiſquis
res eccleſiaſticas que dei dona ſunt
quoniam a deo fidelibꝫ et a fidelibꝰ
deo donantur queqꝫ ab eodem gra=
tis accipiuntur ꝛ ideo ḡtis dari de=
bent ꝓpter ſua luē vendit vel emit
cum eodem ſimone donum dei pecu=
nia poſſideri exiſtimat·¶ Jtem gre
goriꝰ ſeptimꝰ· Simoniacus eſt
epiſcopꝰ qui decimas ꝛ oblationes
laicis non clericis tribuit·

P Eruenit ad nos fama ſiniſtra
ꝙ quidam ep̄oꝝ non ſacerdotibus
ꝓpe dioceſ decimas atqꝫ xp̄ianoꝝ
oblacōes ↄferant ſꝫ potiꝰ laicalibꝫ

N On ſolum·vel graſlam·alicuiꝰ ſcientie vel alteriꝰ doni·
f a ¶ Largiente·ī·xvi·q·i·reuertimini
g ¶ Retribucōes·cū eni ſint irati ꝛ alijs donis ꝑditi nolūt ñ intuitu
humane retribucōis h̄ exercere in eccl̄ia·vt·s·e·q·ij·q̄ pio·et ex̄ de
magiſtris·c·i·ij·ꝛ·iij·nam dicit etiā lex·ꝙ ciuil' iur̄ ſapientia nō eſt
precio nummario de honeſtanda·ꝛc̄·ff·de var̄·ꝛ extor·cog̃·l·i·§·i·di=
cit tamē lex ꝙ tu
tor pro facultate
pupilli debet ma
giſtro dare·vt·
ff·de adminiſtra·
tu·l·cum plures
·§·ſi tutor·

h ¶ Sermones·
deo attribuit non
ſibi·

i ¶ Quā miſtret·
id eſt loq̄ ꝛ mini=
ſtrare debet·

R Es vi vel a
liq̄·et ita vi
det ꝙ ſimoniacuſ
ſit violentꝰ rap=
tor vel detentor
ſic alias dr̄ ſacri=
legium ↄmittē q̄
res eccleſie pro=
miſſas nō dat·ar·
xvij·q·iiij·c·ij·

l ¶ Vrbanꝰ·hic
vnꝰ vrbanꝰ de a=
lio fac̄ mentioneꝫ
ꝛ ita fuert duo·j
xxxi·di·ſi q̄ ſunt·

P Eruenit·ī·x
vi·q·vij·ꝑ
venit·

n ¶ Siniſtra·de
ep̄is q̄ omnia ſini
ſtre agunt·vt·x=
xxv·di·eccl̄ie·

o ¶ Oblacōes·x
q·i·qꝛ ſacdotes·

p ¶ Laicalibus·
qđ fieri nō debꝫ·
vt ex̄ de deci·ꝓ=
hibemus·vn̄ nota
ꝙ fructus bn̄ poſ
ſunt dari laico ex
cauſa·ſed ius de=
cimale nequaq̄·
nā aliud ē ius ali
ud eſt ip̄a res ſic
dicit iuriſperitꝰ·
ꝙ cum dicimꝰ vi
tulū fructum eſſe
vacce nō ius ꝫ cō
pus demōſtramꝰ
ff·đ euic·vacce·
poſſūt ḡ dari de=
cim·c·res ip̄e in
feudū·ꝫ tn̄ nō tra
ſibit ad hēdes ex̄
de deci·ad h̄·vn
de fōte·ſm ꝙ feu
dum ꝓpe accipit
non poſſunt dari i
feudum·vt ex̄ de
deci·q̄uis·de h̄
dixi·xvi·q·i·c·
vl·ꝛ nota ꝙ ſi dā
tur decie laicis ꝛ
aliqua creſcāt no
ualia non arcreſ=
cūt eis decime no
ualium ꝫ eccleſijs·ex̄ de deci·tua·et dicit innocentius ꝙ in hijs re=
ſtringenda eſt poteſtas non ꝓroganda·extra de deci·tua nobis·

a ¶ Quod grauius. nota q minus peccatum alteri adiunctum magis punit. minus enim eſt peccatum conſanguineis dare q extraneis. lxxxvi. di. non ſatis. hoc eſt ordinata caritas. Sed quia prouidendo conſanguineis enormiter ledunt eccleſiam. idcirco dicit q peius eſt dare conſanguineis. i. inde grauiorem leſionem ſentit eccleſia. vt. xxxiii. q. vii. latorem. Vel dic grauius. i. omnium. xxxii. q. vii. quod in omnibus. nam ceci ſunt epiſcopi circa nepotes.

in ſolidum. ar. ex. de inſtitu. cum veniſſent. Quo. iiii.

Nunc aut de quarta. ad intelligentiam huius queſtionis notabis quod triplex eſt pena. eterna. corporalis. et ſpiritualis. Eterna pena nunq punitur vnus pro alio. vt. h. e. c. i. ℞ c. iam itaque. Corporalis pena eſt duplex. quedam circa corpus et illa ſepe punitur vnus pro alio. vt. h. e. §. item peccato. quedam circa ſtatum rei. vt eſt ſeruitus vel infamia. et illa etiam punitur filius pro patre. vt. vi. q. i. §. verum. et. xv. q. ul. cum multe. Spiritualis quadruplex eſt. nam quedam eſt communicatio ℞ illa nunq punitur vnus pro alio. vt. xxiii. q. iiii. ſi heres. alia inde dicta ℞ illa punitur vnus pro alio. vt extra de ſponſa. non eſt nobis. alia eſt remotio ab oblationibus. ℞ punitur vnus pro alio. vt. xvii. q. iiii. miror. alia eſt ordinis. et illa punitur vnus pro alio. nam propter delictum vxoris vir remouetur a promotione. vt. xxxiiii. di. ſi cuius. Item ſi pater neſciente filio emerit ei eccleſiam. ille pro peccato non remouetur a promotione. Sed ſi per dolum eccleſiam. vt. h. q. v. c. i.

viii. q. i. dilectiſſimi. vnde tantus impetus omnia fundendi in eos fuit reſtringendus. vt dicit lex in alio caſu. ff. ad. l. iul. de adult. nec in ca.

Altare. ſ. que in altare offeruntur. vel ad adminiſtrationem altaris vel eccleſiam

c ¶ Et decimas. ſi epiſcopus ab aliquo milite redimeret decimas non eſſet ſimoniacum. Sed rei eccleſiaſtice liberatio. Sed ſi emeret a laicis cum alius nollent tribuere ſimoniacum eſſet.

Si quis prebendas. vel benedictiones nubentium vel ſepulturas. ex. de ſimo. cum in eccleſie.

e ¶ Sacrum. in quo offert gratia. alias pro ſumi pecuniam. xxxii. q. ii. honorantur. Mulierum ſi cuius di. xix. ar. ex. de odio. ap. de illis. ex. de ſpo. du. duobus.

f ¶ Conſecrationes. Sed nunquid conſecratio altaris eſt ſacramentum. ſic largo ſumptu. cum ſit ſacre rei ſignum. ut h ℞ ex de ſimo. cum ſit romana.

g ¶ Interuenientem. militiam ſecularem bene pater aliquis emere. ff. de acti. emp. creditor. Sed inter venditorem. §. Sed quod aiunt.

h ¶ Percellantur. ſ. in perpetuum. ſ. e. q. iii. ſi quis. et c. ſaluator. ℞. c. ſi quis epiſcopus.

i ¶ Conſuetudinis. ar. conſuetudinem longeuam non facere ad licentiam vel excuſationem ſimonie. ex de ſimo. cum in eccle. ar. contra in aut. de ſan. epi. §. pro conſuetudinem ho. h. ix. q. iii. conquestus. s. di. c. no

perſonis militum videlicet ſiue ſeruitorum ℞ quod grauius eſt conſanguineis. Vnde ſi quis ammodo epiſcopus inuentus fuerit huius diuini precepti tranſgreſſor inter maximos hereticos ℞ antixpos non minimus habeatur. et ſicut niceena ſinodus de ſimoniacis cenſuit. ℞ qui dat epiſcopus et qui recipiunt ab eo laici ſiue precio ſiue beneficio eterni incendii ignibus deputentur. ¶ Item paſcalis ſecundo concilio.

Spiritum ſanctum vendit qui decimas pro pecunia tribuit

Altare ℞ decimas pecuniam dare ℞ ſpiritum ſanctum vendere ſimoniacam hereſim eſſe nullus fidelium ignorat. ¶ Item innocentius papa

Careat honore male acquiſito qui ad eccleſiaſtica beneficia per pecuniam venire temptauerit

Si quis prebendas vel prioratum ſeu decanatum aut honorem vel promotionem aliquam eccleſiaſticam ſeu quodlibet ſacramentum eccleſiaſticum vt puta criſma vel oleum ſanctificatum et conſecrationem altarium vel eccleſiarum execrabili ardore interueniente auaricie per pecuniam adquierit honore male acquiſito careat ℞ emptor atque venditor ℞ interuentor nota infamie percellantur. ℞ nec pro paſtu nec ſub obtentu alicuius conſuetudinis ante vel poſt aliquid exigatur vel ipſe dare preſumat quoniam ſimoniacum eſt. ſed libere abſque diminutione aliqua collatam ſibi dignitate atque beneficio perfruatur ¶ De ſecunda queſtione et tercia quod ſacri canones diffiniant auctoritatibus hinc inde in medium deductis patefactum eſt

Q. IIII.

Nunc ergo de quarta queſtione eſt pertractandum an paternum crimen huic imputetur quod eo ignorante conſtat eſſe admiſſum. ¶ Sed ignorantia hunc excuſet multorum auctoritatibus probatur ¶ Ait enim auguſtinus ſuper iohannem.

Alienum crimen neſcientem non maculat

Nullius crimen maculat neſcientem. Item quis locus innocentie relinquitur ſi alienum crimen maculet neſcientem. ¶ Item in affricano concilio legitur De infantibus qui ab hereticis baptizantur. Rubrica.

Placuit de infantibus qui ab hereticis baptizantur neque ſuo hoc iudicio fecerint. cum ad eccleſiam dei ſalubri propoſito fuerint reuerſi ne parentum error illos impediat quominus promoueantur ſacri altaris miniſterio. ¶ Item in eodem.

Qui apud donatiſtas paruuli baptizati ſunt nondum ſcire valentes erroris interitum. ſi poſtq ad etatem rationis capacem peruenerint agnita veritate falſitatem abhorrentes eorum ab eccleſia ordine antiquo per manus impoſitionem recepti ſunt. tales ad ſuſcipiendum munus clericatus non debet impedire nomen erroris. ¶ Item leo quartus ebruino ℞ adelfredo.

Conſanguineorum maleficia in nullo clericis obſunt niſi conſcii fuerint. Rubrica.

Qualia preſulatus noſtri q bene noſtis magiſterium non ſolum de ſacerdotum verum etiam de ſecularium vtilitatibus debet eſſe ſollicitum. proptera fraternitatem veſtram ſcire volumus hunc preſentem preſbyterum ad ſedem apoſtolicam veniſſe nobiſque violentiam excommunicationem ſuam per ordinem retuliſſe. Sed etiam ſine iuſto legis tramite illi ſua fuiſſe ablata eccleſia ſimiliter indicauit quam alius dato munere ſacerdos ℞ zelo ductus inuidie vſurpare preſumpſit. Inde parentes eius magno dolore compulſi preſbiterum illum qui ſuam tenebat eccleſiam mox comprehenderunt ℞ oculos eius eruerunt. Tamen ipſe ſepedictus ſacer dos dicit q abſque ſua voluntate ſine conſilio hoc ſit peractum. Sed ſi ita

k ¶ Maculat. ſ. xv. q. i. merito. ℞. xv. q. ul. cum multe. ℞. vii. q. iiii. miror. ℞. xxiiii. di. ſi cuius. et. vi. q. i. §. verum. xxiiii. q. iii. no turbatur. contra.

Placuit. promoueantur. ſ. e. q. i. ventum eſt. et. h. e. q. vii. quod in quolibet. contra. ſolutio. ſi illud ſit nimio rigore hoc diſpenſatione. vel ibi de his qui poſtmodum in adulta etate hereſi conſenciunt. vel qui adulti ab hereticis baptizantur. hoc de illis qui non acquieſcunt vel qui pueri baptizantur ab hereticis. ℞ capacibus de conſe. di. iiii. paruuli.

uit. ſ. i. q. i. reperiuntur. ℞. di. iiii. denique. ar. ex. h. xxxii. q. iiii. obiciuntur. contra. ſ. di. viii. ſi conſuetudinem. h. xii. q. ii. queſta eſt. io. hodie pretextu alicuius conſuetudinis nichil pro peti. nec ante nec poſt. ut ex. de ſimo. iacobus. b. m. ſi hoc reperiatur a iure permiſſum. ut. no. s. q. ii. placuit.

k ¶ Abſque diminutione. nam cum ex ea detinet fructus epiſcopus vt ex. de ecclie. ut nimis. et ita ſi dignitas alicui conferatur diminuta pro eam petere

Qui apud tacois. i. toli. ¶ In ordie. i. ſm antiquam regulam eccleſie.

Qualia preſulatus. ablata. et ideo erat ei reſtituenda licet hoc expreſſe non dicatur. ſufficit enim conqueri de ſpoliatione licet expreſſe non petatur reſtitutio. vt. ii. q. i. notum. ex. de ca. poſ. cum eccleſia. Sed tamen non rectet ab hoc. Sed reddendo eum innocentem quem reſtituendum. ar. C. de diuer. reſc. l. i.

Clo 4a

extra de ciui·leproſoꝝ·c·ij· ⁊dam voluntatem teneť qs purgare
a ℂ Sua voluntate· ar·ꝙ nu⸗ ſi ſuſpect⁹ habetur· Alibi nuda volū
tas legiť grauiť plectenda·vt ·ꝭ·de pe·di·i·ſi qs cum·et·c·ſi qs pulſa
tus·et·xxxij·q·v·q̄ viderit·ar·ↄtra de pe·di·i·cogitationis·dicas er⸗
go ⁊ ꝓ id ē·vł dic ꝺ voluntate in actū ꝓducta·alias non teneť pur
gare eam·ar·xxiij·q·vl·c·vl·et eſt ſi·ex̄ de homicidio·petr⁹·ex̄ de te
ſ·i·conſtitutus·

b ℂ Canonica· ar ꝙ ſi ↄſāguinei alicui⁹ clerici abſ ꝗ ſuo ↄſenſu epi ſcopū ſuū offende rit ꝓpē hꝰ eps non pt clericū ꝑuare bñficio·ar·xxiiij· q·iij·c·i·ipe tam̄ eps non debet cō queri ſanguineis ſi credit ꝙ ita a⸗ cerbe eū puniant Sꝫ nunq̄d tenetur ei remittere actio nem iniuriaꝝ cū ſciat ꝙ ſi non re⸗ miſerit interfici⸗ ent eum frēs ſui· non·duꝫ tñ ipe ei ſ michil dicat· ſꝫ rā corem tenetur di mittere·xc·di· ſi quis ↄtriſtatus·

c ℂ Remiſſio·nul lā em̄ penaꝫ iniu ſte patieť excom⸗ municat⁹·vt·xi· q·iij·non dꝫ·abſit em̄ vt iuſte ⁊c·C de pen̄·ſanctimus

I Vdei·eoꝝ fi deles· ſꝫ nl ſpēale ↄſtituiť hꝰ circa iudeos·idē em̄ fit in filijs a⸗ lioꝝ damnatoꝝ ·C·ꝺ bo·damna· auť·bona·ñ in dā natis crimine le· ma·vt·vi·q·i·§· veꝝ·ꝑterea ſi ↄ⸗ uertantur filij ad ecc̄iaꝫ nō pñt eos patres exheredare·ex̄ ꝺ iude·iudi· q̄d iuris ſit ꝺ filijſ hēticoꝝ dixi·xx iij·q·vij·in pn̄·

I Am itaqꝫ· genuit· ſiue natiuitate·in utero ſiue natiuitate ex

f ℂ Cōſen ſio· ſiōe· ſꝫ nec tūc dꝫ teneri alteri⁹ pec cato ſꝫ ſuo·ſ·cum cōſenſit ad pccm̄ alteri⁹·s·di·lvi· vndecunqꝫ·ꝭ·xv· q·viij·c·iij·ↄtra· ꝭ·xxiij·q·iiij·ita· et·c·ſi quis a ca⸗ tholica·

g ℂ Reatū·i·cāꝫ reat⁹·i·originale pccm̄ Ex hꝰ·c·col

est vt ipe nob ſuo ore teſtatus eſt· vob magnope ꝓuidendum eſt vt ſi ipe canonice excommunicat⁹ nō ē· canoica ſup eū fiat remiſſio· Digeſtis·titulo de penis ℂ Impatores grān⁹ ⁊ theodoſi⁹ augusti·

D Rimen vel pena paterna nullam maculā filio infligē pt·nā vnuſquiſqꝫ ex ſuo admiſſo ſorti ſbicitur nec alieni criminis ſucceſſor ↄſtituiť Idemqꝫ etiam diui fratres ierapolitanis reſcripſerunt· ℂ Item ex concilio toletano quarto·

Perfidia parētū filijs obeſſe nō dꝫ

I Vdei baptizati ſi poſtea ꝑuaricātes in xp̄m q̄libꝫ pena dānati extiterint a reb⁹ eoꝝ fideles filios excludi non oportebit· Quia ſcriptū ē·fili⁹ non portabit iniq̄tatē pr̄is·⁊ pr̄ nō portabit iniq̄tatem filij ℂ Item aug̃·ad bonifacium

Non imputenť peccata parentum hijs q̄ ab eis perſonaliter diuiſi ſunt

I Am itaqꝫ cum homo in ſeipſo ab eo q̄ genuit alter eſt effectus peccato alteri⁹ ſine ſua ↄſenſione non teneť obnoxi⁹ Traxit ḡ reatum q꞉ vn⁹ erat cum illo ⁊ in illo a q̄ traxit qñ q̄d ↄtraxit admiſſuꝫ eſt Non autem trahit alter ab altero quando ſua vno q̄ꝫ ꝓpria vita viuē te iam eſt vt vere dicať·anima que peccauerit ipſa morieť·vt autēꝫ poſſit regnari per officium voluntatis aliene cum offerť ↄſecrand⁹ facť hꝰ vn⁹ ſpirit⁹ ex q̄ regenerať oblatus ℂ Hinc etiam ·gg·in libro·xxvij· moralium **Ei qui imitať alteri⁹ impietas nocet**

N Omini qui ſi milis tui eſt nocebit impietas tua ⁊ filium hominis adiuuabit iuſticia tua·humana impietas ei nocet quē peruertendo coinq̄nat·⁊ rurſus eū adiuuat nr̄a iuſticia quē a ꝑuis actionib⁹ immutat· Noce enim vel adiuuaē neſciūt ea q̄ vel a bono

ligiť ꝙ aliud eſt in via et aliud in inuio·nam non pt̄ qs peccare per alium lꝫ poſſit ſaluari per alium·vt de pe·di·i·tres·ꝺ·ↄ·di·iiij·q̄ris· ⁊ bonū ſiſe ē in lege·nam dicit lex ꝙ ſi qs habet filium et poſt creať decurio iſte non dicitur filius decurionis·ſed illi tm̄ qui poſtea geniti ſunt·vt·ff·de decur̄·l·ij·§·in filijs· ⁊ē vt·ff·de ven·inſpi·l·i·§·i·lꝫ
h ℂ Vnus·partus em̄ ps viſceruꝫ⸗ ſit ar·ↄtra de ↄ·di·iiij·ſi quid·

i ℂ Admiſſum eſt·i·receptū k ℂ Anima·ſicut dñs p ezechielē ait· vt·ꝭ·xxiij·q·iij·ſi habes· l ℂ Conſecrandus·i·baptizandus·
D Omini·hꝰ v̄ba ſunt iob vſqꝫ ibi hūana· m ℂ Nocꝫ·exemplo·
n ℂ Ea que·ſiť ſūt illi ex quib⁹ exempla non ſumimus vt vetuſtas corporis·egritudo· ⁊poſtea viſitando ad pn̄iam exſpecto vſqꝫ
o ℂ Econtra·viſito id ē⸗ ad ſenium·ſ· quouſqꝫ videať tercia ⁊ q̄rta gn̄atio· q̄d eſt dicere vſqꝫ ad finē vite·ſic aug̃·exponit vnde et michi ſic exponere licet

p ℂ In filios·iſtd pt intelligi ad litterā·⁊ hꝰ iō dicit q꞉ homines nō cō ſueuerť vlterius viuere pt intelligi miſtice· Nam ꝑma gn̄atio diciť ꝑmi mot⁹ ⁊ iſti ñ puniunť·de quib⁹ dictum e ſbeatus q̄ allidet paruulos ſuos ad petram· Scd̄a generatio dr cogitatio que non punitur ꝺ pe·di·i·cogitatiōis· Tercia eſt ↄſenſus et iſte puniť· nā facientem ⁊ ↄ⸗ ſentienteꝫ par pena ↄſtringit·ij·q· ·i·notum Quarta eſt op⁹· ⁊ iſta ſiliter punitur in filios cum ſint imitatores paterni ſceleris non alias·i· q·i·cito turpem· Aliter numeranť iſte quatuor generationes de pe·di·i·ſuper trib⁹ ⁊ s·di·vi·in palea· ſꝫ penſandum·

q ℂ Redituꝝ· ·i·vſqꝫ ad temp⁹ filioꝝ ⁊ vlť eos exſpectatuꝝ ad penitentiaꝫ ꝺ peccatis ſuis·

r ℂ Ineq̄litate· ·i·vt alij peccent ⁊ alij puniant· ꝓut ſeq̄tur·⁊ ē vna dictio ineq̄litate· ⁊ hꝰ v̄ba ꝫ non in equalitate· ſunt v̄ba aug̃·et auctoritas iſta facit ad ꝓpoſitū·g· ex poſitō v̄o ↄť ipm

s ℂ Euenerit·i·ñ cū vitaꝫ finiuerit

t ℂ Cū ḡ· io· hꝰ oñdit ꝙ igrantia excuſat infames ab hēticis ordinatos· et a ſili ipe vidr excuſandus·cui pt igrāti ecc̄iam adept⁹ ē·

u ℂ Igrantia·ſꝫ

corrumpē vel a malo permutaē non poſſunt ℂ Econtra dñs ad moiſen Ego ſum deus zelotes q̄ viſito peccata patꝝ in filios vſqꝫ in terciam ⁊ q̄rtaꝫ gn̄ationem· licꝫ non in eq̄litate iudicij ſꝫ in mag̃tudine clementie· Aug̃· hꝰ dem̄ aſſerit ita dicens· In terciam ⁊ q̄rtaꝫ gn̄ationem peccata patꝝ ſe dñs ↄminať in lege filijs redditurꝝ non ineq̄litate iudicij vt alij peccent ⁊ alij puniantur· ſed mag̃tudine clementie dum ſemper exſpectat penitentiam·⁊ q̄d in ꝑma gn̄atione delinq̄tur·non ꝑus corripit ⁊ emendat ñ tercia ⁊ q̄rta gn̄atio euenerit· ℂ Cum ḡ de baptizatis ab hereticis innocenti⁹ ſcribat Lex eſt eccleſie de hijs q̄ ab hereticis baptizati ſunt per man⁹ impoſitionem laicā tm̄ prebē ↄmunioneꝫ· nec ex hijs aliquē in clericat⁹ honorem vel exiguo ſbrogare· Patet ḡ ꝙ infantes q̄ ab hereticis baptizati ſunt ſola excuſat igrantia·ut iuxta illud affricani ↄcilij ad ſuſcipiendū clericatus officiū non eos impediat nomen erroris ℂ Item ſiť auguſti·ſcribit ad auxilium epiſcopum·

N On imputanť filijs pcc̄a parentum que poſt eoꝝ natiuitatem a parentib⁹ ↄmittunť· Nec ꝓ pcc̄is parētū ſpūali pena filij ſūt plectendi· ℂ Officio aūt vel bñficō ecc̄ie ꝑuari ſpūalis pena eſt· Nō igitur hanc ex pcc̄o patris ꝓmereť filius· Item ſi excuſať q̄ ignoranter a ſimoniaco ordinať· vt ſupra in capitulo vrbani legiť·⁊ iſte excuſandus eſt q̄ per ignorantiam ſimoniace ordinať ℂ Sꝫ obiciť illud gg̃·

De eccleſia que pactione ↄſecratur

E Celeſia que pactione ↄſecrata fuerit poti⁹ execrata q̄ ↄſecrata dici debet· Item pro pcc̄o ciuium· thezauri iherico anathematizati leguntur Vnde achor qui

non ſemp·de pe·di·ij·ſciendū· ⁊placuit x ℂ Pena·ſ·excōicacōis ꝭ·
N On imputātur filijs·s·c·⸗ xxiij·q·iij·ſi hēs·ſꝫ alia bñ ex̄ de fi·
ꝑſ·c·i·ꝭ·q·v·c·i·et ideo ſophiſtice ꝓcedit de vna ad aliā·ar·ↄť·
·lvi·di·c·i· y ℂ Vt ſup̄·e·q·i·ſi qs a ſimoiacis· ⁊mmis·ſꝫ ñ q̄n ꝑuen
E z ℂ Et iſte excuſād⁹ ē·excuſāť a reatu cri⸗ tur bñfitio·ꝭ·e·q·
Celeſia·pactione·xviij·q·ij·eleutherius· v·c·i·⁊·c·pn̄tium

otra·ſo·aliud eſt non ꝓus ↄſecrare niſi aliq̄d ex pacto deť vel ꝓmit tať q̄ h̄ penit⁹ reprobať·aliud poſt dedicationem paciſci de annũ ſā rio redditu ex oblationib⁹ eccleſie ſuggerente epiſcopo ⁊ ei⁹ eccleſie ꝓfuturo·q̄d ibi factum permittiť·h·otra·vij·q·i·ep̄us·s·e·q·i· nō nocet·ſ; dic q̄ hic non fuit ↄſecrata in forma eccleſie·⁊ idō debet ↄſe crari·de·ↄſe·di·i·ecc̄ias·vel dic in odium ↄſecrantis h̄ dici·ſiłe·xxii ·ij·q·i·pudenda· et ita interpretať gratianus·j·in·§· hijs·v̄·in deteſta tione·q̄a reuera ē ↄſecrata·

a ¶ Conqueſita· idez eſt in vſura· ex̄ de vſur̄·cū tu· ⁊ eſt ratio q̄ i vi ciū ſuccedunt pa rentum·ff·d̄ diu̇· ⁊ tēp·p̄·cū hereſ· nam turpia lucra ab heredib⁹ ſunt extorquenda·⁊c̄ ff·de calūp·in he redez·ar·otra·C· ne ex d̄lic·defūc· ·l·vna·ſ; de cano nica eq̄tate ſemp teneť·⁊ ſi nił ad eum peruenerit· ex maleficio dixi· xvi·q·vi·ſi epiſco pum·

b ¶ Itez pc̄co a chor·et nonne iaz dixerat de pc̄co a chor·ſic ſ; non de plebe·ideo repe tit vt addat d̄ po pulo de quo nich il dixerat·

c ¶ Sac̄ri·i·ſigue̅

d ¶ Flagello·ali ter enumerat hic iſtos motos et a liter exequitur in l̄ra·

e ¶ Ad examinā dam·id eſt vt ex amineť cupidi a non cupidis·alia l̄ra eſt ad exterm̄i nandam·

f ¶ Animalia·h̄ de flagello delin quentium·

g ¶ Eoꝝ·ſimi le·xvi·q·i·reuer timini·

h ¶ In deteſta tiōe·h̄ de teſtati one criminis·

i ¶ Eccleſias·i ſta duo ca·male i ducit·g·q̄ arria noꝝ ecc̄ie nō ↄſe crantur a catholi cis in deteſtatio nem criminis·ſed q̄ non fuerit ↄſe crate in forma ec cleſie h̄ meli⁹ po tuiſſet inducere· ·s·e·q·eccleſia q̄ pactione·

regulā aureaz ⁊ quedaz alia p̄cioſa furat⁹ eſt de anathemate d̄r tuliſſe Item pc̄co amalechitaꝝ animalia eoꝝ iuſſa ſunt interfici·q̄b⁹ q̄ ſaul pepercit audiuit a ſamuele·Neſcis q̄ pc̄m ariolandi eſt repugnaꝛe et q̄ſi ſcelus idolatrie nolle acq̄eſcere· Itez pc̄co egiptioꝝ poſſeſſiones eo rum ḡndini tradite·iūmenta ⁊ pri mogenita eoꝝ mōte ↄſumpta ſunt Itez peccato iſrahelitaꝝ archa dn̄i philiſteis tradita eſt·Si ḡ que ſen ſu carent vt ecc̄ia altaꝛe archa dn̄i lapides iericho vel execranť vel pec catorib⁹ traduntť vel anathematizā tur vel grandine deuaſtantur·ſi ea que vim intelligendi nō habent vt animalia egiptioꝝ ⁊ amalechitaꝝ pc̄cis hominum morte perdunť·p; q̄ nullum excuſet igr̄antia criminiſ maxime cum ex eo vtilitas deferať igr̄anti·veluti ſi quiſpiaz de latroci nio ⁊ rapina filio ſuo igr̄anti diuiti as ↄgreget non excuſaret filium ig norantia q̄n poſt mortez p̄ris coga tur reddē male ↄqueſita Itez pc̄co achor plebs iſrahelitica in manibuſ hoſtium tradita eſt·Itez peccato fi liorum heli ꝓplus in manib⁹ philiſti noꝝ corruit·Item peccato q̄; ple bis electi eoꝝ ſepe ſunt impediti et tandē cum eis ꝓphe ducti ſunt cap tiui·¶ Hijs reſpondeť·In ſenſibilia ⁊ irrationabilia pc̄co hominum vel execranť vel anathematizanť vł mō te perdunť non p̄ticipatione pc̄ci ſ; cauſa ſacram̄ti·vel deteſtatiōe pc̄ci vel flagello delinquentium·Cauſa ſacram̄ti·vt thezauri ihericho ⁊ ani malia amalechitaꝝ·Iericho eīn lu na interpretať ⁊ ſiḡficat iſtum mū dum·Amalechite interpretanť lin gentes ſanguinem ⁊ ſiḡficant cupi dos ⁊ auaros ⁊ demones Iſrahelite interpretanť viri videntes deum ⁊ ſiḡficant multitudinem ſanctorum

qui ⁊ humanis·s·di·lxxxi·valet·

r ¶ Paruulos·hiſtoriā hēs·xlij·di·§·i·

s ¶ Pariter·hic habetur alia r̄ñſio·

t ¶ Flagellari·ł; ec̄ i eis crimē p̄inū nō timētur

u ¶ Canaā filius·⁊ ideo maledixit canaan nō

x ¶ Eorum·i·iſti addicti ſunt pene propter mortem criſti·

Lapides ḡ ⁊ thezauri iericho anat hematizanť·animalia amalechita rum interfici iubenť ad examinan dam cupiditate iſrahelitice pleb̄ et vt ſiḡficareť q̄ muri vicioꝝ et hu ius mundi thezeuri q̄ per lapides et thezauros iericho deſignanť·irratio nabiles q̄; vicioꝝ motus q̄ per ani malia amalechitaꝝ intelliguntť nō debent tranſire in ſortem ſanctoꝝ· Animalia vero egiptioꝝ ⁊ poſſeſſi ones eoꝝ et p̄mogenita grandine ⁊ morte conſumpta ſunt vt in illis puniren̄ť quoꝝ felicitate letabun tur·⁊ vt dareť intelligi q̄ mundus peribit ⁊ concupiſcentia eius·ſed e tiam terra iſrahelitaꝝ in ſanguinē verſa eſt·et ſegetibus eoꝝ imbres aduerſi ſunt·Animalia eoꝝ ſterili tate ⁊ morbo ↄfecta ſunt·vt aucto rem ſuum quem per beneficia ↄgno ſcere noluerunt·ſaltez inter ſuppli cia ſentirent·In deteſtatione vero pc̄ci pecunia ſimonis damnata eſt cui dictum eſt Pecunia tua tecum ſit in p̄ditione q̄ exiſtimaſti donum dei pecunia poſſideri·In deteſtatio nem vero eiuſdez criminis altaꝛe et ecc̄ia que per ſimoniaz ↄſecranť non tam ↄſecrari q̄ execrari dicunť·q̄a q̄ interuentu pecunie oleum ↄſecra tionis effundit·non ↄſecrare ſ; exe crare credend⁹ eſt·Hinc eſt q̄ bea tus greḡ·ecc̄ias ab arrianis ↄſec tas·iteꝝ ↄſecrari precepit q̄ ſanc tificacionem ↄſecrationis que non niſi in fide trinitatis perficiť p̄ſtare non poterant q̄ fide carebant·Ar cha vero ⁊ ꝓphe pc̄co ſuoꝝ ciuium hoſtib⁹ traditi ſunt Electi q̄; q̄ mur mure eoꝝ impediti ſunt non in pe na criminis ſed in experimentum ⁊ exemplū patiente h̄ paſſi ſunt·Itē ꝓplus q̄ pc̄co achor et filioꝝ heli in manib⁹ hoſtium tradit⁹ eſt·ſigniſi cat ſubditos corporaliť flagellari·

ſcham·q̄ dn̄s h̄n dixit ei ⁊ idō n̄ fuit auſ⁹ maledicē ei· vł rō ē i·ff·q̄ me tus cā·iſti quidez·

y ¶ Addicte·j·d pe·di·iij·§·ecce cuius·

z ¶ Poſteri·ei⁹· euangeliſta enim trāſitū fac̄ a iorā vſq; oziam q̄ fuit q̄rt⁹ poſt eum·q̄ dictum fuerat per eliſeum ꝓphetam in trono regni tui quenq̄ nō eſſe ſeſ ſurum de domo a chab niſi in quar ta generatione· tn̄ illi treſ q̄ omiſ ſi fuerunt hn̄ ſede runt in trono·ſed dicunť non ſediſſe ex merito vite·

a ¶ Odium q̄; e ſau·q̄ alio nomine dicitur edom·vn̄ de dicunť edumei q̄ſi edomei·

b ¶ Exemplis· ſcz poſtremis·ſ· de cham giezi a chab eſau·

c ¶ Turbať·j·x xiiij·q·i·non tur bať·j·vij·q·i·adū ſitas·j·de·ↄ·di·i· in ſancta·

d ¶ Ignorantia· Igr̄antia ē facti ⁊ eſt igr̄antia iu ris·igr̄antia facti ſemper excuſat ſi ue igr̄et de ꝓp̄o facto ſiue de alie no dum tn̄ ſit ꝓ babilis·igr̄antia ꝓprij facti excu ſat·vt·xxxiij·q· ij·in lectum·et·i· q·i·ſi q̄ a ſimonia cis·magis tamen excuſat error in a lieno facto q̄ in ꝓp̄o q̄ ꝓbabilis eſt igr̄antia in a lieno facto·vt·ff· ꝓ ſuo·l·vlti·ſed non eſt veriſiłe q̄ q̄s heſitet ſiue er ret de facto ꝓp̄o vel de ꝓpria re· vt·C·de reſcin· ven·quiſq̄s·ł; au tē ſit igr̄antia de alieno facto dum tn̄ non ſit ꝓbabi lis nō excuſat vt xij·q·ij·qui ⁊ hu manis·xvi·di·q̄ dicitis·adhoc auť vt quis ꝓbabiliť dicatur errare non requiritur q̄ ſit nimis ſcrupuloſus et diligens et curioſus in inquirendo·nec q̄ ſit nimium negligens et diſſolutus in inquirendo·vt·ff·de iur̄·et facti·ignoran·nec ſupina·Ignorantia iu ris·alia iur̄ naturalis alia iur̄ canonici ſiue ciuilis·Ignorantia iur̄ naturalis neminem excuſat·quia nichil intereſt in vicio decipere vel decipi·vt·xvi·q·i·ſi cupis·C·de in iuſ·uoc̄·l·ij·de hac di igr̄antia·

k ¶ Sanctificationem·s·e·q·i·c·qui ſtudet·

l ¶ Carebant·et extra formam conſecrabant·alias falſum eſſet·

m ¶ Item ꝓplus·h̄ addit q̄rtum· n ¶ Pro meritis·j·vi·q·i·ex merito ·j·ij·q·vij·c·i· o ¶ Portantes·i·tolerantes· p ¶ In lata·h̄ ſoluit ſtatim

q ¶ In diminutione·ar·q̄ in eo punitur quis in quo deli quit·j·xvij·q·iiij·Frater·j·xvi·q·i·reuertimini·j·xij·q·ij·de viro·⁊·c·

ignorans ignorabitur·xxxviij·di·qui ea·ignorantia iuris canonici ſi
ue ciuilis neminem excuſat vt·xxxviij·di·ſi in laicis· et·c· que ipſis et
hoc intellige cū ius tale eſt·ꝙ aliquis de facili per ſeipm̄ ſcire potu=
it·vel etiā p alios dū tñ habuit copiā iuriſperitoꝝ·ff·d iur·ꝛ facti ig·
regula·ff·de bo·poſ·in bonorum·vbi em̄ de bona fide agitur non eſt de
iuris apicibus diſputandum· ff·mandati· ſi fideiuſſor·§·quedam · et
hec vera ſunt ni=
ſi ſint milites ru=
ſtici minores mu=
lieres· iſtos enim
excuſat ignoran=
tia iuris· Itē iuris
ignorantia ſi eſt
de damno vitando
bene excuſat · ſi ē
de lucro captādo
non·vt·ff·e·iur·ſi
queras ergo que
ſit differentia in=
ter has quatuor
perſonas et alias
quantum ad igno
rātiā iuris cū nul
li ſubueniatur ig=
rātia iuris vbi cō
tenditur de lucro
rn̄deo mulieri q̄uā
doqꝫ ſubuenitur i
lucro vt·C·e·ſi e=
mancipata·et ali=
as vbi expreſſe i=
uenitur·ſꝫ vbi non
expreſſum inueni
tur nō ſubuenit·
eis· ſubuenit· em̄
eis in vell·et aliis
caſibꝰ notatis·C·
·e·l·vlti·§ militi=
bus et minoribus
vbiqꝫ ſubuenitur
niſi vbi inuenitur
expſſum ꝙ non ſit
ſubueniendū· Itē
ignorantia iuris
ciuilis ſiue canoni
ci nocet oībꝰ in
damno vitando in
tēporalibus pſcri
ptionibꝰ·qꝛ pſcri=
ptio introducta ē
ad rigorem iuris
cōſeruandum·ideꝫ
eſt in cōſtitutōne
ſi quis in tantam
·C·vnde vi·b·

a Dixerit· ar·
ꝙ ad dictū vnius
ſtatiꝫ aliquis tene
atur et poſſit cre=
dere·ꝛ·xxij·q·iiij·
innocēs·de hꝰ no·
et·xxiij·q·iij·ꝙ
magnum·xi·q·iij·
non ſolum

b Cōmedē·ex=
preſſa ergo nocēt
non tacita·ar·ff·
de cōdic·ꝛ·de·non
nūꝙ·ꝛ·ff·d euic·
ſerui· venditor di
uerſa enim ē cau=
ſa voluntatis ex=
preſſe et eius que
ineſt·ff·de·v·ob·
eum qui

c Oportuit·ali
as quod oportuit eum neſcire hꝰ nō excuſat cū ſit iuris naturalis ·vt
·xxxviij·di·quamuis =tia etiam iuris dici pt eo ꝙ ignorabant pro=

d Iudeoꝝ·hꝰ igran= phetas·qa ſi eos intelligerent non ignora=
rent factum eoꝝ·id eſt xpm natum

vt inter flagella platoꝝ pcc̄a feri=
antur·ſicut achor ſorte dephēſus la
pidibus obrutꝰ eſt·ſicut et nauicu
la ione piclitatur vt fugitiuus ſor=
te dephenſus fluctibus immergere
tur·aliqñ p meritis platoꝝ depra=
uatur vita ſubditorū ut platis ſuis
ſbditi fauētes ad malū cū eis ſimul
corruāt ſic filij iſrahel diu portanteſ
pcc̄a ſacerdotū tandem cū eis cecide
rūt in manus hoſtiū Itē Dauid
pplm enumerauit quo pcc̄o gladiꝰ
domini deſeuit i pplm· ſꝫ in lata gen
te gloria regis ē·in diminutōe ple=
bis ɔtritō pncipis· Qui vero de nu=
meroſitate ſue gētis ſupbiuit iure
in eius diminutōe punitus ē· Item
Paruulos ſodomitaꝝ non excuſa=
uit ignorātia quin p patno ſcelē ce
leſti igne ɔſumerent· ſꝫ hꝰ igne pena
illis diminuta eſt quibus ſucceſſio
paterni ſceleris eſt adempta · Pari
ter etiā demonſtratū eſt pcc̄is pa=
rentū puulos aliqñ corporaliter fla
gellari· Illud idē etiā intelligēdum
ē de puulis qui pcc̄o dathan et abi
ron viui deſcēderūt ad inferos Itē
Cham peccante canaan filius eius
maledicitur· Giezi delinquente lep
trāſmittitur ad poſteros·iudeis cla
mantibꝰ ſanguis eius ſuper nos et
ſuper filios noſtros·reliquie eorum
pene mortis xpi addicte ſunt Ach=
ab q̄ꝫ peccāte poſteri eius regni ſo=
liū amiſerunt· Et qui de eius ſemine
in regno inde nati ſūt vſqꝫ ad pur=
gatā labē illius familie a genealo=
gia dn̄i ſunt excluſi · Odiū q̄ꝫ eſau
vt malachias teſtatur tranſiuit·ad
idumeos · Quibꝰ oībꝰ colligit ꝙ
ignorātia pcc̄i non excuſat aliqueꝫ
Sꝫ hijs exemplis nō pbātur te
neri pcc̄o alioꝝ niſi imitatores ne=
quicie eorū· Quicunqꝫ em̄ de ſemine
eſau ꝛ ceterorū ad dn̄m cōuerſi pa=
ternā maliciā deteſtati ſūt nō odiū
ſed clementiā dei expti ſunt Itē
vt ait ambroſius De eodem

e Damnabilis· velut de patronis abſqꝫ venia impetrata in ius non
vocandis ab eoꝝ libertis· nec enim in ea re parcendū eſt ruſticitati·
cum naturali ratione huiōi perſonis honor debeatur·ut·C·de in ius vo
cando·l·ij· =lucro captando·qꝛ in damno vitando omnibꝰ·

f Aliis·non in= ·ff·de iur·et facti ignorantia·iur ignorantia·

g Sed negocium·i·ſi errat in ɔtractu·nam aliter eſt in maleficio in
quo nec etiam mi
nor excuſatꝰ·C·ſi
aduerſus delic l·
·i·et·ij·

h Filio·maiori·
nam tūc pt repe=
tere·ff ·de mino·
·l·verū·in fi·ſi au
tē etiā filiuſfa·eſ
ſet minor·nō repe
teret·ſi ſupta eſſꝫ
vel perdita ·ff·e·
ti·ſi minor·

i Quaſi delictū
ē·ut·ff·ad mace=
don̄·l·ij·ꝛ bene di
cit quaſi ē delictū
nam ſi vere eſſet
delictum nec mi=
noribus ſubueni=
retur·

k Sine iudice·
ſecus ſi p iudicē·
·ff·fam·herciſcū·
cum putarem ·et
hꝰ cū fidē et ɔfeſſi
onē eius iudex ſe
cutus eſt·nam ali
aſ repetere poſſet
·C·de iur·et facti
igno·ſi poſt·

l Iure natura=
li·cū q̄s ſoluit in=
debitū·aut eſt in=
debitum iur ciuili
tantum quale eſt
id qd pt p falcidi
am teneri · C·ad
·l·fal·error·hꝰ ſi p
ignorātiam facti
ſoluit·repetit·C·
d iur·ꝛ fac·igno·
cum quis·C·ad·l·
fal·error·p·igno·
rātiam iur non re
petit·ut in·l·pdi
ctis·niſi a minore
vel a muliere vel
alia pſona priui=
legiata ſoluatur·
ut·ff·de probatō·
cum de in debito·
·§·ſic aūt·et·ff·d
cōdi·inde· inter=
dum·alias indebi
tum·aut de iur na
turali tantū qua/
le eſt id ad quod
p cirogphū obli=
gamur vt ſpe fu=
ture numeratōis
vel indebitū vtro
qꝫ iuri·in hijs du=
obꝰ caſibꝰ quacū=
qꝫ ignorantia ſol
uit repetit·ff ·de
condi·inde ·inde=
bitam et·ff·de p
batio·cū de inde
bito·aut p exce=
ptionem tantum et tūc ſi tpalis ē excepcō dum tamen ſit certum de=
bitum non repetit·ff·de cōdi·inde·ſub cōdicōe et·l·nam ſi moriar·ſi
autem eſt ppetua et eſt fauorabilis·hꝰ quacunqꝫ occaſione ſoluit re=
petit·C·ad vell·ꝙuis·ff·de ɔdi·inde·q̄ excepc̄·ſi ē odioſa· vel ſciēs·

Turbatur nauicula petri in q̄
erat iudas·qꝛ q̄ ſuis meritis
erat firmus turbatus ē alienis· Ig
norabat aūt petrus pcc̄m iude· Nō
ḡ ignorātia excuſauit illū· ſꝫ tur=
batio hꝰ non eſt pcc̄i cōmquinatio
ſed corpalis pſecutio intelligitur·
qꝛ meritis maloꝝ nōnūꝙ a deo bo
ni pmūtur vt eoꝝ pbetur firmitas
Nō itaqꝫ hijs auctoritatibꝰ ſimoni
aci pbantur p quibus ignoranti=
bus pecunia data eſt· Non ergo pt
pbari iſte reus criminis cuius non
habuit ɔſcientiā· Notandū q̄ꝫ ē
ꝙ nō oīs ignorātia pcc̄i excuſat
aliquē· Eſt eñi ignorātia alia facti
alia iuris· Facti alia qd oportuit e=
um ſcire·alia qd ñ oportuit eū ſcire
quod non oportuit eum ſcire ſicut
ait aplus· Si quis infideliū vocaue
rit vos ad cenam quicquid vob ap=
poſitum fuerit ɔmedite nichil inter
rogantes·ſi quis vobis dixerit hoc
idolis immolatū ē· nolite cōmede=
re· Ecce quod vocatum ad cenam
non oportebat ſcire carnes ſibi ap
poſitas idolis fuiſſe imolatas · Qd
oportuit eū ſcire ſicut ignorantia
iudeoꝝ et reliquoꝝ et infideliū qui
ea que a pphis de xpo fuerāt pnun=
ciata adhuc ignorāt ēē completa
vnde a iudeis adhuc expectatur ve=
turꝰ hec neminē excuſat Itē igno
rātia iuris·alia naturalis alia ciuil
Naturalis omnibus adultis dam=
nabilis eſt· Ius vero ciuile aliis per
mittitur ignorare aliis nō Iuris ci
uilis ignorantia nemini obeſt·i dā=
no vitando ſi negociū inde cōtigerit
vt ſi minor pecuniaꝫ dederit filio fa
milias repetit·in maiore vero qua
ſi delictum eſt· Item ſi ſucceſſioneꝫ
tibi etiaꝫ maiori delatam·cum alio
ſine iudice diuidas putans teſtam̄=
tum iure ſubnixum cum non eſſet·
ſolidam ſucceſſionem obtinebis ·
vel ſi id quod nullo iure debuiſti
aut iure naturali non debuiſti · ſed

ſoluit· vel ignorans· aut ius aut factū·h[?]is duob⁹ caſibus non repetit· ·ff· de cōdi· inde·l· qui excepc̄· alias ſi rigore iur̄ cōſeruandi grā eſt ex cepcō introducta·h̄ ſciēs ſi ſoluit nō repetit·ff· de odi· inde·l· iulia⸗ nus·ſi ignorans repetit·ſm pi·cū illa excepcō ſit perpetua et non o⸗ dioſa·al[?]j vero otra·nam et poſt ſententiaȝ remanet debitū naturale· q̄ ſententia de iure ciuili eſt·et ideo ea que iuris naturalis ſūt tollere nō p̄t·quaē ſi ſol uat nō repetit·vt ·ff·de odi·inde·iu lian⁹·aut dubitet an tēporalis an p petua h̄ repetit· ·ff·de odi·inde· ſufficit·

cordia digni qui ſunt alieno laborāt vicō·¶·de naturali·liber·legeȝ
f ¶ Concedimus·vt et primū locū ibi obtinere poſſīnt·et illud non reſpicit niſi qd̄ ſequitur in fi·c·ſcd̄m vnum intellectum·
¶ Maioris etatis·h̄ p̄ſumit̄ otra etatē·vt·ʒ·c·q·vij·q in qualibet·
b ¶ In al[?]js·s·di·lxxxi·valet·otra·s·c·q·i·ſi q̄ a pſeudo·h̄ ibi illaȝ ecciā licite fuerat adeptus i ¶ Pro magna·et h̄ iur̄·cū eīn nō pec cauerunt iſti non ſunt p̄uandi ordi nibus ſuis·ar·ʒ·ʒ· ex hac

a ¶ Repetis·hoc intra bienniū et h̄ cū pmittit ſpe fu ture muneracōis·
b ¶ Non poterat· et ita dupliciter e um excuſat·

Q· ·v·

Quod vero huius queſtiōis duo ſunt articuli primus eſt·an li cet iſti in eccia manere quam pa terna pecunia eo ignorante eſt aſſe cut⁹·Secūdus eſt ſi paē emit ei ordi nem et nō ecciam an liceat ei illo or dine fungi·de p̄mi q̄ſtiōe dicas ꝙ p⁹ ꝙ ecciam dimiſit ex grā p̄t ibidem manē ut·ʒ·c·i·⁊ eʒ de ſimo·d ꝩgul·· In ſcd̄a dico ꝙ ſi p p̄ris pecuniam adeptus eſt ordi⸗ nē ita tū ꝙ ſimo⸗ nia nō fuit in ordi nāte poſtꝙ ordi⸗ ni renūtiat·p̄t eo dem ex miſcdia fū gi·ut·ʒ·e·c·vlti·ſi autem ipſe deberit vel oſcius fuerit ſimonie·tunc di⸗ ſtinguitur aut ac cepit ordinē vel dignitatē aliquaȝ vel aliqd̄ bn̄ficiū eccleſiaſticū ſi or dinem vel p̄lacōȝ deponitur nec dȝ ſecū diſpenſari·ut ·s·i·q·i·erga·et ·c·ſi quis neqȝ·et ʒ·q·vij·ſi qs om⸗ nem·et·c·requiri tis·ſi vero eccleſi am vel p̄bendam vel ſiſe bn̄ficium de iure deponitur vt·s·e·q·i·p̄ſbr· ſed ex diſpenſatio ne poſt renūtiatio nem p̄t in eodem beneficio remane⸗

ciuili tanꝙ ex cirographo ſoluas ā promittas repetis·nō ita ſi delictū Nam ſi putat ſuā rem ſibi p legem licere rapere incidit in oſtitucōneȝ ſi quis in tantam·i hoc aūt nō fuit ignorātia iuris ſȝ facti·et illius qd̄ nō oportuit eū ſcire·A reatu ergo criminis excuſat eū ignorātia pa terni delicti·qd̄ ⁊ ſi oportuiſſȝ eū ſci re infirmitate tū etatis dep̄hendere nō poterat· Q V

Quod vero q̄nto loco que⸗ ritur·an liceat ei eſſe in ec⸗ cleſia vel fungi ea ordin a⸗ cōne quā paterna pecunia eſt aſſe cutus·auctoritate diffinitur vrba⸗ ni qui ſcribens de ſimoniacis ait in⸗ ter cetera· De paruulis qui cupiditate parētū eccias emūt

Quicūqȝ ſane cupiditate parē tum cū adhuc puuli eſſent ec cleſias vel ecciaȝ ptes p pecunias adepti ſūt·poſtꝙ eccias omino di⸗ miſerint ſi canonice i eis viuere vo⸗ luerint p magna miſcdia eos ibidē eſſe ocedimus·Neqȝ p h̄ facto a ſa cris ordinibus illos remouemus·ſi alias digni inueniantur· Illi vero qui p ſeipos cū maioris etatis eſſēt nephāda cupiditate ducti eas eme rit ſi i al[?]js eccijs canonice viuere voluerint puatis p̄prijs ordinib⁹ p magna miſcdia ibi eos miniſtrare permittimus·Quod ſi ad eccias ali as trāſferri fortaſſe non potuerit et in eis canonice viuē pmiſerit mi noribus ordinib⁹ otenti ad ſacros ordines nō accedant·ſalua tamen in oīb⁹ apoſtolice ſedis auctori⸗ tate·Si qui tū ante emptionem ca tholice ordinati ſūt cū ea que eme⸗ rūt dimiſerit et vitā canonicā ege rint in ſuis gradibus pmittant̄·ni⸗ ſi forte huiuſcemodi eccia ſit vt ibi primū locum debeat obtinere·Pri mū eīn vel ſingularem vel p̄poſiture locū in emptis eccijs eos habē nō

patimur ¶ Hoc aūt non eum in p iudicium canonū·ſed ex miſcdie diſ penſatione dixiſſe·ex epl̄a eiuſdem colligitur miſſa vitali p̄ſbro in hec verba In dignitate ſuā da ſimoni acis miſericordia p̄t impendi ſi eos

Eos qui eccias vita omēdet emerunt ſi pſona talis fuerit quā vita omēdet videlicet vt i mo⸗ naſterijs vel canonicis regulariter viuant·in ſui honoris officio miſeri corditer condeſcendendo miniſtrare concedimus·abſqȝ tū ſanctorum ca nonū p̄iudicio ¶ Ex hac itaqȝ au⸗ ctoritate colligitur ꝙ ignorātia ta les excuſat a reatu criminis vt ſup dictum eſt·non a fructu emptionis cum in eccleſijs quas parentum pe⸗ cunia adepti ſunt non niſi poſtꝙ e⸗ as omino dimiſerūt et ex miſericor dia ibidem eis eſſe conceditur·in q̄ patet ꝙ et ſi illis ignorātibus ſimo nie pcēm ſit admiſſum·fructum ta⸗ men p̄rne emptōnis reportare non poſſunt· Qd̄ vero a crimine excuſē tur hinc pȝ·q̄ p h̄ facto a ſacris or dinibus nō remouentur·Si eīn illi us criminis participes eſſent ad ſa⸗ cros ordines oſcendere non poſſent Illud idem intelligendum eſt de eo qui per pecuniam eſt adeptus ſacer dotij dignitatē·non epo ſed cuidaȝ ex principibus eius datam·vtroqȝ tamen ordinatore videlicȝ ⁊ ordina to hoc ignoratē ¶ Vrbanus ſecun dus ſcribit alberto metenſi epo

De quodā pro quo incuria paren⸗ um pecuniam dedit non epo ſȝ vni principum

Preſentium portitorem quē parentū in curia p pecuniā non epo ſȝ cuidā principum eius datam inuitū ſacerdotij digni tatē obtinuiſſe ſignificaſti·licet ſan cti canones deponendum eſſe teſten tur·q̄ tū culpā iſtam neſciens ⁊ co actus omiſit et q̄ ab eodem ordine vt deponētur ſupplicauit vltroneus

k ¶ Ordines·id ē ad miniſterium ſa croȝ ordinū·qs tū poſt emptionē eccleſie receperūt et ita aggrauat̄ eoȝ pnia in eccie emptione
l ¶ Salua·vt ſci⸗ licȝ pl⁹ poſſit diſ⸗ penſaē ſi velit vel vt hāc reuocet ſi iterū ei videbitur expedire·ij·q·iij· ſaluo
m ¶ Ante empti onem·ar·ſupueni ens delictū vel no uam cām nō vici⸗ are legitime ſcm ʒ·xxx·q·i·noſſe·⁊ ·c·dcm·s·lv·di· p̄cepta·ʒ·xxxi·q· ·vij·hij·qui·ſ cō tra·ʒ·e·q·vij·ſi qs e inim
n ¶ Permittāt̄· in eadē eccia·h̄ ē dra inter iſtū ca⸗ ſum et ſcd̄m
o ¶ Niſi·iſtud ni ſi reſpicit duos ar ticulos·nā in pri⸗ mo caſu bn̄ ꝑt ex diſpenſetōe ſingu lareȝ locū obtine re·ſed male dicit qui h̄ dicit·nā cū vltimo magis diſ penſatur quo ad executionem ordi nis ꝙ cum medio vnde iſtud niſi re⸗ fertur ad primuȝ membrum·e·
p ¶ Primū·ar· eʒ d ſimo·ex iſinu atōe et intelligūt quidā h̄ tm̄ de p̄⸗ latōne·h·intelli⸗ git de q̄lib̄et dig tate·q̄ nec archi eps nec decan⁹ et cetera ꝑtis·ſi·
¶ In eoȝ·xij·di· nos ofuetu· Eos·vt die mioribꝰ ruſticis ⁊ mulieribꝰ in q̄buſ dā cāibꝰ·ut i vell· vt eis ſuccurat̄·⁊ vt ex integro ca⸗ uzat̄·⁊ cū fiſco ſe detuleri t·⁊c·lega tū ſibi aſcpſit ⁊c·

re·vt·ʒ·c·px· Quicūqȝ·paruu⸗ ·q·ij·ſicut·eʒ de p̄bē·maiorib⸗ ¶ Pro miſedia·nam ex rigo⸗ ·c·ſancitū eſt·et vere de miſcdia·nam de iur̄ non p̄nit·et hac miſeri· eli h̄ p̄ſumitur p etate vt·s·e·q·iiij·placuit· b ¶ Partes·i·p̄bendas·et ſic nō eſt otra·xxi re iur̄ oino depoī dberent·ut·s· ·e·q·i·p̄ſbit·⁊·vij·q·i·p̄ntium·et

s ¶ Abſqȝ·s·di·lv·p̄ſcis·quaſi nō de iur̄·oūi ſȝ ex diſpenſatōe
t ¶ Ex hac dimiſerūt·h̄ idem habes extra de ſimo·de regularibus
u ¶ Reportare·Nā ex dolo alieno aliquis lucrum reportare non de bet·ff·de eo p quem factum eſt·l·vl·ſꝫn·i·et h̄ eſt verum niſi in caſu eʒ de ſimo·nobis fuit·ſ·ꝑpter fraudem alterius

PReſentiū·tria ꝑ iſto faciunt·coactio accipiendi iſtum ordinem ·ſ·ſacrū ſpontanea ꝯfeſſio·renūtiacō·duo faciūt ꝯtra·deteſtatō criminis·diſciplīa ecclīaſtica b ¶ Incuria·i·negligentia vel ſtulticia vel ignorantia iuris· c ¶ Sed cuidam·idem ſi epō·ut·s·e·q·i·ſtatuimus· d ¶ Inuitū·i·coactum a parentibꝫ vel inuitum poſtquam ſciuit· e ¶ Culpā·nota ꝓmonis improprietatē·ſi·s·di·lvi··c·vlti·
f ¶ Iſtam·ſꝫ colligẽ ꝙ aliquis pͭ dicere aliquid eſſe culpam nō ꝙ culpa ſit ſꝫ ꝙ ſolꝫ ē̃e ſic·xv·q·i·mulier
g ¶ Suplicauit·vñ mitius cū eo agendū fuit·ʒ̄·xij·q·i·ñ dicatis·s·di·l·q͛ te·C·netu·vl᷑ cur᷑·vectigal᷑·ꝯducat·l·vna ſꝫ nōne male rogabat cū ꝺpoſitū ſequẽ͛ iſamia·ff·de his q̄ no·iſa·l·ij·§ ignominie·nec et q̄s deponi debeat niſi ꝓ maximo crimine vt·lxxxi·di·apl̄us·dic ergo rogauit vt deponẽtur·i·ab executōne ſuſpenderetur·
h ¶ Fratrūq̧ꝫ·et ita epūs in tali caū diſpenſare nō pͭ ſine ꝯſenſu fratrū et auctoritate·ar·xv·q·vij·epſ nullius·nā in omī diſpenſacōne conſēſus capl̄i eſt requirendus·Preterea nota ꝑ capitulum illud diſpēſari circa ſimoniam commiſſam in ordine nam ſi ipe ordinatus dedit pecuniam vel alius dū tñ det epō ñ poterat epſ ſꝫ caſu diſpenſare et hoc notauit cū dicit nō epō· quaſi dicēt·ſecus ſi epō eſſet data·vñ ſtrictior erit ptās epī diſpēſandi in ſimonia ꝯmiſſa in ordine ꝙ̄ ꝯmiſſa in beneficō·ut·s·e·q·c·i·ſꝫ hoc non admitto·vnde dico ꝙ ſiue ſint ꝯmiſſa in ordine ſiue in bñficō dū tamen fuerit epō data pecunia·ꝙ epūs nō poſſit diſpenſare·ſed in hoc dico eſſe differentiam·ꝙ ſi epō fuit data pecunia ꝓ beneficō·ut tūc non epūs ſed ſuperior quilibet poſſit diſpenſare·ſiue in illo beneficō ſiue in alio·ſm modum qui traditur·s·e·c·i·ſed ſi fuerit epō data pecuniā ꝓ ordine·tūc non poſſit ſecum diſpenſari niſi a ſolo papa·vt·s·q·i·erga·et·c·ſi quis neq̧ꝫ·et ʒ̄·q·vij·ſi quis omnem·et·c·requiritis·illud aūt expeditū eſt ꝙ epūs vel capitulum poteſt diſpenſare cuꝫ eo qui ignoranter adeptus eſt bñficium·ut ex᷑ de ſimo·cum ex inſinuacōne·io·Quid autem iuris hodie ſeruetur·dixi ꝑ dec·s·q·iij·ex multis·in vlti·gloſa· Nō· vi·

Q Uid vero·hec queſtio determinata eſt ꝑ·c·qd̄·G·inducit·
k ¶ Nūc aūt·ſꝫ ponit incidentē queſtionem que dubia non eſt

ex conſideratione diſcretōnis que diſcretio mater eſt omniū virtutū magis ꝙ̄ ex rigore canonum miſericordie viſcera adhibendo·ipm in eodem ordīe eſſe fraternitati tue ꝯſulimus·ita tñ vt ſi eccīa illa cui deſeruit ſacerdotū penuriā non patiẽ ſuſpenſus a ſacerdotali officio permaneat·Nō ſi fortaſſis eccīe vtilitas exegerit·ut curā regiminis aſſumat·liceat eū ex ꝯceſſione epī ſui fratrūq̧ꝫ obedīētia ſacerdotali officio fungi· **Q VI**

QUid vero de hijs fieri debeat qui ignoranter a ſimoniacis ordinantur·quod ſexto loco queſitum eſt·ſupra videlicet in capitulo vrbani quod ſic incipit·ſi qui a ſimoniacis nō ſimoniace ordinati ſunt·reqratur·¶ Nūc autem de illis queritur qui non pro ordinacōne pecunias offerẽt·ſed ꝑ electōne vt vel decretum electionis fiat·vel ut ſubſcripcōne confirmetur·vel vt electioni non reſiſtatur·aliquibus premia largiuntur·an eoꝝ electio vicioſa ſit iudicanda·Nō enim videntur donū ſancti ſpiritus emere qui non ꝑ ꝯſecratione ſed ꝑ electione munera largiūtur·cum nulliꝰ ſpūalis gratie aliquos faciat electio ꝑticipes·Sꝫ ſicut eccleſiaſticaꝝ reꝝ emptores ſimoniaci iudicantur q͛ eccleſiaſticis officijs ita adiuncte ſunt vt alteꝝ ſine altero alicui non ꝓueniat·ita quia ꝑ electionē venitur ad ꝯſecrationē perinde ſimoniacus habetur qui ꝑ electione p̄mia largitur ac ſi pro ꝯſecratione munera dediſſet·¶ Unde ſimachus pp̄·ſcribit ceſario epō

Nec timore nec p̄mio nec potentū ſuffragio confirmetur epī electio·

SI quis·ſuffragatrices·s·e·q·iij·ſi quis obiecerit·et·xl·di·ſicut viri·inueniuntur ſiſe·ʒ̄·xv·q·iij·ſane·s·e·q·i·eſtote·ʒ̄·xvi·q·vij·ſi quis epiſcopus·s·di·lv·nullus penitens·
m ¶ Ad ſubſcribendum·ſ·cū patroni ſūt·vel ſꝫ cū ſpūaliter vocant᷑ laici ad elcōꝫ·lxiij·di·adrianus·vel dic ꝙ factum prohibet·non ideo dicit ꝙ de iure ſubſcribē debeant ciues·ar·ex᷑ de elec·c·i·ſubſcribere tamē debēt ciues·nō vt eligentes ſꝫ vt conſentientes·vt·vij·q·i·epiſcopus de loco
n ¶ Timore·ſꝫ nū quid timor inducit ſimoniam·dico ꝙ nō·dico tamen ꝙ peccat mortaliter qui ꝑ timorē obtinet beneficiū ar·contra·s·q·iij·res eccīe·et ē hic ar·ꝙ nō tm̄ timor mortis vel cruciatus corporis·ſed timor verboꝝ vicīat electōeꝫ ar·xxiij·q·viij·ꝯuenior
o ¶ EGo aūt·maximi·de iſto agit·ij·q·v·q̄nto·lxiij·di·ſaloītane
p ¶ Exquiri·tūc tenetur p̄latus requirere cū ad euꝫ ꝓuenerit querelatio clamoſa·ex᷑ de ſimo·lꝫ·heli·
q ¶ Intercesſiōiſ·iij·q·vij·in grauibus
SIcut is·renuit·dū tam̄ nō ꝑſeuerans·q̄a ſi ſēper eſſet nolunta rius non eſſet coǵēdus·vt·lxxiiij·di·vbi iſta·ſꝫ faciendū eſt vt de nolente fiat volens·et ſic licite ordīat᷑ vt·xxiij·q·iiij·diſplicꝫ·xl·di·an̄ oīa viij·q·i·ī ſcp̄turis·xvi·q·i·nos aūt
s ¶ Refugit·ſꝫ mirum eſt ꝙ ſꝫ dicit ꝙ fugere debet cū alibi dicat qui epatū deſiderat ꝛc̄ vt·viij·q·i·q̄ epatum·nā ſi illud gerat in aīo·ꝛ aliud exterius iudicat peccat·nā ita mētiẽ quis ſimulatis opibꝫ ſic̄ ore·xxxij·q·v·cauete·ꝛ ꝙ peccet patꝫ xxij·q·ij·cū humilitatis·dicunt quidaꝫ ꝙ illud mendaciū non eſt mortale licet non ſit benignitatis vel iocoſitatis·quia caret dolo·et ideo non eſt mortale·dico ꝙ iſte dꝫ eē nolens et dꝫ fugere id eſt timere ne forte nō ſit ſufficiens·vt·xl·di·an̄ omnia·vnde metiri debet vires·s·q·i·non eſt putandum·vel dic ꝙ intelligitur fugere q̄ dignus ē ſi ſe non ingerit q̄ querit et nō querit
t ¶ Importune·nam·eoipō ꝙ ſe ingerit eſt ſuſpectus·ff de ꝓcur᷑·q̄ oīa·idē in tutore·ff·de tutela·teſt·ex ſententia·ar·ꝯtra ꝙ pͭ petē quis honorē·ff·de decur᷑·eos·et pecuniā ꝓ eo dare·ff·de offi·p̄·barbarius·ar·viij·q·i·q̄ epatum·ff·de mune·et ho·reus·ad bas·l·rn̄dent quidam ꝙ publice peti pͭ non in occulto·alij vt pi·dicunt ꝙ meritis poteſt quis petere·alias nō·q͛ lex iul᷑·de ambitu·non hꝫ rome locum·

SI quis aūt epatum deſiderat data pecunia potentes perſonas minime ſuffragatrices ſibi adhibeat·nec ad decretum ſibi faciendum clericos vel ciues ad ſub ſcribēdū adhibito cuiuſlibet generis timore cōpellat vel p̄mijs quibuſlibet exhortetur ¶ Itē greḡ·ſalonis cōſiſtētibus **Simoniacus ē qui vt epūs eligatur premia largitur**

EGo aūt vr̄e dilectioni prouidens et mee anime om̄ipotentis dei iudiciū ꝑtimeſcēs·eiuſdē maximi cauſas ſubtiliter exquiri deſidero ſi in illis ſis criminibus preſſus que ſacro ordini contradicūt·ſi nō per ſimoniacam hereſim id eſt premia quibuſdam ſe eligentibꝰ p̄bendo ad ſacerdotale ꝑtingere conatur officium·Tunc enim liber ꝓ nobis apud deū intecesſor erit ſi non obligatus de ſuis ad locū intercesſionis venerit ¶ Itē greḡ·papa ſiagrio epiſcopo auguſtudinenſi· **Sicut ordinatio ſit electio vel ꝯſenſus ſine venalitate debet preferri**

SIcut is q̄ inuitatus renuit·q̄ſitus refugit·ſacris altaribus ē admouendus·ſic qui vltro ambit vel importune ſe ingerit ē ꝓculdubio repellendus·Naꝫ qui ſic nititur ad altiora cōſcendere·quid aliud agit niſi vt creſcendo decreſcat et aſcendendo exterius interius in ꝓfunduꝫ deſcendat Itaq̧ꝫ frater cariſſime in ſacerdotibus ordinandis ſinceritas vigeat·ſit ſimplex et ſine venalitate conſenſus·pura p̄feratur electio·vt ad ſummam ſacerdotij non ſuffragio venditorū ꝓuectus ſed dei credatur eſſe iuditio ¶ Si autē pecunia promiſſa fuerit vel ſoluta electo vel ordinato penitus ignorante nec

·ff· ad·l·iul'·de ambitu·l·i·vel dic q̄ quodam a ſp̄ſo potuerũt peti· modo vero ab imp̄atore·vel aliud in dignitatibus ſecularibus· vn= de et milicia ſecularis emi p̄t·ff·de act·emp·et vẽ·creditor·ſ̄iter vẽ ditorẽ a ¶ Obeſſe videt̃·multũ ꝯtradicit ſolutõi huic·ex̃ de ſimo· nobis·vbi ſemp nocet datõ pecunie·niſi cũ data eſt ab aduerſario ꝫ ideo h̄ excuſantur q̄ nichilominus alias fuerint eũ electuri· ſic ex̃·e· et ſi queſtiones ſe cus in·c·nobis

hij·et·c·neq̄ꝫ·ꝯtra·s·di·lxxiiij·ſi quiſ ꝗ·xxv·q·ij·ſi qui epi ꝗ·xvij·q·iiij· ij·frater·xij·q·ij·qui·⁊ humanis·

k ¶ A ſacerdotio·i·eccialſtica dignitate·ut·s·e·q·i·ꝗ per pecuniam·

l ¶ Penitentiam·adeo etiam hoc verum eſt vt ſi ꝗs etiam p̄uenerit ad ſummũ maloꝝ ſbueniat̃ ei p penitẽtiã·ut de pe·di·iij·talis·nam in quacũq̄ꝫ hora·⁊c̃·nec tibi dico ſepties·⁊c̃·de pe·di·iij·adhuc inſtant·

Cā·vij·

N Unc aũt· ſit recipi= end⁹ nõ de iure ſed de diſpen ſatione·ſic·xxiij· ·q·iiij·ipſa pietas tamen ſũt quidaꝫ caſus in quibꝯ ip/ ſa eccleſia nõ con= ſueuit diſpenſare quos nota ꝗ·ix·q· ·i·in ſumma·et de terminatur h̄ que= ſtio ꝗ· e·ſ̄· ex hac auctoritate

S I qui p̄ſbri· ordinatõis· ꝗ·xxiij·q·iiij· ipſa pietas·ꝯtra ꝫ illd ex pietate matris eccie·iſtud d̄ rigo re paterne diſci= pline·l·di·vt con ſtitueretur

b ¶ Quibus·no· puniri aliquem in eo in quo deliquit ar·xij·q·ij·qui et humanis·

c ¶ Contra nos· ar·q̄ ſi cleric⁹ bñ ficiatus eſt in du= abus eccījs nõ p̄t p̄ſtare patrocini= um vni ꝯtra aliã· ·xcvi·di·ſi impa= tor·iij·q·i·nulli·ſi tñ adminiſtratio= nem habet in vna poterit ſtare·ar· ·ff·de in ius·vo·ꝗ ſitum·⁊·iij·q·vij· ·ſ̄ ſi ꝯtra·in ſi·

S I ꝗs·C·in= tendit ſepti ma ſinodus ꝓba re q̄ licet p peni= tentiã ſubueniat̃ cuilibꝫ peccori·tñ poſt pñiam de iu= re nõ poteſt ꝓmo ueri·imo ſi poſt pccm̃ ꝓmot⁹ eſt vel poſt promoti onem peccauerit deponendus eſt·⁊ dic h̄ regulare fu iſſe tam ante inſti tutionem baptiſ= mi q̄ poſt·et hoc ꝓbat exẽplis taꝫ noui q̄ ve·t·et h̄ ſonat littera illa nullũ tamen hoꝝ qui añ baptiſmũ ⁊c̃·naꝫ illi qui an te baptiſmũ peccãt ꝓmoueri poſſunt·et expreſſuꝫ ẽ·xxvi·di·deinde·

eo mõ ad electionẽ vel ordinationẽ p̄uenerit ei nullatenus obeſſe vide= tur·nec ad reatũ criminis p̄tinet eu ius ꝯſcientiã nõ habuit nec ad ele= ctionis vel ordĩatõis caſſatõneꝫ p̄ti net ad quã alias nõ p p̄uã illoꝝ cu piditatẽ p̄ueniſſe docet. Q VII

N Unc autem de ſeptima tra ctandum eſt queſtione·an renuntians ſue heréſi ſit re cipiendus in epiſcopali dignitate vel non ¶ De hijs ita ſcribit cipri= anus ad ſtephanum Qui rede untes ab heréſi in ſuis ordinib⁹ re= S I qui p̄ſbri ⁊ diaco cipiũtur ni in eccia catholica prius or dinati fuerint et poſtmodũ p̄fidi ⁊ rebelles extiterint contra eccleſiam vel apd̄ hèticos a pſeudo epis ⁊ an ticriſtis ꝯtra xp̄i diſpoſitonem p̄fa na ordinatione ꝓmoti ſunt·et ꝯtra altare atq̄ꝫ d̄inũ verbũ ſacrificia fo ris falſa et ſacrilega offerre conati ſunt·eos q̄ꝫ hac ꝯditõne ſuſcipi ꝯue nit cũ reuertuntur ut ꝯũicent laicis et ſatis habeãt q̄ admittuntur ad pacẽ eccie qui hoſtes pacis extitẽ= runt nec debere eos reuertentes ea apud nos ordinationis et honoris arma retinere quibus ꝯtra nos re= bellauerunt ¶ Itẽ ex·vij·ſinodo

De hijs qui pro muneribus ordina tiones faciunt et qui redeuntes ab heréſi in ſuis ordinibus recipiunt̃·

S I quis om̄eꝫ traditõeꝫ eccia ſticã ſcriptã vel nõ ſcriptã vi= olat anathema ſit·Om̄is ep̄us aut p̄ſbr aut diaconus ꝯuict⁹ q̄ p mu neribus ordinationem dederit vel ac ceperit a ſacerdotio cadat Sed di= cunt quidam·ꝗa penitentiã agim⁹ p pcc̄o et illud indulget deus·Ita et ego dico q̄ om̄em penitentem re cipit deus et indulget p pñiaꝫ pec= cata que iã facta ſũt Noui enim q̄ dauid fornicatorẽ ⁊ homicidã p pe nitentiam receperit deus·et q̄ de eo

dixerit·inueni viꝝ ſm cor meum· Noui rurſum eundem audientem a deo·non edificabis michi domũ ꝗa vir ſanguinũ es·Scio manaſſe per ꝯfeſſionẽ dimiſſam impietatẽ ſuam Scio meretrices et teolonearios p penitentiã receptos·nullũ tamẽ eo rũ qui ante baptiſmũ peccauit ſac dotib⁹ ꝯnumeratũ·Scio quoſdam dũ eſſent in mundo i multa fornica tione manſiſſe·monachos ſ̄ vero fa ctos quaſi luminaria mundi reſplẽ= duiſſe·nullũ tñ ad ſacerdotium aſcẽ diſſe·Quod ⁊ ſi raro contingit nul la tamen lex eccleſie fuit·Nouim⁹ primum peccatricem mariam poſt ꝯũionẽ ꝗuis caſta et ſancta tñ inẽ diaconiſſas ꝯputata nõ ẽ·Sed ꝗd hic dico ſequẽs ſanctos apl̄os ⁊ ve nerabiles patres cum omni fiducia clamo·q̄ qui p ſimoniã ordinat⁹ ẽ ſiue ep̄s ſiue p̄ſbr ſiue diaconus ali enus eſt a ſacerdotio·Neq̄ꝫ enim ve nalis ẽ gratia ſpũs ſancti·Caiphe traditio et adinuẽtio ſimonis a ſac to ſacerdotio om̄ino eſt aliena et ſi in fornicationem lapſus eſt aliquis poſt baptiſmũ in ſacerdotiũ non re cipitur·canones enĩ h̄ ꝓhibent·Si quis vero cũ h̄ pcc̄o ad ſacerdotiũ p̄uectus eſt cognitus degradetur· Itẽ ep̄m qui p pecuniã ordinat⁹ ẽ ꝯfiteor q̄ p penitẽtiã recipit de⁹· bon⁹ ẽ in om̄ib⁹ ⁊ apta viſcera ei⁹ omni penitenti·Sꝫ quoniam iuxta apl̄m oportet ep̄m eſſe irreprehen ſibilem quicũq̄ꝫ p pecuniã vel ordia uit aliquẽ vel ordinatus eſt ab om̄i ſacerdotio alienus ſit·¶ Tharaſi⁹

Q patriarcha dixit Vicunq̄ꝫ p pecuniam vel ordi nãt vel ordinauerũt vel ordinantur vel ordinati ſunt epi vel p̄ſbri vel di aconi vel quilibet de numero ſacer= dotũ repellãt̃ oĩno a ſacerdotio ſic̃ ſimon magus a petro·Quicũq̄ꝫ per pecuniam diſpenſationem vel curã

m ¶ Dixit·et ita ſinodus inducit hũc auctorem ac ſi primo peccaſſet· dauid·et poſtea dñs dixiſſet ei iue ni ⁊c̃·qd̄ tñ ſecus fuit·ſꝫ ſinodus nõ curauit de ordĩe· ſed de veritate·q̄ dñs ei ſic dixit·et ille penituit·nec tamẽ poſt penitẽ= tiam p̄miſſus eſt edificare·et i h̄ fac ad ꝓpoſitũ·vel re tulit ſe ſinodus ad diuinam p̄ſciẽ tiam vbi iam p̄ns erat futurũ pecca tum dauid·

n ¶ Manaſſen·e= zechie filium qui acta pñia reſtitu= tus eſt ad regnũ· ar·de pe·di·ij·ſi quis enim inquit

o ¶ Peccauit·ar· p baptiſmũ non aboleri infamiaꝫ· cũ etiã poſt bap= tiſmũ impediat ꝓmouendum·q̄ non eſt verũ·quia om̄ia crimina et e tiam ſequela pcc̄i dimittuntur i ba= ptiſmo vt·xxv· di·primũ·xxvi· di·deinde·et ſic ñ ẽ obiectio de pau lo qui ante bap= tiſmũ peccauit·et qd̄ h̄ dicit̃ refert ſe ad id qd̄ tũc ac cidit quia tũc nõ fuit viſum q̄ ali= quis taliũ ꝓmo= ueretur·et vacat h̄ ar·notatũ ab ·h·ñ aboleri infa= miã p baptiſmũ·

p ¶ Qd̄ ſi raro·ſi cut in matheo ꝗ fuit theolonear= us·et tñ poſt fuit euangeliſta·q̄·ſ· fuerũt ꝓmoti·

q ¶ Nulla·ar·q̄ lꝫ aliq̄d i eccia ac cidat ñ tñ lex effi citur·s·di·lxxvij monach⁹·s·di·l· v·p̄ſcis·s·lvi·di· ceno manẽſis·di· liiij·multos·

r ¶ Tñ lex·i·re= gula vel ius ꝯũe· alibi d̄r ꝯſuetudo·ut·s·e·q·i·vẽtum ẽ·ſimiliter d̄r reglã·xxxi·di·ni cena·

s ¶ Omnem·i·aliquem de om̄ibꝯ·ſi·eſt·xv·q·i·mulier·

t ¶ Indulgent·ꝗ·de pe·di·i·verbum ꝯa ſupueniente delicto irrita

u ¶ A ſacerdotio·ar·q̄ legitie ſcẽn= tur·xxvij·q·ij·qui dormierit ꝗ·xxx·q·i·de eo q̄·et·c·ad limina·ꝯſ·s·e·q·v·c·i·ꝯtrã·xxxij·q·vij·

s ¶ Traditio·i·adinuenticia machinatio quia p ſimoniã ſacerdotium obtinuit a romanis·

t ¶ Et in fornicacõne·h̄ intelligit·g·et·M·cũ ipo iure infamis eſt puta deph̄ẽſus ẽ i adulterio vel in alijs q̄ infamãt·ar·xxv·di·p̄mũ·

⁊ h̄ ē de rigore iuris ſed ꝺ miſeꝛ̄ia ſecus·ut·xxxiiij·di·Fraternitatis·
ut ibi notaui·dic t̄n·b·h̄ uerū ē qꝺ h̄ dr̄ licet durū ſit·xxv·di·c·vl·
a ¶ Penitēti·C·de fi·tri·liquet igit̄· b ¶ Sacerdotio·i·clericatu·ar·ꝯ
tra·ex̄ de cohabi·cleri·ſi qſqꝫ·. ꝯeſſe dare pecuniā ꝓ adminiſtra-
c ¶ Orphanotrophi·ar·ſimoniā- tione pauperū ⁊ hoſpitalis·ī·xx-
iij·q·viij·§·ꝗuis·in auten·de ſanc·ep̄·§·ſꝫ neqꝫ· d ¶ Timeri·ſ·xlv·
di·quid aūt·
e ¶ Qui ꝑ ſecula
res·ī·xvi·q·vij·ſi
quis deinceps·
f ¶ Religioſarū·
et ita in hoſpitali
cōmittitur ſimo-
nia·

C Onuenienti
bus·C·ꝯuenerūt
ſancti prēs in vi·
ſinodo vt tracta-
rēt q̄liť ep̄i ab he-
reticis venientes
recipi debeāt·i ꝓ-
ma pte ponuntur
verba notarij i ſe
cunda dicitur ſic
eos eſſe recipien-
dos ſicut ſex vni-
uerſales ſinodi re
ceperunt· poſtea
auctoritatibꝯ ſanc
torū patrū ꝓba-
tur ꝙ recipiendi
ſūt ñ vbi ad fidei
ſuberſionē ſūt ab
hēticis ordinati·
h ¶ Cōuenientibꝯ·
v̄ba notarij q̄bus
credēdū ē ar·ff·
ꝙ me·cā·metū·§·
ſꝫ ꝙ p̄toꝛ n̄rā ibi i
terlocutoria ſen-
tentia ius facit·
i ¶ Et iohēs·q̄
dixit eſſe melius
iurātē deierare ꝙ̄
ſacr̄m in fractiōe
ſacrarū imaginū
ſeruare·ut·xxij·
·q·iiij·accuſacōe·
k ¶ Apocriſarij·ſ·
apoſ·nuntius·cri-
ſis aurū· quaſi de
aurati nūtij·tales
non ſūt pape ſꝫ a
plūbarij·
l ¶ Orientaliuꝫ·
alexandrie āthio
chie ⁊ ieroſoli·
m ¶ Itē baſilius·
nō videtur ꝙ iſte
baſilius deberet
loqui qꝛ erat hēti
cus·ut·ī·p·xij·li-
neas·ibi iuſſi ſūt
⁊c̄·ſꝫ dic ꝙ loque
batur ut excuſaēt
vel forte adhuc ꝺ
hēſi nō ꝯſtabat·
·ij·q·i·multi·
n ¶ Vniuerſali-
bus·vniūſales ſi-
nodi dicuntur q̄-
bus intereſt ro-
manus pontifex
vel eiꝰ legatꝰ·lo-
cales q̄s ꝯgḡabāt
primates vel me-
tropolitani abſqꝫ
p̄ſentia domini pa
pe vel eius lega-
ti·hic ergo col-

ſortiti ſūt mōſterioꝝ vel ecc̄iaꝝ vel
religioſaꝝ domoꝝ ierocomioꝝ ſe-
nodochioꝝ orphanotrophioꝝ cū
depoſicōne expellantur a diſpēſatio
ne illa et cura· Qui poſt baptiſmum
cadens in fornicacōnē ordinatus
eſt·ſi poſtmodum ꝯfeſſus fuerit ceſ
ſet a miniſterio· Si vero ꝯuictus ab
aliquo deponatur omnino·percuſſoꝛ
ep̄us aut p̄ſb̄r aut dyaconus vel ꝑ
ſe vel ꝑ aliū aliquem quaſi timeri ꝑ
hoc volens deponatur· Item qui ꝑ
ſeculares ptātes ordinatꝰ fuerit ā
ecc̄iam obtinuerit deponatur· Si ve
ro religioſā domū·expellat̄· ¶ Itē
ex ꝯcilio meldenſi·

C Auendum eſt et ſumopere ſtu
dendū ac ꝑ ꝟtutē xp̄i ſanguinis in
terdicendū ep̄is et regibus ⁊ omni-
bus ſublimioribꝰ ptātibꝰ atqꝫ cun
ctis fautoribꝰ ⁊ electoribꝰ quorū
cunqꝫ ꝯſenſoribꝰ ſeu ordinatoribꝰ
in ḡdu ecc̄iaſtico vt nemo ꝑ ſimo-
niacā hereſim obtineat locū quacū
qꝫ functione calliditate ꝓmiſſione
ſeu ꝯmoditate aut dacōne ꝑ ſe aut
ꝓpter emiſſam ꝑſonam· ¶ Item de
eadē ſinodo· Qui redeūtes ab here
ſiarchis recipi poſſunt vel qui non·

C Onuenientibꝰ apud nicenam
bitinie ⁊ ꝯſedētibus petro ar
chiep̄o ⁊ petro p̄ſb̄ro ⁊ abbate mo
naſterij ſancti ſabe locum tenētibꝰ
adriani pape ⁊ tharaſio archiep̄o
ꝯſtantinopolitano ⁊ iohanne ⁊ tho
ma apocriſarijs ap̄licaꝝ ſediū oriē
taliū ⁊ ceteris ep̄is· Ep̄i ſicilie dixe
rūt dignū eſt ut de futuris inquira
mus· Itē baſilius ep̄us anchirie di
xit· Conſtitucō ecc̄iaſtica habet ca
noice tradita·ab antiq̄ a ſanctis a-
poſtolis ⁊ ſucceſſoribꝰ eoꝝ ſanctis
patribus nr̄is apoſtolicis viris et
magiſtris et ſanctis vniuerſalibus
ſex ſinodis et localibus ſinodis or-
thodoxis·vt qui ab hereſi aliqua re
uertuntur ad orthodoxam fidem et
tradicōnem catholice eccleſie ſcrip
pto negare debeant hereſim ſuā et
ꝯfiteri fidē catholicā· Item thara-
ſius patriarcha dixit· Videtur no-
bis vt ſedes ſuas recipiant qui ab
hereſi reuertūtur· Religioſi mona
chi dixerūt· Sicut receperunt vni

uerſales ſex ſinodi ab hereſi reuertē
tes ita et nos recipimus· Sancta
ſinodus dixit·placet omnibus no-
bis·⁊ iuſſi ſunt baſilius ep̄us anchi
re et theodorus ep̄s miree ciuitatis
et theodoſiꝰ epiſcopus ſedere i gra
dibus ſuis et in ſedibus· Item con
ſtantinus ep̄us cipri dixit· Nō opor
tet nos qui epiſcopi ſumus indige
re doctrina·ſedalioꝝ doctores eſſe
Item taraſius ep̄us dixit· Maloꝝ
doctorum mala doctrina eſt· Eccle-
ſia de malis doctoribus ſacerdotes
non recipit· Item iohannes apocri
ſarius orientalium ſedium dixit he-
reſis ſeparat omnem hominem ab ec
cleſia· Item tharaſius ep̄s dixit Ec
ce multi canonici libri et ſinodici et
p̄ni lecti ſunt et ab hereſi reuerten
tes docuerūt nos recipere·ſi alia ali-
qua cauſa non eſt in eis Itē petrus
apocriſarius pape dixit· Rome exu-
latus eſt macharius hereticus a ſa
cta ſexta ſinodo et quadraginta di
erū inducias dedit illi pater noſter
benedictus papa et quotidie mitte
bat ad eū bonifaciū conſiliarium ſu
um et inſtruebat eum ꝯmonitorijs
verbis ex ꝺina ſcriptura et nullate-
nus voluit emēdari· h̄ autem fiebat
vt eū reciperet in ſuo ordine· Iteꝫ
tharaſius patriarcha dixit· Quid
dicitis de anatholio nōne etiā in q̄r
ta ſinodo factus eſt princeps·et ec-
ce ab impio dioſcoro ordinatus ē·
Et nos igitur recipiamus eos qui
ab hereticis ordinati ſunt ſicut et a
natholius receptus ē· Iteꝫ vere vox
dei eſt quoniā non moriūtur filij ꝓ
patribus ſꝫ vnuſquiſqꝫ in pcc̄o ſuo
moritur q̄m ex deo ē ordinatō· Itē
tharaſius p̄riarcha dixit· Audiui-
mus p̄na mandata· Quid igitur
opꝫ recipere ab hēticis ordiatos·
ſancta ſinodus dixit· Audiuimꝰ do
mine ⁊ oportet nos recipere Tha-
raſius p̄riarcha dixit· Plures eoꝝ
qui in ſexta ſinodō ꝯuenerunt a ſer-
gio pirro petro paulo ordinati ſūt
qui fuerunt principes hereſeos mo-
noſcelitaꝝ q̄m iſti ꝯtinuatim in cō
ſtantinopolitana ſede ſederūt ⁊ ab
vltimo eoꝝ petro·ſ·vſqꝫ ad ſextaꝫ
ſinodū non fuerāt plus ꝙ̄·xij·anni

ligitur illa diſtinctio ſinodoꝝ·alia vniuerſalis alia localis· et eſt ar·
ꝙ autentice ſunt locales ſicut vniuerſales -reſi reuertūtur ad fidē
o ¶ Scripto·hinc colligitur ꝙ illi ab he- catholicaꝫ ſcripto debēt
negare hereſim ſuam·ī·e· quotiens·ſi quis· de con·di·ij·ego bereng̃·
·xxvi·q·vi·hijs qui in tp̄e p ¶ Monachi·et ita monachi intereſſe
debent ſinodo qꝺ verum eſt in abbatibꝯ·vt·xviij·di·ep̄us non debet·
q ¶ Baſilius·iſti
tres reuertebant̄
ab hereſi
r ¶ Nō oportet·
ſꝫ ad qꝺ r̄ndet iſte
ſic· dic ꝙ reprehē
dit tharaſiū q̄ di-
xerat nobis·videt̄
vt ſedes·⁊c̄·⁊ ideo
ſtati r̄ndet primo
tharaſius reprehen-
dendo ꝯſtantinū·
s ¶ Sꝫ aliorū·vt
·ſ·e·q·i·viliſſimꝰ
et ē ar·ꝯtra docto
res malos·naꝫ qui
alios docere debet
⁊c̄·vt·ff·de eden·
ſi quis ex argen-
tarijs·§·pretor
t ¶ Si alia·q̄ im
pediat diſpenſati
onem·ſ·q·v·c·i·
in fi·
u ¶ Exultatꝰ·ꝑ
excōicatiōꝫ exilio
ꝯdemnatus·ſ·di·
·xvi·ſexta
x ¶ Macharius·
ꝓnunciatus·
y ¶ Et quotidie·
ī·xxiiij·q·iij·dixit
apoſtolus
z ¶ Mittebat·ſ·
di·xix·anaſtaſiꝰ·
contra·
a ¶ Princeps·i·
promulgator vel
auctor canonū·ut
dixi di·xvi·ſexta
·ꝟ·quarta
b ¶ Itē vere di-
cat licꝫ parentes
ſ·ep̄i hērici fuer̄t
nō t̄n filij in hereſi
ſuſcepti ⁊ ordina-
ti·cū ad ecc̄iaꝫ re
dierint minus re-
cipiendi ſūt in or-
dinibus
c ¶ Moritur·q̄ſi
diceret tādiu mo
ritur q̄diu pniām
non agit·et ſic fa
cit·ad ꝓpoſitum·
d ¶ Ordinatō·fa
cta ꝑ hereticos in
forma ecc̄ie·⁊ ideo
non reiterāda· vt
·ſ·e·q·iiij·iudei·ī·
·xxiiij·q·iiij··§·
hijs ita·
e ¶ Ordiati ſūt·
ar·ꝯ opinionē di
centium ꝙ ille qui
recipit vltimam
manꝰ impoſitōem
extra ecc̄iam ordi
nes ꝯfert· qꝺ ē cō
tra iohannem fa·
vt·dixi·ix·q·i·in
fi·nā recipiunt̄ h̄
in ordibꝯ ordinati
ab illis q̄ receper̄t

in hereſi epalez vnctõnẽ vt a ſergio paulo pirro. a ¶ Nõ recipiatur. ni caſu ſequenti vel de iure. b ¶ Ex hac vero cipriani. s. e. ſi q̃ pſbrl c ¶ Si q̃s. s. e. q. i. d ¶ Innocentius. s. e. q. iiij. c. vl. s. e. q. i. arrianos. e Alioꝝ. s. e. q. i. ſi quis cõfugerit. [illegible] ꝯteres indifferentes vte R Equiritis. vendere. i. emere. nam ve[illegible] bantur hijs verbis. ff. de act. emp. veteres. nam de venditore nõ videtur dubiũ quin rema nere poſſit. vnde loquatur de emp toribꝰ qui agere non pñt peniten= tiaꝫ in ordine em pto niſi purgetur vicium rei furti= ue. i. niſi dimiſſo qđ ſimoniace ac= quiſierũt. ſꝫ vẽdẽ= tes pñt ſibi viciũ occultũ ẽ. vel idif ferenter de ẽpto= ribꝰ et venditori= bus intelligat᷑. ꝙ non pñt agere pñiam remanen= do in ſuis ordibꝰ niſi ex diſpenſati= one. ſi crimen ſi/ monie ſit notũ. lo quitur enim de cõ uictis et q̃rũ cri= mina ſũt publica. de talibꝰ quidem interrogatus eſt papa. de talibus rñdet.

g ¶ Vtrũ poſſint. i. vtrum poſſint retinere ordines poſt penitentiam et hꝰ notat ſequẽs lrã. an tm̃mõ. ꝛc. exaudi de ꝯuictis vt. ĩ. ſequitur. naꝫ cũ ſponte cõfeſſo mitiꝰ ẽ agẽdum.

h ¶ In ordie. hic collige ſꝰditũ poſ ſe accuſare p̄latũ de ſimonia nõ pre miſſa p̄uata am= monitione ar. cõ= tra. e. q. patꝫ ꝛ. hꝰ eſt ratio q᷑ d alijs criminibꝰ p̄t q̃s pe= nitẽ ꝛ ẽe i ordibꝰ. ut dixi. lxxxij. di. p̄ſbr. de ſimonia vero penitere nõ p̄t niſi pꝰ dimit= tat ordines. ar. s. e. q. i. ſi q̃s neqꝫ.

i ¶ Sbuenire. m= ſi in gradibꝰ ſuis vel dignitatibus taliter adeptis pri us admiſiſſiſ. s. e. ſi quis. s. q. i. ſi quis neqꝫ. ĩ. xxvij. q. i. que xp̃o. ꝛ. c. nec aliqua.

k ¶ Obuiare. xx= v. q. i. ſunt quidã et. c. ꝯtra ſtatuta

l ¶ Sed in illorũ ut. ſ. de iure depo nãtur. ut. s. e. c. ſi q̃s omnem

m ¶ Siue vtilita= tis. ſic etiã ius ci= uile quedam ad= mi ttit ꝑpter vtili

Thomas vero et iohannes et con= ſtantinus ab hereticis illis archiepĩ facti ſunt et tñ ꝑpter hoc non ſunt reprobati. Sancta ſinodus dixit hꝰ manifeſtum eſt. Cõſtantinꝰ epiſco pus cipri dixit. ſufficienter oſtenſũ eſt. ꝙ ab hereticis venientes recipi= endi ſunt. Si vero quis ſponte ad hereticum vadit et accipit ordina tionem nõ recipiatur. Itẽ tharaſi= us patriarcha dixit. Et ego refuto eos qui ob hm̃oi cauſam ad fidei ſꝰ uerſionem ordinati ſunt et maxime cum pñtes eſſẽt orthodoxi epiſcopi a quibus poterãt ordinari. ſic ẽ pa ternus intellectus. Si vero ſinoda= lis ꝯſonantia fuerit et vnitas eccle ſiaꝝ de orthodoxis qui p̄ſumpſerint ab immundis hereticis ordinari de poſitioni ſubiaceant. Sancta ſino= dus dixit. hꝰ eſt iuſtum iudicium.

¶ Ex hac auctoritate datur intel ligi ꝙ qui ab vnitate catholice fi= dei in hereticoꝝ ſocietatẽ tranſierit vt de manibus eoꝝ eccleſiaſtice di gnitatis ſacrã ꝑcipiat. vel qui ꝯtẽ= ptis orthodoxis ab hereticis ordina ri deſiderauerit et ſi poſtea ſue ab= renuntiãs hereſi ad eccĩam redierit officio tñ accepto fungi nõ poterit Auctoritate vero cipriani prohibẽ= tur ab adminiſtratione eccleſiaſti= ca qui intra catholicam eccĩam or= dinati ad fidei impugnationem di= labũtur. Porro ſimoniaci nec ab hereticis ordinantur ad fidei ſꝰuer ſionem nec intra catholicã eccĩã or dinati aduerſus fidẽ armãtur. Quã uis enim nõnullos ꝑ pecuniaꝫ ordi nent non tñ fidem impugnant. nec gratiam ſpiritus ſancti venalẽ p̄di= cant. vnde p̄miſſis auctoritatibꝰ cũ hereſim ſuã veraci pñia ꝯteſtati ſũt non ꝓhibentur recipi in ſuis gradi bus. Verũtamen capitulo illo nice ne ſinodi. ſi quis ꝑ pecuniã ꝛc. et il= lo alio ſeptime ſinodi. Si q̃s omnẽ traditõnem ꝛc. et innocentij ꝛ alio rum multoꝝ auctoritatibꝰ irrepa= rabiliter damnari iubentur. ¶ Hic etiam leo quartus ſcribit epis bri= tanie In ordie male accepto ſimõi aci penitẽtiã agere nõ pñt.

REquiritis de hijs qui turpiſſi mo lucro columbas in templo do= mini vendere non ꝑtimeſcunt et ſua acta improba temeritate ſimonis hereſi coniũgũt. vtrũ poſſint in or= dine pñiam agere. an tm̃modo ex= tra ordinem et ſacerdotalẽ gradũ. Quꝰ nos quidem cõuictis et hijs qui tam deteſtabile nephas qđ iã mul= tis eſt damnatum ꝯcilijs ꝑegiſſe no ſcuntur nulla poſſumꝰ penitẽtia ſꝰ= uenire ꝛ tot ſpũalibus patribꝰ ob uiare. ſed in illoꝝ patrũ me ſenten tia ꝯuenire omibꝰ certum ſit ¶ Ni ſi rigor diſciplĩe q̃nqꝫ relaxetur ex diſpenſatione miſericordie. Multo rum eniꝫ crimina ſunt damnabilia quos tñ eccĩa tolerat ꝑ tp̃e ꝑ per= ſona intuitu pietatis vel neceſſita= tis ſiue vtilitatis ꝛ ꝓ euentu rei. ꝓ tempoꝛe ſicut gelaſius qui cũ necci= tate tp̃is videret italicam eccleſiã ꝑpter belli famiſqꝫ incurſioneꝫ fere omniũ clericoꝝ officio deſtitutam a= deo vt pleriſqꝫ populis ſubſidia re= gendaꝝ deeſſent animarum. ꝯceſſit de monachis vel d laicis clericos aſ ſumi ita dicẽs Pro tp̃is neccitate ap. ſedis decreta temperantur

NEceſſaria reꝝ diſpenſatione conſtringimur ꝛ apľice ſedis moderamine cõuenimur ſic canonũ paternoꝝ decreta liberare. vt ea q̃ p̄ſentiũ neccitas tempoꝝ in reſtau= randis eccĩjs relaxanda depoſcit di= ligenti conſideratõe quãtũ p̄t fieri tempemus. Iteꝫ priſcis igitur ꝛc. Requirere ſupra i tractatu ordinã doꝝ ¶ Itẽ innocẽtius papa Cuꝫ ꝑ neccitate temporis ne nimiũ ſcan= dalũ eſſꝫ in eccĩa ordinatos a bono ſo heretico ſuſciper. ait in decretis ſuis Ceſſante neceſſitate ceſſare debet quod vrgebat

QVod ꝑ remedio ſtatutum eſt ac ꝑ neceſſitate tẽporis cõſtat pri= mitus non fuiſſe. Quꝰ ergo neccitas pro remedio repererit ceſſante vti= qꝫ neccitate debet ceſſare pariter qđ vrgebat. quia aliud eſt ordo legiti= mus aliud vſurpatio qđ ad preſens fieri tempus impellit ¶ Similiter ex diſpenſatione in niceno concilio de nouacianis ſtatutũ eſt ut ad ec= cleſiam redeuntes ordinentur

tatẽ. ut. ff. d pig. ſꝫ an me. la. io. [illegible] re de diſpenſatione. vnde videndũ n ¶ Vt pleriſqꝫ. hic incipit tractã= eſt quid ſit diſpenſatio. quid diſpen ſare. qđ ius ſit diſpenſabile. quis poſſit diſpenſare. Diſpenſatio ẽ iu= ris ꝯũis relaxatio facta cũ cauſe cognitõne ab eo qui habet ius di= ſpenſandi ar. xi. q. i. §. ex hijs. Diſpenſare eſt diuerſa penſare. hec eniꝫ omnia de quibus mentio fit in. §. iſto. penſare debet qui diſpenſare vult. ſcias ẽgo ꝙ vbicunqꝫ decolo= ratur ſtatus eccle ſie non p̄t diſpen= ſari. vt. ĩ. e. et ſi il la et dicũt quidaꝫ indiſtincte ꝙ con= tra quatuor conci lia non p̄t diſpen= ſari. vt. s. xvi. di. ſicut. nec ꝯꝰ euan geliũ vel p̄ceptũ apľi. vt. xxv. q. i. ſunt quidam. vt ibi notaui. De di= ſpenſatione epoꝝ dic o. ꝙ vbicunqꝫ non eſt prohibita diſpenſatio ibi poſ ſit diſpenſare. vt ex̄ d cleri. pug. in duello. c. i. ꝛ ex̄ d ſen. ex. nup. in q̃= buſdaꝫ tñ caſibus inuenio eis pmiſ= ſam diſpenſatio= nem et in quibuſ= dã ꝓhibitã. q̃nqꝫ enim diſpenſant cũ ſacrilego vt. l. di. c. ſi quis preſbi ter. Itẽ cũ heretti co ut. l. di. p̄ſbros q̃. Item cũ adulte ro vt ex̄ d iudi. at ſi clerici. Itẽ cũ ſi moniaco diſpẽſat q̃nqꝫ in bñficio q̃n qꝫ in ordie. vt. s. e. q. v. c. i. et vl. Itẽ cũ ſciſmatico ut. l. di. vt ꝯſtitue rẽ In maioribus aũt criminibꝰ etiã diſpenſãt ſi ſunt occulta. vt. l. di. d hijs vero. Item cũ homicida diſpẽ ſat quãdoqꝫ in be neficõ ut ex̄ d cli. pug. hericus. et d homic. iterfeciſti et. l. di. ſtudeat. ſꝫ non in officio. vt. l. di. miror. Iteꝫ q̃nqꝫ cũ aliquo di ſpẽſat i mrimonio ꝯtrahẽdo. vt. xx= iij. q. ij. anti q̃. Itẽ in ordinibꝰ et dig tatibꝰ ñ tm̃ i ep̃a tu. vt ex̄ de elec. i notuit. Itẽ diſpẽ= ſat cũ excõmuni= cato miniſtrante. ut. ij. q. v. quanto licet ſit ꝯtrarium. xi. q. iij. ſi q̃s eps Fit aũt diſpenſa= tio cũ hꝰ requirit neceſſitas vel vti litas. vt. ĩ. e. tali. Item fit q̃nqꝫ di ſpenſatio q᷑ timet

maius malū ſicut cū anglicis fuit diſpenſatum· vt· xxxv· q· iij· quod ſcripſi· et· c· quedā lex· qn̄qꝫ ꝓpter futurū bonū vt diſpenſatur cū he reticis vt alij facilius reuertantur· vt· xxiij· q· iiij· ipa pietas· quando qꝫ ꝓpter multitudinē et ſcandalū vitandū· vt· l· di· vt ↄſtitueret·

a ¶ De monachis· s· di· lv· c· i· Quid ꝓ remedio· ceſſante· ar· cau=ſa ortā· ceſſante em̄ ne ceſſitate ceſſare debet id qđ vrge bat· vt· s· di· xxv=iij· d ſiracuſane· s· e· q· i· ꝙ ꝓ reme dio· s· di· lxi· §· is omībꝫ· c· neophi=tus· s· e· q· i· qđ ꝓ necītate· s· di· xl=viij· qm̄ multa· ix· q· i· ordinatōnes et· lxiij· di· §· verū

¶ Pariter· di=cūt ceſſare facien da· ſꝫ nō iaꝫ facta

¶ Nō vigebat· ar· ff· de adop· l· in om̄i fere iur· ar· ff de ſta· ho· hō lib·

¶ Vſurpatō· i· diſpenſatio· vel iu ris derogatio

¶ Impellit· ſ· vt ꝓmoueantur vel ordinent̄· ſi an te non fuerint or=dinati· vel fōte eꝰ formam eccleſie

Si qui volue rint· s· e· q· i· ſi ꝗs cōfugerit

¶ Per ſcriptu=rā· ꝗ· e· q· maximū et· c· ſi ꝗs· s· e· q· cōuenientibꝫ· ar· ↄtra· ꝗ· de pe· di· i· quē penitet· nam ibi dicit̄ ꝙ viua voce dꝫ cōfiteri· ſꝫ illud verū eſt ſed nichilominus po=ſtea ꝑ ſcripturam debet ↄfiteri

¶ Vt fateāt· ꝗ· xxiij· q· vl· peſſi=mam

¶ Eccie· aliud eſt ꝗ iurare ſtare mādatis eccie ali ud epiſcopi· et ex hꝰ ſoluit̄ contrarie tas illoꝝ· c· eꝰ de ap· queſtioni· p̄te=rea· imo idem ē ex tra d ſen· ex· ex te nore

Quotiēs· cau tela· ar· ꝙ cū ha=būdantiori caute=la faciendū ē in ꝗ timetur regreſſus· s· di· xxviij· d hijſ ꝗ· xx· q· ij· c· vl· et q· iij· c· i· et· di· x xiij· quanꝙ

¶ Sub ordinis· ſiſt̄ obligatur ꝗs ſub pena beneficij

Iterum ordinentur ſi qui ex nouaci onis ad eccleſiam redeunt

Si qui voluerint venire ad ec=cleſiam catholicam ex nouaci anis placuit ſancto concilio vt ordi nentur et ſic maneant in clero· An̄ om̄ia aūt hanc ab eis ↄfeſſionē per ſcripturam exigi oportet vt fatean tur ſe ↄ̃ui ↄſenſu catholice eccie ſta=tuta obſeruaturos ¶ Itē grego=rius in regiſtro

Iuramtū a ſciſmate redeūtiū

Quotiens cordis oculus nube erroris obductus ſuperne illuſtrati onis lumine fit ſerenus magna cau tela nitendum ē· ne latenter auctor ſciſmatis irruat et ab vnitatis ra=dice eos qui ad eam reuerſi fuerint telo iterū erroris abſcidat· Et ideo poſtꝙ ego· N· ciuitatis talis epiſco pus compto diuiſionis laqueo quo tenebar diuina mecum deliberatio=ne ꝑtractans ꝓna et ſpontanea vo=luntate ad vnitatem ſedis apoſto=lice dīna grā duce reuerſus ſum· et ne nō pura mente ſꝫ ſimulate reuer ſus exiſtimer ſpondeo ſub ordinis mei caſu ⁊ anathematis obligatōe atqꝫ ꝓmitto tibi· N· ⁊ per te ſancto petro apl̄oꝝ principi atqꝫ eius vi=cario· N· beatiſſimo ⁊ ſucceſſoribus eius me nūꝙ quorūlibet ſuaſionib⁹ vel quocunqꝫ alio modo ad ſciſma· de quo redemptoris noſtri gratia liberante ereptus ſum reuerſurū ſꝫ ſemper me in vnitate ſancte eccleſie catholice et ↄ̃uione romani pontifi=cis ꝑ om̄ia ꝑmanſurū· vnde iuratus dico ꝑ deum omnipotentem ⁊ hꝰ ſan cta ꝗtuor euāgelia ꝗ i manib⁹ meiſ teneo ⁊ ſalutē· N· dn̄oꝝ nr̄oꝝ rem publicaꝫ gubernantiū me in vnita te ſicut dixi eccie catholice ad quaꝫ deo ꝓpicio ſum reuerſus et in ↄ̃uio=ne romani pōtificis ſemp ⁊ ſine du=bio ꝑmanē· Quod ſi ꝙ abſit ab hac me vnitate aliqua excuſacōne vel argumento diuiſero piurij reatum incurrens eterne pene obligatus inueniar et cū auctore ſciſmatis ha beam in futuro ſeculo porcōnē· hāc aūt ↄfeſſionis ꝓmiſſioniſqꝫ mee cā tulam· N· notario meo cū cōſenſu p̄ſbroꝝ dyaconoꝝ et clericoꝝ qui me hac in vnitate obligantes ſe e=tiam in ſupradictis omnibus ꝓna ſimiliter voluntate ſecuti atqꝫ pro=prijs manibus ſubſcripti ſunt ſcri=bendam dictaui· et ꝓpria manu ſb=ſcribēs tibi tradidi· Acta in loco· N· die illo· et ↄſulibus ſupſcriptiſ Sbſcriptio epi· Ego· N· eps ciui=tatis· N· huic cōfeſſiōi ꝓmiſſiōiſqꝫ mee p̄ſtite de ↄſeruandis ſupraſcrip tis om̄ib⁹ ſacramento ſubſcripſi· ¶ Ceterum ex canonum rigore cō tra ſcribit Felix papa om̄ib⁹ epis·

Qui ex eccīaꝫ baptizati vel rebap=tizati fuerint ad eccīaſticā miliciā nō admittāt̄·

Qui in quali=bet etate alibi ꝗ i eccīa catho lica ā baptizati ā rebaptizati ſunt ad miliciā eccīaſticā ꝓrſus nō ad mittātur accedere· quib⁹ ſatis de=bet eſſe ꝙ i catholicoꝝ numero ſūt recepti· qm̄ de ſuo ordine et ↄ̃uio=ne videbitur ferre iudiciū· Quiſꝗs hꝰ violauerit inſtitutū vel qui nō re mouerit eū quē ex eius cetu ad mi=niſteriū clēicale obrepiſſe ↄgnoue rit· ¶ Pro pſona ſicut btūs gre=gorius ſcribens ianuario epiſcopo ait·

Rigor canonū aliquādo ꝓ=pter perſonam relaxatur·

Tanta nequicia ad nr̄as au=res de tua ſenectute puenit ut eā niſi adhuc humanitus penſa remus ſixa iam maledictione feri=remus· Et quidē pene fuerat i te ſē tentia iaculanda· Sꝫ qm̄ ſimplici=tatē tuā cū ſenectute cognouimus iterim tacem⁹· ¶ Pietatis intuitu

ſentis· dic ergo ideo hoc fieri q: papa ē ſeruus beati petri· vnde dicit ſe in epl̄is ſuis ſeruus ſeruoꝝ dei· vnde uerſus· ſui erāt tibi roma pri us dn̄i dn̄oꝝ ſuoꝝ ſerui nūc ſunt tibi dn̄i· vel hꝰ ſit fauore religiōis ſꝫ credo iur̄ canonico me teneri ſi ego ꝓmitto tibi me daturū ticio· x· ar· xxij· q· v· iuramti· ⁊ maxie vbi interueit ſacrm̄· ar· ff· de ↄſti· pec· l· i·

¶ Euangelia ꝗ· xi· q· i· impator· ar· ↄtra· xxij· q· i· §· ſic· etiā ꝗ· ꝓx· q· v· qua de cā· ꝗ· xx ij· q· i· clēicū· ⁊· c· mouet· contra·

¶ Et ſalutē· i· ꝑ eū cuius iudicō ſa l⁹ dn̄orū meorū ↄ ſiſtit· ſic· n· iurādo ꝑ has creaturas reſpectum hēbat ad auctorem· et i deo nō peccabat· et ſic intelligitur xxij· q· i· §· ſic etiā· ff· de iuriur· qui ꝑ ſalutē· et ꝙ dic̄ i manibꝫ· ⁊c· ē ar· ꝙ eps cū iurāt tā gere dꝫ euange=lia· et ſic eſt cōtra· xi· q· i· nec hono/re· io· hodie exp̄ſ=ſū eſt· ꝙ epus cuꝫ iurat nō dꝫ tangē librū· ut eꝰ d iur· calūp· c· vl· b·

¶ Dn̄orū· ꝗ· xxij· q· i· clericū· et· c· mouet· ↄtra· hꝰ nō habet hodie locū nam ſufficit appo nere nomen pape et impatoris· vt no· ij· q· vlti· c· ul·

¶ Sacro· hꝰ ſex p̄ſbrm faciūt iura re coactū· ut ſit re cta fides· vt obe/diat· bona fama· ne verū pereat· ne res ſacra vel da ta damna·

¶ Subſcripſi· ſ· hꝰ ſtatutū ē in ↄci lio niceno· s· e· q· ſi qui voluerint·

Qui in quali=bꝫ· diſcreta· ⁊ ſic ſoluit̄ ↄ̃riū· s· e· q· iiij· ꝗ apđ et· c· placuit· hꝰ diſ penſare ↄſueuit ſꝫ non in caſu ſeqn̄ti cū· ſ· rebaptizan=tur· d· ↄ· di· iiij· ꝗ=bus· ⁊ no· ix· q· i· in ſumma·

¶ Baptizati· s· e· q· i· ventū eſt· s· di· l· confirmā/dum ꝗ· de ↄſē· di· iiij· qui bis· s· di· li· c· vlti·

¶ Non admittā tur ex rigoē· vel ſi i adulta etate ↄ ſēſerī vel fidē im pugūerit vl' d alijſ i adulta etate ba=ptizatis loquitur·

¶ Pro pſona· ar· ↄtra· lxi· di· miramur· ſed veꝝ eſt qđ ibi dicitur ꝙ ꝓpter amorem alicuius· et cetera·

a ¶ Pro pſona· i· ꝓpter ſimplicitatē pſone =ar· ꝗ taceꝫ ñ ↄſen

Tanta· s· di· lxxxvi· tanta· ¶ Tacem⁹· = tit· ff· ↄ̃ui· di· ſabin⁹· d· ſic ꝓhibē· ff· de ꝓcur̄· fili⁹fa· §· ciuitū ꝗ· de ↄ· di· iiij· cū ꝓ puuliſ·

¶ Pietatis· d: aūt qn̄qꝫ pietas reſpcū natuē· ut q: nr̄a natura

ſui vt eꝰ de elec· cū dilect⁹ in ſi· et de cri· fal· c· ſi· ¶ Et anathema tis imp̄catō eſt nō em̄ quiſquā p̄t ſe excōicare· ſiūs ē imp̄catio· de ↄ· di· ij· ego· berēg· et· xi· q· iij· ſi is ꝗ nec p̄t apđ ſe aliꝗs obligari· ff· de fideiuſ· ſi quis pro reo· §· i· =utili· ſtipu· §· ſi ꝗs alij· q: ibi dicitur ꝙ

¶ Et ꝑ te· ar· ↄꝰ iſti· d in= alteri ſtipulari vel paciſci nemo p̄t ni ſi ſit ſeru⁹ ei⁹ ut ibi vel ꝓcurator p̄ntis· vt· ff· d· v· ob· ſi ꝓcurator ꝑ

hodie fragilis eſt exercenda ē pietas· vt· xxxiiij· di· Fraternitatis· itē
alias ꝓpter fragilitatē vel pietatis intuitum diſpēſatur· xxxiiij· q· ij·
antiqui· Itē adhibetur pietas ꝓpter innocentiā· ſic puer baptizatus
ab heretico admittitur ad ordinem propter pietatem innocentie· vt
N ·s· e· q· iiij· placuit ⸗les ꝑ quibꝰ ſuppomit iſtō tales non pt̄ hr̄i
I qui ꝓpria vel· ta⸗ ex· c· n̄ ex· §· p̄cedenti· ſʒ credēdū ē· ḡ· q̄ vi
dit originalē· ⁊ ē
ſi· ʒ· e· tali· et· xx⸗
xiij· q· v· c· ij·
b Metropoli⸗
tani· s· di· lxv· c·
·ij· et· iij·
Q Uoniam ab
alterutra· i· ab al
tera· ſʒ tn̄ aliter ī
telligit gratian9
ut paret p p̄cedē
tē· §· vnd̄ poterit
dici ab alterutra
ꝓprie· q: iā forte
metropolitan9 a⸗
liq̄d faciebat· vn̄
ſcādalū ortū eſſet
c Conſenſu· s·
·lxiiij· di· c· vl· s·
lxv· di· c· i· ij· ⁊ iij
Q Uotiēs· a tur
ba alex· ex̄ d̄
cl̄i· ex· mi· latores
f De reliq̄· i· de
ceto· di· xcvi· ī ſeri
ptis· ff· de leḡ· cū
g ꝓpter lex
multitudinē· ar·
q̄ p̄cendū ē multi
tudini· vt· xliiij·
di· cōmeſſationes
·l· di· vt ꝯſtituere
tur· xxiij· q· iiij· ip
ſa pietas· et· c· nō
pt̄· et· ix· q· i· ordi
natōes· ſed quot
dicētur multi· dic
quantū ad h̄ mul
ti dicuntur in re⸗
ſpectu· nam quan
doq̄ʒ· xl· dicuntur
multi· ex̄ de cleri·
excōi· mi· latores
alias· xxiij· milia
dicūt̄ pauci· xlv·
di· diſciplina· pre
terea ar· ꝯtra· ex̄
de regul̄· iur̄· qui
ſcādalizauerit· et
de pe· di· vi· c· i· in
fi· xxv· q· ij· ita noſ
vbi nō p̄cipit̄ mul
titudini· ſo· videt̄
haberi p id quod
legit̄· xxiij· q· iiij·
cum quiſq̄ʒ vel p
ſmem iſtius d̄ pe·
di· vi· c· i· vt ex
tunc ei non p̄cere
tur· cum ex aucto
ritate illud voluit
defendere· vt· lxx
xij· di· plurimos·
⁊· l· di· dn̄o ſācto·
D Idici· cau⸗
teriatam· i·
vulneratā vel ad
uſtam ignito er⸗
roris cauterio· m·

ſicut de illiteratis et corpore vicia⸗
tis gelaſius ait **Canonū decreta pietas intuitu nōnūq̄ relaxantur.**

N I qui vel ꝓpria temeritate vel
incuria p̄ſidentium tales ſuſce
pti ſunt nichil vltra ꝓmotōis acci
piant ſatiſq̄ʒ habeāt h̄ ſibi ꝓ nimia
miſeratione ꝯceſſum Neceſſita⸗
tis intuitu· ſicut hilarius papa q̄ cū
de quodam epō p̄ter noticiam me⸗
tropolitani ordinato loqueretur ne
in vtroq̄ʒ graue ſcandalū fieret ait
in ep̄la ſua **Neccitatis intuitu q̄dā in eccl̄ia tolerantur**

Q Uoniā
quicquid ab alterutra parte
eſt iudicatū· om̄i videmus p̄uerſita
te confuſū· tēporū nccītate pſpecta
hac rōne decernimus ad veniā pti
nere quod geſtū eſt· vt deinceps p̄
ter noticiā nullus vel ꝯſenſū metro
politani ordinetur antiſtes Itē
innocentius De eodem

Q Uotiens a populis aut a tur⸗
ba peccat̄ q: in om̄s ꝓpter multitu
dinē vīdicari nō pt̄ multū ſolʒ trāſ
ire Priora ḡ dimittēda dico dei iu⸗
dicio ⁊ reliquo maxīa ſollicitudine
p̄cauēda Itē in ep̄la cirilli miſ⸗
ſa maximo diacono antiocheno
Ex diſpenſatōne quedā tollerātur que canonum rigor condemnat

D Idici a diligendo michi pau
lo monacho quia recuſat pie
tas tua vſq̄ʒ hodie ꝯūionē reuerētiſ
ſimi epī iohannis amplecti· pro eo
q̄ quidā in anthiochena eccl̄ia male
adhuc cum neſtorio vel ſentiant vel
quidam iam ſenſerint· ſed forſitan
reſipuer̄t· ꝓbet igitur· tua modeſtia
vt͛ aliq̄n colligi nude ac irreueren
ter cū neſtorio ſentiāt et inuicē col
loquantur· licet aliq̄n cauteriatam
habuerint cōſcientiā· Colligantur
aūt nunc acta p̄nia ſup hijs in qui⸗
bus ſubrepti ſunt· q̄uis ꝯfiteri for
taſſis reuereantur exceſſum· vt aūt
non exiſtimemur amare ꝯtentionē
amplectamur epī reuerentiſſimi io⸗
hannis ꝯūionē et indulgentes ei et
cauſa diſpenſationis eius negotiū
non ſubtilius vel diſtrictius ſiue ve⸗
hementius erga ſe recognoſcat agi
tari· Diſpēſationis enī gratia ſicut
dixi eget negocium multum·

Idem ad ianuariū epiſcopum et
D archimandritā· De eodem·

D Iſpenſationes rer͛ nōnūquā
cogunt par͛ quidē a debito quoſ⸗
dam foras exire· vt maius aliquid
lucrifaciant· Sicut enim hij qui ma
re nauigant tempeſtate vrgēte na
uiq̄ʒ p̄iclitāte anxiati quedā exone
rant vt cetera ſalua permaneant·
ita et nos cū non habemus ſaluan⸗
dor͛ omniū negocior͛ penitus certi
tudinem· deſpicimus ex hijs quedā
ne cūctor͛ patiamur diſpendia·
Vtilitatis intuitu ſic in meldenſi
ꝯcilio ꝓhibetur de filijs virginū per
vim raptar͛ et ſic ad ꝯiugiū rap⸗
tor͛ applicatar͛ **Vtilitatis intuitu quidam in eccleſia tolerant̄·**

T Ali ꝯiugio generati eccl̄iaſti⸗
cis ordib9 n̄ applicētur n̄ forte eos
ā maxima eccl̄ie vtilitas vel nccītas
poſtulet vl̄ euidēs meritor͛ p̄roga
tiua ꝯmendet· Huic petrus con⸗
cordans ait· in veritate ꝯperi quia
non eſt acceptor pſonar͛ de9· ⁊c̄·
Prouentu etiam rei quedam i
eccl̄ia tolerātur· ſic leo ait i decretis
ſuis laicis ſbito ꝯtra decta canonū
ordinatis epīs **Laicis qui ꝯtra decreta cannonū ad epatū ꝓmouēt̄ ex miſericordia ſuſceptū officiū relinquit̄·**

E Xigunt cauſe vt non ſolū in
tales pſules ſed etiā in ordi⸗
natores eor͛ ꝯpetēs vltio ꝓferat̄·
ſʒ circūſtant nos hinc conſuetudo
miſericordie· hinc cenſura iuſticie·
vt credamus quedā delicta vtcū q̄ʒ
toleranda· quedam vero penitus

a Multū· i· magnum· b Archimandritā· archos p̄nceps· man/
dros· i· ouis inde archimandrita· i· princeps ouium·
D Iſpenſatōnes· a debito· i· a iure ꝯūi qd̄ om̄ibꝰ equaliter debet̄
et ita diſpenſatō nō eſt ius ut· xxxi· q· i· hac racōne quandoq̄ʒ tamen
diſpenſacō debet̄· ut· l· di· ut ꝯſtitueretur·
q Exonerāt· ut· xxij· q· iiij· non ſolum· et· xiij· q· vlti· anime· in fi· ff·
ſi quis cauc̄· l· iiij·
·ff· ad· l· rodi· qui
leuande·
r Deſpicim9· i·
omittimus· q: eaſ⸗
dem res non ha
buit pro d̄relicto
vnde malefaciūt
reges iſpanie· qui
naues fractas oc
cupant· nā dicit̄
lex· q̄ fiſcus nō dʒ
diteſcē calamita⸗
tibus miſerorum
·C· de naufra· l· i·
li· xi· omittit etiā
furtum ſi quis in
de aliquid accipit
cū diſtinctione tn̄
·ff· de fur· falſus·
·§· vltimo·
s Diſpendia· ēe
ſolent magno dā
na minora bono·
T Ali ꝯiugio·
ſʒ nōne inter
raptam ⁊ raptorē
tenet matrimoni
um· ut· xxxvi· q· ij
tria· quare ergo
filij cum legitimi
ſūt repelluntur· a
ꝓmotiōe· rn̄deo
h̄ n̄ tenʒ· vel dic
q̄ h̄ loquit̄ d̄ mo
nialibꝰ raptis· cū
q̄bꝰ mr̄imoniū nō
tenet· et dic ꝯiu⸗
gio· i· ꝯiūctione·
vel ꝯiugio d̄ fcō
alias legitimi eſ⸗
ſent· n̄ forte q̄ᵒ ad
epatū ex̄ de elc̄·
ſnotuit· ſed certe
illa decr̄· loquitur
tantum in ꝯcubia
t Huic petr9·
ſcʒ vt nccītate· vl̄
ut vtilitate ꝓmo
ueantur tales· pe
E tr9 ait· ⁊c̄·
Xigūt· man
ſuetudo· cū ḡᵒ h̄
ſit rigor ⁊ ibi mi
ſericordia poti9
dʒ iudex ſequi mi
ſericordiā q̄ rigo
rē· ut ex̄ de ſorti
le· c· ij· C· d̄ iudic̄·
placuit· et ſic iam
videt̄ q̄ diſpēſa
tio ſit d̄bita quia
p̄ceptum miſeri⸗
cordie om̄ibꝰ eſt
ꝯūe· ut lxxxvi· di·
non ſatis· et ſentē
tia que miſericor
diam vetat fugiē
da eſt· ut· l· di· ponderet· i fi· qd̄ ꝯcedo q̄ q̄nq̄ʒ ſit debita ⁊ iudex pec
caret ſi non diſpenſaret· nec ē tamen ꝓditū ius p qd̄ petatur diſpen⸗
ſatio· ſicut ad elimoſinam tenemr̄ paupi· paup tamen eam nullo iure
petit· tamen ad petendam diſpenſatōnem pt̄ implorari officium iudi
cis· et ſi nollet epus diſpenſare petat hoc a ſupiore· et eſt ſimile extra
de iur· pa· nullus·

i Colloquant̄· ar· ex collocutōe p̄ſumi ꝯſenſū
·xxvij· q· i· nec aliqua k Subrepti· i· ſubreperunt· et ē antiqua gra
matica· vel· i· corrupti· ff· de ſer· cor· l· ſi quis ſeruum
l Cōfiteri· publice· ſ· et in hoc eſt diſpenſatio· nam de iure publi⸗
ce dʒ ꝯfiteri· s· e· quotiens· de ꝯſe· di· ij· ego berengarius
m Vel diſtrictius· non vult aliq̄d exaggerare· ⁊c̄· lxxiij· di· vbi

a ¶ Quod ex laicis·s·lxxvij·di·monachus·lix·di·ſi officia·contra·s·di·lxi·quid ꝓterit·ↄtra·s·di·lxv·c·i·et·ij·ↄtra

b ¶ Quia remiſſio q̃·xxiij·q·iiij·eſt iniuſta·in ſi·et·xxxv·q·ix·loci·q̃·xxi·q·ij·placuit·ↄtra·s·xciij·puenit·ↄtra·ſo·ibi reſpicit factũ h iuſ·i·nõ dz dare·nã leges q̃ pluria puniũt ꝛc̃·C·de indicta viduitate·l·ij·ar·C·vñ·vi·meminerint q̃·de·ↄ·di·iiij·q̃uis·ar·q̃·de pe·di·iij·§·h verba et·c·ſane ar·ſed aliud ẽ impunitatis occaſio ne amplius peccandi ↄfidentiam ſumere qđ ibi dicitur·aliud ꝓ vno cõceſſo reliqua ſimilia vſquequaqz ↄcedere qđ h negatur·vel dic·nõ dat·i·non dari dz

fuerũt rebaptiſati·ar·de·ↄ·di·iiij·qui bis·eos quos·vel ſi ad ſubuerſionem fidei adheſerunt hereticis·s·e·q·i·ↄuenientib·ad ſi·

S I quis·in ↄũi ↄcilio·s·di·l·de eo·hodie ſufficit ſolus epus·ex̃ d hereticis·ad abolendã·§·qz vero· ¶ Libello·s·e·q·ſi q̃ voluerint·

p ¶ Purgacõz·idẽ et ſi de ſimonia ſuſpectus ſit·ex̃ de purga·c·q̃tiẽs

q ¶ Opinionem·s·di·xxx·c·vlti·

M Aximũ q̃z·ex laico·iſte factus fuerat epiſcopus non ſeruãtis interſticijs tẽporũ in minorib ordinib et ideo dicit ex laico ar·ſuꝑficiale ꝓ illitteratis·s·di·lxi·c·i·ij·et·iij·et·c·q̃d ꝓterit·contra

b ¶ Ab epali q̃·xvi·q·vi·inuẽtũ

e ¶ Quoquo·i·nõ legitimo·ſicut illud q̃s genui quocunqz thoro

f ¶ Libello q̃·vij·q·i·§·ecce·et·c·q̃liter·s·e·q·ſi q̃ voluerint

g ¶ Dignitate·quid ſi patronus labitur in hereſim reuerſus recupat ius patronatus·qđ habebat·ar·ex̃ de elec·q̃a diligentia·ff·de i iuſ uo·l·adoptiuum·§·ſed et ſi·et·ff·de bo·lib·l·iij·§·ſi deportatus·io·tñ ſi ſententia fuiſſet lata contra eũ de admiſſione iuris patronatus amplius non recuperat·ut ex̃ de diuorti·de illa·ex̃ de cõuerſi·ↄiu·c·vl·h·

D Onatũ·cauſaꝝ·colli ge ex h intelligẽtiã ei⁹ qđ dici ſolz i literis ſalua ap·auctoritate·

i ¶ Antiquis·i·ſcđz regulas antiquas·et ita niſi ex primeretur h perpetua videretur conſtitutõ·ar·C·de pens·ſeruus·ſed quid iuſ ſit ſuper h·no·lxi·di·§·ex hijs omĩbus

S Aluberrimũ·ſenſibus prauis·i·opinionibus hereticorum·

l ¶ Profeſſio·C·de non nume·pecu·generaliter q̃·ij·q·i·legũ q̃·xxvij·q·i·omnes femine·ex̃ de ꝓba·p tuas

m ¶ Maculati·idem eſt ſi

amputanda Illos ergo quorum ꝓuectio h tm̄ reprehenſionis incurrit qui ex laicis ad epale officium electi ſunt locum ſuum tenere pmittim⁹ nõ preiudicãtes apoſtolice ſedis ſtatutis nec beatorũ patꝝ regulas ſoluentes· Quia remiſſio pcĩ non dat licentiam delinquẽdi· nec qđ potuit aliqua ratione ↄcedi vas erit apl'i⁹ impune omitti· ne qđ ad tps pia lenitate ↄceſſimus iuſta poſtmodum vltione plectam⁹ ¶ Itez ad mauros epos **Donatiſte et nouaciani quis reprehenſibiliter ordinati· tñ ex neceſſitate tolerantur**

M Aximũ q̃z ex laico reprehenſibiliter licet ↄdinatũ tamẽ ſi donatiſta iã non ẽ et a ſpũ ſciſmate prauitatis alien⁹ eſt· ab epali quaz quoquo modo adeptus eſt non repellimus dignitate· ita vt ipe libello ad nos directo catholicũ ſe eſſe manifeſtet ¶ Idem De eodem·

D Onatũ aũt ſciacenſem ex nouatiano vt ↄpimus cũ ſua plebe cõuerſum· ita dñico gregi volum⁹ preſidere vt libellum fidei ſue meminerit ad nos dirigendum quo et nouaciani dogmatis dãnet errorẽ et pleniſſime ↄfiteatur catholicaz veritatẽ· Que autẽ nunc certaꝝ remiſimus ↄſideratione cauſaꝝ antiquis deinceps cuſtodienda ſunt regulis ne qđ ad tempus pia lenitate ↄceſſimus iuſta poſt hec vltione plectamus ¶ Idem ianuario epo aquilegenſi **Redeuntes ab hereſi poſt publicam pfeſſionem in ſuis ordinibus recipi poſſunt**

S Aluberrimũ enĩ ꝛ ſpũalis medicie vtilitate pleniſſimũ eſt vt ſiue pſbri ſiue diaconi ſiue ſubdiaconi aut cuiuſlibz ordinis clerici q̃ ſe correctos videri volũt atqz ad catholica fidem quã amiſerant pridem rurſum reuerti ambiũt pus errores ſuos ꝛ ipos auctores erroris a ſe dãnatos ſine ambiguitate fateantur· et ſenſibus prauis etiã pemptis nulla deſperandi ſupſit occaſio· nec vllum membꝝ taliũ poſſit ſocietate violari· cũ p omĩa illis pfeſſio propria ceperit obuiare· Circa quos etiã canonũ illam ↄſtitutõnem pcĩpimus cuſtodiri vt in magno habeant beneficio· ſi adepta ſibi omĩ ſpe pmotionis in quo inueniuntur ordine ſtabilitate ppetua maneant· ſi tñ iterata vnctõne nõ fuerint maculati· ¶ Itẽ ex ↄcil· martini ẽpe· **Ab hereſi redeũtes hereſim et ei⁹ auctorem publice deteſtentur**

S I quis epus ſiue alicui⁹ epi pſbr aut dyaconus in alicuius hereſis opinionem offenderit et ob hanc cauſam fuerit excõmunicatus· nullus epus in ↄmũione eũ recipiat niſi prius in ↄmuni ↄcilio porcõ fidei ſue libello ſatiſfaciat oib· et ita liberã teneat ſuã purgationẽ h idẽ et de fidelibus laicis ſit decretũ ſi in aliqua hereſis opinione fuerint nominati· ¶ Ecce quibus de cauſis quedam in eccĩa tolerantur quedã hiſdẽ ceſſantib⁹ pia ſeueritate vindicantur· Qñ aũt tolerãda ſũt qñ reſecanda gelaſius papa diſtinguit dicẽs· **Qñ in eccĩa aliq̃ tolanda ſint q̃ reſecãd**

E T ſi illa nõnunq̃ ſinenda ſunt que ſi ceteroꝝ cõſtat integritas nocere ſola non valent· illa tñ magnopere p̃cauenda ſunt· que recipi ſine manifeſta decoloratione non pñt· et ſi eaipa que nullo detrimento aliquotiens indulgenda creduntur vel rerum vel tempoꝝ que cogit intuit⁹ vel accelerate ꝓuiſionis excuſat reſpectus· quantomagis illa nullatenus ſunt mutilãda que nec vlla neceſſitas nec eccĩaſtica proꝛſus extorquet vtilitas· aliqñ enĩ p necĩtate vel eccleſie vtilitate mutilãtur ꝛ laxantur pcepta canonica· ¶ Breuiter oſtendimus qua reuertentes ab hereſi in ſuis ordinibus valeant recipi vel qui non· ¶ Nunc autem queritur de hijs qui ab hereticis

E T ſi illa·i pñcipio agit d illis que diſpenſari poſſunt·

s ¶ Et ſi illa·vt diſpenſabilia·

t ¶ Sinẽda ſũt·i·diſpenſanda·ꝛ ita ceterorũ improprie ſumitur ar·ff·de mino·pñ·xxvi·di·deinde·

u ¶ Que ſi ceterorũ·q̃ diſpẽſari nõ poſſunt·

x ¶ Illa·h d illis q̃ diſpẽſari nõ pñt

y ¶ Decoloracõne·puta ſi eſſet latro ebrioſus ex̃ d re·iuſ·eſtote·

z ¶ Et ſi eaipa·ſic forma ↄſtructionẽ·ſi illa nullatenus ſũt mutilãda q̃ nullo detrimento·ꝛc̃·q̃ntomag̃ nec illa ſũt mutilãda·ꝛc̃·ꝛ ẽ ſẽſus ſi cũ diſpẽſabilib ñ debet iudex diſpenſare niſi ex magna cã·quãto mag̃ i hijs q̃ ſunt idiſpẽſabilia nullo mõ dz iudex diſpẽſaẽ xiiij·di·c·ij

a ¶ Vel rerũ vel tporũ·vel pſonarũ·nam ꝓ q̃litate pſonaꝝ ꝛ actõ formatur ꝛ cõdẽnatio moderatur·ff·d neg̃·g̃·põ·

b ¶ In negocijs·hẽs g̃ h cãs ꝓpter q̃s ẽ diſpenſand·ſcz cã vtilitatis et necĩtatis·h nũquid ex cã ꝓbabili videt·ar·lvij di·c·vno qđ ↄcedit alan⁹·ego ↄẽ nec obſta·di·lvij·c·vno qz vbi p⁹ fides eius appꝛz ꝓbabilis abolentur irregularitas ibi pſũpta ꝛ ꝓmouetur de iuſ ↄũi·

c ¶ Vel accelerate·nã q̃ d nouo emergũt·ꝛc̃·ff·d interrog̃·ac·d eta·

d ¶ Mutilãda·diſpẽſatões quas extorquet necĩtas·neceſſitate ceſſante mutilande ſũt·que autez regulariter ſiũt nõ q̃·ix·q·i·ab excõmunicatis·s·di·l·placuit q̃·vij·q·i·c·mutacõnes·

e ¶ Precepta·quedam·nõ omĩa·

f ¶ Breuiter·ordinib·ſcz illi q̃ coacti ꝛ vel ignorãter ab hereticis ordinati ſunt·

a Utrū in eo ordine. et dic q̄ non si in forma ecc̄ie baptizati sunt. ex̄ de apost. ex lr̄aꝝ. nec bn̄ soluit h9 ḡtianus b Gregorius. ar. di. lxviij. c. i. c Augustin9. vt. e. q. i. q̄ quidā d Reiterari. vt .s. e. q. i. ventū ꝯ h9. c. ꝓbat io. fa. opinionē suā q. s. baptiza

DAibertum. per- tus ab eo qui recipit vltimā man9 impositō nem ex̄ ecc̄iam nichil recipit. nos qui dicimus ꝯtrariū h9 intelligim9 cum non ordinabat in forma ecclesie

f Beati. ⁊c. et ita cū facit mētionē h9 de illo. c. s. i. q. ventū ē. intelligendū est illud sicut istud de nō ordinatis in forma ecclesie

g Quia nichil. s. e. q. i. grā. j. de ꝯ. di. iiij. c. quō ar. s. q. i. q̄ p̄fectōeꝫ

h Dare. ar. qui nichil hꝫ nichil dare p̄t. ar. cōtra extra de elec. suffraganeis Itē ar. q̄ ꝓ nō dato habetur quod datur ab eo qui dare nō p̄t. ex̄ de iur̄. pa. quod autem. iohannes

i Reiterari. q̄ ad sp̄em facti non q̄ ad rei essentiam nam sepe qđ male fit vel min9 plene ex integro est agendū. sicut i satisdatōe. ff. q̄ satisda. co. de dic. §. si seruus. et in iuramento. ff. d iur̄iurā. l. q̄ p salutē. et in libelli ꝯfectione. ij. q. vi. l. vl. ar. ff. qui satisda. co. si ab arbitrio. §. qđ et si nam in hijs om̄ibꝰ nō est iterandū. sed q̄ omissum est restaurandū. ex̄ d sacra. non iteran. c. i. io. male dic̄ io. h9 cuꝫ quo ad rei essentiam sit h9 iterū ordiatio faciēda q̄a p̄ma ordiatio non erat in forma ecclesie. b.

k Ex integro. s. e. q. i. si q̄s ꝯfugerit. j. de con. di. iiij. si nulla.

l Diaconi. iste daibertus ex̄ formam ecc̄ie ordinatus fuerat. vel ex̄ formam ecc̄ie ordinatus fuerat a negzelone

PEr illicitam caput. i. mētē macula culpe infectā

n Medicinam. no. hāc expositionem reiterari. ⁊c. et h9 expositio sub intelligenda est. s. e. q. i. ventum vbi. eadem sunt verba. medicina est adhibenda. i. reiteranda vt ita. et illud intelligatur de non ordinatis in forma ecclesie

ordinati sunt. si ad vnitatē catholice m̄ris ecc̄ie ab heresi redierint. vtiq̄ i eodē ordine iteꝝ valeant ordinari. Semel em̄ ꝯsecratus vt ait b̄tus gg̃. iterū cōsecrari nō dꝫ. Itē sacra que ab hēticis in forma ecc̄ie ministrantur. sicut aug̃. testatur. iterari nō dn̄t. ne nō homini sꝫ sacramento videatur iniuria fieri. Sꝫ illud greg̃. de hijs intelligitur q̄ consecrationem sacerdotalē vel ep̄alem acceperunt qui aut p manus impositionē cū ad ecc̄iaꝫ redeūt effectu sue ordinationis accipiunt. aut ab ei9 administratione perpetuo cessare iubentur. Similiter illud augustini de eadē mistica vnctione et de sacro baptismatis itelligitur Sūt aūt in ecc̄ia ordines alij qui sine sacramenti vnctione sola ep̄ali benedictione cū quadā vasoꝝ vel indumentoꝝ distributōne p̄stantur. vt sunt leuite ⁊ ceteri infra eos ꝯstituti. Hij q̄uis ab hereticis ordinētur tamē ad ecc̄iam redeūtes in eodem ordine si alias digni fuerint ab ecclesia ordinentur. nec fiet in eis reiteratio muneris cū nichil ab hereticis eis doceatur fuisse collatum.

Unde vrbanus secūdus scribit petro pistoriensi ep̄o ⁊ rustico abbati vallis vmbrose Ordinet̄ ex integro diaconus ab hēticis ordinat9.

DAibertū a negzelone licet simoniaco nō simoniace eiusdē confessione reperimus in diaconum ordiatū. ⁊ beati innocētij pape s̄nia cōstat declaratū. q̄ʒ negzelō. hereticus quē ꝯstat ab hēticis ordinatū q̄a nichil habuit dare nil potuit ei cui man9 imposuit. Nos igiť tāti pōtificis auc̄te firmati et damasi pape testimonio roborati qui ait reiterari optere qđ male gestū est. daibertū ab hereticis corpe et sp̄u digressum atq̄ʒ vtilitate ecc̄ie p viribꝰ insudantem ex integro ecc̄ie nc̄citate ingruētē in diaconē constituimus. qđ non reiteratōnem existimari censemus. sed tm̄ integrā diaconij dationem quā quidem vt p̄diximus q̄ nil habuit nil dare potuit. Itē

Damasus papa. De eodem.

PEr illicitam manus imposicōnem vulneratū caput illi qui videbantur aliquid accepisse habebāt ⁊ vbi vulnus infixum est nc̄c̄e ē medicinā adhibere qua infixa sanetur macula id ē reiterari nc̄c̄e est q̄ nō ē legitime actū aut collatū minime ꝓbatur. Nam q̄uo possit honorem retinere qui ab illo accepit qui potestatem dare nō habuit legitime inuenire nō possum. Itē nono libro codicis titulo ad legē iuliaꝫ repetūdaꝝ. Impator theodosius et valerius.

SAnctim9 eiusmodi viros ad ꝓuincias regendas accedere qui ad honoris insignia ñ ambicōne vel p̄cio sꝫ probate vite ⁊ amplitudinis tue solēt testimonio ꝓmoueri. Ita sane ut q̄bus hij honores p sedis tue vel nostram fuerint electionē ꝯmissi iurati mē gesta depromant se ꝓ administrationibꝰ sortiendis. neq̄ʒ dedisse quippiam neq̄ʒ daturos vnq̄ʒ postmodum fore siue p se siue p interpositam ꝑsonam in fraudem legis sacramentiq̄ʒ. aut donacōnis vendicōnisve vel titulo aut velamento cuiuscunq̄ʒ ꝯtractus et ob hoc exceptis salarijs nichil penitus tā in administratione positos q̄ post depositū officium ꝓ aliquo p̄stito bn̄ficō tēpore administrationis quā ꝯtuito meruerint accepturos. et licet neminem dme timoris ꝯtēnendo iureiurando arbitremur immemorem. vt saluti ꝓprie vllum comodum anteponat. tn̄ ut ad salutis timorē ex nc̄citate periculi ꝯiūgetur. si quis ausus fuerit ꝓbita sacramēta negligere nō modo aduersus accipiētem sed etiam aduersus dantem accusandi cūctis tāq̄ʒ crimen publicū ꝯcedimus facultatē. quadrupli pena eū qui ꝯuictus fuerit modis

o Quod legitime ar. ex h9 loco q̄ si ptās ē trāslata in aliquē vt eligat ep̄m et ipe minus bonū eligit iterū possit eligere. ar. vij. q. i. factus. viij. di. que ꝯtra. nā reproba pecunia non liberat debitorem. ff. de pig. act. eliganter. §. qui reprobos. et ē ar. ad h9. extra. de elec. in causis ar. ꝯtra extra de offi. del'. in lr̄is nam functus est officio suo. nam etiā ipi canonici male eligendo ꝓuarētur ptāte eligendi. ex̄ de elec. cū in cunctis ⁊ no. lxi. di. studijo. quid iur̄ sit de h9 notaui in questionibꝰ. b.

p Quō. s. xix. di. s. ꝯtra. sꝫ illud cū auctore suo generalit ē ꝓhibitū istđ in ecc̄ia catholica ꝯfirmatū. h. nam ꝓ non dato habetur ⁊c. extra de iur̄. pa. qđ aūt. ff. si q̄s. cauc̄. q̄stiens. ar. ꝯtra extra de iur̄. pa. consultationibꝰ.

SAnctimus. ambitione. s. e. q. null9 itaq̄ʒ

r Tue. loquit̄ p̄fecto.

s Iurati. s. xxiiij. di. quanq̄ʒ. j. viij. q. iij. attalo9 et. c. talia.

t Sortiēdis. dignitates em̄ ñ debent venales esse sic̄ nec matrimonia. ff. de donac̄. iter virū ⁊ vx. l. ij.

u Per se. i. q. i. eos qui.

x Siue p impositā ex̄ d pecul'. cl̄i. inquirēdum ex̄ de sen. ex. mulieres. s. xlvi. di. sicut ñ suo.

y Cuiuscūq̄ʒ. h̄ vidr cōtra. ff. de poll'. l. i. §. i. sed aliud ē publice ꝓmittere aliq̄d rei publice aliud occulte alicui ut ei9 suffragio ꝓmoueatur.

z Salarijs. j. xxiij. q. i. militare. s. lxxxvi. di. non satis.

⁊ Arbitramur. ar. ꝓ teste p̄sumēdū est q̄ nolit deierare ex̄ d testi. cū tu fili. ff. d iur̄iur̄ sciēs. ⁊ dic canon q̄s scim9 nolle peierare ⁊c. ij. q. a. si mala fama. sꝫ licet p̄sumatur est tn̄ nota dignū. q̄ lex non stat huic p̄sumptioni imo subicit penā in deieratōne. j. e. ibi q̄druplici. ⁊c.

b Publicum. j. vi. q. i. §. vl. -ctus. nam post depositam administracōnem dꝫ esse

Conui- p̄sens p. l. dies. C. vt om̄es iudices tam ciui. q̄ mili. l. i. et conuenitur sub episcopo loci. in autenti. vt iud. sine quoquo

ſuffra. §. necitatem. col. ij. ſed ex cõtractu nõ pt iudex cõueniri poſt de
poſitam adminiſtrationem. ſi cõtractũ aliquẽ fecit nomine ciuitatis vt
ff. de admi. rerum. ad ciui. pti. pcur. §. in eũ. ff. de euict. illud. §. i. ſed
pcurator negociorũ bñ cõuenitur poſt depoſitũ officiũ. ut. ff. de pcur.
P Atet. ab exteris. i. a laicis qui extra eccliam hñt hãc pcur. b.
ptãtẽ. ut. s. di. xvij. nec licuit. ⁊. xxiij. q. v. pnceps. b ¶ Pro nilo.
hoc in deteſtacõnem
huiꝰ ſceleris dici
tur. s. di. xc. neqȝ
⁊. e. q. i. cito. ⁊. xx
xij. q. vij. qd i oi-
bus. et. c. nõ ſolũ.
ex de ſimo. tãta.
s ¶ Reputabũt. hoc
dicitur in deteſta
cõnẽ criminis ⁊ ad
terrorẽ. ſicut illud
omis peccor. ⁊c. ex
de ſimo. tãta. vel
ẽ grauius qȝ ſpã-
lius dicitur hoc cri
men cõmitti in deũ
qȝ aliud. qȝ donũ
dei volũt pecunia
emẽ. s. i. q. i. eos.
et ideo grauiꝰ di
citur ar. xvij. q. ii
ij. ſic. xxij. q. i. mo
uet. vel ideo hoc di
citur qȝ nulla pe-
na certa p hoc cri
mie indicitur ni-
ſi quouſqȝ ad mor
tẽ aſpere penite-
at. s. e. q. i. ſi qs.
Iohã. Q. i.
Q Uod au-
tem. tu di
cas qȝ in
manifeſtis requi-
ritur ordo iur. vt
xi. q. iij. eorũ. ſed
non in notorijs.
vt dr. ⁊. e. manife
ſta. et habes ex
de iniur. ad no-
ſtrã. ij. et notãdũ
qȝ quedã ſentẽtia
eſt diffinitiua q-
dã interlocutoria
qdã pcepti. queli
bet iſtarum reqrit
ordiem iur. ⁊ ſi dif
finitiua ſententia
fuerit lata omiſ-
ſo ordie iur. ipſo
iur nulla eſt. ut ⁊.
. e. q. vi. §. diffiniti
ua. hoc tñ ſcias. qȝ
duplex ẽ ordo iu
ris. vnus q eſt de
natura ſiue ſbſtã-
tia iudicorũ. ſ. vt
qs pꝰ citatõem ha
beat inducias vt
fiat lit. cõteſta. et
teſtes recipiant
et qȝ ſnia feratur i
ſcriptis. ſi contra
hunc ordinẽ feratur ſnia non tenet ut ⁊. e. q. vi. §. diffinitia. eſt alius
ordo qui nõ ẽ de ſbã iudicorũ. ſ. ut ſnia non ferat ſub cõdicõe. ⁊ nec p-
us pnũtietur de poſſeſſione qȝ de pprietate. ſi tñ hoc nõ ſuatur. nichil-
ominus tenet ſententia ut ⁊. e. q. vi. biduũ. et. C. d ap. l. i. Itẽ ſnia int
locutoria ſiue ſit excõis ſiue ſuſpẽſionis vel miſſionis in poſſeſſionem
requirit ordinem iur. de ordie ſẽtẽtie excõis hẽs ⁊. e. nemo. et xxiij.
q. iij. de illicita. et meliꝰ. ex de ſen. ex. ſacro. de ordie ſuſpẽſiõis hẽs
⁊. e. nomẽ. ſi tñ iſte ordo ñ fuerit ſuatꝰ tȝ excõicacõ vel ſententia ſu-
ſpẽſionis. ut. xi. q. iij. ſi eps. Itẽ in ſnia miſſionis in poſſeſſionẽ requiri
tur ſemiplena cãe cognitio vt ex ut lit. nõ cõt. qm frequẽter i fi. et ſiue or
do talis fuerit ſuatus ſiue nõ ſi abſens pt pbare ſe nõ fuiſſe cõtuma
cẽ. ſnia talis retractat. ut ex de ſen. et re iud. cũ bertoldꝰ. et. ff. ex qbꝰ

omnibus feriendo. ¶ Item paſca-
lis papa.

P Atet ſimoniacos veluti pri-
mos et pcipuos hereticos ab omni
bus fidelibus reſpuẽdos et ſi cõmo
niti non reſipuerint ab exteris etiã
poteſtatibus reprimendos omnia
enim crimina ad cõparacõnem ſimoni
ace hereſis quaſi pro nichilo repu-
tabuntur. ¶ His breuiter pmiſſis
ad ea veniamus que eccleſia ſeueri-
tate diſcipline parata eſt vlciſci o-
ſtendentes quibus accuſantibus
vel teſtificantibus quilibet ſint con
uincendi quo iudice quiſqȝ debeat
damnari vel abſolui. ſi cauſa vicia
ta fuerit quo remedio poſſit ſuble
uari. ſi accuſatores defecerint an re
us ſit cogendus ad purgationem.
Et vt facilius pateat qd dicturi ſu
mus exemplũ ponatur ſub oculis i
quo auctoritates hincinde contro
uerſantes diſtinguantur et quid ſanc
torum patrum ſentiat auctoritas liqui
do intimetur.

Incipit cauſa ſecunda

Q Uidã epiſcopꝰ
de lapſu carnis
a laico impetitur.
duo monachi ⁊
vnus ſubdiaco
nus et duo le-
uite aduerſus
ipſum teſtimoniũ ferunt a metropo
litano ſuo ſe ſentit pgrauari in ip
ſa ventilatione cauſe tres ex teſtibus
deficiunt. ſiue decepti pmiſſione ſiue
canonica examinatõne reprobati.
ſpoliatur tamẽ epiſcopus quia crimẽ eiꝰ
notoriũ erat. ¶ Hic primo queritur
an in manifeſtis iudiciarius ordo ſit
requirendus ¶ Secundo an exſpo
liatus ab aliquo ſit iudicandus.
¶ Tercio qua pena ſint feriendi q
in accuſatõne vel teſtificatione de-
fecerint ¶ Quarto ſi epus duorũ
teſtimonio ſit cõdẽnãdus ¶ Quin-
to ſi deficiẽtibꝰ accuſatoribꝰ ſit co
gendus ad purgationem ¶ Sex-
to ſi remediũ ſit dãdũ ei q cauſa di
lationis vocem appellationis exhi-
buerit ¶ Septimo ſi laici monachi
vel quilibet inferiorum ordinũ in ac-
cuſatione malorum ſint audiendi.
¶ Octauo quomodo debeat fieri
accuſatio. an in ſcriptis vel ſine ſcri-
pto.

Q. I.

Q Uod autem nullus ſine or
dine iudicario dãnari va-
leat multis auctibꝰ pbatur
¶ De hoc aũt ita teſtatur auguſtinus
Damnari non debet niſi aut cõuic-
tus aut ſponte confeſſus

N Os in quenqȝ ſententiam fer-
re non poſſumus niſi aut con
uictũ aut ſpõte cõfeſſum ¶ Itẽ cõſtan
I tinus imperator De eodem.
Iudex criminoſum diſcutiens
non ante ſententiam diffinitiuam p
ferat qȝ aut reũ ipe ſe cõfiteatur. aut
per innocentes teſtes cõuincatur.
Hoc idẽ teſtatur augu. de eiſdem
verbis ¶ Itẽ grego. De eodem

S Icut ſine iudicio nolumꝰ quẽ
quam comdemnari. ita que
iuſte diffinita ſunt nulla patimur.

cãis in poſ. ea. fulcimꝰ. §. qd ſit latitare. et. ff. de puil. credi. impato
res ſnia pcepti ẽ cũ iudex pcipit alicui ſine cãe cognitõe vt ſoluat alij.
x. q petit. ſi ille ſoluat et pecunia illa debita eſt lȝ iudex iniuſte pce-
perat tñ nõ pt repeti pecunia. vt. ff. qȝ metus ca. l. vl. in fi. a pdca re
gula pleriqȝ doctores excipiũt infamatos ẽca qs nõ requiritur ordo
iur. vt. ⁊. e. q. v. pſbr. et ex d pur. ca. qcies. qd ñ admitto vt dicemꝰ
i loco ſuo i illo. c.
pſbr. ⁊ in illa dec.
qtiẽs. habita fuit
cognitio cãe. Itẽ ex
cipiũt dilapidato
res vt. iij. q. ij. qa
ea. qd non ẽ verũ.
qȝ hodie pter ſo
lã ſuſpitõem nõ re
mouentur ab ad-
miſtratõne. vt ex
de ſimo. lȝ heli.
N Os i quenqȝ.
cõuictũ. qtu-
or ſũt modi cõuicẽ
di q iuẽ. ſ. i inſtru
mẽtis vel teſtibꝰ
aut fci euidẽtia ut
ex de cohabi. cle-
ri. tua. et ⁊. e. q. q
lotharꝰ. aut iur.
interpretatõe. vt
ſepiꝰ citatũ eẽ re
um vt. iij. q. ix. de
cernimus. aut vio
lenta ſuſpitõe. vt
. xxxij. q. i. dixit. ⁊
. C. de adul. ſi qui
f ¶ Cõfeſſum. ha
bes ergo hoc qȝ ſnia fe-
rẽda ẽ in cõfeſſum
et hoc verũ eſt eẽ ſi
aduocatꝰ alicuiꝰ
cõfiteatur nec reuo-
cet cõfeſſiõem ſuam
vt ex de cẽſi. cõli ⁊
ẽ ferẽda ſnia i cõ-
feſſũ i cã ciuili. ut
. ff. de cõfeſ. iuliãꝰ
⁊ eẽ in cã crimiali
ut. ff. d cuſto. ⁊ ex
hibi. re. ſi cõfeſſus
ñ aliqſ metu torm
torum cõfiteatur aliqd
dũ ẽ i carcẽ tñ em
cõfeſſioni non ſtatur
vt. ff. d qſti. l. i. §.
diuus. ⁊. §. ſi qs vl
tro. ñ poſt tormẽ
ta in cõfeſſione pſe
ueret. vt. ff. de q-
ſti. l. i. §. qſtionem
mentitur ergo lex q di-
cit qȝ nulle ſunt p
tes iudicis in cõfi-
tentẽ vt. ff. ad. l.
aqli. pinde. §. vl.
ſȝ dic qȝ nulle ſunt
quantũ ad exami-
natõnem cãe. ſunt
tñ aliq qntũ ad p
latiõem ſnie vl dic
qȝ ſi pꝰ receptõem libelli. ⁊ iducias datas. reꝰ cõfitetur. tũc iudex ferȝ ſniãȝ
ſȝ ſi ſine omi porrectõe libelli ex abrupto cõfiteatur. tũc ñ ẽ ferẽda ſnia
ſȝ iudex ſimplr pcipiet ei vt ſoluat. ff. de iudi. ſi debitoris. q aũt cõfeſ
ſio piudicem his verbis dr. maior ſpõte ſciẽs cõt ſe vbi ius ſit ⁊ hoſtis.
nec nã negȝ fauor ⁊ lis iuſve repugnat. maiõ. ff d cõfeſſis ẽtũ. §. miorem
ſpõte. xxxi. q. ij. lotharꝰ ſciẽs. C. d iur. ⁊ fci igrã. errõ. cõt ſe. ff. d it.
act. de etate. vbi ius ſit. ex de iud. at ſi clici. et hoſtis. ff. de int. act. l.
vl. nec nata neget. ff. de int. ac. cõfeſſiõibꝰ fauor. C. de liba. cã iterro
gatã. ⁊ lis. ff. ad. l. aquil. inde neraciꝰ. §. ul. iuſve repugnat. ff. d pac.
ſi vnꝰ. §. pacta. xxxij. q. ij. ſolȝ qri g ¶ Aut p innocentes. i.
I Udex criminoſũ. i. cãm criminalem- bonos
S Icut ſine iudice. que iuſte. i. ſecundũ ordinem iuris. licet em ſciat